

הַחֲמָה יְהִיָּה שְׁבַעֲתִים. פְּדִין (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יי' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד. בְּרוּךְ יי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: יִמְלוֹךְ יי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פְּרֻשַׁת אַחֲרֵי מוֹת

(ויקרא טז) וַיְדַבֵּר יי' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן וְגו'. וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה. רַבִּי יְהוֹדָה אָמַר, כִּיּוֹן דְּכַתִּיב וַיְדַבֵּר יי' אֶל מֹשֶׁה, אֲמַאי זְמַנָּא אַחֲרָא וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה דְּבַר אֶל אֶהֱרֹן אַחִיךָ, דְּהָא בְּמַלּוּלָא קַדְמָאָה סָגִי. אֲלָא הָכִי תַנִּינן, פְּתִיב, וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יי' אֵלָיו. וְכַתִּיב, (שמות כד) וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֶה אֵלַי יי'. וְהָא אוּקְמוּהָ מְלָה, דְּהִכָּא דְרָגָא חַד. וְלִבְתַּר, דְּרָגָא אַחֲרָא. אוּף הִכָּא, וַיְדַבֵּר יי' אֶל מֹשֶׁה דְרָגָא חַד. וְלִבְתַּר וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה דְּבַר אֶל אֶהֱרֹן אַחִיךָ, דְּרָגָא אַחֲרָא. וְכֵלָא, בְּחַד מִתְקַלָּא סְלָקָא, וּמִן שְׂרָשָׁא חַד כֵּלָא אַתְחַבֵּר.

אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן. רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (תהלים ב) עֲבָדוּ אֶת יי' בִּירְאָה וְגִילוּ בְרַעְדָּה. וְכַתִּיב, (תהלים ק) עֲבָדוּ אֶת יי' בְּשִׂמְחָה בָּאוּ לִפְנֵי בְרַנְנָה. הֵנִי קְרָאִי קְשִׁיין אַהֲדָדִי, אֲלָא הָכִי תַאנָּא, עֲבָדוּ אֶת יי' בִּירְאָה. דְּכֵל פּוֹלְחָנָא דְבַעֲי בַר נָשׁ לְמַפְלַח קָמִי מְאָרִיָּה, בְּקַדְמִיתָא בַעֲי יִרְאָה, לְדַחֲלָא מִנֵּיהּ, וּבְגִין דַּחֲלָא דְמְאָרִיָּה, יִשְׁתַּכַּח

לְבַתֵּר דִּיעֵבִיד בְּחֻדּוּתָא פְּקוּדֵי אֹרִייתָא. וְעַל דָּא כְּתִיב,
 (דברים י) מָה יִי אֱלֹהֶיךָ שׁוֹאֵל מֵעַמֶּךָ כִּי אִם לִירָאָה.

וְגִילוּ בְרַעְדָּה. דְּאָסִיר לִיהּ לְבַר נֶשׁ לְמַחְדֵּי יִתִּיר בְּעֵלְמָא
 דִּין. הָאִי בְּמַלִּי דְּעֵלְמָא, אֲבַל בְּמַלִּי דְּאֹרִייתָא
 וּבְפְקוּדֵי דְּאֹרִייתָא, בְּעֵי לְמַחְדֵּי. לְבַתֵּר, יִשְׁתַּכַּח בַּר נֶשׁ
 דִּיעֵבִיד בְּחֻדּוּתָא פְּקוּדֵי אֹרִייתָא. דְּכְתִיב, עֲבָדוּ אֶת יִי
 בְּשִׂמְחָה.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, עֲבָדוּ אֶת יִי בִירָאָה. (דף נ"ו ע"ב) רְזָא דְּמַלְחָה
 הוּא, עֲבָדוּ אֶת יִי בִירָאָה, מַה יִּרְאָה הַכָּא. אֱלָא
 כְּמַה דְּאֹקִימְנָא, דְּכְתִיב, (משלי א) יִרְאֵת יִי רַאשִׁית דְּעַת,
 וּכְתִיב, (תהלים קיא) רַאשִׁית חַכְמָה יִרְאֵת יִי. יִרְאֵת יִי,
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָכִי אֶקְרִי. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, עֲבָדוּ
 אֶת יִי בִירָאָה, מֵאֵן דְּבַעֵי לְמַעַבְדַּ פּוּלְחָנָא דְּמֵאֲרִיָּה, מֵאֵן
 אֲתֵר שְׂאֲרֵי, וּבְאֵן אֲתֵר יְכוּוֹן פּוּלְחָנָא לִיְחֻדָּא שְׂמָא
 דְּמֵאֲרִיָּה. הֵדֵר וְאָמַר בִּירָאָה, בִּירָאָה הוּא שִׁירוּתָא,
 מִתְתָּא לְעִילָא. (תא חזי בני אהרן האי אוקימנא והא אתמר מלה)

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב הַכָּא אַחְרֵי מוֹת, וּלְבַתֵּר דְּבַר אֵל
 אֶהְרֹן אַחִיךָ וְגו' בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן, אֱלָא מִכָּאֵן,
 שִׁירוּתָא לְאֻזְהָרָא לְכַהֲנֵי, כֹּל מֵאֵן, דְּבַעֵינן לְאֻזְהָרָא
 בְּהָאִי זֹאת, וְדָא הִיא יִרְאֵת יִי.

דְּבַר אַחֵר. אַחְרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אֶהְרֹן. רַבִּי יוֹסִי אָמַר,

אַחֲרֵי מוֹת נִדְב וְאַבִּיהוּא, מִבְּעֵי לֵיהּ, מַאי טַעְמָא
 שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן, וְהָא יְדִיעַ דְּבְנוֹי הוּוּ. אֶלָּא הָכִי תֵּאֲנָא,
 דְּעַד כָּאן לָאוּ בְּרֻשׁוֹתֵיהּוּ קִיִּימִי, אֶלָּא בְּרֻשׁוֹתָא
 דְּאַבוּהוֹן, וּבְגִין כֶּךָ, בְּקֶרְבָּתֶם לְפָנֵי יי' וַיִּמּוּתוּ, דְּאִינּוֹן
 דְּחִקּוֹ שְׁעֵתָא בְּחַיֵּי דְּאַבוּהוֹן, וְכֹלָא הָוָה, בְּגִין הָהוּא חוּבָא
 דְּעַבְדּוֹ, דְּכֹתִיב (במדבר ג) בְּהִקְרִיבֶם אֵשׁ זָרָה. דְּתַנְיָא, בְּאַתְר
 חֵד, כְּתִיב בְּהִקְרִיבֶם אֵשׁ זָרָה, וּבְאַתְר חֵד כְּתִיב,
 בְּקֶרְבָּתֶם לְפָנֵי יי'. וְהָאֵי וְהָאֵי הָוָה, וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב הָכֵא
 בְּנֵי אֶהֱרֹן, וְכֹתִיב בְּקֶרְבָּתֶם.

(תָּאנָא) אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, יוֹמָא חֵד הָוִינָא אָזִיל בְּאַרְחָא,
 לְמִיתֵךְ גַּבִּיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, לְמִילָף מִנִּיהּ פְּרֻשַׁתָּא
 דְּפִסְחָא. עֲרַעִית בְּחֵד טוֹרָא, וְחֲמִינָא בְּקִיעֵין גּוֹמִין בְּחֵד
 טִינָרָא, וְתֵרִין גּוֹבְרִין בָּהּ. עַד דְּהָוִינָא אָזִיל, שְׁמַעֲנָא
 קָלָא דְּאִינּוֹן גּוֹבְרִין, וְהוּוּ אֲמַרִין, (תהלים מח) שִׁיר מְזֻמּוֹר
 לְבְנֵי קֶרַח גְּדוֹל יי' וּמְהַלֵּל מְאֹד וְגו'. מַאי שִׁיר מְזֻמּוֹר.
 אֶלָּא הָכִי תֵּאֲנָא מְשֻׁמִּיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, שִׁיר דְּאִיהּוּ כְּפוּל,
 שִׁיר דְּאִיהּוּ מְשׁוּבַח מְשָׁאֵר שִׁירִין, וְעַל דְּאִיהּוּ מְשׁוּבַח
 מְשָׁאֵר שִׁירִין, תֵּרִין זְמַנִּין אֲתַמַּר בֵּיהּ שִׁירָתָא, וְכֵן (תהלים
 צב) מְזֻמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת. כְּהָאֵי גּוֹוִנָא, (שיר השירים א) שִׁיר
 הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה, שִׁירָתָא לְעִילָא מִן שִׁירָתָא.

שִׁיר מְזֻמּוֹר, שִׁירָתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּקָא מְזֻמְרֵי

בְּנֵי קִרַח עַל אֵינּוֹן דִּיתְבִי, עַל פֶּתַח דְּגִיחָנָם.
 וּמֵאֵן אֵינּוֹן, אַחוּהוֹן דְּאֵינּוֹן דִּיתְבִי בְּתַרְעֵי דְּגִיחָנָם. וְעַל
 דָּא, שִׁירְתָּא דָּא בְּיוֹם שְׁנֵי אֲתַמַּר. קָרִיבְנָא גַבִּייהוּ,
 אַמִּינָא לְהוּ, מֵאֵי עֶסְקִיכוּ בְּאַתַּר דָּא. אֲמַרוּ מִזְבְּנֵי אֲנָן,
 וְתַרֵי יוֹמֵי בְּשַׁבְּתָא, בְּדִילְנָא מִישׁוּבָא וְנַעֲסַק בְּאוּרִייתָא.
 בְּגִין דְּלֹא שִׁבְקִין לָן בְּנֵי נְשָׂא, כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא. אַמִּינָא
 זַכָּאָה חוּלְקִיכוֹן.

תּוּ פֶתַחוּ וְאֲמַרוּ. בְּכָל זְמַנָּא דְּצַדִּיקָיָא מְסַתְּלָקֵי מֵעֲלָמָא,
 דִּינָא אֲסַתְּלָק מֵעֲלָמָא, וּמִיתַתְהוֹן דְּצַדִּיקָיָא מְכַפְּרַת
 עַל חוּבֵי דָּרָא. וְעַל דָּא פֶּרֶשְׁתָּא דְּבְנֵי אֲהֶרֶן, בְּיוֹמָא
 דְּכַפּוּרֵי קָרִינָן לָהּ, לְמַהוּי כַּפָּרָה לְחוּבֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. אֲמַר
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲתַעֲסִקוּ בְּמִיתַתְהוֹן דְּצַדִּיקָיָא אֱלִין,
 וְיִתְחַשְׁב לְכוּ כְּאֵלּוּ אֲתוֹן מְקַרְבִין קָרְבָּנִין בְּהַאי יוֹמָא
 לְכַפָּרָא עַלִּיכוּ. דְּתַנִּינָן, כָּל זְמַנָּא דְּיִשְׂרָאֵל יְהוֹן
 בְּגָלוּתָא, וְלֹא יְקַרְבוּן קָרְבָּנִין בְּהַאי יוֹמָא, וְאֵינּוֹן תַּרִין
 שְׁעִירִין לֹא יְכַלִין לְקַרְבָּא, יְהֵא לְהוּ דְּכַרְנָא, דְּתַרֵי בְּנֵי
 אֲהֶרֶן, וְיִתְכַפֵּר עַלִּיהוּ.

דְּהַכִּי אוּלְיַפְנָא, דְּכַתִּיב, (במדבר ג) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי אֲהֶרֶן
 הַכֹּהֲנִים וְגו'. וְכַתִּיב, הַבְּכֹר נָדָב וְאָבִיהוּא אֶלְעָזָר
 וְאִיתְמַר. וְאֶלְעָזָר וְאִיתְמַר מִבְּעֵי לִיָּהּ, מֵהוּ אֶלְעָזָר
 וְאִיתְמַר. אֶלֹא שְׁקוּל הוּא אָבִיהוּא פְתַרֵי אַחוּי. וְנָדָב
 כְּכֹלְהוּ.

וְאִית דְּמַתְּנִי (לָהּ אַפְכָּא) הִבְכַּר נָדָב, דָּא בְּלַחֲדוּי, וְאֲבִיהוּא
 בְּלַחֲדוּי, וְכָל חַד אֶתְחַשֵּׁיב בְּעֵינֵיהּ, כְּתַרוּיֵיהוּ,
 כְּאַלְעֶזֶר וְאִיתְמַר. אֲבָל נָדָב וְאֲבִיהוּא בְּלַחֲדוּיֵיהוּ,
 שְׁקוּלִין הוּוּ לְקַבֵּל שְׁבַעִין סִנְהֶדְרִין, דִּהּוּוּ מִשְׁמִשִּׁין קָמִי
 מֹשֶׁה. וּבְגִין כֹּה, מִיתְתַּהוֹן מְכַפְּרָא עַל יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא
 כְּתִיב, (ויקרא י) וְאֶחִיכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכוּ אֶת הַשָּׂרְפָה.
 וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הִבְכַּר נָדָב, כְּלוּמַר, הֵהוּא, דְּכָל
 שְׁבַחָא וְיִקְרָא דְלִיהּ (מִה שְׁמִיהּ). נָדָב וְאֲבִיהוּא, עַל אַחַת כַּמָּה
 וְכַמָּה, דִּהְנִי תִרִי, לָא אֶשְׁתַּכְּחוּ כּוֹתֵיֵיהוּ בְּיִשְׂרָאֵל.

וַיִּדְבֹר יי' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן. רַבִּי (דף נ"ז)
 חֲזַקִּיה פִּתַּח וְאָמַר, (ישעיה בט) לָכֵן כֹּה אָמַר יי'
 אֶל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם וְגו'. הָאִי קָרָא
 קְשִׁיא, לָכֵן כֹּה אָמַר יי' אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם מִבְּעֵי
 לִיהּ. מַאי, כֹּה אָמַר יי' אֶל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת
 אַבְרָהָם.

אֵלָּא הָא אוּקְמוּיָהּ וְהָא אֶתְמַר, דִּיעֲקֹב פָּדָה אֶת אַבְרָהָם
 וְדָאִי. דְּבַהֲהִיא שַׁעְתָּא דִּנְפֹל בְּגוּ נוֹרָא דְכִשְׁדָּאִי,

דְּנוּ דִינֵיהּ (ס"י וְאָמְרוּ קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין מַאי יִשְׁתַּזִּיב הָאִי, זְכוּת אַבְהֹן לִית
 לִיהּ. אָמַר לִיהּ, יִשְׁתַּזִּיב בְּגִין בְּנוֹי, דְּהִכִּי תִנְיָא, בְּרָא מִזְבֵּי אַבָּא). אָמְרוּ, הָא
 יִשְׁמַעְאֵל דִּנְפִיק מִנֵּיהּ. אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא
 יִצְחָק, דִּיוֹשִׁיט קְדָלִיהּ עַל גְּבִי מַדְבַּחָא. אָמְרוּ, הָא עֵשָׂו

דְּנַפִּיק מִנִּיה. אָמַר, הָא יַעֲקֹב, דְּאִיהוּ כּוֹרְסִיא שְׁלִימְתָא,
 וְכָל בְּנוֹהֵי שְׁלִימִין קָמְאִי. אָמְרוּ, הָא וּדְאִי בְּזֻכוֹתָא דָּא
 יִשְׁתַּזְיֵב אַבְרָהָם הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, אֲשֶׁר פָּדָה אֶת
 אַבְרָהָם.

לֹא עָתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עָתָה פָּנָיו יַחֲוּרוּ כִּי בְּרֹאוֹתוֹ
 יִלְדִּיו מַעֲשֵׂה יַדֵּי בְּקֶרְבוֹ יִקְדִּישׁוּ שְׁמִי. מֵאֵן אֵינּוֹן
 יִלְדִּיו מַעֲשֵׂה וְגו'. אֵלִין אֵינּוֹן, חֲנַנְיָה מִישָׂאל וְעִזְרִיָּה.
 דְּאִפִּילוּ גְרַמְיֵיהוּ לְגוּ נֹרָא יִקִּידְתָּא לְקִדְשָׁא שְׁמִיה לֹא
 עָתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב מֵאִי בְּעֵי הָכָא יַעֲקֹב, וְהָא פְּתִיב, (דְּנִיָּאל
 א) וַיְהִי בָהֶם מִבְּנֵי יְהוּדָה דְּנִיָּאל חֲנַנְיָה מִישָׂאל וְעִזְרִיָּה.
 בְּנֵי יְהוּדָה אֲקָרוּן, וּבְגִין כֶּף לֹא עָתָה יְבוֹשׁ יְהוּדָה מִבְּעֵי
 לֵיה, מֵאִי לֹא עָתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב.

אֵלָּא הָכִי תַנִּינָן. בְּהֵאִי שְׁעָתָא דְּאֶתְכַפִּיתוּ, לְמַנְפַּל
 בְּנוֹרָא, כָּל חַד אַרְיִים קָלִיָּה וְאָמַר, גְּבִי כָּל אֵינּוֹן
 עֲמִין וּמְלַכִּין וְאַפְרַכִּיא, חֲנַנְיָה אָמַר, (תְּהִלִּים קִיח) יִי לִי לֹא
 אִירָא מַה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם יִי לִי בְּעוֹזְרֵי וְאֲנִי אֲרָאָה
 בְּשׁוֹנְאֵי טוֹב לַחֲסוֹת בֵּי יִי וְגו'. מִישָׂאל פָּתַח וְאָמַר, (יִרְמִיָּה
 ל) וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב נְאֻם יִי וְגו' כִּי אֶתְךָ אֲנִי
 נְאֻם יִי לְהוֹשִׁיעֶךָ כִּי אַעֲשֶׂה וְגו'. בְּהֵאִי שְׁעָתָא, דְּשִׁמְעוּ
 כְּלָהוּ שְׁמָא דְּיַעֲקֹב. תּוֹוְהוּ וְחִיכוּ בְּלְצַנּוֹתָא. עִזְרִיָּה פָּתַח
 וְאָמַר, (דְּבָרִים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יִי אֱלֹהֵינוּ יִי אֶחָד.

הָדָא הוּא דְכָתִיב, (ישעיה מד) זֶה יֹאמֵר לִי אֲנִי וְגו'. זֶה
 יֹאמֵר לֵה' אֲנִי, דָּא חֲנֻנְיָהּ, וְזֶה יִקְרָא בְשֵׁם יַעֲקֹב,
 דָּא מִישָׂאֵל, וְזֶה יִכְתּוֹב יָדוֹ לִי וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה, דָּא
 עֲזַרְיָה, בֵּיה שְׁעֵתָא כְּנֵשׁ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא פְּמִלְיָא
 דִּילֵיהּ, אָמַר לוֹן, בְּמֵאן מְלָה, מֵאִינוֹן מְלִין דְּאָמְרוּ אֲלִין
 תִּלְתָּא, אֲשׁוּזִב לוֹן. פִּתְחוּ וְאָמְרוּ, (תהלים פג) וַיִּדְעוּ כִּי אַתָּה
 שְׂמַךְ יי' לְבַדְךָ עֲלִיוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ.

בֵּה שְׁעֵתָא אָמַר קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְכוּרְסֵיָא, כּוּרְסֵיָא
 דִּילֵי, בְּמֵאן מְלָה מֵאִינוֹן מְלִין, אֲשׁוּזִב לְאִינוֹן
 צְדִיקֵיָא. אָמַר לֵיהּ, בְּהֵאִי מְלָה דְכֻלְהוּ חֵיִכִין בֵּה,
 אֲשׁוּזִב לוֹן, לֹא עֵתָה יְבוּשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עֵתָה פְּנִיו יִחֻרוּ.
 כְּמָה דְקָאִים יַעֲקֹב לְגַבֵּי דְאַבְרָהָם בְּנוּרָא, יְקוּם הַשְׁתָּא
 לְגַבֵּי אֲלִין, הָדָא הוּא דְכָתִיב, כֹּה אָמַר יי' אֵל בֵּית יַעֲקֹב
 אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם לֹא עֵתָה יְבוּשׁ יַעֲקֹב וְגו'. מֵהֵאִי
 כְּסוּפָא דְלְצִנוּתָא.

תְּנָא, כְּלָהוּ דִּהוּוּ חֵיִכִין מִמְלָה דָּא, אֲתוּקְדוּ בְּהֵהוּא
 נוּרָא, וְקָטַל לוֹן שְׁבִיבָא דְנוּרָא. מֵאן שׁוּזִב
 לְאֲלִין. עַל דִּהוּוּ מְצֻלָן קָמִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וּמִיִּחְדָן
 שְׁמִיָּה כְּדָקָא יְאוּת, וְעַל דְּמִיִּחְדָן שְׁמִיָּה כְּדָקָא יְאוּת,
 אֲשִׁתְּזִיבוּ מֵהֵהוּא נוּרָא יְקִידְתָּא.

תִּרִי בְּנֵי אַהֲרֹן קָרִיבוּ אֲשָׁא נוּכְרָאָה, דְּלֹא אֲתִיִּחְדוּ שְׁמִיָּה

כְּדָקָא יְאוֹת, וְאֶתוּקְדוּ בְּנוֹרָא. רַבִּי יִצְחָק אָמַר,
 כְּתִיב, אַחֲרֵי מוֹת. וְכִתִּיב וַיְמוּתוּ. כִּיּוֹן דְּאָמַר אַחֲרֵי מוֹת
 שְׁנֵי בְנֵי אֶהְרֹן, לָא יְדַעְנָא, דִּהָא וַיְמוּתוּ. אֲלָא הָכִי
 תַּיְבִּינָן, תְּרֵי מִיתוֹת הוּוּ, חַד לְפָנֵי יי'. וְחַד, דִּלָּא הוּוּ לְהוּ
 בְּנִין, דְּכָל מָאן דִּלָּא זָכִי לְבְנִין מִית הוּא. בְּגִין כֶּךָ, אַחֲרֵי
 מוֹת, וַיְמוּתוּ.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, מַאי דְכְתִיב, (במדבר ג) וַיִּמָּת נָדָב וַאֲבִיהוּא
 לְפָנֵי יי' בְּהִקְרִיבָם אִשׁ זָרָה לְפָנֵי יי' בְּמִדְבַר סִינַי
 וּבָנִים לָא הָיוּ לָהֶם וַיִּכְהֵן אֶלְעָזָר וְאִיתְמַר. מַאי דָּא לְגַבֵּי
 דָּא, דְכְתִיב, וּבָנִים לָא הָיוּ לָהֶם, וַיִּכְהֵן אֶלְעָזָר וְאִיתְמַר.
 אֲלָא רָזָא דְמִלְתָּא. הָאִי דְאִמִּינָא, וַיְמוּתוּ, דִּלָּא הוּוּ לְהוּ
 בְּנִין. וְהָכִי הוּא וְדָאִי. אָבֵל לָא כְּשָׂאֵר בְּנֵי עֵלְמָא, אַף
 עַל גַּב דִּלָּא אַנְסִיבּוּ, דִּהָא אֵלִין לָא מִיתוּ אֲלָא מִיתַת
 גְּרַמִּיהוֹן, אָבֵל מִיתַת נַפְשָׁהוֹן לָא מִיתוּ.

מִנָּא לָן, דְכְתִיב, (שמות ו) וְאֶלְעָזָר בֶּן אֶהְרֹן (ד' נ"ז ע"ב) לְקַח
 לוֹ מִבְּנוֹת פּוּטִיאל לוֹ לְאִשָּׁה וְתֵלֵד לוֹ אֶת פְּנַחַס
 אֵלֶּה רְאִשֵׁי אַבוֹת הַלְוִיִּם לְמִשְׁפְּחוֹתָם. אֵלֶּה, וְהָא פְּנַחַס
 בְּלַחֲדוּי הוּוּ. וְכִתִּיב, רְאִשֵׁי אַבוֹת הַלְוִיִּם, בְּגִין כֶּךָ,
 מִיתַת גְּרַמִּיהוֹן מִיתוּ, מִיתַת נַפְשָׁהוֹן לָא מִיתוּ. אָמַר רַבִּי
 אֶלְעָזָר וְדָאִי מִשְׁמַע אֵלֶּה, וּמִשְׁמַע רְאִשֵׁי.

וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב, (במדבר כה) פְּנַחַס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהְרֹן הַכֹּהֵן

וְכַתִּיב וּפְנַחֵס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִפְהִן הָיָה כֹּהֵן
 בְּיָמֵים הָהֵם, פְּנַחֵס בֶּן אֶלְעָזָר הִפְהִן מִבְּעֵי לֵיָהּ, אֶלָּא בְּכָל
 אֲתֵר דְּאֵתָא פְּנַחֵס בֶּן אֶהֱרֹן הִפְהִן כְּתִיב, וְאֶלְעָזָר לָא
 כְּתִיב אֶלָּא אֶלְעָזָר הִפְהִן. דְּכַתִּיב, (במדבר כז) וּלְפָנַי אֶלְעָזָר
 הִפְהִן. (במדבר לא) וַיֹּאמֶר אֶלְעָזָר הִפְהִן וְגו'. וְעַל דָּא מִיתַת
 גְּרַמְיֵהוּן מִיתוּ, מִיתַת נַפְשֵׁהוּן לָא מִיתוּ.

וְתַנִּינָן בְּרֻזָא דְמִתְנִיתִין, תְּרִי זוג, פֶּן חָס. וְהָא אֲתֵמַר,
 יו"ד זַעֲרָא בִּינֵי אַתּוּן דְּפְנַחֵס. דְּהָאִי יו"ד כְּלִיל

תְּרִי כַּחְדָּא, וְדָא הוּא רֻזָא דְמִלָּה, וְהָא אֲתֵמַר.
 רַבִּי אֶלְעָזָר שָׁאִיל לְאָבוּי, אֲמַר לֵיהּ, וְהָא תְּרִי אֵינּוּן
 וְתְרִי הוּו, אֲמַאי לָא אֲשַׁתְּכַחוּ תְּרִי. אֲמַר לֵיהּ, תְּרִי
 פְּלַגִּי גּוּפָא הוּו, דְּהָא לָא אֲנַסִּיבוּ, וּבְגִין כְּךָ, בְּחַד
 אֲתַכְּלִילוּ, דְּכַתִּיב, וַתֵּלֶד לוֹ אֶת פְּנַחֵס אֱלֹהֵי רָאשֵׁי וְגו'.
 וַיֹּדֵד דְּפְנַחֵס, לָא אֲתֵיִיְהִיב בֵּיהּ לְחַבְרָא אַתּוּן, אֶלָּא
 בְּשַׁעְתָּא דְקַנְיֵי לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאֵתָא לְיִשְׂרָאֵל
 עֲקִימָא, דְחָמָא דְהָאִי אֶת בְּרִית קְדִישָׁא, עֲיִיל זְמַרִי
 בְּרֻשׁוֹתָא אַחְרָא. וּבְמָה דְאֲתַעְקַם בְּקַדְמִיתָא, אֲתַתְּקוּן
 הָכָא. בְּנוֹכְרָאָה אֲתַעְקַם בְּקַדְמִיתָא, דְּכַתִּיב, בְּהַקְרִיבֶם
 אֵשׁ זָרָה, הָכָא בְּנוֹכְרָאָה, אֲתַתְּקוּן, כְּמָה דְּכַתִּיב, (מלאכי ב)
 וּבַעַל בַּת אֵל נֹכַר. מַה לְהֵלֶן אֵשׁ זָרָה, אִף כָּאן נָמִי אֲשֶׁה
 זָרָה.

מַאִי אֶתְחַזִּי הֶכָּא. אֶלָּא בְּקִדְמִיתָא רְחִיקָא קְרִיבוּ,
 דְּכְתִיב, בְּהַקְרִיבִים אֵשׁ זָרָה. אוּף הֶכָּא זְמַרִי, הָוָה
 קְרִיב רְחִיקָא, שְׁמָא דְּמַלְכָּא, הָוָה קְרִיב גַּבֵּי רְחִיקָא,
 מִיַּד, (במדבר כה) וַיֵּרָא פִּנְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן וַיִּקָּם
 מִתּוֹךְ הָעֵדָה. הֶכָּא אֶתְקִין עֶקִימָא דְּקִדְמִיתָא, כְּדִין
 אֶתְיִיְהִיב יו"ד בְּשָׁמִיּה לְחַבְרָא אֲתוּוֹן כְּחָדָא, וְאֶתְבְּשֵׁר
 בְּשָׁלוֹם, דְּכְתִיב, (במדבר כה) לָכֵן אָמַר הַנְּבִי נוֹתֵן לוֹ אֶת
 בְּרִיתִי שְׁלוֹם. (בְּרִיתִי מִמֶּשׁ).

(נח ס"ו ע"ב) מַאִי שְׁלוֹם הֶכָּא, אֶלָּא בְּהֵוֹא כְּתָרָא, חָבוּ
 בְּקִדְמִיתָא, בְּהֵוֹא כְּתָרָא, אֶתְעֵרוּ קְטָטוּתָא
 בְּקִדְמִיתָא, וְהִשְׁתָּא דְּאֶתְתַּקֵּן, כְּתִיב הַנְּבִי נוֹתֵן לוֹ אֶת
 בְּרִיתִי שְׁלוֹם. בְּרִיתִי מִמֶּשׁ, תְּהֵא עֲמִיּה בְּשָׁלוֹם, וּבְגִין
 כְּךָ, אֶתְיִיְהִיב יו"ד זְעִירָא בְּשָׁמִיּה, דְּהֵא מֵאֲתוּוֹן זְעִירָאן
 הִיא, לְאֶתְחַזָּא דְּהֵא אֶתְתַּקֵּן מֵה דְּאֶתְעֵקָם בְּקִדְמִיתָא,
 וְהֵא אֲשֻׁלִּימַת עֲמִיּה. אֶתָּא רַבִּי אֱלֶעָזָר וּנְשִׁיק יְדוּי. אָמַר,
 בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְּשָׁאִילְנָא הַאי מְלָה, וְלֹא אֶתְאַבִּיד מִנְּאִי.
 תָּאנָא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּהַאי יוֹמָא דְּכַפּוּרִי, אֶתְתַּקֵּן
 לְמַקְרִי פְּרֻשַׁתָּא דָּא, לְכַפְרָא לְיִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא,
 בְּגִין דָּא, סִדְרָא דְּיוֹמָא דָּא, הֶכָּא אֶתְסַדֵּר, וּבְגִין
 דְּמִיתְתְּהוֹן דְּבַנֵּי אֶהֱרֹן, מְכַפְרָא עַל יִשְׂרָאֵל.
 מְכַפָּאן אוּלִּיפְנָא, כָּל הָהוּא בַר נֶשׁ דְּיִסּוּרֵי דְּמֵאֲרִיּה אֶתְיִין

עֲלֵיהָ, כִּפְרָה דְחֻבּוּי אֵינּוּן. וְכֹל מֵאֵן דְּמִצְטָעַר עַל
 יִסּוּרֵיהוֹן דְּצַדִּיקָא, מֵעֲבִירִין חֻבֵּיִיא דְלֵהוֹן מֵעֲלָמָא.
 וְעַל דָּא בְיוֹמָא דָּא, קוֹרִין, אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהְרֹן,
 דִּישְׁמַעוֹן עֲמָא, וַיִּצְטָעְרוּן עַל אַבּוּדֵהוֹן דְּצַדִּיקָא,
 וַיִּתְכַּפֵּר לָהֶן חֻבֵּיִיהוּ. וְכֹל דְּמִצְטָעַר עַל אַבּוּדֵהוֹן
 דְּצַדִּיקָא, אִו אַחִית דְּמַעִין עָלֵיִיהוּ, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 מִכְרִיז עָלֵיהָ וְאוֹמֵר, (ישעיה ו) וְסָר עֲוֹנְךָ וְחַטָּאתְךָ תִּכּוּפֵר.
 וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְלֹא יְמוֹתוֹן בְּנוֵי בְיוֹמוּי. וְעֲלֵיהָ כְּתִיב,
 (ישעיה נג) יִרְאֶה זֶרַע יֶאֱרִיךְ יָמִים וְגו'.

(ויקרא טז) וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אֶהְרֹן אַחִיךָ וְאֵל יִבְא
 בְּכֹל יַעַת אֶל הַקֹּדֶשׁ וְגו' רַבִּי שְׁמַעוֹן פִּתַּח וְאָמַר, (קהלת
 א) כֹּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינְנוּ מִלֵּא וְגו'.
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תּוֹוֹהֵנָא עַל בְּנֵי עֲלָמָא, דִּהָא לִית לָהּ
 עֵינִין לְמַחְזֵי, וְלִבָּא לְאַשְׁגָּחָא, וְלֹא יִדְעִין, וְלֹא שׁוֹיִין
 לְבֵיִיהוּ לְאַסְתַּכְּלָא בְרַעוּתָא דְמֵאֲרֵיהוֹן, הֵיךְ נִימִין, וְלֹא
 מִתְעָרִי מִשְׁנַתֵּיִיהוּ, עַד לָא יִיְתִי הֵהוּא יוֹמָא דְחַפֵּי עָלֵיִיהוּ
 חֲשׁוּכָא וְקִבְלָא, וַיִּתְבַּע הֵהוּא (דף נ"ח ע"א) מֵאֲרִיָּה דְּפִקְדוּנָא,
 חוֹשְׁבָנָא מְנִיִּיהוּ.

וְכַרוּזָא כֹּל יוֹמָא קָאֲרִי עָלֵיִיהוּ, וְנִשְׁמַתְהוֹן, אִסְהִידַת
 בְּהוֹן בְּכֹל יוֹמָא וְלִילֵיִיא, אֲוִרֵיִתָּא רָאמַת קָלִין
 לְכֹל עֵבֶר, מִכְרוּזַת וְאוֹמְרַת, (משלי א) עַד מָתִי פְתָאִים

תִּאָהְבוּ פָתִי (משלי ט) מִי פָתִי יִסוּר הִנֵּה חָסַר לֵב אִמְרָה לוֹ.
לְכוּ לַחֲמוּ בְלַחְמֵי וְשִׁתּוּ בֵּינָן מִסִּכְתֵּי. וְלִית מֵאֵן דִּירְכִין
אוֹדְנִיָּה, וְלִית מֵאֵן דִּיתְעַר לְבִיָּה.

תָּא חֲזִי, זְמִינִין דְּרִי בַתְּרָאֵי דֵיִיתוֹן, דִּיתְנָשִׁי אוֹרֵיִיתָא
מִבִּינֵיִיָּהוּ, וְחִפְיָמִי לְבָא יתְכַנְשׁוֹן לְאַתְרֵיִיָּהוּ, (ס"א
לְאַתְרָא קְדִישָׁא) וְלֹא יִשְׁתַּכַּח מֵאֵן דְּסָגִיר וּפְתַח. וְוִי לְהֵהוּא
דְּרָא. וּמִכָּאֵן וְלֵהֲלֵאָה, לָא יְהֵא דְרָא כְּדָרָא דָּא, עַד דְּרָא
דֵיִיתִי מִלְכָּא מְשִׁיחָא, וּמִנְדַּעָא יתְעַר בְּעֶלְמָא, דְּכְתִיב,
(ירמיה לא) כִּי כָלָם יִדְעוּ אוֹתִי לְמִקְטָנָם וְעַד גְּדוּלָם.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב, (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֶדֶן. וְתַנִּינָן, מַה
שְּׁמִיָּה דְהֵהוּא נָהָר. אוֹקִימְנָא יוּבֵל שְׁמִיָּה, דְּכְתִיב,
(ירמיה יז) וְעַל יוּבֵל יִשְׁלַח שְׂרָשָׁיו. וּבִסְפָרָא דְרַב הַמְנוּנָא
סָבָא, חַיִּים שְׁמִיָּה, דְּמַתְמָן נַפְקִין חַיִּים לְעֶלְמָא, וְאִינּוֹן
אַקְרוּן חַיִּי מִלְכָּא. וְהֵא אוֹקִימְנָא, הֵהוּא אֵילָנָא רַבָּא
וְתַקִּיפָא, דְּמִזּוֹן לְכֻלָּא בֵּיָּה. אַקְרִי עֵץ חַיִּים. אֵילָנָא דְנִטְע
שְׂרָשׁוּי בְּאִינּוֹן חַיִּים, וְכֻלָּא הוּא שְׂפִיר.

וְתַאנָּא, הֵהוּא נָהָר אֲפִיק נַחְלִין עֲמִיקִין, בְּמִשַׁח רַבּוּת,
לְאַשְׁקָאָה גְּנָתָא, וְלַרְוּוּאָה אֵילָנִין וּנְטִיעִין,
דְּכְתִיב (תהלים קד) יִשְׁבְּעוּ עֵצֵי יְיָ אֲרָזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע,
וְאִינּוֹן נַחְלִין, נַגְדִין וְאַתְמִשְׁכּוֹן וּמִתְכַנְשִׁין בְּתַרִין קַיִימִין
(נ"א סְמִכִין) וְאִינּוֹן בְּרִיִיתִי (תְרִי) קַרִינָן לְהוּ, (מלכים א ז) יְכִי"ן

וּבוֹעֲזִי, וְשִׁפִּיר. וּמִתְמָן נִפְקִין כָּל אֵינּוֹן גַּחְלִין, וְשִׁרְיִין
 לֹוֹן בְּחֵד דְּרָגָא דְאֶקְרֵי צְדִיק, דְּכִתְיֵב, (משלי י) וְצְדִיק יִסּוּד
 עוֹלָם. וְכִלְהוּ אֲזִלִּין וּמִתְכַּנְּשִׁין לְהֵהוּא אֲתֵר דְאֶקְרֵי יָם,
 וְהוּא יִמָּא דְחֻכְמָתָא, הֵדָא הוּא דְכִתְיֵב, (קהלת א) כָּל (שמות נ'
 ע"ב) הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְגו'.

וְאִי תִימָא, דְהָא מָטוּ לְאֲתֵר דָּא, וּפְסֻקִין, וְלֹא תִיִּבִין,
 לְבִתֵּר פְּתִיב, אֶל מְקוּם שְׁהַנְּחָלִים הוֹלְכִים שָׁם הֵם
 שָׁבִים לְלָכֶת, בְּגִין דְּהֵהוּא גַּהֲרָא לָא פְּסִיק לְעֵלְמִין. הֵם
 שָׁבִים, לְאֵן אֲתֵר שָׁבִים, לְאֵינּוֹן תְּרִין קַיִימִין, נֶצַח וְהוֹד.
 לְלָכֶת, בְּהֵאִי צְדִיק, לְאִשְׁכַּחא בְּרַכָּאן וְחִידוּ. וְהֵינּוּ רִזָּא
 דְּתַנְיִנּוּ, (תהלים קד) לְוִיתָן זֶה יִצְרָתָ לְשַׁחֵק בּוֹ, דָּא צְדִיק.
 כָּלָם אֱלִיף יִשְׁבְּרוֹן לְתַת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ. מֵאֵן עֵתוֹ. דָּא (עתו
 דְּצְדִיק) מְטְרוֹנִיתָא, דְאֶקְרֵי עֵתוֹ דְּצְדִיק, וּבְגִין כֶּף
 כְּלָהוּ מְחַכָּאן לְהֵאִי עֵתוֹ, כְּלָהוּ דְאֲתַזְנֹן לְתַתָּא, מֵאֲתֵר
 דָּא אֲתַזְנֹן, וְרִזָּא דָּא אֻקְיִמָּנָא, (תהלים קמה) עֵינֵי כָל אֱלִיף
 יִשְׁבְּרוּ וְגו' כְּמָה דְאֻקְיִמָּנָא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְהֵאִי כָל, מְבַסָּם לְעֵתוֹ, וּמִתְחַבְּרָא
 עֲמִיהָ, כְּלָהוּ עֵלְמִין בְּחִידוּ, כְּלָהוּ עֵלְמִין בְּבְרַכָּאן,
 כְּדִין שְׁלָמָא אֲשַׁתְּכַח בְּעֵלְאֵי וְתַתָּאֵי. וְכַד גְּרַמִּין חִיִּיבֵי
 עֵלְמָא, דְתַמָּן לָא אֲשַׁתְּכַחוּ בְּרַכָּאן דְאֵינּוֹן גַּחְלִי, וְיִנְקָא,
 הֵאִי עֵת, מְסֻטְרָא אַחְרָא, כְּדִין דִּינִין מִתְעַרִּין בְּעֵלְמָא,

וּשְׁלָמָא לָא אֲשַׁתְּכַח. וְכַד בְּעָאן בְּנֵי עֲלָמָא לְאַתְבָּרְכָא,
 לָא יִכְלִין אֶלָּא עַל יְדָא דְכֹהֲנָא, בְּגִין דִּיתְעַר כְּתָרָא
 דִּילֵיהּ, וְיִתְבָּרַךְ מִטְרוֹנֵיתָא, וְיִשְׁתַּכְּחוּ בְּרַכָּאן בְּכֻלְהוּ
 עֲלָמִין.

תַּאנָּא, בְּהֵיא שְׁעָתָא, בְּעָא מִשָּׁה קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, מְלָה דָּא, אָמַר לֵיהּ, אִי בְּנֵי עֲלָמָא יְתוּבוּן
 קַמְךָ, עַל יְדֵי דִמְאָן מִתְבָּרְכָאן. אָמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, וְלִי אֵת אֹמֵר, דְּבַר אֶל אַהֲרֹן אַחִיךָ, דִּהָא בִּידֵיהּ
 מְסִירָאן בְּרַכָּאן לְעֵילָא וְתַתָּא.

וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה דְּבַר אֶל אַהֲרֹן אַחִיךָ וְאֵל יִבָּא בְּכָל
 עַת אֶל הַקֹּדֶשׁ וְגו'. אָמַר רַבִּי אַבָּא, זְמַנִּין אֵית
 קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְאַשְׁתַּכְּחָא רַעְוֹן, וְלְאַשְׁתַּכְּחָא
 בְּרַכָּאן, וְלִמְתַּבַּע בְּעוֹתֵי, וְזְמַנִּין, דְּרַעְוֹן לָא אֲשַׁתְּכְּחוּ,
 וּבְרַכָּאן לָא מְזַדְּמְנִין, וְדִינִין קְשִׁיין מִתְעַרִּין בְּעֲלָמָא.
 וְזְמַנִּין דְּדִינָא תְּלִי. תָּא חֲזִי, זְמַנִּין אֵית בְּשַׁתָּא, דְּרַעְוֹא
 אֲשַׁתְּכַח. וְזְמַנִּין אֵית בְּשַׁתָּא, דְּדִינָא אֲשַׁתְּכַח. וְזְמַנִּין אֵית
 בְּשַׁתָּא, דְּדִינָא אֲשַׁתְּכַח וְתְּלִיא. זְמַנִּין אֵית בִּירְחִי,
 דְּרַעְוֹא (דף נ"ח ע"ב) אֲשַׁתְּכַח בְּהוּ. וְזְמַנִּין אֵית בִּירְחִי, דְּדִינִין
 אֲשַׁתְּכְּחוּ, וְתְּלִיין עַל כֻּלָּא.

זְמַנִּין אֵית בְּשַׁבּוּעֵי, דְּרַעְוֹן מִשְׁתַּכְּחֹן, וְזְמַנִּין אֵית
 בְּשַׁבּוּעֵי, דְּדִינִין מִשְׁתַּכְּחֹן בְּעֲלָמָא. וְזְמַנִּין אֵית

בְּיוֹמֵי, דְרַעְוּוּ אֶשְׁתַּכַּח בְּעֶלְמָא וְעֶלְמָא אֶתְבְּסָמָא.
 וְזִמְנִין אֵית בְּיוֹמֵי דְדִינִין תְּלִיין וּמְשַׁתְּכַחן, וְאֶפִּילוּ
 בְּשַׁעֲתֵי. וְעַל דָּא כְּתִיב, (קהלת ג) וְעַת לְכָל חֶפְצִין וְגו'.
 וְכְתִיב, (תהלים סט) וְאֲנִי תִפְלַתִי לְךָ וְגו'. וְכְתִיב, (ישעיה נה)
 דְרָשׁוּ יְיָ בְּהַמְצָאוֹ. וְכְתִיב, (תהלים י) לְמָה יְיָ תַעֲמוּד בְּרַחֲוִק
 תַעֲלִים לְעֵתוֹת בְּצָרָה. וְכְתִיב, (ירמיה לא) מִרַחֲוִק יְיָ נִרְאָה
 לִי. וְזִמְנִין דְּאִיהוּ קָרוּב, דְּכְתִיב, (תהלים קמה) קָרוּב יְיָ לְכָל
 קוֹרְאֵיו. בְּגִין כֵּן, וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ וְגו'.
 רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הָא אֲוֹקִימָנָא. מְלָה בְּעֵתוֹ, וְהָכִי הוּא
 וְדָא, וְהָכֵא אֲתָא קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַזְהָרָא
 לְאַהֲרֹן, דְּלֹא יִטְעֵי בְּהֵוּא חוּבָא, דְּטָעוּ בְּנוֹי, דְּהָא הָאִי
 עֵת יְדִיעָא, בְּגִין כֵּן לֹא יִטְעֵי לְחַבְרָא עֵת אַחֲרָא, לְגַבֵּי
 מְלָכָא. הֵדָּא הוּא דְכְתִיב, וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ.
 כְּלוּמַר, אֶף עַל גַּב דִּיחְמֵי עֵידוֹן, דְּאֲתַמְסַר בִּידָא אַחֲרָא,
 לְאַתְנַהֲגָא עֶלְמָא, וְיִתְמַסַּר בִּידוּי לְיִיחַד בֵּיהּ לְקַרְבָּא לִיהּ
 לְקוֹדְשָׁא, דְּהָא אֲנָא וְשְׁמֵי חַד הוּא. וּבְגִינֵי כֵּן, (ס"א לְקַרְבָּא
 לִיהּ לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּהָא הָאִי עֵת יְדִיעָא, בְּגִין כֵּן) וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל
 הַקֹּדֶשׁ. וְאִי בְּעֵי לְמַנְדַּע בְּמָה יִיעוּל. בְּזֹאת. בְּזֹאת יָבֵא
 אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ. דְּהָאִי זֹאת, הִיא עֵת דְּאַחֲיַדַת בְּשְׁמֵי,
 בְּהָאִי י', דְּרִשִּׁמָּא בְּשְׁמֵי, יִיעוּל אֶל הַקֹּדֶשׁ. (אָבֵל) וְאֵל
 יָבֵא בְּכָל עֵת.

תֵּאנָא אָמַר רַבִּי יוֹסִי כְּתִיב (קהלת ג) אֶת הַכֹּל עָשָׂה יָפֵה
 בְּעֵתוֹ הָאֵי מְלָה אוֹקְמָה בּוֹצִינָא (ס"א בִּשְׁמָא) קְדִישָׁא
 וְהִכִּי הוּא דִּתְנִינָא אֶת הַכֹּל עָשָׂה יָפֵה בְּעֵתוֹ וְהִכִּי הוּא
 וְדַאי. אֶת הַכֹּל וְדַאי. עָשָׂה יָפֵה בְּעֵתוֹ, דָּא בְּדָא, וְלֹא
 יתְעַרְבוּן אַחֲרָנִין בִּינֵייהוּ. בְּעֵתוֹ מִמָּשׁ, וְלֹא בְּאַחֲרָא.
 בְּגִינֵי פְךָ, אֲזַהְרוּתָא לְאַהֲרֹן, וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל
 הַקֹּדֶשׁ. אֲבָל בְּמָה יִיעוּל. בְּזֹאת, כְּמָה דְּאוֹקִימְנָא, דְּכְתִיב
 בְּזֹאת יָבֵא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָוֵה יְתִיב קָמִי אַבוּהָ, אָמַר לִיָּהּ, כְּתִיב
 בְּכִנְיִשְׁתָּא דְּקִרְחָ, (במדבר טז) וְיֵאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקְּהָל,
 מֵאִי וְיֵאבְדוּ. אֵלָא כְּמָה דְּכְתִיב, (ויקרא כג) וְהֵאבַדְתִּי אֶת
 הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת מִקִּרְבַּ עַמִּיהָ. (ס"א כְּתִיב בְּגִינֵי אַהֲרֹן וְיֵקֵרָא י') וְתֵצֵא אִישׁ
 מִלְּפָנַי יְיָ וְתֹאכַל אוֹתָם וְיָמוּתוּ. וְכְתִיב בְּכִנְיִשְׁתָּא דְּקִרְחָ
 וְאִשׁ יֵצֵא מֵאֵת יְיָ וְתֹאכַל אֶת הַחֲמֻשִּׁים וּמֵאֲתִים אִישׁ
 ס"ד דְּשְׁקִילִין דָּא כְּדָא) אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׂאֲנֵי אֵינּוֹן
 בְּנֵי אַהֲרֹן, דִּלָּא כְּתִיב בְּהוּ אַבְדָּהּ, כְּאֵינּוֹן דְּכִנְיִשְׁתָּא
 דְּקִרְחָ, דְּכְתִיב בְּהוּ, וְיֵאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקְּהָל. וְכְתִיב, (במדבר יז)
 הֵן גִּזְעוּ אַבְדָּנוּ אַבְדָּנוּ כְּלָנוּ אַבְדָּנוּ. לְאַכְלָלָא אֵינּוֹן דְּאַקְרִיבוּ
 קְטֹרֶת בּוֹסְמִין, מָאתָן וְחֲמֻשִּׁין, דְּאֶתְאַבִּידוּ וְדַאי, וְאֵלִין
 לָא אֶתְאַבִּידוּ.

אָמַר לִיָּהּ כְּתִיב, וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. וְכְתִיב,

בְּזוֹאת יָבֵא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ. פִּיּוֹן דְּאָמַר, וְאֵל יָבֵא בְּכָל
 עֵת, אֲמַאי לָא פְּתִיב, בְּמָה זְמַנָּא יִיעוּל. אָמַר לִיה
 אֶלְעֶזֶר, הָא אַתְמַר, וּמְלָה חַד הוּא, וְזְמַנָּא חַד הוּא הוּוּ
 יַדְעֵי כְּהֵנִי. אָבֵל עַל מַה דְּחָאבוּ בְּנוֹי, בְּעָא לְאַזְהָרָא
 הָכָא, וְהָא אַתְמַר. אָמַר לִיה, וְאַנָּא הָכִי סְבִירָנָא, וּבְגִין
 לְאַתְיִישְׁבָא מְלָה בְּעֵינָא.

אָמַר לִיה, אֶלְעֶזֶר בְּרִי תָא חֲזִי, כָּל קָרְבָּנִין וְכָל עֲלוּוֹן,
 נִיחָא הוּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָבֵל לָא הוּוּ
 נִיחָא, כְּמָה דְהָאֵי קְטֹרֶת, דְקְטֹרֶת מְעֲלִיא מְכָלָא. וּבְגִין
 כְּךָ, הוּוּ מְעֲלִין לִיה לְגוּ בְּגוּ, בְּלַחֲשׁוּ. וְהָא אַתְמַר. וּבְגִין
 כְּךָ, לָא אַתְעֲנָשׁוּ כָּל בְּנֵי נְשָׂא בְּשָׂר קָרְבָּנִין וְעֲלוּוֹן כְּמוּ
 בְּקְטֹרֶת, דְּכָל פּוּלְחָנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָכָא אַתְקַטֵּר
 וְאַתְקַשֵּׁר יְתִיר מְכָלָא. וְעַל דָּא אַקְרִי קְטֹרֶת. וְהָא אַתְמַר,
 (משלי כז) שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת יִשְׁמַח לֵב.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְדַרְשׁ, (שיר השירים א) לְרִיחַ שְׁמֹנֶיךָ טוֹבִים
 וְגו'. הָאֵי קָרָא אֶסְתַּפְּלָנָא בֵּיהּ, וְהָכִי הוּא. לְרִיחַ,
 מֵאֵי רִיחַ. רִיחַ דְקְטֹרֶת דְּאִיהוּ דְקִיקָא וּמְעֲלִיא וּפְנִימָא
 מְכָלָא, וְכַד סְלִיק הוּוּא רִיחַ לְאַתְקַשְׁרָא, בְּהַהוּא מְשַׁח
 רְבוֹת דְנַחְלֵי מְבוּעָא, אַתְעֲרוּ דָּא בְּדָא וְאַתְקַטְרוּ כְּחֻדָּא.
 וּכְדִין אֵינּוֹן מְשַׁחן טְבָאן לְאַנְהָרָא. כְּמָה דָּאֵת אָמַר, לְרִיחַ
 שְׁמֹנֶיךָ טוֹבִים.

וּכְדֵיִן אֶתְרַק מִשְׁחָא מְדִרְגָא לְדִרְגָא, בְּאִינוּן דִּרְגִין
 דְּאֶקְרוּן שְׁמָא קְדִישָׁא, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, שְׁמֵן
 תוֹרַק שְׁמֵךְ עַל פִּין עֲלָמוֹת אֶהְבוּךְ. מֵאֵי עֲלָמוֹת. כִּמְה
 דְּאוּקִימָנָא עוֹלָמוֹת, עוֹלָמוֹת מִמֶּשׁ, דְּדַבֵּר אַחַר עַל פִּין
 עֲלָמוֹת אֶהְבוּךְ. כִּמְה דָּאֵת אָמַר, (תהלים מו) עַל עֲלָמוֹת שִׁיר.
 וְכֻלָּא חַד.

וּבְסִפְרָא דִּרְבֵּי הַמְּנוּנָא סְבָא כְּתִיב, מֵאֵי עוֹלָמוֹת. כִּמְה
 דָּאֵת אָמַר, (משלי לא) וְתִתֵּן טֹרֶף לְבֵיתָהּ וְחֶק ^(ד)
 לְנִעְרוֹתֶיהָ. נִעְרוֹתֶיהָ הֵינִי עֲלָמוֹת, אֶהְבוּךְ, לְבִרְכָא
 שְׁמֵךְ, וְלִזְמֵרָא קִמְךָ, וּמִתַּמָּן אֲשַׁתְּכַחַן בְּרִכָּאן בְּכֻלְהוּ
 תַּתָּאֵי, וּמִתְּבַרְכִין עֲלָאֵין וְתַתָּאֵין.

דְּדַבֵּר אַחַר עַל פִּין עֲלָמוֹת אֶהְבוּךְ. שְׁפִיר הוּא מֵאֵן דְּאָמַר.
 עַל מוֹת אֶהְבוּךְ, דִּהָא בְּמִלָּה דָּא מְאָרִיחוּן דִּדְיִנִין
 אֲתַבְּסִמֵּן, וּבְגִין דִּהָאֵי קְטֹרֶת, אֲתַקְטֹר בְּמִשְׁחָא דְלְעִילָא
 יִתִיר, אֲתַחֲשֵׁב קִמִּיָּה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִכָּל קַרְבָּנִין
 וְעֲלוּוֹן. אָמְרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, אָנָּא כְּקְטֹרֶת, וְאֲנֵת
 כְּמִשְׁחָא, מְשַׁכְנֵי אַחֲרֵיךְ נְרוּצָה וְגו'. נְרוּצָה: כִּמְה דָּאֵת
 אָמַר, עַל פִּין עֲלָמוֹת אֶהְבוּךְ. אָנָּא וְכֻלָּא אוּכְלוּסִין, דִּהָא
 כְּלָהוּ בִּי אַחֲדָן, וְעַל דָּא מְשַׁכְנֵי, דִּהָא בִּי תַלְיִין.
 הֵבִיאֵנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרְיוֹ. אִם יִיעוּל לִי מִלְּכָא בְּאֲדָרוּי,
 נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בְּךָ, אָנָּא וְכֻלְהוּ אוּכְלוּסִין.

תָּאנָא. כְּלָהוּ אוּכְלוּסִין, בְּשַׁעֲתָא דְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל חֲדָאת
 וּמִתְבְּרָכָא, כְּלָהוּ חֲדָאן, וְדִינָא לָא שְׂרִיא כְּדִין בְּעֶלְמָא.
 וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים צו) יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ.
 כִּי בְּעֵנָן אֵרָאָה עַל הַכְּפָרֶת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זַכָּאִין
 אֵינּוּן צְדִיקָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי בִיקְרִיהוּן.
 וְתַנִּינָא, מְלַךְ בָּשָׂר וְדָם, אִי בַר נָשׁ רָכִיב עַל סוּסִיא
 דִּילֵיהּ, בַּר קִטְלָא הוּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲרָכִיב אֵלֵיהּ
 עַל דִּילֵיהּ, דְּכְתִיב, (מלכים ב ב) וַיַּעַל אֵלֵיהּ בַּסַּעֲרָה הַשָּׁמַיִם
 וְגו'. הֲכָא מְאִי כְּתִיב, וְלֹא יָמוּת כִּי בְּעֵנָן אֵרָאָה עַל
 הַכְּפָרֶת. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֵיילֵיהּ לְמֹשֶׁה בֵּיהּ, הֲדָא
 הוּא דְכְתִיב, (שמות כד) וַיָּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעֲנָן, בְּתוֹךְ הָעֲנָן
 מִמָּשׁ, כִּי בְּעֵנָן אֵרָאָה עַל הַכְּפָרֶת. הֲדָא הוּא דְכְתִיב,
 (ישעיה ד) וּבָרָא יְי' עַל כָּל מְכוֹן הַר צִיּוֹן וְעַל מִקְרָאֵיהּ עֲנָן
 יוֹמָם וְעֶשֶׂן. וְכְתִיב, (שמות מ) כִּי עָנָן יְי' עַל הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם.
 וְתָאנָא, הָאִי דְכְתִיב, (שמות לד) וַיֵּרֶד יְי' בְּעֲנָן. בְּעֵנָן
 אֵרָאָה עַל הַכְּפָרֶת. תָּאנָא, אֲתַר דְּהוּוּ שְׂרָאן
 אֵינּוּן כְּרוּבִי, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא, כְּרוּבִים עַל אֶת הוּוּ יִתְבִּין.
 וְתָאנָא, ג' זְמַנִּין בִּיּוֹמָא אֲתַרְחִישׁ נִיסָא, בְּגַדְפִּייהּ.
 בְּשַׁעֲתָא דְּאֲתַגְלִי עֲלֵייהּ קְדוּשָׁה דְּמִלְכָא, אֵינּוּן
 מְגַרְמֵייהּ סְלָקִין גְּדַפִּייהּ, וּפְרָסִין לוֹן, וְחַפִּיין עַל
 כְּפוּרְתָא. לְבַתַּר קְמִיטִין גְּדַפִּייהּ, וְנֶאֱחֲזִין בְּגַדְפִּייהּ (ס"א)

וְנֶאֱחָזֵן בְּגוֹפִייהוּ) כִּמָּה דָּאת אָמַר (שמות כה) וְהָיוּ הַכְּרוּבִים פּוֹרְשֵׁי
כְּנָפִים לְמַעַלָּה, פּוֹרְשֵׁי וְלֹא פְּרוּשֵׁי. סוֹכְכִים וְלֹא סְכוּכִים.

דָּא בָּאת (ס"א בזאת) הוּוּ קַיִימִי וְחֻדָּאן בְּשִׁכְנִיתָא.
אָמַר רַבִּי אַבָּא, מַה בְּעָא הַכָּא, כִּי בְּעֵנָן אֵרָאָה עַל
הַכַּפְּרָת. וְכֹתִיב בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן, וְהָא פְּהֵנָּא לֹא
חָמִי לְשִׁכְנִיתָא בְּשַׁעֲתָא כַּד הָוּה עָאֵל. אֵלֹא עֵנָּא הָוּה
נְחִית, וְכַד הָוּה נְחִית מָטָא עַל הָאֵי כַּפְּרָת, וּמִתְעַרְיִן
גְּדַפִּייהוּ דְכְּרוּבִין, וְאֶקְשִׁי לְהוּ וְאֶמְרִי שִׁירְתָּא.

וּמַה שִׁירְתָּא אֶמְרִי (תהלים יצ) כִּי גְדוֹל יְיָ וּמַהֲלָל מְאֹד נוֹרָא
הוּוּא עַל כָּל אֱלֹהִים. הָאֵי כַּד סִלְקִי גְּדַפִּייהוּ.
בְּשַׁעֲתָא דְפָרְסִין לְהוּ אֶמְרִי, (תהלים יצ) כִּי כָּל אֱלֹהֵי הָעַמִּים
אֱלִילִים וַיְיָ שָׁמַיִם עָשָׂה. כַּד חֲפִיִּין עַל כַּפּוֹרֶתָא, אֶמְרִי,
לְפָנַי יְיָ כִּי בָא לְשָׁפוֹט אֶת הָאָרֶץ יִשְׁפּוֹט תִּבְל
(תהלים צח)
בְּצַדֵּק וְעַמִּים בְּמִישְׁרִים.

וְקַלְהוֹן הָוּה שָׁמַע פְּהֵנָּא בְּמַקְדָּשָׁא, כְּדִין שׁוּי קְטָרֶת
בְּאַתְרֵיהּ, וְאַתְכוּוֹן בְּמַה דְּאַתְכוּוֹן, בְּגִין דִּיתְבְּרַךְ
כָּלֵא (וקלהון). וְגַדְפִי כְּרוּבִיָּא, סִלְקִין וְנַחֲתִין, וְזִמְרִי
שִׁירְתָּא, מְחַפִּיִּין לְכַפּוֹרֶתָא וְסִלְקִי לְהוּ. הֵדָּא הוּוּא דְכֹתִיב
סוֹכְכִים. סוֹכְכִים דִּיִּיקָא וּמְנָא לָן דְּקַלְהוֹן אֲשַׁתְּמַע, כִּמָּה
דָּאת אָמַר (יחזקאל א) וְאֶשְׁמַע אֶת קוֹל וְגו'.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְעַמִּים בְּמִישְׁרִים. מַהוּ בְּמִישְׁרִים. כִּמָּה

דַּאתְּ אָמַר, מִיִּשְׂרָיִם אֶהְבוּךָ, לְאַכְלֵלָא תְרִין פְּרוּבִין, דְּכַר
 וְנוֹקְבָא, מִיִּשְׂרָיִם וְדָאִי. וְעַל דָּא, וְעַמִּים בְּמִישְׂרָיִם.
 וְכַתִּיב, (במדבר ז) וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹהֵי מִבֵּין שְׁנֵי
 הַפְּרוּבִים וַיְדַבֵּר אֵלָיו. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מִכָּאן אוֹלֵיפְנָא
 דְּבַכָּל אַתְר דְּלֹא אֲשַׁתְּכַח דְּכַר וְנוֹקְבָא, לָאוּ כְּדָאִי לְמַחְמֵי
 אִפִּי שְׂכִינְתָא. הֵדָא הוּא דְּכַתִּיב, (תהלים קמ) יֵשְׁבוּ יִשְׂרָיִם
 אֶת פְּנֵיךָ, וְתַנִּינֵן, כְּתִיב, (דברים לב) צְדִיק וַיִּשָּׁר הוּא, דְּכַר
 וְנוֹקְבָא, אוֹף הֵכָא פְּרוּבִים דְּכַר וְנוֹקְבָא. וְעַלֵּיהּוּ כְּתִיב,
 (תהלים צט) אַתָּה כּוֹנֵנֵת מִיִּשְׂרָיִם. וְעַמִּים בְּמִישְׂרָיִם. וּבְגִינֵי
 כַּךְ, (שמות כה) וּפְנִיָהֶם אִישׁ אֶל אַחִיו, וְהָא אוֹקִימְנָא.

(דף נ"ט ע"ב)

תַּנְיָא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זְמַנָּא חֲדָא, הוּוּ צְרִיכָא עֲלֵמָא
 לְמַטְרָא, אָתוּ לְקָמִיָּה (ס"א אָזְלוּ לְגַבִּיָּה) דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן,
 רַבִּי יִיסָא וְרַבִּי חֲזַקְיָה וְשָׂאֵר חַבְרֵיָּיא. אֲשַׁכְּחוּהוּ דְּהוּוּ
 אָזִיל לְמַחְמֵי, לְרַבִּי פְּנַחֶס בֶּן יֶאִיר, הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר
 בְּרִיהֵ. כִּיּוֹן דְּחָמָא לוֹן, פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קלג) שִׁיר
 הַמַּעֲלוֹת הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים שְׁבַת אַחִים גַּם יַחַד. מַאי
 שְׁבַת אַחִים גַּם יַחַד.

כְּמָה דַּאתְּ אָמַר, וּפְנִיָהֶם אִישׁ אֶל אַחִיו, בְּשַׁעְתָּא דְּהוּוּ
 חַד בְּחַד מִשְׁגִּיחִין אַנְפִּין בְּאַנְפִּין, כְּתִיב, מָה טוֹב
 וּמָה נְעִים. וְכַד מְהִדֵּר דְּכוּרָא אַנְפוּי מִן נוֹקְבָא, וּוי

לְעֵלְמָא. כְּדִין כְּתִיב, (משלי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט. בְּלֹא
 מִשְׁפָּט וַדַּאי, וּכְתִיב, (תהלים פט) צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוּן כְּסֶאֶד,
 דְּלֹא אֲזִיל דָּא בְּלֹא דָא, וְכֹד מִשְׁפָּט, מִתְרַחֵק מִצְדָּק, וְוֵי
 לְעֵלְמָא. (כְּדִין כְּתִיב, (משלי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט).

וְהִשְׁתָּא חֲמִינָא, דְּאֵתוֹן אֲתִיתוֹן, עַל דְּדְכוּרָא לָא שְׂרִיא
 בְּנוֹקְבָא, אָמַר, אִי לְדָא אֲתִיתוֹן גְּבָאִי תִיבוּ.
 דְּהֵאִי יוֹמָא אֲסֵתְכִלְנָא, דִּיתְהֵדֵר כְּלָא לְמִשְׂרֵי אַנְפִּין
 בְּאַנְפִּין. וְאִי לְאוֹרֵייתָא אֲתִיתוֹן, שְׂרוּ גְבָאִי. אָמְרוּ לִיהּ,
 לְכָלְא, קָא אֲתִינָא לְגַבֵּי דְמַר, יִשְׁתְּמִיט חַד מִינָן,
 לְבִשְׂרָא לְאַחְנָא, שְׂאָר חֲבַרֵּיאַ, וְאַנָּן נְתִיב לְקַמִּיָּה דְמַר.
 עַד דְּהוּוּ אֲזִלִּי, פִּתַּח וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) שְׁחֹרָה אֲנִי וְנֹאוּה
 בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְגו'. אָמְרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל קָמִי
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שְׁחֹרָה אֲנִי בְּגִלוּתָא, וְנֹאוּה אֲנִי
 בְּפִקּוּדֵי אוֹרֵייתָא, דְּאָף עַל גַּב דִּישְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא לָא
 שְׁבִקִי לוֹן. כְּאַהֲלֵי קִדְר, דְּאִינּוֹן בְּנֵי קְטוּרָה (ס"א טוֹרֵי),
 דְּאֵתְקִדְרוּ אַנְפִּיָּהוּ תְדִירָא, וְעַם כָּל דָּא פִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה,
 כְּהוּא חִיזוּ שְׂמִיא לְמַדְפֵּי, דְּכְתִיב, (תהלים קד) נוֹטָה שְׂמִים
 פִּירִיעָה.

אַל תְּרֹאוּנִי שְׂאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת. מַאי טַעְמָא (ס"א אֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת
 בְּגִין שְׁשׁוּפְתָנִי) אַל תְּרֹאוּנִי, בְּגִין שְׂאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת.
 שְׁשׁוּפְתָנִי הַשְּׂמֵשׁ, דְּלֹא אֲסֵתְכִל בֵּי שְׂמֵשָׁא, לְאַנְהָרָא לִי

כְּדָקָא יְאוּת. יִשְׂרָאֵל מַה אֵינּוֹן אֲמַרִּין. בְּנֵי אַמֵּי נִחְרוּ בֵּי.
מֵאֵן אֵינּוֹן בְּנֵי אַמֵּי, אֵלִין רַבְרַבִּין מְמַנְן תְּרִיסִין עַל שְׂאָר
עַמִּין.

דְּבַר אַחַר, בְּנֵי אַמֵּי מִמֶּשׁ. כְּמַה דְּאֵת אֲמַר, (איכה ב)
הַשְּׁלִיף מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ וְגו'. וְכַד הַשְּׁלִיף מִשָּׁמַיִם
אֶרֶץ, שְׁמוּנֵי נוֹטְרָה אֵת הַפְּרָמִים. מֵאֵי טַעְמָא. דְּכַרְמֵי
שְׁלִי לֹא נִטְרְתִי. וְתַנִּינֵן, בְּנֵי אַמֵּי וְדֵאֵי אֶסְתַּכְּמוּ עָלַי,
כְּלוּמַר, כַּד אֶתְעַדִּי אֶרֶץ, מִשָּׁמַיִם, כְּמַה דְּאוּקִימְנָא,
דְּכַתִּיב, (שמות ב) וַתִּתְצַב אַחֲתוֹ מִרְחוֹק.

וְהִכָּא אֶתְמַר וְדֵאֵי, הֵנָּה מַה טוֹב וּמַה נְעִים שְׁבַת אַחִים
גַּם יְחַד. וּבְהוּ אוּקִימְנָא (נ"א וְהִכָּא אוּקִימְנָא), גַּם יְחַד.
כְּמַה דְּאֵת אֲמַר (ויקרא כו) וְאֵף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתֶם, שְׁבַת אַחִים
בְּכָלֵל, פִּיּוֹן דְּכַתִּיב, גַּם, לְאַכְלִלָּא כָּל אֵינּוֹן דְּלַעֲיָלָא,
דְּכָל שׁוּלְטָנוּתָא בְּהֵוּא אֶתְר אֲשַׁתְּכַח.

דְּבַר אַחַר. הֵנָּה מַה טוֹב וּמַה נְעִים וְגו'. אֵלִין אֵינּוֹן
חֲבַרְיָא, בְּשַׁעְתָּא דְּאֵינּוֹן יִתְבִּין כַּחְדָּא, וְלֹא
מִתְפָּרְשֵׁן דָּא מִן דָּא. בְּקַדְמִיתָא אֶתְחַזֵּן גּוּבְרֵי מַגִּיחֵי
קָרְבָּא, דְּבַעוּ לְקַטְלָא דָּא לְדָא. לְבַתְרָא, אֶתְהַדְרוּ
בְּרַחֲמֵימוֹתָא דְּאַחֲוָה. קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא מַהוּ אוּמַר, הֵנָּה
מַה טוֹב וּמַה נְעִים שְׁבַת אַחִים גַּם יְחַד. גַּם, לְאַכְלִלָּא
עַמְהוֹן שְׁכִינְתָּא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא אֲצִית

לְמַלּוּלֵייהוּ, וְנִיחָא לִיהּ וְחֲדֵי בְּהוּ. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (מלאכי א) אִזְ נְדַבְרוּ יְרָאֵי יְיָ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיִּקְשֹׁב יְיָ וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זִכְרוֹן לְפָנָיו וְגו'.

וְאַתּוֹן חֲבַרְיָא דְהֶכָא, כְּמָה דְהוּיִתּוֹן בְּחַבִּיבוּתָא בְּרַחֲמֵימוּתָא, מִקְדַּמַּת דְנָא, הָכִי נָמִי, מִכָּאן וְלַהֲלָאָה לָא תִתְפַּרְשׁוֹן דָּא מִן דָּא, עַד דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְחֲדֵי עִמְכוֹן, וַיִּקְרֵי עֲלֵיכוֹן שְׁלָם. וַיִּשְׁתַּכַּח בְּגִינִיכוֹן שְׁלָמָא בְּעֵלְמָא. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קכב) לְמַעַן אַחֲי וְרַעֲי אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם בְּךָ.

אֲזִלוּ. עַד דְהוּוּ אֲזִלִי, מָטוּ לְבֵי רַבֵּי פְּנַחַס בֶּן יֶאֱרִי. נִפְק רַבֵּי פְּנַחַס, וַנִּשְׁקִיָּהּ. אָמַר, זְכִינָא לְנִשְׁקָא שְׂכִינְתָא. וְכַפָּא חוּלְקֵי אֲתַקִּין לְהוּ טִיקְלֵי דְעַרְסֵי, קְפֻטוּרֵי דְקִילְטָא. אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן, אֲוֹרֵייתָא לָא בְעֵי הָכִי, אַעֲבַר לְהוֹן, וַיִּתִּיבוּ. אָמַר רַבֵּי פְּנַחַס, עַד לָא נִיכוּל, נִשְׁמַע מִמָּאֲרִיָּה דְאֲוֹרֵייתָא מְלָה. דְהָא רַבֵּי שְׁמַעוֹן כָּל מְלוּי בְּאַתְגְּלִיָּא אֵינּוֹן, אִיהוּ גְבָרָא דְלָא דְחִיל מֵעִילָא וּמִתְתָּא, לְמִימַר לוֹן, לָא דְחִיל מֵעִילָא, דְהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲסִתְכֶם (דף ט' ע"א) בֵּיתָא, לָא דְחִיל מִתְתָּא, כְּאַרְיָה דְלָא דְחִיל מִבְּנֵי עֵנָא. אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן לְרַבֵּי אֲלַעְזָר בְּרִיָּה, אֲלַעְזָר קוּם בְּקִיּוּמְךָ, וְאִימָא מְלָה חֲדַתָּא, לְגַבֵּי דְרַבֵּי פְּנַחַס וְשָׂאֵר חֲבַרְיָא.

קָם רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח וְאָמַר, וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי
 מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן וְגו'. הָאֵי קָרָא אֵיִת לְאַסְתְּכֻלָּא
 בֵּיהּ, דְּאַתְחֲזִי דִּיתִירָא אִיהוּ. דְּהָא פְּתִיב בְּתֵרִיָּה, וַיֹּאמֶר
 יְיָ אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן אַחִיךָ. מִכָּאן שִׁירוּתָא
 דְּפֻרְשָׁתָא, הָאֵי קָרָא דְלַעֲיִלָּא, מֵאִי הוּא, דְּכַתִּיב, וַיְדַבֵּר
 יְיָ אֶל מֹשֶׁה. מֵאִי הוּא דְאָמַר לִיהּ, וּלְבַתֵּר וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל
 מֹשֶׁה.

אַלְא בְּשַׁעְתָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב קְטֹרֶת בּוֹסְמִין
 לְאַהֲרֹן, בְּעָא, דְלֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בֵּיהּ בְּחֵייוֹי בַּר נֶשׁ
 אַחֲרָא. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְאַהֲרֹן אֲסִגִּי שְׁלֹמָא בְּעֻלְמָא.
 אָמַר לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵת בְּעֵי לְאַסְגָּאָה שְׁלֹמָא
 בְּעֻלְמָא, עַל יַדְךָ יִסְגִּי שְׁלֹמָא לְעֵילָא, הָא קְטֹרֶת
 בּוֹסְמִין, יְהִיב מָסוּר בְּיַדְךָ מִכָּאן וּלְהֵלָאָה, וּבְחֵיִיךָ לֹא
 יִשְׁתַּמֵּשׁ בֵּיהּ בַּר נֶשׁ אַחֲרָא. נִדְב וְאַבִּיהוּא אֲקַדִּימוּ בְּחֵיִי
 דְאַבוּהוֹן, לְאַקְרָבָא מַה דְלֹא אַתְמָסֵר לְהוּ. וּמְלָה דָא,
 גְּרִים לְהוֹן דְטָעוּ בֵּיהּ.

וְתֵאנָא, מֹשֶׁה הָוָה מְהֵרָה, מֵאֵן גָּרַם לֹון טְעוּתָא דָא,
 וְהָוָה עָצִיב. מַה פְּתִיב, וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה
 אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן. וּמַה אָמַר לִיהּ, בְּקִרְבָּתְךָ לְפָנַי
 יְיָ וַיְמוּתוּ. בְּהַקְרִיבְךָ לָא פְּתִיב, אַלְא בְּקִרְבָּתְךָ. אָמַר לִיהּ
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֹשֶׁה, דָּא גְרָמָא לְהוּ, דְדַחֲקוּ שַׁעְתָּא

בְּחַיֵּי אַבוּהוֹן, וְטָעוּ בָּהּ, וְהֵינּוּ דְכֹתִיב, (ויקרא י) אֲשֶׁר לֹא
 צָוָה אוֹתָם, אוֹתָם לֹא צָוָה, אֲבָל לְאַהֲרֹן צָוָה. וּמָה תֵּרִין
 בְּנֵי אַהֲרֹן, עַל דְּדַחֲקוּ שְׁעֵתָא בְּחַיֵּי אַבוּהוֹן גָּרְמוּ
 לְגַרְמֵייהוּ כּל כּף, אֲנָא לְגַבֵּי אַבָּא וְרַבֵּי פְּנַחַס וְשָׂאָר
 חֲבַרְיָא, עַל אַחַת כֶּמָּה וְכֶמָּה. אַתָּא רַבֵּי פְּנַחַס נְשַׁקִּיָּה
 וּבְרַכִּיָּה.

רַבֵּי שְׁמַעוֹן פִּתַּח וְאָמַר, (שיר השירים ג) הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלְשֵׁלְמָה
 שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ וְגו'. הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלְשֵׁלְמָה,
 מֵאֵי מִטָּתוֹ. דָּא כּוּרְסֵי (נ"א ערסא) יִקְרָא דְמִלְכָּא, דְכֹתִיב
 בֵּיהּ, (משלי לא) בִּטַח בָּהּ לֵב בַּעֲלָהּ. שֶׁלְשֵׁלְמָה, מִלְכָּא דֵּי
 שְׁלֵמָא כֹּלָא דִּילֵיהּ הוּא. שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ,
 דְּאֵתְאַחַדֵּן בְּסִטְרָהּא מְדִינָא קְשִׁיא, וְאַקְרוּן, שְׁתִּין פּוּלְסֵי
 דְּנוּרָא, (ס"א שתין מזויני זיוני קשין) דִּהְהוּא נַעַר, אֵתְלִבֵּשׁ בָּהּ.
 מִימֵינִיהּ, שְׁנָנָא דְחַרְבָּא תְּקִיפָא, מְשֻׁמָּא לֵיהּ גּוּמְרֵי
 דְּנוּרָא תְּקִיפָא, דְּמִתְאַחַדָּא בְּגַלְיֹפּוּי (ס"א
 בְּקִלְיֹפּוּי), בְּשִׁבְעִין אֲלֶף לֵהֲטֵי נוּרָא דְּאֵכְלָא, וְאַיְנוּן שְׁתִּין
 מְזִינֵי זִינֵי קְשִׁין, מֵאֵינּוּן גְּבוּרֵן תְּקִיפֵן, דִּהְהִיא גְּבוּרָה
 עֲלָאָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הֵדָּא הוּא דְכֹתִיב מִגְּבוּרֵי
 יִשְׂרָאֵל.

וְתֵאנָא, בְּהַאי עֵרְסָא, מַה כְּתִיב בָּהּ, וְתִקֵּם בְּעוֹד לִלְהָ,
 כִּד יִנְקָא מִסְטָרָא דִּימֵינָא (ס"א מסטרא דדינא). וְתִתֵּן

טָרַף לְבֵיתָהּ. מֵאֵי טָרַף, כְּמָה דְאֵתְּ אָמַר (מיכה ה) וְטָרַף וְאֵין
מִצִּיל. הֲדָא הוּא דְכְתִיב כְּלָם אַחוּזֵי חָרֵב מְלוּמְדֵי
מְלַחְמָה, זְמִינִין בְּכָל אֲתַר לְמַעְבַּד דִּינָא, וְאֶקְרוּן מְאָרֵי
דִּיבְבָא וִילְלָהּ.

אִישׁ חֲרָבוֹ עַל יָרְכוֹ. כְּמָה דְאֵתְּ אָמַר, (תהלים מה) תִּגְוֹר
חֲרָבְךָ עַל יָרֶךְ גְּבוּרָה. מִפְּחַד בְּלִילוֹת. הָא אִוְקְמוּהָ,
מִפְּחַדָּהּ דִּגְיָהָנָם וְכוּ' אֲבָל מִפְּחַד בְּלִילוֹת, כְּלוּמַר, כָּל דָּא
מֵאֵן אֲתַר נְטָלִין, מִפְּחַד, מִתְּהוּא אֲתַר דְאֶקְרִי פְּחַד, כְּמָה
דְאֵתְּ אָמַר (בראשית לא) וּפְחַד יִצְחָק הָיָה לִי. וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב
בְּפְחַד אָבִיו יִצְחָק. בְּלִילוֹת, בְּזִמְנִין דְאֵינּוּן מִתְּפַקְדִין
לְמַעְבַּד דִּינָא.

וְתֵאנָא, כְּתִיב (משלי לא) זְמָמָה שָׂדֵה וְתִקְחָהּ. הֲדָא הוּא
דְכְתִיב, (איוב מ) וְכָל חַיִּת הַשָּׂדֵה יִשְׁחָקוּ שָׁם. וְעַל
דָּא כְּתִיב, (תהלים קד) זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרָחֵב יַדָּיִם וְגו' שָׁם
אֲנִיּוֹת יִהְלֹכוּן וְגו' כְּמָה דְאֵתְּ אָמַר. (משלי לא) הִיִּתָּה כְּאֲנִיּוֹת
סוּחַר מִמְּרָחֵק תְּבִיא לַחֲמָה. מִמְּרָחֵק וְדָאֵי. מִרִּישָׁא
דְמוּחָא, וּמַעֲיֻלָּא דִרִּישָׁא, תְּבִיא לַחֲמָה. עַל יָדָא דִצְדִיק,
כַּד מְזַדְוֹגֵן כְּחַד, כְּדִין חִידוֹ בְּכֻלָּא. הֲדָא הוּא דְכְתִיב,
לְוִיָּתָן זֶה יִצְרֹת לְשַׁחֵק בּוֹ.

תֵּאנָא, אֶלְפָּה וְחַמֵּשׁ מְאָה, מְאָרֵי תְרִיסִין, מְאָרֵי
דְשׁוּלְטָנוּתָא, אֲתֵאֲחַדְדֵן מְהָאֵי סְטָרָא, דְאֵינּוּן

גִּיבְרִין. בִּידוּי דִּהְהוּא דְאֶקְרִי נֶעַר, אַרְבַּע מִפְתָּחִין
 רַבְרָבִין. תְּנִינִיָּא אֲזִלִּין תְּחוֹת סְפִינָה, דִּהֲאִי (דף ט' ע"ב) יִמָּא
 רַבָּא, לְאַרְבַּע זְוִיין. דָּא אֲזִיל לְסִטְרָא דָּא, וְדָא אֲזִיל
 לְסִטְרָא דָּא. וְכֵן כְּלָהוּ. אַרְבַּע חִיזוּ דְאַנְפִּין אֲתַחֲזִיין בְּהוּ,
 וְכַד אֲתַכְלִילִין בְּחַד, כְּתִיב, (יחזקאל א) וְדַמּוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי
 אָדָם, פְּנֵיהֶם דִּכְלָא.

אַפִּי רַבְרָבִי, וְאַפִּי זְוִטְרִי, כְּלִילִין כְּחַד לְעֵילָא, תְּרִי סְלָקִין
 וְשִׂאטִין, וְתֵרִין מְגֵרוּפִין בִּידֵייהוּ. אַלְף טוּרִין סְלָקִין
 וְעֵאלִין (ס"א אלִין טְמִירִין עֵאלִין וְסְלָקִין) בְּכָל יוֹמָא, מִשְׁקִיו דִּהְהוּא
 יִמָּא, לְבַתֵּר, אֲתַעְקְרוּ מִנָּה, וְסְלָקִין לְיִמָּא אַחֲרָא.

לִית חוּשְׁבָנָא לְאִינוּן דְאַתְאַחֲדוּן בְּשַׁעֲרָהָא, תְּרִין בְּנִין
 יִנְקִין כָּל יוֹמָא, דְאַקְרוּן מְאַלְלֵי אַרְעָא. וְדָא הוּא
 רְזָא דִּסְפָרָא דְצְנִיעוּתָא, דְכְּתִיב, (יהושע ב) וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ
 בֶּן נוּן מִן הַשְּׂטִים שָׁנִים אַנְשִׁים מְרַגְלִים חָרָשׁ לְאֹמֵר.
 וְאַלִּין, יִנְקִין מִתְּחוֹת סְטְרֵי אַבְרָהָא, תְּרִין בְּנוֹת בְּתַחוֹת
 רַגְלָהָא, (ס"א וְאַלִּין יִנְקוּן מִסְטְרָא דְאַבְרָהָא, תְּרִין בְּנוֹת בְּתַחוֹתָהָא) וְעַל דָּא
 כְּתִיב, (בראשית ו) וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֵת בְּנוֹת הָאָדָם.
 וְאַלִּין מִתְאַחֲדוּן בְּטְרַפֵּי (ס"א בְּטוּפְרֵי) דִּהְהִיא עֲרִסָא, וְדָא הוּא
 דְתַנִּינוּן, דְכְּתִיב, (מלכים א ג) אִז תְּבֹאנָה שְׂתִים נָשִׁים זֹנוֹת
 אֶל הַמֶּלֶךְ. אִז תְּבֹאנָה, וְלֹא מִקְדַּמַת דְנָא, וּבְזִמְנָא
 דִּישְׂרָאֵל לְתַתָּא, אֲהַדְרוּן קְדָל מִבְּתַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,

מֵאִי פְּתִיב, (ישעיה ג) עֲמִי נֹגְשָׁיו מְעוֹלֵל וְנָשִׁים מְשָׁלוּ בּוֹ.
וְדֹאִי.

בִּידָא שְׁמֵאֲלָא, שְׁבַעֲיִן עֲנַפִּין, דְּמַגְדְּלִין בֵּין נוּגֵי יַמָּא,
כְּלָהוּ סוּמְקֵי כְּוֹרְדָא. וְעֵילָא מְנַהוֹן, עֲנַפָּא חַד
סוּמְקָא יִתִּיר, דָּא סְלִיק וְנַחֲתִית. וְכֻלְהוּ אֶתְחַפְּיִין
בְּשַׁעְרָהָא.

מְאָרִי דְלִישָׁנָא בִישָׂא. כַּד נַחֲתִית חוּיָא. אֶתְעַבִּיד מְקַפֵּץ
עַל טוּרִין, מְדַלְגָא עַל טַנְרִי. עַד דִּישְׁכַּח טַרְפָּא,
דְּאֶחִיד בְּטוּפְרִי וַיִּיכּוֹל. כְּדִין שְׁכִיף, וְאֶתְחַזֵּר לִישָׁנִיה
לְטַב. זַכָּאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּמוֹמְנִין לִיה טַרְפִּיה. אֶהְדֵּר
לְאַתְרִיה (ס"א לְבַתְרִיה), עֵייל בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא.

כַּד (ס"א סְלִיק סְלִקִין) סְלִקִין מְאָרִי דְרוּמְחִין וְסִיפִין, דְלִית לֹון
חוּשְׁבָנָא, סוּחְרַנְיִיהוּ דְאֵינּוֹן שְׁתִּין עֲלָאִין, דְּסוּחְרַנְיִיה
דְהָאִי עַרְסָא, אֶלְפָּה אֶלְפִין, וְרַבּוּא רַבּוּון, קַיִימִין בְּכָל
סְטָרָא דְהָאִי עַרְסָא לְעֵילָא. וּמְנִיָּה אֶתְזַנּוּ, כְּלָהוּ מְקַמִּיָּה
(ס"א וּמְנִיָּה אֶתְזַנּוּ, לִיה פְּלַחִין כּוּלְהוּ קַמִּיָּה) יְקוּמוּן.

מִתְחַת כְּלָהוּ, נְפַקִין כַּמָּה אֶלְפָּה וְרַבְבּוֹן, דְלִית לֹון
חוּשְׁבָנָא, וְנַחֲתִין וְשִׁאטִין בְּעֶלְמָא, עַד דְתַקְעִי
מְאָרִי שׁוּפְרָא, וּמִתְכַנְשִׁי. וְהַנִּי בְּזוּהָמָא דְטוּפְרִי אֶחִידָן.
דָּא עַרְסָא כְּלִיל לֹון, דָּא עַרְסָא, רַגְלוּהִי אֶחִידָן בְּאַרְבַּע
סְטָרֵי עֲלָמָא, כְּלָא עֲאֵלִין בְּכָלְלָא, דְאֶשְׁתַּכַּח

לְעֵילָא, וְאַשְׁתַּכַּח לְתַתָּא, בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל, וְעַל הָאָרֶץ
 מִתַּחַת, וְעַל דָּא כְּתִיב הִנֵּה. מֵאֵי הִנֵּה. בְּגִין דְּזָמִינָא לְכֻלָּא
 לְעֵילָא וְתַתָּא. וְרִשׁוּמָא הָאֵי עֲרָסָא מִכְּלָא, אֲדַנִּי
 אֶתְקַרִי, רַבּוּנָא דְכֻלָּא, רִשִּׁימָא בֵּין חֵיילָהָא.

בְּגִין כּוּ, כְּהֵנָּא בְּעֵי לְכוּוּנָא מְלֵי דְלְעֵילָא, לְיַחְדָּא שְׁמָא
 קַדִּישָׁא מֵאַתֵּר דְּבַעָא לְיַחְדָּא, וְעַל דָּא תְּנִינָן,
 כְּתִיב, בְּזֹאת יֵבֵא אֲהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ, בְּהֵאֵי בְּעֵי לְקַרְבָּא
 קְדוּשָׁה לְאַתְרֵיהּ, מֵהֵאֵי אֲתֵר, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְדַחְלָא מְקַמֵּי
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (דְּבָרִים לב) לוֹ חֲכָמוֹ
 יִשְׁפִּילוּ זֹאת מִיַּד יָבִינוּ לְאַחֲרֵיתָם. כְּלוּמַר, אֵי יִסְתַּפְּלוּן
 בְּנֵי נֶשָׁא בְּעוֹנֵשָׁא, הֵיךְ אֲחִידַת זֹאת בֵּין חֵיילָהָא, וְהֵיךְ
 אֲתַמְנוּ קָמָה כָּל אֵינּוֹן בְּנֵי חֵיילִין, וְאַחֲיָדָן בְּפוּלְחָנָא
 לְאַתְפְּרָעָא מִן חֵיִיבֵיָא, מִיַּד יָבִינוּ לְאַחֲרֵיתָם, וְיִסְתַּמְרוּן
 עוּבְדֵיהוֹן, וְלֹא יַחֲבוּן קָמֵי מַלְכָּא קַדִּישָׁא.

תּוֹ אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל בַּר נֶשׁ דְּזָכִי לְמִילָף אֹרִייתָא,
 וְנָטִיר לָהּ לְהֵאֵי זֹאת. הָאֵי זֹאת נְטִירַת לֵיהּ, וְגַזַּר
 עֲמִיהּ קַיִמָּא עַל קַיִמָּא דִּילֵיהּ, דְּלֹא יִתְעַדֵּי מַנִּיהּ, וּמִן
 בְּנוּהֵי וּמִן בְּנֵי בְנוּהֵי לְעֵלְמִין. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה נט)
 וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִוְתָם וְגו'. יִתְבוּ לְמִיכַל. עַד דְּאַכְלוּ,
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחַבְרֵיָא, כָּל חַד וְחַד לִימָא מְלָה חֲדַתָּא
 דְּאֹרִייתָא. עַל פְּתוּרָא, לְקַמִּיהּ דְּרַבִּי פְּנַחֶס.

פָּתַח רַבִּי חֲזַקְיָה וְאָמַר, (ישעיה ג) יִי אֱלֹהִים נָתַן לִי לְשׁוֹן
 לְמוֹדִים לְדַעַת לְעוֹת אֶת יַעֲף דְבַר וְגו'. זַכָּאִין
 אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵרְעֵי בְּהוּ מְכַל שְׂאָר
 עֲמִין, וְיִקְרָאן, קֹדֶשׁ. דְּכַתִּיב, (ירמיה ב) קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לִיִּי.
 וַיְהִיב (דף ס"א ע"א) לְהוּ חוּלְקָא, לְאַתְאַחְדָּא בְּשִׁמְא קְדִישָׁא.
 וּבְמָה אֲחִידוּ יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְא קְדִישָׁא. בְּגִין דְּזָכוּ
 בְּאוּרֵייתָא, דְּכָל מָאן דְּזָכִי בְּאוּרֵייתָא זָכִי בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. (נ"א בַּקֹּדֶשׁ)

(רצ"ז ע"א) וְתַנְיִנָן קָמִיה דְּמַר, מֵאֵי קֹדֶשׁ. שְׁלִימוֹתָא דְּכָלְא
 דְּאֶקְרִי חֲכָמָה עֲלָאָה, וּמֵהֵאֵי אֲתֵר (נגיד מִשַׁח רְבוּת קְדִישָׁא
 בְּשִׁבְלִין יְדִיעוֹן, לְאַתֵר דְּאֶקְרִי בִּינָה עֲלָאָה), וּמִתְמָן נַפְקִין מְבוּעֵין וּנְחָלִין
 לְכָל עֵבֶר, עַד דְּמִטּוּ לְהֵאֵי זֹאת. (וּמֵהֵאֵי אֲתֵר אֲתֵר רֻחָא קְדִישָׁא)
 וְהֵאֵי זֹאת כַּד מִתְבָּרְכָא, אֶקְרִי קֹדֶשׁ, וְאֶקְרִי חֲכָמָה,
 וְיִקְרָאן לֵיהּ (נ"א וְהֵאֵי זֹאת כַּד אֲתִבְרָכָא מֵאַתֵר עֲלָאָה דָּא דְּאֶקְרִי קֹדֶשׁ וְאֶקְרִי חֲכָמָה
 קְרָאן לֵיהּ) רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. כְּלוּמַר, רוּחַ, מֵהֵהוּא קֹדֶשׁ דְּלַעֲיִלָּא.
 וְכַד נַפְקִין וּמִתְעָרִין מִנָּה רְזִי אוּרֵייתָא, כְּדִין אֲתִקְרִי
 לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.

וּבְשַׁעֲתָא דְּנִגִיד הֵהוּא רְבוּת קְדִישָׁא, לְאֵינּוֹן תְּרִי
 קַיִימִין, דְּאֶקְרוּן לְמוֹדֵי ה', וְאֶקְרוּן צְבָאוֹת,
 אֲתַכְנֵשׁ תְּמָן, וְכַד נַפִּיק מִתְמָן, בְּהֵהוּא דְּרָגָא דְּאֶקְרִי
 יְסוּד, לְהֵהוּא חֲכָמָה זְעִירָא, כְּדִין אֲתִקְרִי לְשׁוֹן לְמוֹדִים.

וְנִפְיֵק לְאַתְעָרָא לְאַיְנוֹן קַדְיִשִׁי עֲלִיוֹנִים. פְּדִין פְּתִיב, וַיִּי
 אֱלֹהִים נָתַן לִי לְשׁוֹן לְמוֹדִים. וְלָמָּה. לְדַעַת לְעוֹת אֶת
 יַעֲקֹב דְּבַר. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִיב הָאִי לְבוֹצִינָא
 קַדְיִשָׁא, רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְעוֹד דְּסָלִיק לֵיהּ לְעֵילָא לְעֵילָא,
 בְּגִין כֶּךָ כָּל מַלּוּי בְּאַתְגַּלְיָא אֶתְמַרו, וְלֹא אֶתְכַסִּינן.
 עָלֶיהָ כְּתִיב, (במדבר יב) פֶּה אֵל פֶּה אֶדְבַר בּוֹ וּמְרָאָה וְלֹא
 בְּחִידוֹת.

פְּתַח רַבִּי יִיסָא וְאָמַר, (מלכים א ה) וַיִּי נָתַן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה
 כַּאֲשֶׁר דְּבַר לּוֹ וַיְהִי שְׁלוֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה
 וְגו'. וַיִּי נָתַן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה, דָּא הוּא דִּתְנִינָן, בְּיוֹמֵי
 דְּשִׁלְמָה מַלְכָּא, קַיִימָא סִיְהָרָא בְּאַשְׁלָמוֹתָא, כַּאֲשֶׁר דְּבַר
 לוֹ, כִּמָּה דְּאַתְמַר לֵיהּ, (דברי הימים ב א) הַחֲכָמָה וְהַמַּדְעָה נָתַן
 לָהּ.

וַיְהִי שְׁלוֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה. וְכִי מַה בֵּין הָאִי לְהָאִי.
 אֶלָּא הֲכִי תְנִינָן, וַיִּי נָתַן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה. וְהָאִי
 חֲכָמָה בְּמַאי אוֹקִים לָהּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוֹקִים לָהּ בְּהָאִי,
 בְּקַדְמִיתָא, דְּשִׁלְמָה עֶבֶד דְּנַחֲתִית לְחִירָם מֵהָהוּא דְּרָגָא,
 דִּהוּהָ אָמַר, (יחזקאל כח) מוֹשֵׁב אֱלֹהִים יִשְׁבְּתִי וְגו', דִּתְנִינָא,
 חִירָם מְלֹךְ צוּר עֶבֶד גְּרַמִּיהָ אֱלוֹהִים. בְּתַר דְּשִׁלְמָה אֶתָּא,
 עֶבֶד לֵיהּ בְּחֲכָמְתִּיהָ, דְּנַחֲתִית מֵהָהוּא עֵיטָא, וְאוּדִי לֵיהּ
 לְשִׁלְמָה. וּבְגִין כֶּךָ, (מלכים א ה) וַיְהִי שְׁלוֹם בֵּין חִירָם וּבֵין
 שְׁלֹמֹה.

וּתְנִינָן, אָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, דְּשָׁדַר לִיהַ, חַד שִׁידָא, וְנַחֲתִית לְיַד שְׁבַעָה מְדוּרִין דְּגִיּוֹנָם וְסִלְקִיהַ, וְשָׁדַר לִיהַ פְּתַקִּין בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא בִּידֵיהַ, עַד דְּאַהֲדַר, וְאוּדֵי לִיהַ לְשִׁלְמָה. וּתְנִינָן. (ויחי רכ"ג, רכ"ה) שְׁלֵמָה יָרִית לָהּ לְסִיּהָרָא, בְּכָל סְטְרוּי. בְּגִין כֶּף, בְּכָלֹא שְׁלֵיט בְּחֻכְמַתִּיהַ. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, שְׁלֵיט בְּחֻכְמַתִּיהַ עַל כָּל בְּנֵי עַלְמָא, כָּל אֵינּוֹן דְּסִלְקִין בְּדַרְגוּי, לָא סִלְקִין אֲלֵא לְאֲשִׁלְמָא עֲמִיהַ. (ס"א אי לָא שְׁלֵמִין עֲמִיהַ)

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (שיר השירים ב) יוֹנְתִי בַּחֲגוּי הַסַּלַּע בְּסֶתֶר הַמְּדַרְגָּה וְגו'. יוֹנְתִי, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, מַה יוֹנָה לָא שְׁבַקְתָּ בֶּן זוּגָה לְעַלְמִין, כֶּךָ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לָא שְׁבַקְתָּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעַלְמִין. בַּחֲגוּי הַסַּלַּע, אֲלִין תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, דְּלֹא מִשְׁתַּכְּחֵי בְּנִיּוּחָא בְּעַלְמָא דִּין. בְּסֶתֶר הַמְּדַרְגָּה, אֲלִין תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, הַצְּנוּעִין, דְּבַהוֹן חֲסִידִין דְּחֲלִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּשִׁכְּנַתָּא לָא אַעֲדֵי מְנִיּוּהוּ לְעַלְמִין. כְּדִין, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִתְּבַע בְּגִינֵיהוּ לְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר, הֲרַאֲנִי אֶת מְרַאֲיְךָ הַשְּׁמִיעֵנִי אֶת קוּלְךָ כִּי קוּלְךָ עָרַב, דְּלִית קָלָא מִשְׁתַּמַּע לְעֵילָא, אֲלֵא קָלָא דְּאֵינּוֹן דְּמִתְּעַסְקִי בְּאוּרֵייתָא. וּתְאֲנָא, כָּל אֵינּוֹן דְּמִתְּעַסְקִי בְּאוּרֵייתָא, בְּלִילִיא, דִּיּוֹקְנֵיהוֹן אֶתְחַקֵּק לְעֵילָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ

הוא, וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִשְׁתַּעֲשַׁע בְּהוּ כּוּלִיָּהּ יוֹמָא,
 וּמִסְתַּכַּל בְּהוּ. וְהוּא קָלָא, ^(דְּהִכָּא) סְלִיק וּבִקַּע כָּל אֵינּוֹן
 רְקִיעֵין, עַד דְּסְלִיק קָמִי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כְּדִין כְּתִיב,
 כִּי קוּלַךְ עָרַב וּמִרְאֵךְ נֶאֱוָה. וְהִשְׁתָּא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 חָקַק דִּיּוֹקְנָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן לְעִילָא וְקָלִיָּה לְעִילָא לְעִילָא
 סְלָקָא, וּמִתַּעֲטָרָא בְּכִתְרָא קְדִישָׁא, עַד דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא מִתַּעֲטָר בֵּיהּ בְּכֻלָּהוּ עַלְמִין. וּמִשְׁתַּבַּח בֵּיהּ. עָלִיָּה
 כְּתִיב, ^(ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ
 אֶתְפָּאֵר.

פְּתַח רַבִּי חֵיִיא וְאָמַר, ^(קהלת א) מַה שְׁהֵיָה כְּבֵר הוּא ^{(נִקְרָא שְׁמוֹ}
^{ל"א)} וְאֲשֶׁר לְהֵיּוֹת וְגו'. מַה שְׁהֵיָה כְּבֵר, הֵיִינוּ
 דְּתַנִּינוּ, עַד לָא בְּרָא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא הַאי עֲלָמָא, הָוָה
 בְּאֵרִי עַלְמִין וְחָרִיב לֹוֹן, עַד ^(דף ס"א ע"ב) דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 סְלִיק בְּרַעוּתִיָּה, לְמַבְרִי הַאי עֲלָמָא, וְאִמְלִיךְ בְּאוּרִיָּתָא.
 כְּדִין אֶתְתַּקֵּן הוּא בְּתַקּוּנֵי, וְאֶתְעֲטָר בְּעֲטָרוּי, וּבְרָא הַאי
 עֲלָמָא. וְכָל מַאי דְּאֶשְׁתַּכַּח בְּהַאי עֲלָמָא, הָא הָוָה קָמִיָּה,
^(וְהָא סְלִיק מִקָּמִיָּה) וְאֶתְתַּקֵּן קָמִיָּה.

וְתַאנָּא, כָּל אֵינּוֹן דְּבְרִי עֲלָמָא, דְּאֶשְׁתַּכַּחוּ בְּכָל דְּרָא
 וְדָרָא, עַד לָא יִיתוֹן לְעֲלָמָא, הָא הוּוּ קְיִימִי
 קָמִיָּה בְּדִיּוֹקְנֵיהוֹן. ^(וְדִכִּי תַאנָּא) אֲפִילוּ כָּל אֵינּוֹן נִשְׁמַתִּין
 דְּבְנֵי נְשָׂא, עַד לָא יַחֲתוֹן לְעֲלָמָא, כְּלָהוּ גְּלִיפִין קָמִיָּה

בְּרִקְיָעָא, בְּהֵוּא דִּיּוֹקְנָא מִמֶּשׁ, דְּאֵינּוֹן בְּהַאי עֲלָמָא.
 וְכָל מַה דְּאוֹלְפִין בְּהַאי עֲלָמָא, כִּלְא יִדְעוּ עַד לָא יִיתוּן
 לְעֲלָמָא. וְתַנִּינָא, הַאי בְּאֵינּוֹן זִכְאֵי קְשׁוּט.

וְכָל אֵינּוֹן דְּלֹא מִשְׁתַּכְּחִין זִכְאֵין בְּהַאי עֲלָמָא, אֲפִילוּ
 תַּמָּן, מִתְרַחֲקִין מִקָּמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעֲאֲלִין
 בְּנוֹקְבָא דִּתְהוּמָא רַבָּא, וְדַחֲקִין שַׁעְתָּא, וְנַחְתִּין לְעֲלָמָא.
 וְהֵיִיא נְשֻׁמְתָא דִּלְהוֹן, הָא אוֹלִיפְנָא, כִּמָּה דְּאֵינּוֹן קְשִׁי
 קְדָל בְּהַאי עֲלָמָא, כִּי הוּוּ עַד לָא יִיתוּן לְעֲלָמָא.

וְהֵהוּא חוּלְקָא קְדִישָׁא דִּיְהֵב לוֹן רַמָּאן לֵיהּ, וְאֲזִלִּין
 וְשִׂאטִּין וְאַסְתָּאבוּן, בְּהֵהוּא נוֹקְבָא דִּתְהוּמָא
 רַבָּא, וְנִטְלֵי חוּלְקֵיהוֹן מִתַּמָּן, וְדַחֲקִין שַׁעְתָּא וְנַחְתִּי
 לְעֲלָמָא. אֵי זָכִי לְבַתֵּר, וְתַב בְּתִיּוּבְתָא קָמֵי מְאָרִיָּה, הוּא
 נִטְלֵי הֵהוּא חוּלְקָא דִּילֵיהּ מִמֶּשׁ, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, מַה
 שְׁהִיָּה כִּכְּר (בְּקָרָא שְׁמוֹ) הוּא וְאֲשֶׁר לְהִיּוֹת וְגו' כִּכְר הָיָה.

תָּא חֲזִי בְּנֵי אַהֲרֹן לָא אֲשַׁתְּכָחוּ בִּישְׂרָאֵל כְּוֹתִיָּהוּ, בַּר
 מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, וְאֵינּוֹן אֲקָרוּן (שְׁמוֹת כד) אֲצִילֵי בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל. וְעַל דִּטְעוּ קָמֵי מִלְכָּא קְדִישָׁא, מִיתוּ. וְכִי
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בָּעָא לְאוּבָדָא לוֹן, וְהָא תַנִּינָן בְּרוּזָא
 דְּמִתְנִיתִין, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֵבֵד חֶסֶד בְּכֹלָא, וְאֲפִילוּ
 בְּרִשְׁעֵי עֲלָמָא לָא בָּעֵי לְאוּבָדָא לוֹן. וְהֵי זִכְאֵי קְשׁוּט
 סְלָקָא דְּעַתְרָךְ דְּאֵינּוֹן אֲתַאבִּידוּ מִעֲלָמָא, זְכוּתָא דִּלְהוֹן אָן

הוא. זְכוּתָא דְאַבוּהוֹן אֵן הוּא. זְכוּתָא דְמִשָּׁה הָכִי נְמִי.
וְאִינוּן הִיף אֶתְאַבִּידוּ.

אַלָּא הָכִי אֹלִיפְנָא מְבוּצִינָא קְדִישָׁא, דְקוּדְשָׁא בְרִיף
הוּא חָס עַל יְקָרָא דְלֵהוֹן, וְאַתּוּקְד גְּרַמִּיהוֹן לְגוּ,
וְנִשְׁמַתְהוֹן לָא אֶתְאַבִּידוּ, וְהָא אוּקְיִמְנָא. וְתָא חֲזִי עַד לָא
מִיתוּ בְּנֵי אֶהְרֹן כְּתִיב, (שמות ו) וְאַלְעֹזֹר בֶּן אֶהְרֹן לָקַח לוֹ
וְגו', אֶקְרִי שְׁמִיָּה פְּנַחַס, דְּהוּה זְמִין לְאַתְתְּקִנָּא עֶקְיָמָא,
הֲדָא הוּא דְכְּתִיב וְאֲשֶׁר לֵהִיּוֹת כְּבֹד הִיָּה.

וְתָאנָא, כְּלָהוּ זְכָאֵי קְשׁוּט, עַד לָא יִיתוּן לְעֶלְמָא, כְּלָהוּ
אַתְתְּקִנּוּ לְעִילָא, וְאַקְרוּן בְּשִׁמְהֵן. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן
בֶּן יוֹחָאֵי, מִן יוּמָא דְבִרָא קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא עֶלְמָא, הוּה
אַזְדַּמֵּן קָמִי קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא, וְאַשְׁתַּכַּח עִמִּיהָ. וְקוּדְשָׁא
בְרִיף הוּא קָרִי לִיָּה בְּשִׁמִּיָּה, זְכָאֵה חוּלְקִיָּה לְעִילָא וְתָא,
עֲלִיָּה כְּתִיב (משלי כג) יִשְׁמַח אָבִיךָ וְאִמְךָ, אָבִיךָ: דָּא קוּדְשָׁא
בְרִיף הוּא. וְאִמְךָ: דָּא כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל.

פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר (שיר השירים א) עַד שְׁהַמְלֹךְ בְּמִסְבּוֹ נְרַדִּי
נְתַן רִיחוֹ. הָאֵי קָרָא אוּקְמוּהָ חֲבַרִּיָּא, בְּשַׁעֲתָא
דְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא אֶשְׁתַּכַּח וְזְמִין בְּטוּרָא דְסִינַי, לְמִיָּהב
אוּרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, נְרַדִּי נְתַן רִיחוֹ, יִשְׂרָאֵל יְהִבוּ וְסִלְיָקוּ
רִיחָא טַב, דְקָאִים וְאַגִּין עֲלִיָּהוּ לְדַרְי דְרִין. וְאָמְרוּ, (שמות
כד) כָּל אֲשֶׁר דְּבַר יְיָ נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע. דְּבַר אַחַר עַד שְׁהַמְלֹךְ

בְּמִסְבוֹ, בְּעוֹד דְּסָלִיק מִשָּׁה לְקַבֵּל אֲוֵרֵיִתָּא מְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, וְאֶתְחַקֵּק בְּתַרֵּי לוֹחֵי אֲבָנִין, יִשְׂרָאֵל שְׂבָקוּ
 הֵהוּא רִיחָא טָבָא דְהוּה מִתְעֵטֵר עַלֵייהוּ, וְאָמְרוּ לְעַגְלָה,
 אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל.

הַשְׁתָּא הָאֵי קָרָא בְּרִזָּא דְחֻכְמָתָא הוּא, תָּא חֲזִי, כְּתִיב
 (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן, הָאֵי
 נִהְרָא אֶתְפָּשֵׁט בְּסִטְרוֹי, בְּשַׁעֲתָא דְמִזְדוּגָא עֲמִיה בְּזוּגָא
 שְׁלִים, כְּדֵי הָאֵי עֵדֶן (זווגא) בְּהוּא נְתִיב, דְּלֹא אֶתִיידַע
 לְעִילָא וְתַתָּא, כְּמָה דְאֵת אָמַר (איוב כח) נְתִיב לֹא יִדְעוּ
 עֵיט. וְאֶשְׁתַּכְּחוּ בְּרַעוּתָא (שמות ע"ז, נ"ה, ס"ד ע"ב) דְּלֹא מִתְפָּרְשֵׁן
 תְּדִירָא חַד מִחַד. כְּדִין נְפָקִין מִבּוּעֵין וּנְחָלִין, וּמַעֲטָרִין
 לְבָן קַדִּישָׁא, בְּכָל אֵינּוֹן כְּתָרִין, כְּדִין (שמות כ"ד ע"א) כְּתִיב
 (שיר השירים ג) בַּעֲטָרָה שְׁעֵטְרָה לֹו אָמוּ. וּבִהֵיא שַׁעֲתָא יָרִית
 הֵהוּא בֶן אַחְסַנְתָּא דְאָבוּי וְאֲמִיה, כְּדִין הוּא אֶשְׁתַּעֲשַׁע,
 בְּהוּא עֲנוּגָא וְתַפְנוּקָא.

וְתַאנָּא, בְּשַׁעֲתָא דְמַלְכָּא עֲלָאָה בְּתַפְנוּקֵי מַלְכִין, יְתִיב
 בְּעִטְרוֹי, כְּדִין כְּתִיב עַד שְׁהַמְלִךְ בְּמִסְבוֹ נְרַדֵּי
 נְתַן רִיחוּ. דָּא יְסוּד דְאֶפִּיק בְּרַכָּאן לְאִזְדוּגָא מַלְכָּא
 קַדִּישָׁא (דף ט"ב ע"א) בְּמִטְרוּנֵיתָא. (בְּהָא דְרַגָּא) וּכְדִין אֶתִייהֲבוּן
 בְּרַכָּאן בְּכֻלְהוּ עֲלִמִין, (וּנְפָקִין) וּמִתְבָּרְכִין עֲלֵאִין וְתַתָּאִין.
 וְהַשְׁתָּא הָא בּוּצִינָא קַדִּישָׁא מִתְעֵטֵר בְּעִטְרוֹי דְהָאֵי

דְּרָגָא, וְהוּא וְחִבְרֵיִיא סְלִיקוּ תּוֹשְׁבֵיחַן מִתַּתָּא לְעִילָא,
וְהִיא מִתְעַטְרָא בְּאִינוּן תּוֹשְׁבֵיחַן. הַשְּׁתָּא אֵית לְאַפְקָא
בְּרַכָּאן לְכַלְהוּ חִבְרֵיִיא מֵעִילָא לְתַתָּא, בְּהַאי דְרָגָא
קְדִישָׁא, וְרַבִּי אֶלְעָזָר (ס"א דְרַבִּי אֶלְעָזָר) בְּרִיה לִימָא מֵאִינוּן
מְלִין מְעֻלְיִין דְּאוּלְיָהּ מֵאֲבוּי.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (בראשית כט) וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאֵר בַּשָּׂדֶה
וְגו'. וְנֶאֱסָפוּ שָׁמָּה כָּל הָעֵדְדִים וְגו'. הַנִּי קָרְאִי אֵית
לְאַסְתְּפְּלָא בְּהוּ, וּבְרֻזָּא דְחַכְמַתָּא אִינוּן, דְּאוּלְיִפְנָא
מֵאֲבָא, וְהַכִּי אוּלְיִפְנָא, וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאֵר בַּשָּׂדֶה, מֵאֵן
בָּאֵר. דָּא הוּא דְכַתִּיב, (במדבר כא) בָּאֵר חֲפְרוּהָ שָׂרִים כְּרוּהָ
נְדִיבֵי הָעָם. וְהִנֵּה שָׁם שְׁלֹשָׁה עֵדְרֵי צֶאֱן רוּבְצִים עָלֶיהָ,
אֵלִין אִינוּן נְצַח הוּד יְסוּד, דְּאֵלִין אִינוּן רַבִּיעִין עָלֶהּ,
וְקִיִּמִין עָלֶהּ, וּמֵאֵלִין אֶתְמַלְיָא בְּרַכָּאן הֵהִיא בָּאֵר.

כִּי מִן הַבָּאֵר הֵהִיא יִשְׁקוּ הָעֵדְדִים, דְּהָא מִן הַאי בָּאֵר
אֶתְזָנוּ עֲלָאִין וְתַתָּאִין (נ"א עֲלָמִין תַּתָּאִין), וּמִתְבְּרַכָּאן כְּלָהּ
כַּחְדָּא. וְהָאֲבֹן גְּדוּלָּה עַל פִּי הַבָּאֵר, דָּא הוּא דִּינָא קְשִׁיא,
דְּקִיִּמָּא עָלֶהּ מְסֻטְרָא אַחֲרָא לִינְקָא לָהּ (נ"א מִינְהָ). וְנֶאֱסָפוּ
שָׁמָּה כָּל הָעֵדְדִים, אֵלִין אִינוּן שִׁית כְּתָרֵי מַלְכָּא,
דְּמִתְכַנְשֵׁי כְּלָהּ, וְנִגְדֵי בְּרַכָּאן מְרִישָׁא דְמַלְכָּא, וּמְרִיקָן
בְּהָ. וְכַד אֶתְחַבְּרָאן כְּלָהּ פְּחָדָא לְאַרְקָא בְּהָ, כְּתִיב וּגְלָלוּ
אֶת הָאֲבֹן מֵעַל פִּי הַבָּאֵר, מְנַדְדִין (ס"א מְגַדְדִין) לְהֵהוּא דִּינָא
קְשִׁיא, וּמְעַבְּרִין לִיהָ מִינְהָ.

וְהִשְׁקוּ אֶת הַצֹּאן, מְרִיקִין בְּרֻכָּאן מִהֵימָּה בְּאֵר, לְעֵלְאִין
וּתְתַאֲיִן לְבִתֵּר וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאֶבֶן עַל פִּי הַבְּאֵר
לְמִקּוּמָהּ. תָּב הֵהוּא דִּינָא לְאַתְרֵיהּ, בְּגִין דְּאַצְטְרִיךְ לֵיהּ
לְבִשְׂמָא עֲלֵמָא, וּלְתַקְנָא עֲלֵמָא. וְהִשְׁתָּא הָא קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אָרִיק עֲלֵיִיכוּ בְּרֻכָּאן, מִמִּבּוּעָא דְנַחְלָא,
וּמִנֵּיִיכוּ כָּל בְּנֵי דָרָא מִתְּבַרְכִּין. זַכָּאָה חוּלְקִיכוֹן בְּעֵלְמָא
דִּין, וּבְעֵלְמָא דְאַתֵּי עֲלֵיִיכוּ כְּתִיב, (ישעיה נד) וְכָל בְּנֵיךְ
לְמוֹדֵי יְיָ וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךְ.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים קמט) יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד
יִרְנְנוּ עַל מְשֻׁכְבוֹתֶם וְגו', תְּאֵנָא בִּי"ג מְכִילָן,
אַתְקֶשֶׁר קֶשְׁרָא דְמַהֲיִמְנוּתָא, לְאַשְׁתַּכַּחא בְּרֻכָּאן לְכֻלָּא.
וְכָל מַהֲיִמְנוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בַתְּלַתָּא אֲסִתִּימוּ.
וְעַל הָאֵי, בִּי"ג מְכִילָן, אֲוֹרֵייתָא מִתְּעַטְרָא, כְּמַה
דְּאוּקִימְנָא מְקַל וְחוּמֵר וּמְגִזְרָה שְׁוֵה וְכוּ', וְכַמַּה זְמַנִּין
אוּקִימְנָא הָאֵי. וְשְׂמָא קַדִּישָׁא בְּהָאֵי מִתְּעַטְרָא.

תָּא חֲזִי, בְּהֵימָּה שְׁעֵתָא דְּבַעָא יַעֲקֹב, דִּיתְבַּרְכוּן בְּנוֵי
בְּשְׂמָא (ס"א בְּקֶשְׁרָא) דְּמַהֲיִמְנוּתָא. מַה כְּתִיב, (בראשית מט)
כָּל אֵלֶּה שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר וְזֹאת, הָא תְּלִיסַר,
דְּאַשְׁתַּתַּף עֲמַהוֹן שְׁכִינְתָּא, וְאַתְקִיִּימוּ בְּרֻכָּאן. וְהֵיִינוּ
דְּכְתִיב, אִישׁ אֲשֶׁר כְּבָרְכָתוּ בְּרַךְ אֹתָם. מֵאֵי כְּבָרְכָתוּ.
בְּהֵהוּא דְּוִגְמָא דְּלְעִילָא, כְּבָרְכָתוּ דְּכָל מְכִילָא וּמְכִילָא.

וְתֵאנָא, כָּל אֵינּוֹן מְכִילִין סְלָקִין, וּמִתְעַטְרִין וְנִיחִין
בְּרִישָׁא חֲדָא, וְתַמְן מִתְעַטְרָא רִישָׁא דְמַלְכָּא,
הֵהוּא דְאַקְרִי בְּדַרְגָּא עֲלָאָה דְחֲסִידוּת. וְחֲסִידִים, יִרְתִּין
כָּל הֵהוּא כְבוֹד דְלְעִילָא, דְכִתִּיב יַעֲלוּ חֲסִידִים בְּכְבוֹד,
בְּהֵאֵי עֲלָמָא. יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם בְּעֲלָמָא דְאַתִּי.
רוּמְמוֹת אֵל בְּגֵרוֹנָם, דִּידְעִין לְקִשְׂרָא קִשְׂרָא דְמַהִימְנוּתָא
כְּדָקָא יְאוּת, וְכִדְיִן חֲרַב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם. מֵאֵן חֲרַב פִּיפִיּוֹת.
דָּא הוּא חֲרַב לָהּ, חֲרַבָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. פִּיפִיּוֹת:
לְהֵיטָא בְּתֵרִין דִּינִין. וְלָמָּה. לַעֲשׂוֹת נְקָמָה בַּגּוֹיִם וְגוֹ'.
וְהָא רַבִּי פְּנַחֶס בֶּן יֶאִיר, כְּתָרָא דְחֶסֶד, רִישָׁא עֲלָאָה.
בְּגִין כֶּף כְבוֹד דְלְעִילָא יִרִית, וְהוּא קָשִׁיר קִשְׂרָא
עֲלָאָה, קִשְׂרָא קְדִישָׁא, קִשְׂרָא דְמַהִימְנוּתָא. זְכָאָה
חוּלְקִיָּה בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי. עַל הָא פְּתוּרָא
אַתְמַר, (יחזקאל מא) זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ. קָם רַבִּי פְּנַחֶס,
וְנָשִׂיק לִיָּהּ, וּבְרִיף לִיָּהּ, וְנָשִׂיק לְרַבִּי אֶלְעָזָר, וּלְכֻלְהוּ
חֲבֵרֵיִיא, וּבְרִיף לוֹן, נָטַל כֶּסֶף וּבְרִיף.
פְּתַח וְאָמַר, (תהלים כג) תַּעְרוֹךְ לִפְנֵי שְׁלַחַן נֶגֶד צוּרְרֵי וְגוֹ',
יְתִבּוּ (ס"א חדו) תַּמְן, כָּל הֵהוּא יוֹמָא, וְהוּוּ חֲבֵרֵיִיא
כְּלָהּוּ חֲדָן (דף ט"ב ע"ב) בְּמַלְי דְאַוְרֵיִיתָא, וְחֲדוּוּתָא דְרַבִּי
שְׁמַעוֹן הָוָה סְגִי. נָטַל רַבִּי פְּנַחֶס לְרַבִּי אֶלְעָזָר, וְלָא
שְׁבַקִּיָּה כָּל הֵהוּא יוֹמָא וְכָל לַיְלִיא, וְהָוָה חֲדֵי עֲמִיָּה, קָרָא

עֲלֶיהָ, (ישעיה נח) אַז תִּתְעַנֵּג עַל יְיָ, כָּל חֲדוּוֹתָא וְעֲנוּגָא
 יִתִּירָא דָּא דְחוּלְקֵי הוּא, (על דָּא דְעַמִּי הוּא עַל דָּא כְּתִיב (תהלים קמ"ד)
 אֲשֵׁרֵי הָעַם שָׁכְכָה לוֹ וְגו') זְמִינִין בְּהֵוֹא עֲלֵמָא לְאַכְרוּזָא
 עֲלֵי, זִכָּרָה חוּלְקָךְ רַבִּי פִּנְחָס, דְּאַנְתָּ זָכִית לְכָל הָאֵי, (דברי
 הימים א יב) שָׁלוֹם לְךָ וְשָׁלוֹם לְעוֹזְרֶךָ כִּי עֲזָרְךָ אֱלֹהֶיךָ.
 אֲשַׁכְּמוּ לְמִיזֹל, קָם רַבִּי פִּנְחָס וְאַחִיד בֵּיהּ בְּרַבִּי אֶלְעָזָר,
 וְלֹא שִׁבְקִיהָ לְמִיָּהָ. אוֹזִיף רַבִּי פִּנְחָס לְרַבִּי שְׁמַעוֹן
 וּבְרַכִּיהָ, וּלְכַלְהוּ חֲבַרְיָא. עַד דִּהּוּ אֲזִלִּי אָמַר לְהוּ רַבִּי
 שְׁמַעוֹן לְחֲבַרְיָא, (תהלים קיט) יַעַת לַעֲשׂוֹת לִי.

אַתָּא רַבִּי אַבָּא וְשָׂאִיל, כְּתִיב וְנָתַן אַהֲרֹן עַל שְׁנֵי
 הַשְּׁעִירִים גּוֹרְלוֹת וְגו'. הֵנִי עַדְבִּין לָמָּה. וְאַהֲרֹן
 לָמָּה לִּיהָ לְמִיָּהב עַדְבִּין. וּפְרָשְׁתָּא דָּא לָמָּה. וְהָא
 אוֹלִיפְנָא קָמִי דְמַר סְדְרָא דִּיּוֹמָא, וְהָאֵי בְּעִינָא לְמַנְדַּע.
 פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (בראשית מב) וַיִּקַּח מֵאֲתָם אֶת
 שְׁמַעוֹן וַיֹּאסֹר אוֹתוֹ לְעִינֵיהֶם. וְכִי מַה חָמָא יוֹסֵף
 לְמִיָּסֵב לְשְׁמַעוֹן עֲמִיהָ יִתִּיר מֵאַחוּהִי. אָלָא, אָמַר יוֹסֵף,
 בְּכָל אֲתַר שְׁמַעוֹן (ולוי) פְּתִיחוּתָא דְדִינָא אִיהוּ (אינון), וְהֵיא
 שְׁעֵתָא דְאֲזִילְנָא מֵאַבָּא לְגַבִּיָּיהוּ דְאַחִי, שְׁמַעוֹן פְּתַח
 בְּקַדְמִיתָא בְּדִינָא, הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית לו) וַיֹּאמְרוּ
 אִישׁ אֶל אָחִיו הִנֵּה בַעַל הַחֲלוּמוֹת הַלְזָה בָּא וְעַתָּה לְכוּ
 וְגו'. לְבַתֵּר בְּשַׁכְּם, (בראשית לד) וַיִּקְחוּ שְׁנֵי בְנֵי יַעֲקֹב שְׁמַעוֹן

וְלֹאִי, כִּלְהוֹ בְּדִינָא הוּוּ. טַב לְמִי־סַב דָּא, וְלֹא יִתְעַר
 קְטָטוּתָא בְּכִלְהוֹ שְׁבַטִין.

וְתַנְיָנָן, מַאי קָא חָמָא שְׁמַעוֹן לְאַזְדוּגָא בְּלֹאִי יִתִיר
 מִכְּלָא. וְהָא רְאוּבֵן הָוָה אַחוּהָ וְסַמִּיךְ לֵיהּ, אֶלָּא
 שְׁמַעוֹן חָמָא וַיִּדַע דְּלֹאִי מִסְטָרָא דְּדִינָא קָא אֶתִי, וְשְׁמַעוֹן
 מִסְטָרָא דְּדִינָא קִשְׂיָא יִתִיר אֶתְאַחַד. אֲמַר נִתְעַרְבַּ חַד
 בְּחַד וְאַנָּן נְחָרִיב עָלְמָא. מָה עֶבֶד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 נְטַל לֵיהּ לְחוּלְקִיהּ לְלֹאִי, אֲמַר מִכָּאן וְלַהֲלָאָה שְׁמַעוֹן
 לִיתִיב בְּקוּפְטִירָא בְּהֵדִיָּה בְּלַחֲדוּיָא.

תַּאנָּא בְּסִטְרָא דְּאִימָא, תִּרִין גְּרִדִּינִי טְהִירִין (ס"א תְּרִיסִין)
 אֶתְאַחַדָּן בִּידָא שְׁמַאֲלָא, וְהָא אוּקִימָנָא דְּאִינּוֹן
 מְאֲלִילִי אֲרַעָא בְּכָל יוּמָא וְיוּמָא, וְהֵינּוּ רִזָּא דְּכִתִּיב, (יְהוֹשֻׁעַ
 ב) שְׁנַיִם אַנְשִׁים מְרַגְּלִים.

וְתַאנָּא, זַפָּאָה חוּלְקִיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל יִתִיר מִכָּל עַמִּין
 עוּבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי
 לְדַכָּאָה לְהוּ, וְלִרְחַמָּא עַלֵּיהּ, דְּאִינּוֹן חוּלְקִיהּ וְעַדְבִּיָּה,
 הָדָא הוּא דְּכִתִּיב (דְּבָרִים ל"ב) כִּי חָלַק יְיָ עִמּוֹ וְגו', וְכִתִּיב
 (דְּבָרִים ל"ב) יִרְפִּיבְהוּ עַל בְּמַתִּי אֲרָץ. עַל בְּמַתִּי אֲרָץ דְּיִיִקָּא.
 דְּהָא אִינּוֹן אֶתְאַחַדָּן לְעִילָא לְעִילָא. וְעַל דָּא קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא רְחִימוּתָא דִּילֵיהּ אֶתְדַבֵּק בְּהוּ, הָדָא הוּא
 דְּכִתִּיב, (מְלָאכִי א) אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אֲמַר יְיָ, וְכִתִּיב (דְּבָרִים ז) כִּי

מֵאַהֲבַת יי' אֶתְכֶם וְגו', וּמִגּוֹ רַחֲמוֹתַי יִתִּירָא דְרַחֲמִים
 לְהוּ, יֵהֵב לֹוֹן יוֹמָא חַד בְּשֵׁתָא לְדַכָּאָה לְהוּ, וּלְזַפְּאָה לְהוּ
 מִכָּל חוּבֵיהוֹן, דְּכִתְיִב, (ויקרא טז) כִּי בַיּוֹם הַזֶּה וְגו'. בְּגִין
 דִּיהוֹן זַפְּאִין בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי, וְלֹא יִשְׁתַּכַּח
 בְּהוּ חוּבָא. וְעַל דָּא בְיוֹמָא דָּא, מִתְעַטְרִין יִשְׂרָאֵל,
 וְשִׁלְטִין עַל כְּלָהוּ גְרַדִּינִין, וְעַל כְּלָהוּ טְהִירִין.

תַּאנָּא (ויקרא טז) וּנְתַן אֶהְרֹן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גּוֹרְלוֹת.
 וּנְתַן אֶהְרֹן, בְּגִין דְּאַתִּי מִסְטָרָא דְחָסֵד. עַל שְׁנֵי
 הַשְּׁעִירִים, עַל דִּיִּיקָא, בְּגִין דִּתְתַבַּסֵּם מִטְרוּנִיתָא. גּוֹרֵל
 אֶחָד לַיי' וְגּוֹרֵל אֶחָד לְעִזְאֵזֵל וְהָא תִּרִין שְׁעִירִין אֵינּוּן,
 אֲמַאי חַד לַיי'. אֲלֵא אֲמַר קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, יִתִּיב הָאֵי
 גַבְאֵי, וְחַד יִזִּיל וְיִשׁוּט בְּעֵלְמָא, דְּאֵלְמַלִּי תִּרְוִיֵּהוּ
 מוֹדִיוּגוֹן, לָא יִכִּיל עֵלְמָא לְמַסְבֵּל.

נִפְקָא הָאֵי, אֲזִיל וְשֵׁאט בְּעֵלְמָא, וְאִשְׁכַּח לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל,
 בְּכַמָּה פּוּלְחָנִין, בְּכַמָּה דְרַגִּין, בְּכַמָּה גְמוּסִין טְבָן,
 לָא יִכִּיל לְהוּ, כְּלָהוּ שְׁלֵמָא בִּינֵיהוּ, לָא יִכִּיל לְמִיעַל בְּהוּ
 בְּדִלְטוּרָא. (אזל וְשֵׁאט בְּעֵלְמָא, וְאִשְׁכַּח לְיִשְׂרָאֵל כְּהַאי גּוּנָא) (נ"א יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא
 אוּף הַכִּי כְּהַאי גּוּנָא) הָאֵי שְׁעִירָא שְׁלַחֲנִין לִיהָ בְּמִטּוּלָא דְכָל
 חוּבֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל.

תַּאנָּא, כְּמָה חֲבִילֵי טְרִיקִין מוֹדִיוּגוֹן (נ"א מוֹדִימָנוּ), דְּאֵינּוּן
 תַּחוֹת יְדֵיהָ, וּמִמֶּנּוּ לְאֵלְלָא אֲרַעָא, עַל כָּל

אִינּוֹן ^(דף ס"ג ע"א) דְּעִבְרִין עַל פְּתַגְמֵי אוֹרֵייתָא. וְהָהוּא יוֹמָא,
 לָא שְׂכִיחַ דְּלְטוֹרָא ^(ס"א פְּטָרָא) לְמַלְלָא בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל. כִּד
 מָטָא הָאֵי שְׁעִירָא לְגַבֵּי טוֹרָא, כִּמָּה חִידוּ עַל חִידוּ
 מִתְבַּסְּמִין כְּלָהוּ בֵּיהּ. וְהָהוּא גְרַדִּינָא דְנַפִּיק, אֶהְדָּר וְאָמַר
 תּוֹשְׁבַחְתָּא דִּישְׂרָאֵל, קְטִיגוֹרָא אֶתְעֵבִיד סְנִיגוֹרָא.

וְתָא חֲזִי, לָאו דָּא בְּלַחֲדוּי הוּא, אָלָא בְּכָל אֶתְר דְּבַעֲיִין
 יִשְׂרָאֵל לְאֶתְדַכְּפָא מִחֻבֵּייהוּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 יְהִיב לֹון עֵיטָא לְקִשְׂרָא מְאִרֵי דְדִינָא, וְלְבַסְמָא לְהוּ
 בְּאִינּוֹן קְרַבְנִין וְעֶלְוֹן, דְּקַרְבִּין קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 וְכִדִּין לָא יְכַלִּין לְאַבְאָשָׁא. וְהָהוּא יוֹמָא יִתִּיר עַל כְּלָא,
 כִּמָּה דְּמַבְסְמִין יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא לְכֻלָּא, הָכִי מַבְסְמִין לְכָל
 אִינּוֹן דְּאִית לְהוּ דְּלְטוֹרָא ^(ס"א פְּטָרָא) וְכֻלָּא קְרַבְנָא הוּא
 וּפּוֹלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

תָּאנָא, בְּהֵיא שְׁעֵתָא דְּכַתִּיב, וְלָקַח אֶהְרֹן אֶת שְׁנֵי
 הַשְּׁעִירִים וְגו', מִתְעַרִּין אִינּוֹן בְּהָהוּא יוֹמָא
 לְעֵילָא, וּבַעֲיִין לְשִׁלְטָאָה ^(נ"א לְשִׁטָּאָה) וְלִמִּיפֶק בְּעֶלְמָא. כִּיּוֹן
 דְּכֹהֲנָא מְקַרְב אֵלִין לְתַתָּא, מִתְקַרְבִּין אִינּוֹן לְעֵילָא. כִּדִּין
 עַדְבִּין סְלָקִין בְּכָל סְטְרִין, כִּהְנָא יְהִיב עַדְבִּין לְתַתָּא,
 כִּהְנָא יְהִיב עַדְבִּין לְעֵילָא. כִּמָּה דְּחַד אֶשְׁתָּאֵר בֵּיהּ
 בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְתַתָּא. וְחַד אֶפְקִין לֵיהּ לְהָהוּא
 מִדְּבָרָא, הָכִי נָמִי לְעֵילָא, חַד אֶשְׁתָּאֵר בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא, וְיַחַד נִפְיֵק וְשָׁט בְּעֵלְמָא, לְהֵהוּא מִדְּבָרָא
עֲלָאָה, וְיַחַד בְּחַד מִתְקַשֵּׁר.

רעיא מהימנא

פְּקוּדָא (מ"ד) דָּא, לְמַפְלַח
בְּהֵנָּא רַבָּא

פּוֹלְחֵנָּא דְּהֵהוּא יוֹמָא כְּמָה
דְּאַצְטְרִיךְ, וְלִמְשַׁלַּח שְׁעִיר
לְעֵזְאֵזֶל. רְזָא דָּא כְּמָה דְּאַתְּ
אָמַר, בְּגִין לְאַתְּפְרָשָׁא
מֵעַמָּא קַדִּישָׁא, וְלֹא יִתְבַע
חוֹבִיָּהוֹן קַמִּי מְלָכָא. וְלֹא
יִקְטָרַג עֲלֵייהוּ, דְּהָא לִית
לֵיהּ תְּקִיפּוּ וְשׁוֹלְטָנוּ, (כ"ה) בַּר
כַּד אֲתַקְרַב רוּנְגָא מְלַעֲיָלָא,
וּבְהֵהוּא דוֹרוּנָא אֲתַהֲפֹךְ
לְבַתַּר אַפּוֹטְרוֹפּוֹסָא עֲלֵייהוּ,
וְעַל דָּא אֲתַדְּהִיָּא מִקַּמִּי
מְלָכָא. וְהָא אוּקִימָנָא, בְּגִין
דְּאַיְהוּ קִין כָּל בְּשָׂר.

וְעַמָּא קַדִּישָׁא יְהִיבִין לֵיהּ
כְּמָה דְּאַצְטְרִיךְ לֵיהּ
שְׁעִיר, וְרְזָא דָּא (בראשית כז) הֵן
עָשׂוּ אֶחָד אִישׁ שְׁעִיר. כְּמָה
דְּאַיְהוּ בְּסִטְר דְּקַדוּשָׁה דְּכַר

כְּתִיב (ויקרא טז) וְסַמְךְ אֶהְרֹן

אֶת שְׁתֵּי יָדָיו עַל
רֹאשׁ הַשְּׁעִיר הַחַי וְהַתּוֹדֶה
עָלָיו וְגו'. בְּגִין כֶּךָ וְסַמְךְ
אֶהְרֹן אֶת שְׁתֵּי יָדָיו,
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִסְתַּכֵּם
עַל יָדָיו. עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר
הַחַי, הַחַי דְּיִיקָא, לְאַכְלִילָא
הֵהוּא דְּלַעֲיָלָא.

(ויקרא ה) וְהַתּוֹדֶה עָלָיו אֶת כָּל
עֹנֹתָ, כְּמָה דְּכְתִיב (ויקרא

ה) וְהַתּוֹדֶה אֲשֶׁר חָטָא עָלֶיהָ.
וְאוּקִימָנָא עָלֶיהָ, דְּאַתְּדַפִּי
בַּר נֶשׁ וְאַשְׁתָּאֵר עָלֶיהָ כָּל
הֵהוּא חוֹבָא. אוּף הָכִי
וְהַתּוֹדֶה עָלָיו, בְּתַר דְּאוּדִי
כְּהֵנָּא בְּגִינֵיהוּ דְּיִשְׂרָאֵל,
עָלָיו: כְּלוּמַר, יִשְׁתַּאֲרוּן
כְּלָהוּ עָלָיו.

וְנוֹקְבָא, אוֹף הָכִי בְּסֵטֶר
מְסֻאָבוּ דְכֵר וְנוֹקְבָא. מִתְּלָא
אִמְרִי, לְכַלְבָּא אֲרַמִּי לִיה
גְּרָמָא, יִלְחֵד עֲפָרָא דְרַגְלָךְ.
שְׂאֵלוּ לְבֵן זֹמָא, מְהוּ
לְסָרוּסֵי כְּלָבָא.

אָמַר לָהֶם, (ויקרא כב)
וּבְאַרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ, כָּל
שִׁבְאַרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ. כְּמָה
דְּאַעֲטְרִיד עֲלֵמָא לְהֵאֵי, הָכִי
אַעֲטְרִיד עֲלֵמָא לְהֵאֵי. וְעַל
דָּא אֶתְמַר, (בראשית א) וְהָיָה
טוֹב מְאֹד דָּא מְלַאךְ הַמּוֹת.
לִית לְבַטְלָא לִיה מִן עֲלֵמָא,
עֲלֵמָא אַעֲטְרִיד לִיה, אִף עַל
גַּב דְּכַתִּיב בֵּיהּ, (ישעיה נב)
וְהַכְּלָבִים עֲזִי נֶפֶשׁ לֹא יִדְעוּ
שִׁבְעָה וְגו', לֹא יִתְבַטְלוּן מִן
עֲלֵמָא. כְּלָא אַעֲטְרִיד טוֹב
וְרַע.

וּבְגִינֵי כַּךְ אֵית לֶן בְּיוֹמָא דָּא
לְמַרְמֵי לִיה גְּרָמָא
לְכַלְבָּא, עַד דְּאִיהוּ גְּרִיר,
יִיעוּל מֵאֵן דִּיעוּל לְגַבֵּי
הִיכְלָא דְּמִלְכָּא, וְלִית מֵאֵן

אָמַר לִיה רַבֵּי אַבָּא, אִי הָכִי
וְהָא כְּתִיב וְלֹא יִזְבְּחוּ
עוֹד אֶת זְבַחֵיהֶם לְשַׁעִירִים,
אָמַר לִיה שְׂאֵנֵי הָכָא, דִּהָתָם
לְשַׁעִירִים הוּוּ קַרְבִּין
קַרְבְּנָא, וּבְגִין כַּךְ לֹא כְּתִיב
וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת זְבַחֵיהֶם
שַׁעִירִים, אֱלֹא לְשַׁעִירִים,
דִּהָתָם לְשַׁעִירִים הוּוּ עֲבָדֵי
פּוֹלְחָנָא, וְשׁוֹלְטָנוּתָא. וְהָכָא
וְנִשְׂא הַשָּׁעִיר עָלָיו אֶת כָּל
עֲוֹנוֹתָם, וְקַרְבְּנָא לֹא
אֶתְעַבִּיד אֱלֹא לְקוּדְשָׁא
בְּרִיד הוּא. תָּא חֲזִי, דְּבְגִינֵי
קַרְבְּנָא מִתְּבַסְמֵן עֲלָאִין
וְתַתָּאִין, וְדִינָא לֹא שְׂרִיא
וְשִׁלְטָא עֲלֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל.

תָּאנָא, וְשִׁלַּח בְּיַד אִישׁ
עֵתִי הַמְדַבְּרָה.
מְהוּ אִישׁ עֵתִי. אֱלֹא רְזָא
דְּמִלְכָּא הָכִי הוּא (דף ס"ג ע"ב) בְּכָל

דִּימְחֵי בִידוּי. לְבַתֵּר יִכְשַׁכְּשׁ
לִיה בְּזַנְבִּיהַ.

מַה פְּתִיב וְהַתּוֹדָה עָלָיו אֵת
כָּל עֲוֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
וּכְתִיב וְנִשְׂא הַשָּׁעִיר עָלָיו
אֵת כָּל עֲוֹנוֹתֶם. פִּיּוֹן דְּאִיהוּ
חָמִי הַאי שָׁעִיר. תִּיאוּבְתִיָּה
לְגַבִּיָּה, וְלֹא שְׂתַכְלֵלָא
בְּתַדִּיָּה, וְלֹא יָדַע מֵאֵינּוֹן
חוּבִין דְּקָא נְטִיל שָׁעִיר. תָּב
לְגַבִּיָּהוּ דִּישְׂרָאֵל, חָמִי לוֹן
בְּלֹא חוּבִין, בְּלֹא פִשְׁעִין,
דְּהָא בְּלָהוּ שְׂרָאן בְּרִישָׁא
דְּשָׁעִיר, סְלִיק לְעֵילָא, וְשִׁבַּח
לוֹן קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָמִי
סְהַדוּתָא דְּהוּא מְקַטְרָנָא,
וְהוּאִיל וְתִיאוּבְתִיָּה לְרַחֲמָא
עַל עַמִּיהַ, אַף עַל גַּב דְּאִיהוּ
יָדַע כָּל עוֹבְדָא, חָס עֲלֵיהוֹן
דִּישְׂרָאֵל.

וּכְלֹא שְׂרָיָא בְּדָא, בְּגִין דְּלֹא
יִתְעַר רְזָא דְּדִינָא
מְלַעֲלָא, וְיִתְקַף הַאי

מַה דְּאִתְעָבִיד, בְּעֵי בַר נֶשׁ
זְמִין לְהֵיָא מְלָה. אֵית בַּר
נֶשׁ דְּבִרְכָתָא אֲתַקְיִים עַל
יְדִיָּה יִתִיר מֵאַחֲרָא. תָּא חֲזִי,
מַה פְּתִיב בֵּיה בְּכַהֲנָא, (מִשְׁלִי
כב) טוֹב עֵין הוּא יְבוֹרֵךְ, אַל
תְּקַרֵי יְבוֹרֵךְ, אֲלֹא יְבָרֵךְ,
בְּגִין דְּהוּא זְמִין דִּיתַקְיִים
בְּרְכָתָא עַל יְדִיָּה בְּהַאי. (ס"א

וְשִׁאֲרֵי בִרְכָתָא בְּאַשְׁמֻחַתָא דִּילִיָּה).

וְאֵית בַּר נֶשׁ דְּהוּא זְמִין
לְאֲתַקְיִמָא לְוֹטִין
עַל יְדִיָּה, וּבְכָל מַה דִּישְׁגַּח
לִיתִי לְוֹטִיָּא וּמְאָרָה
וּבְעִיתָא פְּגוֹן בְּלָעָם, דְּאֲקַרֵי
רַע עֵין, דְּהוּא זְמִין בְּכָל
בִּישׁ, וְלֹא הוּא זְמִין לְטָב.
וְאַף עַל גַּב דְּבָרֵךְ, בְּרְכָתִיָּה
לֹא בְּרְכָתָא, וְלֹא אֲתַקְיִים.
וְכַד הוּא לְיִיט, כָּל מֵאן
דְּלִיִּיט אֲתַקְיִים, וְאַפִּילוּ

וַיִּשְׁתַּעֲזֹן בְּנֵי עֲלָמָא, דְּהָא
 דָּא מִסְטָרָא דְדִינָא קִשְׁיָא
 קָא אָתִי. וְאִי יִתְעַר הָאִי,
 בְּחוּבֵי בְּנֵי אִינְשָׁא אִתְעַר.
 דְּהָא לִית לִיה אִתְעַרו
 לְסִלְקָא לְעִילָא לְאִתְעָרָא
 דִּינָא קִשְׁיָא בְּרִדִיל חוּבֵי
 בְּנֵי נָשָׂא. דְּהָא בְּשַׁעְתָּא
 דְּבַר נָשׁ עָבִיד חוּבָא,
 אִתְכַּנְּשׁ הָאִי, וְכַפָּה אֶלְפָּ
 סִייעֵן דִּילִיָּה, וּמִתְכַּנְּפִי תַמָּן,
 וְנִטְלִי לִיָּה, וְסִלְקִי לְעִילָא
 רַחֲמָנָא לִישְׁזַבְּן. וְעַל כֵּלָא
 יְהִיב קוּדְשָׁא בְּרִידִי הוּא
 עֵיטָא לְיִשְׂרָאֵל לְאִשְׁתְּזַבָּא
 מִכָּל סְטָרִין. וְעַל דָּא כְּתִיב,
 (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי הָעַם שָׁכַח
 לוֹ אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁי' אֱלֹהֵיו.

(ע"כ רעיא מהימנא)

בְּרַגְעָא חָדָא, וְעַל דָּא
 כְּתִיב, (במדבר כד) שְׂתֵם הָעֵין.
 בְּכָל אֲתַר דְּעֵינִיָּה שְׁלֵטָא
 אֲתַלְטִיָּא.

תָּא חֲזִי מַה כְּתִיב. (במדבר כד)
 וַיִּשֶׁת אֶל הַמַּדְבָּר פָּנָיו,
 בְּגִין דִּיתְעַר מִהָהוּא סְטָרָא
 הָהוּא דְשְׁלֵטָא תַמָּן, וַיִּיתִי
 בְּדִלְטוּרִיא עֲלִיָּהוּ דִּישְׂרָאֵל.
 מַה כְּתִיב בְּהוּ בְּכַהֲנִי, (משלי
 כב) טוֹב עֵין הוּא יְבוּרְךָ,
 דְּהוּא הוּוּה זְמִין בְּהָאִי,
 וְשָׂאֲרֵי בְּרַכְתָּא בְּאִשְׁגַּחוּתָא
 דִּילִיָּה. וְעַל דָּא תְּנִינָן, יִסְטִי
 בְּרִי נָשׁ אֲפִילוּ מִמָּאָה אֲרַחֲסִין,
 וְלֹא יֵאָרַע בְּבַר נָשׁ דְּאִית
 לִיָּה עֵינָא בִישָׂא.

אוּף הָכָא וְשִׁלַּח בִּיד אִישׁ עֵתִי, דְּהוּא זְמִין לְהָאִי. וְרָשִׁים
 לְהָאִי, וְכַהֲנָא הוּוּה אִשְׁתְּמוּדַע בֵּיה, חַד עֵינָא יִתִיר
 מֵאַחְרָא פּוּרְתָא. סוּרְטָא דְעַל עֵינָא אִתְחַפִּיא בְּשַׁעְרִין
 סְגִיאִין. מִכְּחָלָא עֵינָא, וְלֹא מִסְתַּכַּל בְּמִישָׁר. הָאִי הוּא בְּרִי

נָשׁ זַמִּין לְהָאִי, וְכַדְקָא חֲזִי לִיהּ. וְעַל דָּא פְּתִיב בְּיַד אִישׁ
עֵתִי.

בְּגוּשׁ חֶלְבָא הָוּה בַּר נָשׁ, דְּבִכֵּל אֶתְר דְּמַחֵי בִידוּי, הָוּה
מִית, וְלֹא הָוּוּ בְּנֵי נֶשְׂאָה מְקַרְבִּין בְּהֵדִיָּה. בְּסוּרְיָא
הָוּה בַּר נָשׁ, דְּבִכֵּל אֶתְר דְּאַסְתָּכַל אֲפִילוּ לְטַב, כִּלְא
אַתְהַפֵּךְ לְבִישׁ. יוֹמָא חַד הָוּה חַד בַּר נָשׁ אָזִיל בְּשׁוּקָא,
וְהוּוּ אֲנַפּוּי נְהִירִין. אַתָּא תְּהוּא בַּר נָשׁ וְאַסְתָּכַל בֵּיהּ,
וְאַתְבָּקַע עֵינֵיהּ. בְּגִין כֶּךָ, בְּכִלְא הָוּה בַּר נָשׁ זַמִּין, לְהָאִי
וְלְהָאִי. וְעַל דָּא פְּתִיב טוֹב עֵין הוּא יְבוּרְךָ, אַל תְּקַרֵּי
יְבוּרְךָ אֶלֶּא יְבִרְךָ.

וְתַאנְא, הָאִי בַּר נָשׁ דְּהָוּה אָזִיל לְמַדְבְּרָא, כִּד מָטָא בֵּיהּ
בְּהָוּא שְׁעִירָא הָוּה סְלִיק לְטוּרָא, וְדַחֵי לִיהּ
בְּתֵרִין יְדוּי. וְלֹא הָוּה נַחִית לְפִלְגוֹת טוּרָא, עַד דְּאַתְעָבִיד
שְׁיִיפִין שְׁיִיפִין. וְהָוּא בַּר נָשׁ הָוּה אָמַר, כֶּךָ יִמְחוּ עוֹנוֹת
עַמְךָ וְגו'. וּבְגִין דְּסְלִיק תְּהוּא קְטִיגוּרְיָא וְאַתְעָבִיד
סִיגוּרְיָא דִּישְׂרָאֵל, כְּדִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל חוּבֵיִיהוּ
דִּישְׂרָאֵל, וְכֹל מַה דְּכְתִיב בְּאִינוּן פְּתִקִּין דְּלְעִילָא,
לְאַדְכְּרָא חוּבֵיִיהוּ דְּבְנֵי נֶשְׂאָה, נְטִיל לֹון וְרַמִּי לֹון כְּהָאִי
גְּוֹנָא, לְאַתְר דְּאַתְקַרֵּי מְצוּלוֹת יָם. הֲדָא הוּא דְּכְתִיב,
(מִיכָה ז) וְתִשְׁלִיךְ בְּמְצוּלוֹת יָם כָּל הַטְּאֵתָם.

תַּאנְא, (וִיקְרָא טז) וּמֵאֵת עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִקַּח שְׁנֵי שְׁעִירֵי

עֲזִים לְחֻטָּאת, וּמֵאֵת עֲדַת, בְּגִין דִּיהָא מְכֻלְהוּ, וַיִּתְּכַפֵּר
 לְכֻלְהוּ. דְּהָא כָּל חוּבֵייהוּ דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָכָא תִּלְיִין, וְכֻלְהוּ
 מִתְּכַפְּרֵי בְּדָא. (דף ט"ד ע"א) וְלֹא סָגִי מִבְּר נֶשׁ חַד. וּמֵאֵן אֲתֵר
 אֲתַנְּסִיבוּ מֵאֵינּוֹן קוֹפִין דְּבַעֲזוֹרָה נְטֻלִין אֲגָרָא, וְאֵייתִי
 לְהוּ מֵאֵינּוֹן דְּמִי דְּהוּוּ מְכֻלְהוּ.

וְהָהוּא שְׁעִירָא אַחֲרָא, דְּהוּוּ אֲשֶׁתְּאֵר לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, עֲבָדִין לִיהָ חֻטָּאת בְּקַדְמִיתָא. וְהָא
 אוֹקִימְנָא בְּאֵן אֲתֵר הוּוּ מִתְּקֻשָּׁרָא. וְלִבְתֵּר דָּא מִתְּקַרְבִין
 הָנִי, וּמִתְּבַסְמִין כְּלָא, וְאֲשֶׁתְּאֵרוּ יִשְׂרָאֵל זְכָאִין קָמִי
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מְכָל חוּבִין דְּעָבְדוּ וְחִבּוּ קָמִיהָ. הֲדָא
 הוּא דְּכְתִיב כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם וְגו'.

תּוּ אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, (בראשית כז) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל רַבְקָה
 אִמּוֹ הֵן עָשׂוּ אֲחֵי אִישׁ שְׁעִיר וְאֲנֹכִי אִישׁ חֶלֶק. מֵאִי
 קָא רְמִיזָא, אֶלָּא וְדַאי עָשׂוּ אִישׁ שְׁעִיר, הוּא מִהֶהוּא
 דְּאֶקְרִי שְׁעִיר, דְּהָא מִהֶהוּא סְטָרָא אֲתִי. וְאֲנֹכִי אִישׁ חֶלֶק:
 גַּבְר מִהֶהוּא דְּפָלִיג לְכָל שָׂאָר עַמִּין רַבְרַבִין מְמַנָּן.
 דְּכְתִיב, (דברים ד) אֲשֶׁר חֶלֶק יי' אֱלֹהֶיךָ אוֹתָם, וְכְתִיב (דברים
 לב) כִּי חֶלֶק יי' עִמּוֹ וְגו'. תּוּ אִישׁ חֶלֶק, מִתְּרֵי שְׁעִירִים
 וְאֲשֶׁתְּאֵר חֲדָא. דְּכִהְנָא פְּלִיג לָהּ, חַד לְחוּלְקִיהָ, וְחַד
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אֲמַאי. בְּגִין דְּיִטְעִין עַל כְּתֻפֵי כָּל
 חוּבֵי דְּיַעֲקֹב, דְּכְתִיב וְנִשָּׂא הַשְּׁעִיר עָלָיו אֶת כָּל
 עֲוֹנוֹתָם, עֲוֹנוֹת תָּם.

תָּאנָא, בְּהָוֵי יוֹמָא כַּמָּה פְּתִיחִין פְּתִיחִין לְקַבְּלֵיהוֹן
 דִּישְׂרָאֵל לְקַבְּלָא צְלוֹתֵיהוֹן. זַכָּאָה חוּלְקֵיהוֹן
 דִּישְׂרָאֵל, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא לְזַכָּאָה לֹון,
 וְלִדְכָּאָה לֹון, הִדָּא הוּא דְכָתִיב כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר וְגו'.
 בְּהָא יוֹמָא אֲתַעְטֵר כְּהֵנָּא בְּכַמָּה עֶטְרִין. בְּהָא יוֹמָא
 פּוּלְחָנָא דְכְּהֵנָּא יִקְרָא וְרַב מִכָּל פּוּלְחָנִין. לְכֻלָּא יְהַב
 חוּלְקָא בְּאַיְנוֹן קְרַבְנִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּהָא יוֹמָא
 אֲתַעְטֵר (ס"א אֲתַעֵר) חֶסֶד בְּעֵלְמָא עַל יְדָא דְכְּהֵנָּא, מְקַרְב
 קְרַבְנִין עַל חוּבֵיהוֹן דְּעַמָּא. עַל חוּבֵיהַּ בְּקַדְמִיתָא, וְלִבְתַּר
 עַל חוּבֵיהוֹן דְּעַמָּא. מְקַרְב עֲלוּן עָלִיהַּ וְעַל עַמָּא וְהָא
 אוֹקִימָנָא מְלִי.

(דף ט"ד ע"א)

עַד דְּהוּוֹ אֲזֵלִי, יִתְבוּ בְּחַד חֶקֶל, וְצִלוּ. נַחַת חַד עֲנָנָא
 דְּאֲשָׁא, וְאַסְחָר לֹון. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָא חֲמִינָא
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רְעוּתָא דִּילֵיהַּ הֵכָּא. נִיתִיב. יִתְבוּ וְהוּו
 אֲמַרִי מְלִי דְּאוּרֵייתָא. פִּתַּח וְאֲמַר, (מְשֻׁלִי כַּה) מִיָּם קָרִים עַל
 נַפְשַׁ עֵיפָה וְשְׁמוּעָה טוֹבָה מֵאַרְץ מְרַחֵק, הָא אֲסַתְּפִלְנָא
 בְּמִלּוּי דְּשְׁלֵמָה מִלְּכָא, וְכֻלְהוּ (ס"א בְּחֻכְמָתָא) בְּחֻכְמָה אֲמַרְן.
 תָּא חֲזִי ג' סְפָרִין דְּחֻכְמָתָא אֲפִיק שְׁלֵמָה לְעֵלְמָא, וְכֻלְהוּ
 בְּחֻכְמָתָא עֲלָאָה. שִׁיר הַשִּׁירִים חֻכְמָה, קַהֲלַת תְּבוּנָה,
 וּמְשֻׁלִי דַעַת. לְקַבֵּל ג' אֵלִין, עֲבַד ג' סְפָרִים. שִׁיר

הַשִּׁירִים פִּנְגָד חֲכָמָה הָכִי הוּא. קִהְלַת לְקַבֵּל תְּבוּנָה, הָכִי הוּא. מְשָׁלִי לְקַבֵּל דַּעַת. בְּמֵאֵי אֶתְחַזֵּי. אֵלָא כָּל אֵינּוֹן קִרְאֵי בְּתַרֵּי גְוּוּנֵי אֵינּוֹן, רִישָׁא וְסִיפָא תַרֵּי גְוּוּנֵי אֶתְחַזֵּיא. וְכַד מְסַתְּפֵלִי קִרְאֵי, דָּא כְּלִיל בְּדָא, וְדָא כְּלִיל בְּדָא, בְּגִין כֶּף שְׁקִיל לְקַבְּלִיהָ דְדַעַת.

הָאֵי קִרְא לָאוּ רִישִׁיָּה סִיפִיָּה וְלָאוּ סִיפִיָּה רִישִׁיָּה. וְכַד אֶסְתְּפִלְנָא בֵּיהּ, כִּלְא כְּלִיל חַד בְּחַד, בֵּין מְסִיפִיָּה לְרִישִׁיָּה, בֵּין מְרִישִׁיָּה לְסִיפִיָּה. שְׁמוּעָה טוֹבָה מֵאַרְצָן מְרַחֵק מֵיָם קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֵיפָה וְשְׁמוּעָה טוֹבָה מֵאַרְצָן מְרַחֵק, וְדָא וְדָא נֵיחָא דְרוּחָא, כְּמָה דְהָאֵי נֵיחָא דְרוּחָא, כֶּף הָאֵי נֵיחָא דְרוּחָא. עַד דְהוּוּ יִתְבִּי, אֶתָּא חַד בַּר נָשׁ, אָמַר, אֲנִתּוּ דְרַבִּי שְׁמַעוֹן אֶתְסִיָּאת מִמְרַעָהָ. וְחַבְרֵיאָ שְׁמַעוּ קָלָא, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא שָׁבַק לְאֵינּוֹן חוּבֵי דְדָרָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָא אֶתְקִיָּים הָכָא קִרְא, וְשְׁמוּעָה טוֹבָה מֵאַרְצָן מְרַחֵק, הָכִי הוּא נֵיחָא דְרוּחָא, כְּמוֹ מֵיָם קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֵיפָה. אָמַר לְהוּוּ נְקוּם וְנִזִּיל דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶרְחִישׁ לָן בְּנַסִּין.

פְּתַח וְאָמַר, מֵיָם קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֵיפָה, דָּא אֲוִרֵיָּתָא. דְכָל מֵאֵן דְזָכִי לְמַלְעֵי בְּאֲוִרֵיָּתָא, וּמְרוֹי נֶפֶשָׁא מִנָּה, מַה פְּתִיב וְשְׁמוּעָה טוֹבָה מֵאַרְצָן מְרַחֵק. קוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא אַכְרִיז עָלֶיהָ כִּמְה טָבָאן לְאוּטָבָא לִיה בְּעֵלְמָא
 דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֵתִי. הֵדָא הוּא דְכִתְיב, וּשְׁמוּעָה טוֹבָה,
 מֵאן אֵתֵר מְאָרְץ מְרַחֵק, מֵאֵתֵר דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הָוָה
 רַחֵיק מִנִּיהָ בְּקוּדְמִיתָא, מֵאֵתֵר דְהָוָה בַּר נֶשׁ בְּדַבְּבוּ עִמֶיהָ
 בְּקוּדְמִיתָא, דְכִתְיב, (איוב ב) וְאָרְץ מִתְקוּמָמָה לוֹ, מִהֵהוּא
 אֵתֵר (דף ט"ד ע"ב) מְקוּדִימִין לִיה שְׁלָם, הֵדָא הוּא דְכִתְיב,
 מְאָרְץ מְרַחֵק. וּכְתִיב (ירמיה לא) מְרַחֵק יְי' נִרְאָה לִי וְאֶהְבֵּת
 עוֹלָם אֶהְבֵּתֶיךָ עַל פֶּן מִשְׁכְּתֶיךָ חֶסֶד. (באן חסר)

(ויקרא ט"ז) וַיֵּצֵא אֶל הַמְּזֻבַּח אֲשֶׁר לִפְנֵי יְי' וּכְפָר עָלָיו. רַבִּי
 יְהוּדָה פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים ג) מְזֻמּוֹר לְאַסָּף אֶל אֱלֹהִים
 יְי' דִּבֵּר וַיִּקְרָא אֶרֶץ מִמְּזֻרַח שֶׁשֶׁשׁ עַד מְבוֹאוֹ. תֵּאנָא,
 אֶלְפָּה וְחֲמִשׁ מָאָה וְחֲמִשִּׁין רַבּוּא מְאִרֵי שִׁירְתָּא, מְזֻמְרִין
 לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כַּד נִהִיר יְמָמָא. וְאֶלְפָּה וְחֲמִשׁ מָאָה
 וְאַרְבַּעִין וְתַמְנֵיא בְּטִיְהֵרָא. וְאֶלְפָּה וְחֲמִשׁ מָאָה וְתִשְׁעִין
 אֶלְפָּה רַבּוּא בְּהֵיא שְׁעֵתָא דְאֶקְרִי בֵּין הָעֶרְבִים.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כַּד נִהִיר יְמָמָא, כָּל אֵינוֹן מְאִרֵי דִיבְבָא,
 מְשַׁבְּחֵן בְּמַלֵי תוֹשְׁבְּחֵן, לְקַבְּלִיהָ דְהֵאֵי בְּקָר. (ס"א כַּד
 אַתְעַר, דְכַד) דְכַד אַתְעַר הֵאֵי בְּקָר, כְּלָהוּ מִתְבַּסְּמִין, וְדִינָא
 אֲשֶׁתְּכִיף, וְאֶמְרִין תוֹשְׁבְּחֵן. הֵדָא הוּא דְכִתְיב, (איוב לח) בְּרִן
 יַחַד כְּכִבֵי בְּקָר וַיִּרְיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. וְהֵהוּא זְמָנָא,
 (הִימְנוּתָא) חֲדוּוּתָא וּבְרַכָּאן מִשְׁתַּכְּחִין בְּעֵלְמָא, וְקוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא אֶתְעַר לְאַבְרָהָם לְאַחֵיָא לֵיהּ, וְאַשְׁתַּעֲשַׂע
 בֵּיהּ, וְאַשְׁלִיטִיהּ בְּעֵלְמָא. וּמָנָא לָן דְּהָאֵי בְּקָר דְּאַבְרָהָם
 הוּא. דְּכֹתִיב (בראשית יט) וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בַּבְּקָר.

בְּהֵהוּא זְמַנָּא דְּבִין הָעֲרַבִּים, כֹּל אֵינּוֹן אֶלְפָּה וְחַמֵּשׁ מֵאָה
 וְתַשְׁעִין אֶלְפָּה רַבּוּא מֵאֲרִי דִּילְלָה אֶקְרוּן,
 וּמְזַמְרִין בְּהֵהוּא שַׁעְתָּא, וְקַטְטוּתָא שְׂרִיא בְּעֵלְמָא, וְהֵהוּא
 שַׁעְתָּא אֶתְעָרוּתָא דְּאֶתְעַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִצְחָק,
 וְקָם וְדָאִין לְחֵיבִיא דְּעֶבְרִין עַל פְּתַגְמֵי אֹרִייתָא,
 וְשַׁבְעָה נְהָרֵי אֶשָּׂא נְגִדִין וְנַפְקִין וְחֵלִין עַל רִישֵׁיהוֹן
 דְּרִשְׁעֵיָא, וְשִׁלְהוּבֵי גּוֹמְרִין דְּנוֹרָא מִתְעָרִין מֵעִילָא
 לְתַתָּא, וְכִדִּין תָּב אַבְרָהָם לְאַתְרֵיהּ. כִּמְה דָּאֵת אָמַר,
 (בראשית יח) וְאַבְרָהָם שָׁב לְמִקְוֹמוֹ. וַיּוֹמַר אֶתְפַּנִּי, וְחֵיבֵי
 גִּיהֲנָם צְוּוּחִין וְאַמְרִין (ירמיהו ו) אֹי לָנוּ כִּי פָנָה הַיּוֹם כִּי יָנֹטוּ
 צְלָלֵי עָרָב. וְהֵהוּא שַׁעְתָּא, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַזְדַּהֲרָא,
 בְּצִלוֹתָא דְּמִנְחָה.

בְּזְמַנָּא דְּמָטִי לֵילִיא אֵינּוֹן אֶלְפָּה וְה' מֵאָה וְאַרְבַּעִין
 וְתַמְנֵיא, אֶקְרוּן מִבְּרָא לְפְרוּכְתָּא, וְאַמְרִין
 שִׁירְתָּא. כִּדִּין דִּינִין דְּלִתְתָּא מִתְעָרִין, וְאַזְלִין וְשָׂאֲטִין
 בְּעֵלְמָא, וְאַלִּין אֶמְרִין שִׁירְתָּא. עַד דִּיתְפְּלִיג לֵילִיא
 מִשְׁמָרָה וּפְלַגָּא. בְּתַר דִּיתְפְּלִיג לֵילִיא מְזַדְּמֵי כְּלָהוּ
 אַחְרֵינֵי כַּחְדָּא, וְאַמְרֵי תְּהֵלוֹת, כִּמְה דָּאֵת אָמַר (ישעיהו ס)

וְתִהְיוּ לֹת יְיָ יְבִשְׁרוּ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר כִּד רַעוּא אֲשֶׁתִּכַּח
בְּצַפְרָא, תִּהְיוּ לֹת יְיָ מִבְּשָׂרִין.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּתַר דְּרוּחָא דְצַפּוֹן אֲתַעַר בְּפִלְגוֹת לִילִיא
וְאֲזִיל לִיה, תִּהְיוּ לֹת מִבְּשָׂרִי, עַד דְּיִיתִי צַפְרָא,
וְאֲתַעַר הָאִי בְקָר, כְּדִין חֲדוּוֹתָא וּבְרַכָּאן אֲשֶׁתִּכַּח
בְּעֵלְמָא.

תַּאנָּא, אָמַר רַבִּי אַבָּא, כְּלָהוּ הָכִי, וְעִילָא מְנַהוֹן סַרְכִין
תִּלְתָּא. בְּהֵיא שְׁעָתָא דְאֲתַעַר הָאִי בְקָר,
וּמִתְעַרִין תּוֹשְׁבָחוֹן, כֹּל אֵינּוֹן אֶלְף וַחֲמִשׁ מָאָה וַחֲמִשִּׁין
רְבוּא, אֲתַמְנָא עַלִייהוּ חַד מְמַנָּא, וְהֵימָן שְׁמִיָּה לְקַבְלִיה
דְּלִתְתָּא, וְתַחֲוֹת יְדִיה סַרְכִין מְמַנָּן עַלִייהוּ לְאֲתַקְנָא
שִׁירְתָּא. בְּהֵיא שְׁעָתָא דְאֲתַעַר זְמַנָּא דְבִין הָעַרְבִים,
וְזַמְרִין כֹּל אֵינּוֹן אֶלְף וַחֲמִשׁ מָאָה וְתַשְׁעִין אֶלְף רְבוּא
מָאֲרִי דִילְלָה, אֲתַמְנָא עַלִייהוּ חַד מְמַנָּא וִידוּתוֹן שְׁמִיָּה,
לְקַבְלִיה דְּלִתְתָּא, וְתַחֲוֹת יְדִיה סַרְכִין מְמַנָּן עַלִייהוּ,
לְאֲתַקְנָא הֵהוּא זְמַרָא, כְּמָה דְאֲתַ אָמַר (ישעיה כה) זְמִיר
עַרְיָצִים.

בְּהֵיא שְׁעָתָא דְמַטִּי לִילִיא, מִתְעַרִין כֹּל אֵינּוֹן דְּמִבְּרָא
לְפָרוּכְתָּא, כְּדִין שְׁכִיךְ כְּלָא, וּפְטָרָא לָא
אֲשֶׁתִּכַּח, וְדִינִין דְּלִתְתָּא מִתְעַרִין, כְּלָהוּ אֲתַמְנָן כְּחֲדָא,
אֵלִין עַל אֵלִין, עַד דְּאֲתַפְּלִיג לִילִיא. בְּתַר דְּאֲתַפְּלִיג

לִילִיא, וּמִתְכַנְשֵׁי כְּלֵהוּ, אֶתְמַנָּא עֲלֵיהוּ חַד מִמְנָא וְכַנִּישׁ
 לְכָל מִשְׁרֵיין, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (במדבר י) מְאַסֵּף לְכָל הַמַּחֲנוֹת
 וְגו', וְאַסֵּף שְׁמִיָּה, לְקַבְּלֵיהָ דְלִתְתָּא, וּתְחוֹת יְדֵיהָ כָּל
 אֵינּוֹן סְרַכִּין מִמְנָן, וּמִבְּשָׂרֵי תְהֵלוֹת.

עַד דְאַתִּי צְפָרָא, כִּיּוֹן דְאַתִּי צְפָרָא, קָם הֵהוּא נַע"ר,
 יוֹנֵק מִשְׁדֵּי אִמִּיָּה, לְדַכְּאָה לְהוּ, וְעָאֵל לְשִׁמְשָׁא. כַּד
 אֶתְעַר בְּקַר, כְּדִין הִיא שְׁעֵתָא דְרַעְוָא, דְאַשְׁתַּעֲי
 מִטְרוֹנִיתָא בְּמִלְכָּא, וּמִלְכָּא מְשִׁיךְ מִנִּיהָ חַד (דף ס"ה ע"א)
 חוּטָא דְבִרְכָּאן וּפְרִיס עַל מִטְרוֹנִיתָא, וְעַל אֵינּוֹן
 דְמוֹדוּגֵי לָהּ. מֵאֵן אֵינּוֹן דְמוֹדוּגֵי עִמָּה. אֵינּוֹן דְמִשְׁתְּדִילֵי
 בְּאוּרֵייתָא בְּלִילִיא, כַּד אֶתְפֻּלַּג.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, זַכָּאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן דְאַתִּי עִם
 מִטְרוֹנִיתָא, בְּשַׁעֲתָא דְאַתְתָּ לְקַבְּלָא אֲנִפֵּי מִלְכָּא,
 לְאַשְׁתַּעֲי בֵּיהּ. וְאַשְׁתַּכַּח עִמָּה. בְּשַׁעֲתָא דְאוּשִׁיט מִלְכָּא
 יְמִינָא, לְקַבְּלָא לְמִטְרוֹנִיתָא. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קלט)
 אִשָּׁא כַּנְפֵי שָׁחַר אֶשְׁכְּנָה בְּאַחֲרֵית יָם. מֵאֵי אַחֲרֵית יָם.
 הֵהִיא שְׁעֵתָא אַחֲרֵית דְהֵהוּא יָם הוּא. דְכַד אֶתְפֻּלַּג,
 שִׁירוֹתָא הוּא, וְדִינָא הוּא, וְהַשְׁתָּא אַחֲרֵית הוּא דִילָהּ,
 דְמִסְתְּלַקִּין דִּינָהָא. וְעָאֵלָת בְּגַדְפוּי דְמִלְכָּא, הִיא וְכָל
 אֵינּוֹן דְמוֹדוּגֵין לָהּ, הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב אֶשְׁכְּנָה בְּאַחֲרֵית
 יָם.

וְתֹאנָא, כָּל אֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרֵייתָא בְּשַׁעְתָּא
 דְּאִתְפְּלִיג לִילֵיא. אֲשַׁתְתַּף בְּשַׁכִּינְתָּא. וְכֵד
 אֲתִי צַפְרָא, וּמִטְרוּנֵיתָא אֲתַחֲבַרַת עִם מַלְכָּא, הוּא
 אֲשַׁתְכַּח עִמָּה עִם מַלְכָּא. וּמַלְכָּא פְּרִיס עַל כְּלָהּ גְּדַפּוּי,
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה יי' חֲסֵדוֹ וּבְלֵילָהּ
 שִׁירָה עַמִּי וְגו'.

תֹּאנָא, בְּהֵיא שַׁעְתָּא, אַבְהֵן מִזְדַּמְנִין בְּמִטְרוּנֵיתָא,
 וְקַדְמִין לְאֲשַׁתְעֵי בְּהֵדָה, וּלְאֲתַחֲבַרָא עִמָּה.
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְלִיל עִמָּה בְּהוּ. וְהוּא קְאֲרֵי לָהּ
 לְפָרְסָא לָהּ גְּדַפּוּי, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים ג) מִזְמוֹר
 לְאַסָּף אֵל אֱלֹהִים יי' דְּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ וְגו'. אֵל: דָּא
 נְהִירוֹ דְּחַכְמַתָּא, וְאֶקְרִי חֲסֵד. אֱלֹהִים: דָּא גְבוּרָה. יְדוּ"ד:
 דָּא שְׁלִימוֹ דְּכָלָא, רַחֲמֵי. וְעַל דָּא, דְּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ וְגו'.
 רַבִּי אֶלְעָזָר הוּא יְתִיב קָמִיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אַבּוּי, אָמַר
 לֵיהּ, הָא תַּנְיִנָן אֱלֹהִים בְּכָל אֲתַר דֵּינָא הוּא. יו"ד
 ה"א וְא"ו ה"א. אֵית אֲתַר דְּאֶקְרִי אֱלֹהִים, כְּגוֹן (בראשית טו
) אֲדַנְי יְהוֹ"ה. אֲמַאי אֶקְרִי אֱלֹהִים, וְהָא אֲתוּוֹן רַחֲמֵי
 אֵינּוֹן בְּכָל אֲתַר.

אָמַר לֵיהּ, הָכִי הוּא כְּתִיב בְּקָרָא, דְכְּתִיב, (דברים ד) וַיִּדְעַת
 הַיּוֹם וְהַשְּׁבוֹת אֵל לְבַבְךָ פִּי יי' הוּא הָאֱלֹהִים,
 וְכְתִיב (מלכים א יח) יי' הוּא הָאֱלֹהִים. אָמַר לֵיהּ מְלָה דָּא

יִדְעָנָא, דְּבִאֲתֵר דְּאִית דִּינָא, אִית רַחֲמֵי. וְלִזְמָנָא, בְּאֲתֵר
 דְּאִית רַחֲמֵי, אִית דִּינָא, אָמַר לִיה תָּא חֲזִי דְהָכִי הוּא,
 יְדוּ"ד בְּכַל אֲתֵר רַחֲמֵי. וּבְשַׁעֲתָא דְמַהֲפְכֵי חֵיִיבֵיָא רַחֲמֵי
 לְדִינָא, כְּדִין כְּתִיב יְהוֹ"ה, וְקָרִינֵן לִיה אֱלֹהִים.

אָבֵל תָּא חֲזִי רִזָּא דְמַלְחָה, ג' דְּרָגִין אֵינּוּן, וְכַל דְּרָגָא
 וְדְרָגָא בְּלַחֲדוּי, וְאָף עַל גַּב דְּכֻלָּא חַד, וּמִתְקַשְׁרֵי
 בְּחַד, וְלֹא מִתְפָּרְשֵי דָּא מִן דָּא. תָּא חֲזִי, כְּלָהוּ נְטִיעֵן,
 וְכַל אֵינּוּן בּוֹצִינֵין דְּמִתְלַהֲטִין כְּלָהוּ נְהִירִין וּמִתְלַהֲטִין
 וּמִשְׁתַּקִּיין וּמִתְבָּרְכָאן, מַהֲהוּא נְהָרָא דְנִגִּיד וְנִפְיָק,
 דְּכֻלָּא כְּלִיל בֵּיה, (תְּרֵי נוֹסְחֵי) וְכֻלָּלָא דְכֻלָּא בֵּיה.

וְהֵאִי נְהָרָא אֲתַקְרֵי א"ם לְגַנְתָּא, וְעֵילָא מְגַנְתָּא, בְּגִין
 דְּעֵדֵן מִשְׁתַּתְּףָּ בְּהֵדָה, וְלֹא פְרִישׁ (ס"א ע"ב) מִנָּה.
 וּבְגִין כֵּךְ, כָּל מִבּוֹעֵין נְפָקִין וְנִגְדִין וְאֲשְׁתַּקִּיין לְכָל עֵיבֵר.
 וּפְתִיחִין בָּהּ פְּתִיחֵן, וְעַל דָּא רַחֲמֵי מִנָּה מִשְׁתַּכְּחִין, וְרַחֲמִין
 פְּתִיחִין בָּהּ.

וּבְגִין דְּקָרִינֵן לָהּ אֵם, נוֹקְבָא גְבוּרָה, וְדִינָא מִנָּה נְפִיק.
 אֲקָרֵי רַחֲמֵי בְּלַחֲדָהָא, הָא מְסֻטְרָהָא דִּינִין
 מִתְעָרִין. וּבְגִין כֵּךְ כְּתִיב בְּרַחֲמֵי, וְנִקּוּד בְּדִינָא. אֲתוּוּן
 בְּרַחֲמֵי, וְאֲתַנְגִּיד דִּינָא מְסֻטְרָהָא, כְּגוּוּנָא דָּא יְהוֹ"ה,
 הֵאִי דְרָגָא חַד.

דְּרָגָא תְּנִינָא, מְסֻטְרָא דְהֵאִי קַדְמָאָה, נְפִיק וְאֲתַעַר

דַּרְגָּא אַחְרָא אַקְרִי גְבוּרָה, וְהָאִי אַקְרִי אֱלֹהִים, בְּאֵלִין
 אַתּוּן מִמֶּשׁ. וְשִׁירוּתָא (חד) מְזַעִיר אַנְפִּין הוּא, וּבֵיה
 אַתְּאֲחִיד. וּבְגִין דְּאַתְּאֲחִיד (האי) בְּהָאִי, כְּתִיב יי' הָאֱלֹהִים,
 כִּי יי' הוּא הָאֱלֹהִים, בְּאֵלִין אַתּוּן, וְהוּא חד, וְדָא הוּא
 דַּרְגָּא תְּנִינָא.

דַּרְגָּא תְּלִיתָא, צְדָקָא. כְּתָרָא בְּתָרָא, הָאִי בִּי דִּינָא
 דְּמִלְכָּא. וְתָנָא אַדְנִי הֵכִי כְּתִיב, וְהֵכִי אַקְרִי,
 וּכְפֻסַּת יִשְׂרָאֵל בְּהָאִי שְׁמָא אַתְּקְרִי. וְהָאִי שְׁמָא בְּאַתְרָא דָּא
 אֲשֶׁתְּלִים. וְאֵלִין אֵינּוּן ג' דַּרְגִּין, דְּאַקְרוּן בְּשִׁמְהוֹן
 דְּדִינָא. וְכֹלָא מִתְּקַשְׁר חַד בְּחַד בְּלָא פְּרוּדָא, כְּמָה
 דְּאוּקִימָנָא.

אֲמַר לִיה, אִי נִיחָא קַמִּיה דְּאַבָּא, הָא שְׁמַעְנָא בְּהָאִי, (ח"י
 ע"א) דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת ג) אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֶהְיֶה, וְלֹא קִיַּיְמָא
 בֵּיה. אֲמַר לִיה אֶלְעָזָר בְּרִי, הָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא, וְהִשְׁתָּא
 בְּחַד מְלָה אַתְּקַשְׁר כְּלָא. (דף ס"ה ע"ב).

וְרָזָא דְּמְלָה הֵכִי הוּא. אֶהְיֶה, דָּא כְּלָלָא דְּכֹלָא. דְּכִד
 שְׁבִילִין סְתִימִין וְלֹא מִתְּפַרְשָׁן, וְכִלְיָן בְּחַד אַתְרָא.
 כְּדִין אַקְרִי אֶהְיֶה, כְּלָלָא כְּלָא, סְתִים וְלֹא אַתְּגַלְיָא.
 בְּתַר דְּנִפְק מִנִּיה שִׁירוּתָא, וְהָהוּא נָהַר אַתְּעֵבַר לְאַמְשַׁכָּא
 כְּלָא, כְּדִין אַקְרִי אֲשֶׁר אֶהְיֶה. כְּלוּמַר, עַל פְּן
 אֶהְיֶה, אֶהְיֶה זְמִין לְאַמְשַׁכָּא וְלֹאֻלְדָּא כְּלָא. אֶהְיֶה:

כְּלוּמֵר, הַשְׁתָּא אֲנָא הוּא כְּלָל כְּלָא, כְּלָלָא דְכָל פְּרָטָא.
אֲשֶׁר אֱהִיָּה: דְּאֶתְעֵבֶרֶת אֵימָא, וְזַמִּינַת לְאַפְקָא פְּרָטִין
כְּלָהוּ, וּלְאֶתְגַּלִּיָּא שְׂמָא עֲלָאָה.

לְבַתֵּר בַּעַא מְשֵׁה לְמַנְדַּע פְּרָטָא דְמִלְהָ מֵאֵן הוּא, עַד
דְּפָרִישׁ וְאָמַר אֱהִיָּה (ס"א יהודה), דָּא הוּא פְּרָטָא,
וְהֵכָא לָא כְּתִיב אֲשֶׁר אֱהִיָּה. (ויחי קל"ה) וְאֲשַׁכְּחָנָא בְּסַפְרָא
דְּשְׁלֵמָה מִלְפָּא, אֲשֶׁר: בְּקִיטוּרָא דְעֵדוּנָא קִסְטִירָא
בְּחַבְרוּתָא עֲלָאָה אֲשַׁתְּכַח. כְּמָה דְאֶתְ אָמַר, (בראשית ל)
בְּאֲשֶׁרֵי כִי אֲשֶׁרוּנִי בְּנוֹת, אֱהִיָּה זְמִינָא לְאוּלְדָּא.

תָּא חֲזִי חֵיךְ נְחִית מְדֵרְגָא לְדֵרְגָא, לְאוּדַעָא רְזָא דְשְׂמָא
קְדִישָׁא (לֵאחֲזָאָה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא) לְמִשְׁהָ. בְּקִדְמִיתָא אֱהִיָּה,
כְּלָלָא דְכְּלָא, סְתִים דְלָא אֶתְגַּלִּיָּא כְּלָל, כְּמָה דְאֵמִינָא.
וְסִימָן, (משלי ח) וְאֱהִיָּה אֶצְלוּ אֲמוֹן וְגו', וּכְתִיב (איוב כח) לָא
יַדַּע אָנוּשׁ עֶרְכָּה וְגו'. לְבַתֵּר אֶפִּיק (רְזָא דְשִׁירוּתָא עֲלָאָה, רֵאשִׁיתָא
דְכְּלָא ו) הֵהוּא נְהָרָא, אֵימָא עֲלָאָה, אֶתְעֵבֶרֶת, וְזַמִּינָא
לְאוּלְדָּא. וְאָמַר אֲשֶׁר אֱהִיָּה, זְמִינָא לְאוּלְדָּא, וּלְתַקְנָא
כְּלָא. לְבַתֵּר שְׂאֵרֵי לְאוּלְדָּא, וְלָא כְּתִיב אֲשֶׁר, אֶלָּא
אֱהִיָּה: כְּלוּמֵר, הַשְׁתָּא יִפִּיק וְיִתְתַּקֵּן כְּלָא.

בְּתֵר דְנִפִּיק כְּלָא, וְאֶתְתַּקֵּן כָּל חַד וְחַד בְּאַתְרֵיהּ, שְׁבַק
כְּלָא, וְאָמַר יְהוָה. דָּא פְּרָטָא, וְדָא קִיּוּמָא.
וּבְהֵיָא שְׁעֵתָא יַדַּע מְשֵׁה, רְזָא דְשְׂמָא קְדִישָׁא, סְתִים

וּגְלִיָּא וְאֶתְדַבֵּק מֵה דְלָא אֶתְדַבְּקוּ שְׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא, זַכָּאָה
חֻלְקִיָּה. אַתָּא רַבִּי אֶלְעָזָר וְנִשְׁיָק יְדוּי.

אֲמַר לֵיהּ, אֶלְעָזָר בְּרִי, מִכָּאן וּלְהֵלָאָה, אֲזִדְהַר דְלָא
לְמַכְתָּב שְׂמָא קְדִישָׁא, אֶלָּא כְּדָקָא יְאוּת. דְכָל
מֵאן דְלָא יָדַע לְמַכְתָּב שְׂמָא קְדִישָׁא כְּדָקָא יְאוּת,
וְלִקְשָׂרָא קְשָׂרָא דְמַהִימְנוּתָא קְשָׂרָא דְחַד בְּחַד, בְּגִין
לְיַחְדָּא שְׂמָא קְדִישָׁא. עָלֵיהּ כְּתִיב, (במדבר טו) כִּי דִבַּר יִי'
בְּזֶה וְאֵת מִצְוֹתוֹ הִפֵּר הַפֶּרֶת תִּפְרֹת וְגו'. אֶפִּילוּ דְגֵרַע חַד
דְּרָגָא, אוֹ חַד קְשָׂרָא, מֵאֵת חַד מְנִיָּהּוּ.

תָּא חֲזִי, י' בְּקַדְמִיתָא, כְּלָלָא דְכָלָא, סְתִים מְכָל סְטָרִין,
שְׁבִילִין לָא מִתְפַתְחִין, כְּלָלָא דְדַכְר וְנוֹקְבָא. קוֹצָא
דְיִו"ד דְלְעֵילָא, רְמִיזָא לְאִין. לְבַתֵּר, י' דְאֶפִּיק הֵהוּא
נְהָרָא דְנִגִיד וְנֶפֶיק מְנִיָּה, וְלֵאתְעַבְרָא מְנִיָּה ה', בְּהַאי
כְּתִיב (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מִעֵדֶן. (שמות פ"ג ע"א) יוֹצֵא וְלָא
יִצָּא. בְּגִין כֶּךָ לָא בְעֵיָא לְאֶתְפַרְשָׁא מְנִיָּה. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב
רְעִיתִי.

וְאִי תִימָא נָהָר כְּתִיב, מִשְׁמַע חַד, וְהָא הָכָא ג'. הָכִי הוּא
וְדֵאִי, י' אֶפִּיק תְּלָתָא, וּבַתְלָתָא אֶתְכַלֵּל כְּלָא. י'
אֶפִּיק לְקַמִּיָּה הֵהוּא נָהָר, וְתֵרִין בְּנִין דְיִנְקָא לְהוּ אִימָא,
וְאֶתְעַבְרַת מְנִיָּהּוּ, וְאֶפִּיק לֹון לְבַתֵּר. ה': כְּגוּוֹנָא דָא ה',
וְאִינוּן בְּנִין תְּחוּת אַבָּא וְאִימָא.

בְּתֵר דְּאוֹלִידֵת, אֲפִיקֵת בֶּן דְּכַר, וְשׁוּיִיָּה לְקַמָּה, וּבְעֵי
 לְמַכְתָּב ו', וְהֵאֵי יָרִית אַחְסַנְתָּא דְּאַבָּא וְאַימָא,
 וְיָרִית תֵּרִין חוֹלְקִין, וּמְנִיָּה אֲתֹן בְּרֵתָא. וְעַל דָּא, בְּעֵי
 לְמַכְתָּב לְבֵתֵר, ו"ה פְּחָדָא פְּמָה דְּה"א קַדְמָאָה י"ה
 פְּחָדָא, וְלֹא בְּעֵי לְאַפְרָשָׁא לֹון, אוּף הָכָא ו"ה פְּחָדָא,
 וְלֹא בְּעֵי לְאַפְרָשָׁא לֹון. וְהֵא אוּקִימְנָא מְלִי. וְלֹאֲתֵר
 אַחְרָא סְלָקִין הָנִי מְלִי. זַפְּאָה חוֹלְקִיהוֹן דְּצַדִּיקֵיָּא,
 דְּיַדְעִין רְזִין עֲלָאִין דְּמִלְכָּא קַדִּישָׁא, וְיִתְחַזֹּון לְאוּדָאָה
 לִיָּה, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (תהלים קמ) אַךְ צַדִּיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ
 יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנִיךָ.

תַּאנָּא אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, (תהלים נ) אֵל אֱלֹהִים יִי דְּבַר
 וַיִּקְרָא אֶרֶץ. שְׁלִימוֹ דְּכָלָא, שְׁלִימוֹ דְּאַבְהֵן
 קַדִּישֵׁי. דְּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ, לְאַשְׁתַּכַּח בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל
 בְּשְׁלִימוֹ בְּחֻדוּוֹתָא. וּמֵאֵן אֲתֵר הוּא אֲשַׁתְּכַח עִמָּה. הָדָר
 וְאֲמַר, מְצִיּוֹן מְכַלֵּל יוֹפֵי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ.

תַּאנָּא פַּד בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרֵי עֲלָמָא
 דְּלִתְתָּא, כָּלָא כְּגוּוֹנָא דְּלַעִילָא עֵבַד לִיָּה. עֵבַד
 יְרוּשָׁלַיִם, אֲמַצְעִיתָא דְּכָל אֶרְעָא. וְאַתֵּר חַד דְּאַקְרֵי צִיּוֹן,
 עָלָה. וּמֵהֵאֵי אֲתֵר מִתְבָּרְכָא. וּבֵהֵאֵי אֲתֵר דְּצִיּוֹן שְׂאֲרֵי
 עֲלָמָא לְאַתְבְּנָאָה, וּמְנִיָּה אֲתַבְּנִי. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, אֵל
 אֱלֹהִים יִי דְּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ מִמְזֹרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ.

וּמֵאֵן אֲתֵר. מְצִיּוֹן מְכַלְל יוֹפִי ^(דף ט"ו ע"א) אֱלֹהִים הוֹפִיעַ.
כְּלוּמֵר, מְצִיּוֹן דֵּהוּא שְׁלִימוֹ דְיוֹפֵי דְעֵלְמָא, אֱלֹהִים
הוֹפִיעַ. תָּא חֲזִי, לָא אֲתַבְּרַכָּא יְרוּשָׁלַם, אֲלָא מְצִיּוֹן.
וְצִיּוֹן מֵעֵילָא, וְכֹלָא חַד בְּחַד אֲתַקְשֵׁר.

תְּאֵנָא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, ^(ויקרא ט"ז) וַיֵּצֵא אֶל הַמְּזֻבַּח אֲשֶׁר
לְפָנַי יי' וְכִפֵּר עָלָיו. אֶל הַמְּזֻבַּח סִתָּם. ^(בבבבול)
כְּמָה דְאֲתַעְבִּיד לְתַתָּא, אֲתַעְבִּיד לְעֵילָא, וְכֹלָא אֲתַקְשֵׁר
חַד בְּחַד. וְתְאֵנָא, כְּמָה דְבֵהֲאִי יוֹמָא מְכַפֵּר כְּהֵנָּא לְתַתָּא,
הֲכִי נָמִי לְעֵילָא. וְכַד כְּהֵנָּא דְלְתַתָּא מְסִדֵּר פּוּלְחָנִיָּה,
כְּהֵנָּא דְלְעֵילָא הֲכִי נָמִי, ^(בבבבול) לָא אֲשַׁתְּכַח לְעֵילָא, עֵד
דְאֲשַׁתְּכַח לְתַתָּא. וּמִתַּתָּא שְׁאֲרֵי לְסִלְקָא קְדוּשָׁה דְמִלְכָּא
עֲלָאָה, וּמִשְׁתַּכְּחִין כְּלָהוּ עֲלֵמִין חַד קָמִיָּה דְקוּדְשָׁא בְּרִיף
הוּא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲלֵמְלָא הוּוּ יַדְעֵי יִשְׂרָאֵל אֲמַאי
קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא פְּקִיד עֲלֵיָּהוּ דְיִשְׂרָאֵל,
לְאוֹכְחָא לְהוּ יִתִּיר מְכַל שְׁאָר עַמִּין, יַנְדְּעוֹן דֵּהֲא קוּדְשָׁא
בְּרִיף הוּא שְׁבִיק דִּידֵיָּהּ, וְלָא גָבִי מְנַהוֹן חַד מִמָּאָה.
תְּאֵנָא, קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא כְּמָה רְתִיכִין, כְּמָה חִיָּלִין אִית
לֵיהּ, כְּמָה שׁוּלְטָנִין מְמַנָּן מִשְׁתַּכְּחִין בְּפוּלְחָנִיָּה, כַּד זְמִין
לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּהֲאִי עֵלְמָא, אַכְתָּר לֹון בְּכַתְרִין קְדִישִׁין
כְּגוּוּנָא דְלְעֵילָא, אֲשֵׁרֵי לֹון בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, בְּגִין

דִּישַׁתְּכֶחֹ בְּפוּלְחָנֶיהָ, קָשִׁיר לְכַלְהוּ עֲלָאֵי בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל.
 וְחֲדוּוֹן לֹא עָאֲלִין קָמִיהָ, וּפוּלְחָנָא לֹא אֶתְעַבִּיד קָמִיהָ
 לְעֵילָא, עַד דִּישְׂרָאֵל עֲבַדִּין לְתַתָּא. כֹּל זִמְנָא
 דִּישְׂרָאֵל מִשְׁתַּכְּחִין בְּפוּלְחָנֶיהָ דְּמֵאֲרִיהוֹן לְתַתָּא, הָכִי נִמְי
 לְעֵילָא. (בְּבִיבּוּל) בְּזִמְנָא דִּישְׂרָאֵל בְּטַלֵּי פּוּלְחָנָא לְתַתָּא.
 בְּטַלֵּי לְעֵילָא, וּפוּלְחָנָא לֹא אֶשְׁתַּכַּח לֹא לְעֵילָא וְלֹא
 לְתַתָּא. וְעַל דִּישְׂרָאֵל בְּטָלוּ פּוּלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 כַּד שָׂאֲרֹן בְּאַרְעָא, הָכִי נִמְי לְעֵילָא, כֹּל שְׁפָן לְבַתֵּר.
 אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יִשְׂרָאֵל אֵי אַתּוֹן יַדְעִין, כַּמָּה
 אוּכְלוּסִין, כַּמָּה חַיִּילִין, מִתְעַפְּבִין בְּגִינֵיכּוּ,
 תַּנְדַּעוֹן דְּלִית אַתּוֹן כַּדֵּאֵי לְמִיקָם בְּעֵלְמָא, אֲפִילוּ שַׁעְתָּא
 חֲדָא. וְעַם כָּל דָּא מַה כְּתִיב, (וִיקְרָא כּו) וְאַף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתֶם
 בְּאַרְצָן אוּיְבֵיהֶם לֹא מֵאֶסְתִּים וְלֹא גְעֻלְתִּים וְגו', (בְּגִין כִּף)
 וַיֵּצֵא אֶל הַמִּזְבֵּחַ, אֶל הַמִּזְבֵּחַ סֶתֶם, אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ סֶתֶם.
 וְכִפֵּר עֲלֵיו לְבַתֵּר, וַיֵּצֵא וַעֲשֶׂה אֶת עוֹלָתוֹ וְאֶת עוֹלַת
 הָעָם וְגו'. וְכִפֵּר עֲלֵיו מֵאֵי קָא מִיִּירֵי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
 לְאַתְעָרָא חֶסֶד בְּעֵלְמָא בְּקַדְמִיתָא.
 תָּאנָא, כְּתִיב וְכִפֵּר עַל הַקֹּדֶשׁ מִטְּמְאוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
 מֵאֵי וְכִפֵּר עַל הַקֹּדֶשׁ. אֵלֵּא אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
 הָא תַּנְיִנָן, חַיִּיבֵיָא עֲבַדִּין פְּגִימוֹתָא לְעֵילָא, וּמִתְעַרְיִן
 דִּינִין, וְגַרְמִין לְאַסְתָּאבָא מִקְדָּשָׁא. וְחוּיָא תְּקִיפָא שְׂאֲרֵי

לְאַתְגַּלְאָה. וְכִדִּין דִּינִין מִתְעָרִין בְּעֵלְמָא, וּבְהַאי יוֹמָא,
 בְּעֵי כְּהֵנָּא לְדַכָּאָה כְּלָא, וּלְאַתְעָטְרָא (ס"א וּלְאַתְעָרָא) כְּתָרָא
 קִדְיִשָּׁא דִּילֵיהּ, דְּהִיא רִישָׁא דְּמִלְכָּא. בְּגִין דִּיִּיתִי מִלְכָּא
 לְאַשְׂרָאָה בְּמִטְרוֹנִיתָא, וְכִד רִישָׁא דְּמִלְכָּא נָטִיל, כְּלָא
 נָטִיל, וְיִיתִי לְאַזְדוּוּגָא בְּמִטְרוֹנִיתָא וּלְאַתְעָרָא חִידוֹ
 וּבְרַכָּאן בְּעֵלְמָא. (ס"א בְּגִין דִּיִּיתִי מִלְכָּא לְאַזְדוּוּגָא בְּמִטְרוֹנִיתָא וּלְאַתְעָרָא חִידוֹ

וּבְרַכָּאן בְּעֵלְמָא, וְכִד רִישָׁא דְּמִלְכָּא נָטִיל כְּלָא נָטִיל)

אַשְׁתַּכַּח דְּכָל שְׁלָמָא (נ"א שְׁלִימוֹ) דְּעֵילָא וְתַתָּא, בְּכֵהֵנָּא
 תְּלִיָּיא. דְּהִי אֶתְעָר כְּתָרָא דִּילֵיהּ, כְּלָא אֶתְעָר
 וְכָלָא בְּשְׁלִימוֹ אֶשְׁתַּכַּח. וְעַל דָּא כְּתִיב וְכֹפֶר עַל הַקֹּדֶשׁ.
 בְּקִדְמִיתָא וְכֹפֶר עַל הַקֹּדֶשׁ. לְאַסְגָּאָה שְׁלָמָא בְּעֵלְמָא,
 וּלְאַסְגָּאָה חִידוֹ בְּעֵלְמָא. וְכִד חִידוֹ דְּזוּוּגָא אֶשְׁתַּכַּח
 בְּמִלְכָּא וּבְמִטְרוֹנִיתָא, כָּל שְׁמֻשִּׁין, וְכָל בְּנֵי הֵיכְלָא,
 כָּלְהוּ אֶשְׁתַּכַּחוּ בְּחִידוֹ (וְכִד חִידוֹ דְּעֵלְמָא). וְכָל חוּבִין דְּחָבוּ קָמִי
 מִלְכָּא, אֶתְכַפְּרוּ לְהוּ. הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב, מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם
 לְפָנַי יִי' תִּטְהָרוּ. וּבְגִין כֶּף כְּתִיב וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֵהָל
 מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בְּקֹדֶשׁ עַד צֵאתוֹ. בְּשַׁעֲתָא דְּעָאֵל
 לְזוּוּגָא לְהוּ, וּבְשַׁעֲתָא דְּמִזְדוּוּגִין מִלְכָּא וּמִטְרוֹנִיתָא,
 הֵהִיא שַׁעֲתָא וְכֹפֶר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ.

תַּאנָּא, (ויקרא טז) וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֵהָל מוֹעֵד, רַבִּי
 יִצְחָק פֶּתַח, (ויקרא כו) וּזְכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב

וְאִם אֶת בְּרִיתִי יִצְחַק וְגו', וְהָאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ. תָּא חֲזִי,
 בְּשַׁעֲתָא דִּישְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא, כְּבִיכּוּל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 עֲמָהוּן בְּגָלוּתָא, דְּהָא שְׂכִינְתָא לָא אֲתַעְדִּי מִנִּיּהוּ
 לְעֵלְמִין. תָּא חֲזִי, בְּזִמְנָא דִּישְׂרָאֵל אֲשַׁתְּכַחוּ בְּגָלוּתָא
 דְּבַבְל, שְׂכִינְתָא בִּינִיּהוּ שְׂרִיא, וְתֵאבֵת עֲמָהוּן מִן
 גָּלוּתָא. וּבְזִכּוּת אֵינּוּן צְדִיקָא (דף ס"ו ע"ב) דְּאֲשַׁתְּאֲרוּ
 בְּאַרְעָא, שְׂאֲרַת בְּאַרְעָא, וְלֹא אַעֲדִי מִנִּיּהוּ לְעֵלְמִין.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, דְּאֲתַהֲדַרְת מִטְרוּנִיתָא בְּמַלְכָּא,
 וְאֲתַהֲדַר כָּלָא בְּהַלּוּלָא דְּמַלְכָּא, בְּגִין כְּףֵי אַקְרוּן אַנְשֵׁי
 כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה, כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה וְדָאִי.

תָּאנָא, בְּכָל זִמְנָא דִּישְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא, אִי אֵינּוּן זַכָּאִין,
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַקְדִּים לְרַחֲמָא עַלִּיּהוּ,
 וְלֹא־פָקָא לֹון מִגָּלוּתָא. וְאִי אֵינּוּן לָא זַכָּאִין, מְעַכְב לֹון
 בְּגָלוּתָא, עַד הֵהוּא זִמְנָא דְּאֲתַגְזֹר. וְכַד מָטָא זִמְנָא,
 וְאֵינּוּן לָא אֲתַחֲזִיין, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁגַּח לִיקְרָא
 דְּשִׁמְיָה, וְלֹא אַנְשֵׁי לְהוּ בְּגָלוּתָא, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב
 וְזַכַּרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹוב וְגו'. אֵלִין אַבְהֹן דְּכָלָא, רֹזָא
 דְּשִׁמָּא קְדִישָׁא.

רַבִּי חֲזִיא אָמַר, מְאִי טַעֲמָא יַעֲקֹב קְדַמָּא הָכָא. אָלָא,
 בְּגִין דִּיעֲקֹב כָּלָלָא דְּאַבְהֹן, וְהוּא אֵילָנָא קְדִישָׁא.
 בְּגִין כְּףֵי, ו' דְּשִׁמָּא קְדִישָׁא בֵּיה אַחֲדָא, וְהִכִּי קְרִינֹן

יַעֲקֹב בּוֹ. רַבִּי יִצְחָק, אָמַר וְא"ו בְּאַתּוּוֹי י"ג מְכִילָן,
 דִּירִית יְרוּתָא דִּי"ג מְבוּעִין דְּמְבוּעָא סְתִימָא קְדִישָׁא.
 רַבִּי אַבָּא אָמַר, וְא"ו אֲמַאי כְּלִיל ו' א' ו'. אֵלָא, ו'
 דִּיתִיב עַל כּוּרְסֵיִיא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (יחזקאל א) וְעַל
 דְּמוֹת הַפְּסָא דְּמוֹת כְּמֵרָאָה אָדָם עָלְיוּ מְלַמְעָלָה. א' סְתִימָא
 בְּגִינָה וְלֹא אֲתַגְלִיִּיא, וְדָא הוּא דְּכֶתִיב, (בראשית כב) בִּי
 נִשְׁבַּעְתִּי (ק"ל ע"א) נָאִם יי', בְּגִין כֶּךָ כְּתִיב, וְלֹא אֲקָרִי,
 בְּתֵרָאָה, כְּלָלָא דְּקִדְמָאָה. בְּתֵרָאָה, הָא אֲוֹקִימָנָא (נ"א בְּתֵרָאָה
 כְּלָלָא דְּו' קִדְמָאָה ו' בְּתֵרָאָה) דָּא יְסוּד, דְּאִיהוּ סִיּוּמָא דְּגוּפָא,
 וְכְלָלָא דִּילִיָּהּ. וְעַל דָּא כְּלִילָן אֲתוּוֹן דָּא בְּדָא, וְא"ו,
 רִישָׁא וְסִיּוּמָא, כְּמָה דְּאֲוֹקִימָנָא.

וְתֵאנָא, תְּרִין אֲתוּוֹן אֵינּוּן, כְּהֵאִי גְוּוּנָא וְא"ו דְּאֲמִינָא,
 נו"ן אוּף הָכִי. וְאִף עַל גַּב דְּאֲוֹקְמוּהָ מְלָה, נו"ן
 הָכִי מִתְפָּרְשָׁא: נ' כְּפּוּפָה, דָּא מִטְרוּנִיתָא. וְסְמִיכָא לָהּ ו',
 דְּאִיהוּ יְסוּד, בְּגִין לְאֲתַבְּרָכָא מְנִיָּה. ו' פְּשׁוּטָה,
 אֲתַפְּשׁוּטָא דְּתַפְּאָרְתָּהּ. וְעַל דָּא כְּלִילָן אֲתוּוֹן, וּמִתְאַחְדָּן
 דָּא בְּדָא. וְאִי תִימָא, אֲמַאי אֲהֶדֶר ו' אֲנַפּוּי מְנוּ"ן כְּפּוּפָה,
 וְאֲהֶדֶר אֲנַפּוּי לְגַבֵּי ו' פְּשׁוּטָה. אֵלָא בְּגִין יִקְרָא דְּמִלְכָּא,
 אֲהֶדֶר אֲנַפּוּי לְקַבְלִיָּה דְּמִלְכָּא.

וְתֵאנָא, מ"ם לָא כְּלִיל בְּגִינָה אֵת אַחְרָא, (בְּגִין) אֵלָא מ'
 פְּתוּחָה, ם' סְתוּמָה. מ' פְּתוּחָה: דְּהוּא כַּד דְּכַר

אֶתְחַבֵּר עִמָּהּ. ׀ סְתוּמָה: יוֹבְלָא. דְּהָא סְתִימִין אֶרְחָהּ
 וְאִף עַל גַּב דְּמִתְפְּשִׁין לְזִמְנִין, וְאִית דְּמִתְנִי בְּהָאֵי כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) גֵּן נַעוּל אַחוּתִי כֻלָּה גַל נַעוּל מַעֲזִין
 חֲתוּם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשַׁעֲתָא דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא אֲדַכֵּר לְהוּ
 לְיִשְׂרָאֵל בְּגִין שְׁמִיָּה, וְאַהֲדַרְת מִטְרוּנִיתָא
 לְאַתְרָהּ, (בְּדִין) כְּתִיב, וְכֹל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֵהָל מוֹעֵד
 בְּבָאוּ לְכַפֵּר בְּקֹדֶשׁ. כִּף כְּהֵנָּה, בְּשַׁעֲתָא דְּעָאֵל לְיַחְדָּא
 שְׁמָא קְדִישָׁא, וְלְכַפֵּרָא בְּקוּדְשָׁא, לְזוּוּגָא לְמַלְכָּא
 בְּמִטְרוּנִיתָא. כְּתִיב וְכֹל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֵהָל מוֹעֵד וְגו' .
 תַּאנָּא, רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, כְּהֵנָּה אֲתַעַר שְׁלֵמָא בְּעַלְמָא,
 לְעִילָא וְתַתָּא. וְתַנִּיא עָאֵל בְּדַרְגָּא חַד, אֲסַחֵי
 גּוּפִיָּה. נְפִיק מֵהָאֵי דַרְגָּא, לְדַרְגָּא אַחְרָא אֲסַחֵי גּוּפִיָּה.
 אַחִיד שְׁלֵמָא בְּהָאֵי וּבְהָאֵי, קְדִישׁ יְדוּי, וּמִתְבָּרְכָאן כְּחַדָּא.
 וּבְכֻלָּא בְּעֵי לְאַחְזָאָה עוּבְדָּא, וּבְעֵי לְאַחְזָאָה לְבוּשׁוּי,
 דִּיתְלַבֵּשׁ כְּגוּוּנָא דְּעוּבְדָּא דִּיתְכַוּוּן, עַד דִּי־סִדֵּר כֻּלָּא כְּמָה
 דְּאַצְטְרִיךְ, וְיִתְבָּרְכוּן עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי.

תַּאנָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן, פִּתַּח (ד) יו"ד בְּגַלְיָפוּי, אֲתוּוּן
 בְּסַטְרִין, אֲתַקְשְׁרוּן בְּיו"ד. יו"ד אֲזִיל לְיו"ד. (לו"ו)
 יו"ד סְלִיק בְּיו"ד. יו"ד אֲזִיל לְיו"ו, מִתְכַּנְשֵׁי בַּה'. וּמְכֻוּן
 דְּעַתָּא, אֶתְחַבֵּר ה' בּוּא"ו.

ה' עֲלָאָה אֶחִיד תִּרְעוּי (ס"א בְּתִרְעוּי) בְּגִלּוּפֵי תַכְסִּיסִין, אֶחָדָא
 בְּנִהִירוּ אֶלְפָּה וַחֲמִשׁ מָאָה וְשִׁבְעִין אַכְסְדִּרִין סְתִימִין.
 סְלִיק ה', וְאַתְעֵטֵר חֲמִשִּׁין זְמַנִּין, לֵן תִּרְעִין קִימִין
 דְּקִימִין, כִּד אַתְגְּלָף בְּעֵטְרוּי, נִהְרִין אַנְפִּין דְּמַלְכָּא,
 וְא"ו אַתְפִּשֵׁט לְע"ב גְּלִיפִין.

מַעֲטֵר ה' לֵן, (נ"א מַתְעֵטֵר בִּיּוֹד, ה' לֵן) בְּע' אֶלְפָּה וְה' מָאָה
 כְּתָרִין, דְּמַתְעֵטֵרֵן בְּחַד כְּתָרָא, הֵדָא הוּא
 דְּכִתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) בְּעֵטְרָה, שְׁעֵטְרָה לֹו אָמוּ. ו' בְּתָרִין
 רִישִׁין, רִישָׁא דְּגוּלְגֻלְתָּא גְּלִיפָא רִישָׁא, קוּצָא חַד
 לְעִילָא, וְקוּצָא חַד לְתַתָּא, וְי' נְחִית לֵן, (ס"א וְא"ו נְחִית לֵן) ו'
 גְּלִיפָא דְּגִלּוּפִין בְּגוּיִיהוּ, שְׁבַעִין אַנְפִּין דְּעֵטְרִין מַעֲיִלָּא
 לְתַתָּא. בֵּיה טָאסִין גְּבִיעִין וּפְרַחִין, דָּא סְלִיק, וְדָא נְחִית
 מַתְגְּלִפִין חַד בְּחַד.

אַתְקִשְׁר י' בַּה', ה' בּו', ו' בַּה'. (ס"א ו' בַּה', ה' בּו', ו' בּו', ו' בַּה') דָּא
 אֶחִיד בְּדָא, כְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (בְּרַאשִׁית מַט) וַתִּשָּׁב
 בְּאִיתָן קִשְׁתוּ וַיִּפְּזוּ זְרוּעֵי יָדוֹ מִיַּדֵּי אַבִּיר יַעֲקֹב. וְכִתִּיב,
 (בְּמַדְבַּר כַּד) אִיתָן מוֹשָׁבְךָ וְשִׁים בַּסֶּלַע קִנְיָה. כְּדִין אַתְקִשְׁר (דף
 ס"ז ע"א) כִּלָּא חַד בְּחַד, דָּא בְּדָא, נִהְרִין מִפְתָּחֵן, וְנִהְרִין
 אַנְפִּין כְּלָהוּ, כְּדִין כְּלָהוּ נִפְלִין עַל אַנְפִּייהוּ, וּמְזוּדְעוּזְעוּן,
 וְאָמַרִי בְּרִיךְ שְׁמָא יְקָרָא מַלְכוּתִיָּה לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלָמִין.
 קָלָא מַתְקִשְׁר עֲמִיָּה דְּכַהֲנָא, וְהוּא אַתִּיב לְגַבִּיִּיהוּ. וְאָמַר

תִּטְהָרוּ. תִּטְהָרוּ לֹא אֲמַרִּין שְׂאֵר כְּהֵנִי וְעַמָּא, בַּר כְּהֵנָא רַבָּא, כַּד אֲתַקְשֵׁר בֵּיהּ הֵהוּא קָלָא.

תַּאנָּא, מְכַל חֲטָאֵיכֶם לְפָנֵי יְיָ, כִּיּוֹן דְּכָתִיב מְכַל חֲטָאֵיכֶם, אֲמַאי לְפָנֵי יְיָ. אֵלָא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, (שמות ק"ע ע"ב) לְפָנֵי יְיָ מִמָּשׁ.

דִּתְנִיא, מְרִישָׁא דִּירְחָא סְפָרִין פְּתִיחִין, וְדִינֵי דִּינִין. בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא בְּתֵי דִּינִין אֲתַמְסְרוּ, לְאַתְפֹּתְחָא בְּדִינָא, עַד הֵהוּא יוֹמָא דְאַקְרִי תִשְׁעָה לִירְחָא. בְּהֵהוּא יוֹמָא, סִלְקִין דִּינִין כְּלָהוּ לְמֵאֲרֵי דִּינָא, וּמִתְקַנֵּי כּוּרְסֵיָא עֲלָאָה דִּרְחָמֵי, לְמִלְכָא קְדִישָׁא. בְּהֵהוּא יוֹמָא בְּעָאן יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, לְמַחְדֵּי בְּחֲדוּתָא לְקַדְמוֹת מֵאֲרִיִּהוֹן, דְּזַמִּין לְיוֹמָא אַחֲרָא, לְמִיתַב עֲלֵיהוּ בְּכוּרְסֵיָא קְדִישָׁא דִּרְחָמֵי, בְּכוּרְסֵיָא דְיוֹתְרָנוֹתָא.

וְכָל אֵינּוֹן סְפָרִין דְּפְתִיחִין קָמִיָּה, וּכְתִיבִין קָמִיָּה כָּל אֵינּוֹן חוּבִין, הוּא מְזַכֵּי לֹון, וּמְדַכֵּי לֹון מְכַלְהוּ, הָדָא הוּא דְכָתִיב מְכַל חֲטָאֵיכֶם לְפָנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ. לְפָנֵי יְיָ מִמָּשׁ, אֵינּוֹן דְּאֲמַרִּי קָרָא, עַד הֵכָא אֲמַרִּין, וְלֹא יִתִּיר. וְלִית רִשׁוּ לְאַחֲרָא דְלִימָא תִּטְהָרוּ, אֵלָא כְּהֵנָא רַבָּא, דְּפֹלַח פּוּלְחָנָא, וְקִשֵׁר שְׂמָא קְדִישָׁא בְּפוּמִיָּה, וְכַד הוּא אֲתַקְשֵׁר וּמִתְבָּרַךְ בְּפוּמִיָּה, הֵהוּא קָלָא נְחִית וּבִטְשׁ בֵּיהּ, וְאַתְנַהִיר מְלָה בְּפוּמִיָּה דְּכְהֵנָא, וְאוֹמַר תִּטְהָרוּ. פֹּלַח פּוּלְחָנָא, וּמִתְבָּרַכִּין כָּל אֵינּוֹן עֲלָאִין דְּאַשְׁתָּאֲרוּ.

וּלְבַתֵּר אֶסְחִי גּוֹפִיָּה, וְקִדַּשׁ יְדוּי, לְאַעֲלֵא בְּפוּלְחָנָא
 אַחֲרָא קְדִישָׁא. עַד דִּיתְכּוּוֹן לְמִיעַל לְאַתֵּר
 אַחֲרָא עֲלָאָה, קְדִישָׁא מְכֻלָּא. ג' שוּרִין סַחְרִין לִיָּה, כְּהַנִּי
 אַחוּי, וְלִיּוֹאֵי, וּמְכַל שְׂאָר עֲמָא כְּלָהוּ. (בְּרַבָּאן קַמִּיָּה) זְקַפִּין
 יְדִין עָלֵיהּ בְּצִלוֹתָא וְקִטְרָא דְדַהֲבָא זְקַפָּא בְּרַגְלֵיהּ. נְטִיל
 ג' פְּסִיעֵן, וְכֻלְהוּ קִיַּמִּין בְּקִיּוּמֵיהוּ, וְלֹא נְטִלִין בְּתַרִּיהּ

(הָוָה אֶקְטִיר קְטוֹרֶת).

נְטִיל ג' פְּסִיעֵן אַחֲרָן, (רְשִׁימָא בְּלַבָּא) אֶסְחָר לְדוּכְתֵיהּ. נְטִיל
 ג' פְּסִיעֵן, אֶסְתִּים עֵינִין, וְאַתְקַשֵּׁר לְעֵילָא. עָאל
 לְאַתֵּר דְּעָאל, שְׁמַע קוֹל גְּדַפֵּי דְכְּרוּבֵיִיא מְזֻמְרִין,
 וְאַקִּישׁוּן גְּדַפִּין פְּרִישָׁאן לְעֵילָא. הָוָה אֶקְטִיר קְטוֹרֶת,
 מִשְׁתַּכְּכָא קוֹל גְּדַפֵּיהוּ וּבִלְחִישׁוֹ אֶתְדַבְּקוּן.

אִי כְּהֵנָּא זְכִי, דְּהָא לְעֵילָא בְּחִידוֹ אֶשְׁתַּכַּח, אוּף הָכָא
 בְּהֵיָא שְׁעֵתָא נְפִיק רַעוּא דְנַהוּרָא, מִתְבַּסְמָא
 מְרִיחִין דְטוֹרֵי אַפְרַסְמוֹנָא דְכִיָּא דְלְעֵילָא, וְאַזְלָא בְּכָל
 הָהוּא אַתֵּר, אָעִיל רִיחָא בְתַרִּי נּוֹקְבֵי דְחוּטְמֵיהּ,
 וְאַתֵּיִשְׁבָּא לְבָא. כְּדִין כְּלָא הוּא בְּלַחִישׁוֹ, וּפְטָרָא לָא
 אֶשְׁתַּכַּח תַּמָּן. פֶּתַח כְּהֵנָּא פּוּמֵיהּ בְּצִלוֹתָא בְּרַעוּתָא
 בְּחַדוּוֹתָא, וְצִלֵּי צִלוֹתֵיהּ.

בְּתַר דְּסִיִּים, זְקַפִּין כְּרוּבֵיִיא כְּמִלְקַדְמִין גְּדַפֵּיהוּ,

וּמִזְמְרִין. כְּדִין יִדַע כִּהְנָא דְרַעוּתָא הוּוּ, וְעֵידֵן חֲדוּתָא
 לְכֻלָּא, וְעָמַא יִדְעִין דְּאִתְקַבַּל צְלוּתִיהָ, כְּמָה דְכֻתִיב,
 (ישעיה א) אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשָּׁלֹג יִלְבִּינוּ. וְהוּא תָב
 לְאַחֻרִיָּהּ, וְצִלֵי צְלוּתִיהָ. וְזָכָא חוּלְקִיָּה דְכִהְנָא, דְהָא עַל
 יְדוּי חִידוּ עַל חִידוּ אֲשֶׁתְכַח הֵהוּא יוֹמָא לְעִילָא וְתַתָּא,
 עַל הֵהִיא שְׁעַתָּא כְּתִיב, (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי הָעַם שָׁכַח לּוֹ,
 אֲשֶׁרִי הָעַם שָׁיִי אֱלֹהִיו.

(ויקרא ט"ז) וְהִיִּתָּה לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם בְּחֻדְשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּעָשׂוֹר
 לַחֻדְשׁ תִּעַנּוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם וְגו'. רַבִּי חֲזִיא פְתַח,
 (ישעיה כו) נַפְשֵׁי אֹוִיתֵיךְ בְּלִילָה אַף רוּחֵי בְּקִרְבֵי אֲשַׁחְרֶךְ
 וְגו'. נַפְשֵׁי אֹוִיתֵיךְ בְּלִילָה. נַפְשֵׁי בְּלִילָה מְבַעֵי לֵיהָ, מֵאִי
 נַפְשֵׁי אֹוִיתֵיךְ. אַף רוּחֵי בְּקִרְבֵי אֲשַׁחְרֶךְ, יִשְׁחַרְךְ מְבַעֵי
 לֵיהָ. אֱלָא הָכִי תֵאנָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רוּחָא וְנַפְשָׁא
 דְכֻלָּא, וְיִשְׂרָאֵל אֲמַרִי נַפְשֵׁי וְרוּחֵי אַנְתָּ. בְּגִין כֹּךְ אֹוִיתֵיךְ
 לְאֲדַבְּקָא בְךָ, וְאֲשַׁחְרֶךְ לְאֲשַׁכְּחָא רַעוּתֶךָ.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּשַׁעַתָּא דְבֵר נֶשׁ נָאִים בְּעַרְסִיָּה. נַפְקָא
 נַפְשִׁיהָ, סִלְקָא וְאִסְהִידַת בֵּיהָ בְּבֵר נֶשׁ, עַל כֹּל מַה
 דְעֵבַד בְּכֹל יוֹמָא. גּוֹפָא אָמַר לְנַפְשָׁא, נַפְשֵׁי אֹוִיתֵיךְ
 בְּלִילָה, (דף ט"ז ע"ב) אַף רוּחֵי בְּקִרְבֵי אֲשַׁחְרֶךְ.

דְּבַר אַחַר נַפְשֵׁי אֹוִיתֵיךְ, אָמַרְהָ כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל קָמִי
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, נַפְשֵׁי אֹוִיתֵיךְ בְּלִילָה, בְּעוּד דְאָנָא

בְּגִלוֹתָא בִּינֵי עַמְמֵיא, וּמְנִיעָא נַפְשֵי מִכָּל בִּישְׁתָּא (נ"א
 וְרוּינָא נַפְשֵי מִכָּל פִּיסְתָּא) דְּקוּטְרָא בְּנֵי עַמְמֵיא, נַפְשֵי אֹוִיתֵיךָ,
 בְּגִין לְאַתְבָּא לְאַתְרֵי. אַף רוּחֵי בְּקֶרְבֵי אֲשַׁחֲרֶךָ, כְּלוּמַר,
 אַף עַל גַּב דְּאִינוּן מְשַׁעְבְּדִין לְבַנֵי, בְּכָל שְׁעֵבוּדָא, רוּחָא
 קְדִישָׁא לָא אַתְעָדֵי מִנְּאִי, בְּגִין לְמִשְׁחַר לָךְ, וּלְמַעַבְד
 פְּקוּדֵיךָ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 בְּעוֹד דְּנַפְשֵי בֵי, אֹוִיתֵיךָ בַּלִּילָהּ. מֵאִי טַעְמָא
 בַּלִּילָהּ, אֵלָא בְּגִין דְּהֵאִי נַפֶּשׁ בְּהֵאִי שְׁעָתָא, אֲצִטְרִיךְ
 לְחַמְדָּא לָךְ. אַף רוּחֵי בְּקֶרְבֵי אֲשַׁחֲרֶךָ, כִּד אַתְעַר בֵּי רוּחָא
 קְדִישָׁא, אֲשַׁחֲרֶךָ בְּאַתְעָרוּתָא לְמַעַבְד רְעוּתֶךָ.

כִּי כַּאֲשֶׁר מְשַׁפְּטִיךָ לְאַרְץ בְּזִמְנָא דְּמִשְׁפֵּט נְחִית בְּאַרְעָא,
 לְבִשְׁמָא עֲלָמָא, כְּדִין צְדָק לְמָדוּ יוֹשְׁבֵי תִּבְל. כְּלוּמַר
 יִכְלִין לְמַסְבֵּל דִּינָא דְּצָדָק, וְלֹא יִשְׁתַּצִּי עֲלָמָא מִנִּיהּ.
 אִימְתִי צְדָק לְמָדוּ יוֹשְׁבֵי תִּבְל, כַּאֲשֶׁר מְשַׁפְּטִיךָ לְאַרְץ.
 רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, נַפְשֵי אֹוִיתֵיךָ בַּלִּילָהּ, דָּא כְּנֻסַת
 יִשְׂרָאֵל. אַף רוּחֵי בְּקֶרְבֵי אֲשַׁחֲרֶךָ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

רַבִּי אַבָּא הוּוּה יְתִיב קָמִיהּ	רַעִיא מַהִימְנָא
דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, קָם רַבִּי	אָמַר רַעִיא מַהִימְנָא, בְּהוּוּא
שְׁמַעוֹן בְּפִלְגּוֹ לִילֵיא,	זְמַנָּא, אֵלִין מְאָרִי
לְמַלְעֵי בְּאוּרֵייתָא. קָמוּ רַבִּי	מִתְנִיתִין מְאָרִי חֲכַמְתָּא
	עֲלָתָהּ, מְאָרִי קַבְּלָהּ, מְאָרִי

רְזִי תוֹרָה, שְׁעֲתָא דְחִיקָת
 לֹון. וְהָאֵי אִיהוּ דְאָמַר כְּאִיל
 תַּעְרוּג עַל אֲפִיקֵי מַיִם,
 דְּאִינוּן אֲפִיקֵי מַיִם
 דְּאוּרִייתָא לְגַבֵּי שְׂכִינְתָא.
 וְלִית תוֹרָה, אֲלָא עֲמוּדָא
 דְּאֲמַצְעִיתָא. דִּיהוּן אֲלִין
 אֲפִיקֵי מַיִם, בְּצַעְרָא בִּינוּנָא
 בְּעֲנִיּוּתָא, וְאֲלִין אִינוּן
 חֲבָלִים צִירִין דִּיּוֹלְדָה,
 דְּאִיהִי שְׂכִינְתָא, דְּאֲתַמַּר
 בָּהּ, (משלי כג) וְתַגֵּל יוֹלְדָתָהּ.
 וּבְאִינוּן חֲבָלִים, תְּהֵא
 בְּצַעְרָא דְלָהוּן.

וּבְאִינוּן חֲבָלִים דְּצוּוּתָת
 בְּהוּן, אֲתַעֲרַת
 שְׂבָעִין סְנֵהֲדָרִין דְּלַעֲיָלָא,
 עַד דִּיתַעַר קוֹל דִּילָהּ עַד
 יְהוֹ"ה, וּמִיַּד (תהלים כט) קוֹל יְיָ
 יְחַלֵּל אֵיילוֹת, דְּאִינוּן מְאָרִי
 מִתְנַיִתִין, (תהלים מדה) בְּתוֹלוֹת
 אַחֲרֵיהּ רַעוּתִיָּהּ, כְּלָהוּן יְהוּן
 לֹון חֵיל כִּיּוֹלְדָה מִמֶּשׁ,
 בְּדַחְקִין, דְּדַחְקָא לֹון שְׁעֲתָא,
 בְּכַמְּהָ נְשִׁיכִין דִּיַּצַּר הָרַע,

אֲלַעְזָר וְרַבִּי אָבָא עֲמִיהָ.
 פִּתַּח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר,
 (תהלים מב) כְּאִיל תַּעְרוּג עַל
 אֲפִיקֵי מַיִם כֵּן נַפְשֵׁי תַעְרוּג
 אֲלֵיךְ אֱלֹהִים. הָאֵי קָרָא
 אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא, זַכָּאִין
 אִינוּן יִשְׂרָאֵל מְכַל עַמִּין,
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהֵב לֹון
 אוּרִייתָא קַדִּישָׁא, וְאוּרִית
 לֹון נְשַׁמְתִּין קַדִּישִׁין מְאֲתַר
 קַדִּישָׁא, בְּגִין לְמַעַבְד
 פְּקוּדוֹי, וְלֹא שְׁתַּעֲשַׁע
 בְּאוּרִייתָא, דְּכָל מָאן
 דְּאֲשַׁתַּעֲשַׁע בְּאוּרִייתָא, לֹא
 דְּחֵיל מְכָלָא. דְּכַתִּיב, (תהלים
 קיט) לוֹיֵלִי תוֹרַתְךָ שַׁעֲשׁוּעֵי אוֹ
 אֲבֹדְתִי בְּעַנְיִי.

מָאן אִינוּן שַׁעֲשׁוּעֵי.
 אוּרִייתָא.

דְּאוּרִייתָא שַׁעֲשׁוּעִים אֲקָרִי,
 דְּכַתִּיב, (משלי ח) וְאֵהִיָּהּ

דְּחַוֵּיָא דְנִשְׁיָךְ לֹון בְּכַמָּה
דְּחַקִּין.

בְּהֵוּא זְמַנָּא אַתְּפַתַּחַת
לְאַלְדָּא מְשִׁיחָא,
בְּגִין חֲבָלִים וְדוּחְקִים
דְּצַדִּיקִים, וּמְאַרֵי מַדוּת,
וּמְאַרֵי רִזִין דְּאַוּרֵייתָא,
מְאַרֵי בּוֹשֶׁת וְעֵנּוּה, מְאַרֵי
יְרָאָה וְאַהֲבָה, מְאַרֵי חֶסֶד,
אַנְשֵׁי חֵיל יִרְאֵי אֱלֹהִים,
אַנְשֵׁי אֱמֶת, שׁוֹנְאֵי בְּעַע,
דְּדַחְקָא לֹון שַׁעְתָּא. וְהֵאֵי
הוּא דְּאוּקְמוּהָ מְאַרֵי
מִתְּנִיתִין, דּוֹר שְׁבִין דְּוֹד בָּא,
אַנְשֵׁי חֵיל יְסוּבְבוּ מְעִיר
לְעִיר וְלֹא יַחֲוֹנְנוּ, וְיִרְאֵי
חֲטָא יִמְאַסוּ, וְחֲכַמַת
סוּפְרִים תְּסַרְחַת, וְתַהֵי הָאֱמֶת
נְעַדְרַת, וְהַגְּפִן תַּתֵּן פְּרִיָה,
וְהִיִּין בְּיוֹקֵר.

וּמְאַיִנּוֹן קָלִין דִּיהִיבַת,
דְּאַיִנּוֹן שְׁבַעִין,
לְקַבֵּל שְׁבַעִין תִּיבִין דִּיעֲנֵךְ
יְיָ בְּיוֹם צָרָה, אַתְּפַתַּחַת
רַחֲמָה, דְּאַיְהֵי בִ, כְּלִילָא

שְׁעִשׂוּעִים יוֹם יוֹם. וְדָא הוּא
דְּתַנִּינּוּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
אַתִּי לְאַשְׁתַּעְשַׁע עִם
צַדִּיקֵיָא בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן. מֵאֵי
לְאַשְׁתַּעְשַׁע. בְּגִין לְמַחְדֵי
בְּהוּ. דְּתַנִּינּוּ, זְכָאִין אֵינּוֹן
צַדִּיקֵיָא, דְּכַתִּיב בְּהוּ, (ישעיה
נח) אַז תִּתְעַנֵּג עַל יְיָ, בְּגִין
לְאַתְעַנְגָּא מִהֵוּא שְׁקִיו
דְּנַחְלָא, כְּמָה דְּאַתְ אָמַר
(ישעיה נח) וְהִשְׁבִיעַ בְּצַחְצָחוֹת
נַפְשֶׁךְ. כְּבִיכּוֹל, קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא מִשְׁתַּעְשַׁע בְּהוּ,
מִהֵוּא שְׁקִיו דְּנַחְלָא,
דְּמִתְעַנְגִי בְּהוּ צַדִּיקֵיָא.
וְעַל דָּא אַתִּי לְאַשְׁתַּעְשַׁע
עִם צַדִּיקֵיָא. וְכֹל מֵאֵן
דְּאַשְׁתַּדַּל בְּאוּרֵייתָא, זְכִי
לְאַשְׁתַּעְשַׁע עִם (דף ס"ח ע"א)
צַדִּיקֵיָא, מִהֵוּא שְׁקִיו
דְּנַחְלָא.

תָּאנָא, כְּאִיל תַּעְרוּג עַל
 אֲפִיקֵי מַיִם, דָּא
 כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל. כְּמָה דָּאֵת
 אֲמַר, (תהלים כב) אֵילוֹתֵי
 לְעִזְרָתִי חוֹשָׁה. תַּעְרוּג עַל
 אֲפִיקֵי מַיִם, וְדָאֵי
 לְאִשְׁתְּקֵיָא מִשְׁקִיּוֹ דְּמִבּוּעֵי
 דְּנַחְלָא, עַל יְדֵי דְּצַדִּיק.

מִתְרִין בֵּיתִין, לְאוֹלָדָא בִּי
 מְשִׁיחִין, וְאֵעִילַת רִישָׁהּ בֵּין
 בְּרַכְּהָא, דְּאִיהוּ רִישָׁא דִּילָהּ,
 עֲמוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא. תְּרִין
 שׁוֹקְהָא, נְצַח וְהוּד, תְּרִין
 נְבִיאִים. מִתְמָן אוֹלִידַת תְּרִין
 מְשִׁיחִין. בְּהֵהִיא זְמַנָּא
 וַיַּחֲשׂוּף יַעֲרוֹת, יתְעַבֵּר נַחֲשׁ
 מִעֲלָמָא (ע"כ רעיא מהימנא)

תַּעְרוּג: כְּמָה דָּאֵת אֲמַר, (שיר השירים ו) לְעִרוּגַת הַבוֹשֶׁם, כֵּן
 נִפְשֵׁי תַּעְרוּג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים. לְאִשְׁתְּקֵיָא מִנָּךְ, בְּעֲלָמָא
 דִּין וּבְעֲלָמָא דְּאֵתֵי.

מִבּוּעֵי נַחְלָא מֵאֵן אֵינּוֹן. מִבּוּעָא חַד לְעֵילָא, דְּכְתִיב,
 (בראשית ב) וְנָהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וְגו'.

וּמִתְמָן נְגִיד וְנַפְיָק, וּמִשְׁקֵי גְּנָתָא, וְכֹל אֵינּוֹן נַחְלִין,
 נְגִדִין וְנַפְקִין וּמִתְכַּנְּשִׁין בְּתַרֵּי מִבּוּעֵין, דְּאִקְרוּן נְצַח
 וְהוּד, וְאֵלִין אִקְרוּן אֲפִיקֵי מַיִם, בְּהֵהוּא דְּרָגָא דְּצַדִּיק,
 דְּמִנִּיהּ נְגִיד וְנַפְיָק וּמִשְׁתְּקֵיָא גְּנָתָא. בְּגִין כֵּךְ אֵיל וְצַבִּי
 כְּחַדָּא מִשְׁתַּכְּחִי, (נ"א אֵיל וְצַבִּי אִקְרוּן עֲסַרְת וְיִסוּד) צְדָק וְצַדִּיק.

תָּאנָא, כְּתִיב (תהלים כט) קוֹל יֵי' יְחוֹלֵל אֵילוֹת, אֵילוֹת,
 אֵילַת כְּתִיב חֶסֶר, דָּא אֵילוֹת הַשָּׁדָה (נ"א דָּא אֵילַת
 דְּשַׁחַר). (דְּבַר אַחַר אֵילוֹת הַשָּׁדָה), דְּתַנְיָא, בְּפִלְגוֹת לֵילִיא, בְּשַׁעֲתָא

דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא עָאֵל לְגַנְתָּא דְּעֵדָן לְאַשְׁתַּעֲשְׂעָא עִם
 צְדִיקָיָא, הָאֵי קוֹל נְפִיק, וְכָאִיב כָּל אֵינּוֹן אֵילְתָּא
 דְּסַחְרָנִי פּוֹרְסִיָּא יִקְרָא קְדִישָׁא, הֵדָּא הוּא דְכָתִיב, (שִׁיר
 הַשִּׁירִים ג) שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לֵהּ. דְּבַר אַחַר יְחוּלֵל אֵילוֹת,
 כְּמָה דָּאֵת אָמַר (אִיּוֹב כו) חוֹלְלָה יָדוֹ נַחַש בְּרִית. וַיַּחֲשׂוּף
 יַעֲרוֹת כְּמָה דָּאֵת אָמַר. (שְׁמוּאֵל א יב) בִּיעַרְתָּ הַדְּבָשׁ, וְכָתִיב
 (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) אֲכַלְתִּי יַעֲרֵי עִם דְּבָשִׁי, וַיִּנְקָא לְהוּ כְּאָמַא
 דְּיִנְקָא לְבַנִּין.

אָמַר לִיָּה רַבִּי אַבָּא, (יִשְׁעִיָּה כו) נַפְשֵׁי אוּיְתִיךְ בַּלִּילָה אַף
 רוּחֵי בְּקַרְבֵּי אֲשַׁחֲרֶךָ, נַפְשֵׁי בַּלִּילָה מִבְּעֵי לִיָּה.
 אֲשַׁחֲרֶךָ, יִשַׁחֲרֶךָ מִבְּעֵי לִיָּה. אָמַר לִיָּה הָא אוּקְמוּהָ,
 כְּמָה דָּאֵת אָמַר (אִיּוֹב יב) אֲשֶׁר בִּידוֹ נֶפֶשׁ כָּל חַי
 וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ.

תָּא חֲזִי נַפְשָׁא וְרוּחָא אֲשַׁתְּמוּדַע (ס"א אֲשַׁתְּעִי) (ס"א אֲשַׁתְּפִי)
 כְּחָדָא לְעֵלְמִין. תְּנָא פּוּלְחָנָא שְׁלִימָתָא דְּבַעֵי בַר נָשׁ
 לְמַפְלַח לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְּתַנִּינָן (דְּבַרִּים ו) וְאֶהְבֵּת
 אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ וְגו'. דִּירְחִים לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 רְחִימוּתָא דְּנַפְשׁ מִמֶּשׁ, וְדָא הוּא רְחִימוּתָא שְׁלִימָתָא,
 רְחִימוּתָא דְּנַפְשִׁיהָ וְרוּחִיהָ. כְּמָה דְּאֵתְדַבְּקוּ אֶלִּין בְּגוּפָא,
 וְגוּפָא רְחִים לֹוֹן. (ס"א כְּדִין) כִּף יִתְדַבֵּק בַּר נָשׁ לְרַחֲמָא לִיָּה
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, רְחִימוּתָא דְּנַפְשִׁיהָ וְרוּחִיהָ,

לְאֲדַבְּקָא בֵּיהּ. הֲדָא הוּא דְכָתִיב נִפְשֵׁי אֹוִיתֶיךָ בַּלִּילָה
(בְּלוֹמַר) נִפְשֵׁי מִמֶּשׁ.

אַף רוּחֵי בְּקֶרְבֵי אֲשַׁחֲרֶךָ, אֲתִדְבְּקָא בְּךָ בְּרַחֲמֵימוֹתָא
סְגִיאתָ, בַּלִּילָה. דְּבַעֲי בַר נֶשׁ מִרַחֲמֵימוֹתָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, לְמִיָּקָם בְּכָל לַיְלִיא, לְאֲשַׁתְּדָּלָא בְּפוּלְחָנֵיהּ,
עַד דִּיתַעַר צַפְרָא, וְיִתְמַשֵּׁךְ עָלֶיהָ חוּטָא דְהַסָּד. דִּתְנִיא,
זַפְּאָה חוּלְקֵיהּ דֶּה־הוּא בַר נֶשׁ דִּרַחֲמֵימוֹתָא דָּא רַחֲמִים לִיה
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהָנִי זַפְּאֵי קְשׁוּט דְמִרַחֲמִין לִיה
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָכִי, עָלְמָא מִתְקַיֵּימָא בְּגִינֵיהוֹן,
וְשִׁלְטִין עַל כָּל גְּזִירִין קָשִׁין דְלַעֲיִלָּא וְתַתָּא. (נ"א הִיא) (בְּגִין

דִּיתַקֵּיִם עָלְמָא בְּגִינֵיהוֹן)

תַּאנָּא, הֵהוּא זַפְּאָה דְאֲתִדְבֵּק בְּרוּחֵיהּ וְנִפְשֵׁיהּ לְעִילָא,
בְּמַלְכָּא קְדִישָׁא, בְּרַחֲמֵימוֹתָא כְּדָקָא יָאוּת. שְׁלִיט
בְּאַרְעָא דְלַתַּתָּא, וְכָל מַה דְגָזַר עַל עָלְמָא אֲתַקֵּיִם. מְנָא
לָן, מֵאַלְיָהוּ. דְכָתִיב, (מַלְכִים א יז) חֵי יִי' אֲשֶׁר עָמַדְתִּי לְפָנָיו
אִם יִהְיֶה הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר כִּי אִם לְפִי דְבָרִי.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְאֲתִיִּין נִשְׁמַתִּין קְדִישִׁין מֵעִילָא
לְתַתָּא, וְאִינּוֹן זַפְּאֵי עָלְמָא מְשַׁלְפֵי לְהוּ מִמַּלְכָּא
וּמְטְרוֹנִיתָא, זַעֲרִין אִינּוֹן, דְּבַהֲהוּא שַׁעְתָּא דְנַחֲתִית,
קְיִימָא קָמִי מַלְכָּא, וְרַעֲוִתָּא דְמַלְכָּא לְאֲסַתְּכָּלָא בָּהּ, כְּמַה
דְּאוּקִימְנָא, בְּשַׁעְתָּא דְנִשְׁבַּב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רוּחָא בְּכָל

חֵילָא וְחֵילָא דְשָׁמַיָא, כְּלָהוּ חַיִּילִין אַתְעָבִידוּ, וְקַיִימִי
 בְּקַיִוְמֵיהוּ, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים לג) וּבְרוּחַ פִּיּוּ כָּל
 צְבָאָם. וּמִנֵּייהוּ אַתְעָכְבוּ עַד דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (דף ס"ח ע"ב)
 אַחֲתִית לָהּ לְתַתָּא.

וְתַאנָּא, מִיּוֹמָא דְאַתְבְּרִי עֲלֵמָא, קַיִימִי קַמֵּיהּ דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְעָכְבוּ עַד דְּמָטָא זְמָנָא לְאַחֲתָא
 לֹון בְּאַרְעָא, וְאַלִּין שְׁלִיטוּ לְעֵילָא וְתַתָּא, הֲדָא הוּא
 דְּכְּתִיב חֵי יִי אֲשֶׁר עֲמַדְתִּי לְפָנָיו, אֲשֶׁר אָנִי עוֹמֵד לָא
 כְּתִיב, אֵלָא אֲשֶׁר עֲמַדְתִּי. לְבַתַּר אַהֲדָר לְאַתְרֵיהּ, וְסָלִיק
 לְאַדְרֵיהּ, וְאַיְנוּן אַחֲרָנִין לָא סִלְקִין עַד דִּימוֹתוֹן. בְּגִין
 דְּלָא קַיִימוּ קוּדְם לָכֵן כְּאַיְנוּן אַחֲרָנִין. וּבְגִין כֶּף אֵלֵיהּ
 אַתְעָבִיד שְׁלִיחָא, מִלְּאַכָּא לְעֵילָא, וְאַלִּין דְּמַתְּדַבְּקוּ יַתִּיר
 לְמַלְכָּא.

אַשְׁכַּחְנָא בְּסַפְרָא דְאַדָּם קַדְמָאָה דְּכָל רוּחִין קַדִּישִׁין
 דְּלְעֵילָא, עֲבָדִין שְׁלִיחוֹתָא, וְכִלְהוּ אַתְיִין
 מֵאַתַּר חַד. דִּנְשַׁמְתְּהוּן דְּצַדִּיקֵיָא מִתְרִי דְּרַגִּין דְּכִלְיָן
 בְּחַד, וּבְגִין כֶּף סִלְקִין יַתִּיר, וְדַרְגֵיהוּן יַתִּיר, וְהָכֵי הוּא.
 וְכָל אֵינּוּן דְּהוּוּ טְמִירִין תַּמּוּן, נַחְתוּ וְסָלִיקוּ בְּחַיֵּיהוּן, כְּגוּן
 חֲנוּךְ דְּלָא אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ מִיתָה. וְהָא אוּקְיָמָנָא מְלָה דָּא,
 בְּחֲנוּךְ וְאַלֵּיהּ.

וְתַאנָּא מָאָה וְעֶשְׂרִין וְחֲמִשׁ אֶלְף דְּרַגִּין (לְצַדִּיקֵיָא)

לְנִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא, סְלִיקוּ בְּרֵעוּתָא, עַד לָא אַתְּבְּרִי
 עָלְמָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְזַמְנָא לְהוּ בְּעָלְמָא דִּין,
 בְּכַל דְּרָא וְדָרָא, וְסִלְקִין וְטָאֲסִין עָלְמָא, וּמַתְקֻשְׁרִי
 בְּצִרוּרָא דְחַיִּי, וְזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְחַדְתָּא עָלְמָא
 בְּהוּ, עָלְיֵיהוּ כְּתִיב, (ישעיה טו) כִּי כֹאֲשֶׁר הִשְׁמִים הַחַדָּשִׁים
 וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה וְגו'.

(ויקרא ט"ז) תַּעֲנוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם, נַפְשׁוֹתֵיכֶם קָאֲמַר, בְּגִין
 דִּישְׂרָאֵל מִשְׁתַּכְּחִין קָמִי מַלְכָּא קְדִישָׁא זַכָּאִין, וִיְהֵא
 רְעוּתָא דְלָהוֹן לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹאֲתִדְבָקָא בֵּיהּ,
 בְּגִין דִּיתְכַפֵּר לְהוּ חוּבֵייהוּ. וְעַל דָּא, מֵאֵן דְּאֶכֶל וְשָׂתִי
 בְּתִשְׁעֵאָה, וּמְעַנְגָא נַפְשִׁיהּ בְּמִיכְלָא וּמִשְׁתֵּיָּא, אֲשַׁתְּכַח
 בְּעִשְׂרָאָה עֲנוּיָא דְנַפְשָׁא בְּתַרִּין חוּלְקִין, וְאֲשַׁתְּכַח כְּאֵלוּ
 אֲתַעֲנִי תִשְׁעֵאָה וְעִשְׂרָאָה. אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם: לְאֶכְלָלָא
 כְּלָא, גּוּפָא וְנַפְשָׁא, וְלֹאֲתַכְנַעָא בְּהֵאֵי יוּמָא, לְאֲתַכְפֵּרָא
 עַל חוּבֵיהוֹן.

תַּאֲנָא כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם. בַּיּוֹם הַזֶּה. הַיּוֹם הַזֶּה
 מִבְּעֵי לֵיהּ. אֵלָא בַּיּוֹם הַזֶּה דִּיִּיקָא, דְּבִיהּ אֲתַגְלִי
 עֲתִיקָא קְדִישָׁא, לְכַפֵּרָא עַל חוּבֵיהוֹן דְּכֹלָא.
 דְּבַר אַחַר תַּעֲנוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם. רַבִּי אַבָּא פָּתַח וְאָמַר,
 עִיר קִטְנָה וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעֵט וְגו', עִיר
 (קהלת ט) קִטְנָה, הָא אוּקְמוּהָ. אֲבַל עִיר קִטְנָה, כְּמָה דְאֵת אָמַר,

(ישעיה כו) עִיר עֲזוּ לָנוּ יִשׁוּעָה יְשִׁית חוֹמוֹת וַחִיל וְגוֹ'. וּכְתִיב
 (הושע יא) וְלֹא אָבִא בְּעִיר. עִיר קִטְנָה, זְעִירָא הִיא, דְּהִיא
 בַּתְּרֵאָה מִכְּלָא, תַּתְּאָה מִכְּלָא, שׁוּרוֹי רַבְּרִין, תַּקִּיפִין,
 קַדִּישִׁין, עִיר הַקֹּדֶשׁ אֲקָרִי. וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעַט, זְעִירִין
 אֵינּוּן דְּזַכָּאן לְסִלְקָא לְגוּוּה, וְלִמְשָׁרֵי בָּהּ, כְּמָה דְּאֵת אָמַר
 (תהלים כד) מִי יַעֲלֶה בְּהַר יְיָ וּמִי יִקּוּם בְּמִקּוּם קֹדֶשׁוֹ וְגוֹ'.
 וְעַל דָּא אֲנָשִׁים בָּהּ מְעַט.

וּבֵּא אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גָּדוֹל, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְאֲדוּוּגָא
 בָּהּ, וְלִמְשָׁרֵי בָּהּ, וְסַבֵּב אוֹתָהּ, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (זכריה
 ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נָאִם יְיָ חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב וְגוֹ'. וּבִנְיָה
 עָלֶיהָ מְצוּדִים גְּדוֹלִים, דְּבִנְיָה שׁוּרוֹי, רַבְּרִין תַּקִּיפִין
 יֵאָיֵאן וְשִׁפְרִין (ס"א מִכָּל אֲבָנִין וְקִירִין) קַדִּישִׁין. עִיר הַקֹּדֶשׁ
 אֲקָרִי, וְכֹל יִקְרָא דְּמִלְכָּא עֵייל בְּגוּוּה. וּבְגִין כֶּךָ, הִיא
 בְּלַחֲדָהּא כְּלִילָא מִכָּל עֵטְרֵי דְּמִלְכָּא, וְכֹל עֵטְרֵי מִלְכָּא
 בָּהּ מִתְּעֵטְרִין. בְּגִין כֶּךָ, וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעַט כְּתִיב.

וּמִצָּא בָּהּ אִישׁ מְסַכֵּן וְחָכֵם, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב, (תהלים טו)
 נָקִי כַפִּים וּבֵר לֵבָב. מְסַכֵּן: כְּמָה דְּאֵת אָמַר (שמות
 א) וַיִּבֶן עָרֵי מְסַכְנוֹת לְפָרְעָה, מִתְּעֵטֵר בְּעֵטְרִין תַּקִּיפִין,
 בְּעֵטְרֵי אֲוֵרִיתָא, בְּעֵטְרֵי פְּקוּדֵי אֲוֵרִיתָא דְּמִלְכָּא. וְחָכֵם,
 דְּזָכִי בָּהּ בְּהֵאֵי חֲכָמָה. וְחָכֵם, דְּהוּא חֲפִים יִתִּיר מִכְּלָא
 לְעֵינָא בְּפוֹלְחָנָא דְּמֵאֲרִיָּה, בְּגִין לְמִזְכֵּי בָּהּ, וְלֹאֲעֵלָא

בְּהֵ. הִדָּא הוּא דְכְתִיב, וּמִלֵּט הוּא אֶת הָעִיר בְּחֻכְמָתוֹ.
 וּמִלֵּט: כְּמוֹ (שְׁמוּאֵל א ב) אִמְלִטָה נָא וְאַרְאֵה אֶת אַחִי, (בְּרֵאשִׁית
 יט) אִמְלִטָה נָא שְׁמָה. אוּף הֵכָא וּמִלֵּט הוּא אֶת הָעִיר
 בְּחֻכְמָתוֹ.

וְאָדָם לֹא זָכַר אֶת הָאִישׁ הַמְּסַכֵּן הֵהוּא, וְאָדָם לֹא זָכַר,
 לְמַעַבְד פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, לְאַשְׁתְּדֵּלָא בְּאוֹרֵייתָא,
 כִּהְהוּא גְבַר מְסַכְנָא דְאַתְחַבֵּר בְּכֻלָּא, (דף ט"ט ע"א) בְּגִין לְמוֹזְפֵי
 בְּהֵ. (קְהֵלֶת ט) וְאִמְרָתִי אֲנִי טוֹבָה חֻכְמָה מְגַבּוּרָה. דְּהָא
 בְּהֵהוּא עֲלָמָא, לֹא יְהִיבִין רִשׁוֹ לְמִיעֵל, בַּר הֵנִי זַפְּאִי
 קְשׁוּט, הֵנִי דְמִשְׁתְּדֵּלִי בְּהֵ בְּאוֹרֵייתָא יוֹמָא וְלִילִי,
 וּמִתְעַטְרִי בְּפְקוּדֵי אוֹרֵייתָא בְּהָאִי עֲלָמָא, לְמִיעֵל בְּהוֹ
 לְעֲלָמָא דְאַתִּי.

וְחֻכְמַת הַמְּסַכֵּן בְּזוּיָה וּדְבַרְיוֹ אֵינָם נִשְׁמָעִים. דְּהָא בְּנֵי
 נְשָׂא לֹא מְסַתְּפְלִין בֵּיהּ, וְלֹא בַעֲאֵן לְאַתְחַבְּרָא
 בֵּיהּ, וְלֹא צִית לְמַלּוּי. דְּתַנָּא, כָּל מֵאֵן דְּאִצִּית לְמַלּוּי
 דְּאוֹרֵייתָא, זַפְּאֵה הוּא בְּהָאִי עֲלָמָא, וּכְאֵלוֹ קְבִיל תּוֹרָה
 מְסִינִי. וְאַפִּילוֹ מְכָל בַּר נֶשׁ נִמִּי בַעֲי לְמִשְׁמַע מְלּוּי
 דְּאוֹרֵייתָא. וּמֵאֵן דְּאֶרְכִּין אוּדְנִיָּה לְקַבְּלִיָּה, יְהִיב יִקְרָא
 לְמַלְכָא קְדִישָׁא, וְיְהִיב יִקְרָא לְאוֹרֵייתָא. עֲלִיָּה כְּתִיב,
 (דְּבָרִים כז) הַיּוֹם הַזֶּה נְהִייתָ לְעַם לִי אֱלֹהֶיךָ.

תַּאנָּא, יוֹמָא חַד הוּוֹ אֲזִלִּי חֲבַרְיָא עֲמִיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן,

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, חֲמִינָא אֵלִין עֲמִין כְּלָהוּ עֲלָאי,
 וַיִּשְׂרָאֵל תַּתָּאי מְכֻלָּהוּ, מַאי טַעְמָא. בְּגִין דְּמִלְכָּא אֲשֶׁדֶר
 מִטְרוּנִיתָא מִינָהּ, וְאֵעִיל אִמְהוּ בְּאַתְרָהּא (כְּלוּמַר שְׁפָחָה). כְּמָה
 דְּאַתָּ אָמַר, (מִשְׁלִי ל) תַּחַת שְׁלֵשׁ רַגְזָה אַרְצֵן וְגו'. תַּחַת עֶבֶד
 כִּי יִמְלוֹךְ וְגו'. וְשְׁפָחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבִירְתָּהּ. מֵאֵן שְׁפָחָה.
 הִיא כְּתָרָא נּוֹכְרָאָה, דְּקָטַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בּוֹכְרָא
 דְּלָהוֹן בְּמִצְרַיִם. דְּכָתִיב (שְׁמוֹת יא) עַד בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה אֲשֶׁר
 אַחַר הָרְחִים. אַחַר הָרְחִים הֵוֹת יִתְבָּא בְּקִדְמִיתָא, וְהַשְׁתָּא,
 הֵיא שְׁפָחָה תִירֵשׁ גְּבִירְתָּהּ.

בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, מִלְכָּא בְּלָא מִטְרוּנִיתָא, לָא
 אֶקְרִי מִלְכָּא. מִלְכָּא דְּאַתְדַּבֵּק בְּשְׁפָחָה בְּאִמְהוּ
 דְּמִטְרוּנִיתָא, אֵן הוּא יִקְרָא דִּילֵיהּ. וְזִמְינָא קָלָא לְבִשְׂרָא
 לְמִטְרוּנִיתָא, וְלִימָא (זְכַרְיָה ט) גִּילִי מְאֹד בֵּת צִיּוֹן הָרִיעִי בֵּת
 יְרוּשָׁלַם הִנֵּה מִלְכָּךְ יָבֵא לָךְ צִדִּיק וְנוֹשֵׁעַ הוּא. כְּלוּמַר,
 צִדִּיק הוּא נוֹשֵׁעַ, בְּגִין דְּהוּוּ רְכִיב עַד הַשְׁתָּא בְּאַתְרֵךְ
 דְּלָאוּ דִּילֵיהּ, בְּאַתְרֵךְ נּוֹכְרָאָה, וַיִּנְיֵק לֵיהּ.

וְעַל דָּא פְּתִיב עָנִי וְרוֹכֵב עַל חֲמוֹר, עָנִי (דְּלָא) הוּוּ
 בְּקִדְמִיתָא, וְרוֹכֵב עַל חֲמוֹר, כְּמָה דְּאוּקְיָמְנָא,
 אֵינּוֹן כְּתָרִין תַּתָּאִין דְּעֲמִין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, דְּקָטִיל
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בּוֹכְרָא דְּלָהוֹן בְּמִצְרַיִם, הֵדָּא הוּא
 דְּכָתִיב, (שְׁמוֹת יא) וְכָל בְּכוֹר בְּהֵמָה, וְהֵא אוּקְיָמְנָא מִלֵּי.

כְּבִיכּוֹל צְדִיק וְנוֹשֵׁעַ הוּא, הוּא וְדַאי יִתִּיר מִכְּלָא. בְּגִין
 דְּעַד הַשְׁתָּא שְׂאֲרֵי צְדִיק בְּלֹא צְדָק. וְהַשְׁתָּא דִּינְדוּגוֹן
 כְּחֻדָּא, צְדִיק וְנוֹשֵׁעַ הוּא, דְּהָא לָּא יִתִּיב בְּסִטְרָא אַחֲרָא.
 תְּאֵנָא, (ישעיה נז) הַצְּדִיק אָבֵד וְאִין אִישׁ שָׁם עַל לֵב וְגו',
 הָאִי קָרָא קְשִׁיָּא, הַצְּדִיק אָבֵד, נְאֻבֵד מִבְּעֵי לֵיהּ, מַהוּ
 אָבֵד. אֶלָּא אָבֵד מִמֶּשׁ, וּמַאי אָבֵד. אָבֵד לְמִטְרוֹנִיתָא,
 וְאֶתְדַבֵּק בְּאַתֵּר אַחֲרָא, דְּאֶקְרִי שְׁפָחָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי שְׁמֵעוֹן, אִי נִיחָא קָמִי דְמַר, הָא
 דְּתַנִּינָן, דְּכֻתִּיב (משלי י) וְצְדִיק יִסוּד עוֹלָם, מֵאֵן
 דְּאָמַר, דְּעַל שְׁבַעָה קְיִימִין קְיִימָא עֲלָמָא. וּמֵאֵן דְּאָמַר,
 עַל חַד קְיִימָא עֲלָמָא, הֵיךְ מִתְיִישְׁבֵן מְלִי. אָמַר לֵיהּ,
 כְּלָא מְלָה חַד הוּא, דְּהָא ז' אֵינּוֹן וּבְהוּ אֵית חַד קְיִימָא,
 דְּאֶקְרִי צְדִיק, וְקְיִימִי עָלֵיהּ, וְעֲלָמָא בְּהָא אֶתְקִימָא.
 וְכַד אֶתְקִימָא עֲלָמָא עָלֵיהּ, כְּאֵלוּ אֶתְקִימִים עַל כְּלָהוּ
 שְׁבַעָה. וְעַל דָּא כְּתִיב, וְצְדִיק יִסוּד עוֹלָם. וְהָא אוֹקִימָנָא
 מְלִי בְּכַמָּה אַתֵּר.

וְתֵאֵנָא, הָאִי שְׁפָחָה זְמִינָא לְשִׁלְטָאָה בְּאַרְעָא קְדִישָׁא
 דְּלַתְתָּא, כְּמָה דְּהוּת מִטְרוֹנִיתָא שִׁלְטָא
 בְּקַדְמִיתָא, דְּכֻתִּיב (ישעיה א) צְדָק יִלִּין בָּהּ, וְהַשְׁתָּא שְׁפָחָה
 כִּי תִירֵשׁ גְּבִירְתָּהּ בְּכָלָא. וְזְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 לְאַתְבָּא לְמִטְרוֹנִיתָא לְאַתְרָהּא כְּקַדְמִיתָא, וְכַדִּין מֵמֵאֵן

הוּא חֲדוּוֹתָא, הוּי אֵימָא חֲדוּוֹתָא דְמִלְכָא, וְחֲדוּוֹתָא
 דְמִטְרוֹנִיתָא. חֲדוּוֹתָא דְמִלְכָא, בְּגִין דִּיתוּב לָהּ וִיתְפָּרֵשׁ
 מִשְׁפָּחָהּ, כְּדָקָא אֲמִינָא. וְחֲדוּוֹתָא דְמִטְרוֹנִיתָא, בְּגִין
 דִּיתוּב לְאֻדְוִיגָא בְּמִלְכָא, הֵדָא הוּא דְכָתִיב גִּילֵי מְאֹד
 בַּת צִיּוֹן וְגו'.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב וְהִיטָה זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם. וְהִיטָה לָכֶם
 מִבְּעֵי לֵיהּ, מֵאֵי זֹאת. הָא דְאִמְרוּן, לְחֻקַּת עוֹלָם. בְּכָל
 אֲתֵר וְאֲתֵר חֻקַּת עוֹלָם אֶתְקֵרִי, גְּזֵרָה דְמִלְכָא, דְעֵייל כָּל
 נְמוּסוּי בְּאֲתֵר דָּא, וְאֶסְתִּים לוֹן, כְּמָאן דְסָתִים כְּלָא,
 בְּאַסְקוּפָא חֲדָא. (ק"פ) חֻקַּת עוֹלָם וְדָאֵי. בְּהֵאֵי זֹאת (דף ס"ט ע"ב)
 רָשִׁים וְחֻקַּק כָּל גְּנִיזִין דִּילֵיהּ, וְכָל טְמִירִין דִּילֵיהּ.

(ויקרא ט"ז) בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּעֶשְׂרֵי לַחֲדָשׁ. בְּעֶשְׂרֵי דִיִּיקָא,
 כְּמָה דְאוּקְיָמָנָא. תְּעַנּוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם, וְדָאֵי הֲכִי
 הוּא, וְהָא אֶתְמַר נַפְשׁוֹתֵיכֶם וְדָאֵי. דְהָא בְּנַפְשָׁא תְלִיא
 מְלֵתָא, וּבְגִין כֵּן, אֲכִילָהּ וְשִׁתָּהּ מִתְשִׁיעָאָה, יִתִּיר
 מִיּוֹמָא אַחְרָא. וְאַף עַל גַּב דְהֵאֵי מְלָה אֶתְמַר בְּגוּוֹנָא
 אַחְרָא, וְכָלֵא שְׁפִיר, וְהֵאֵי וְהֵאֵי מְלָה חֲדָא, וְכָל חַד
 בְּאַתְרֵיהּ, וְהֲכִי הוּא.

וְתֵאנָא, בְּהֵאֵי יּוֹמָא, כָּל חִידוּ, וְכָל גְּהִירוּ, וְכָל
 וּוְתֵרְנוּתָא דְעֵלְמִין, כְּלָהוּ תְלִיין בְּאֵימָא
 עֲלָאָה, דְכָל מְבוּעֵין נְגִדִין וְנַפְקִין מִנָּה. וְכַדִּין גְּהִירִין כָּל

אֵינּוֹן בּוֹצִינִין, וְנִהְרִין בְּנִהְרֵי בְּחִדּוֹתָא, עַד דְּמִתְבַּסֵּם
כָּלָא. וְכַדִּין כָּל אֵינּוֹן דִּינִין אֲשֶׁתְּכַחוּ בְּנִהְרֵי, וְדִינָא לָא
אֲתַעְבִּיד, וְעַל דָּא תַעֲנֵנוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָא אֻקְיָם לָהּ מַר, מִן גּוֹפָא דְּמִתְנִיתָא,
לָא גָלוּ יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצָם, עַד שְׁכַפְרוּ בְּקוֹדֶשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. דְּכִתִּיב, (שְׁמוֹאל ב ב) אֵין לָנוּ חֶלֶק בְּדוֹד וְלֹא
נַחֲלָה בְּבֶן יִשִׁי, וְהָא אֲתַמַּר. קָרָא אַחֲרִינָא אֲשַׁכְּחָנָא
בְּהַאי, דְּכִתִּיב, (מַלְכִים א יב) רָאָה בֵיתְךָ דְּדוֹד. אָמַר לִיהּ, הָכִי
הוּא וְדַאי, בֵּית דְּדוֹד אֲקָרִי, כְּמָה דְּכִתִּיב, (יִשְׁעִיה ב) בֵּית
יַעֲקֹב לָכוּ וְנִלְכָה בְּאוֹר יִי'. בֵּית יַעֲקֹב, כְּמָה דְּאֲתָא אָמַר
(יִשְׁעִיה ס) וּבֵית תְּפָאֲרֵי אֲפָאֵר. לָכוּ וְנִלְכָה בְּאוֹר יִי',
דְּכִתִּיב, (בְּרַאשִׁית ב) וְנִהַר יוֹצֵא מֵעַדָּן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן,
וְנִטַּע הָאֵי גֵן לְאֲשֶׁת־עֲשָׂעָא בֵּיהּ עִם צְדִיקָיָא, דְּבֵיהּ
שְׂרַיִין.

תַּאנָּא, כְּתִיב אַךְ בְּעָשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם
הַכְּפוּרִים הוּא וְגו' וְעַנִּיתֶם אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם.
וְכִתִּיב וְהִיטָה לָכֶם לַחֲקֵת עוֹלָם בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי וְגו'. אַךְ
דְּכִתִּיב, מַאי קָא בְּעֵי הָכָא. אָמַר לִיהּ, לְמַעוּטָא קָא
אֲתִיָּא. דְּכִיּוֹן דְּאָמַר וְעַנִּיתֶם אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם בְּתַשְׁעָה
לַחֲדָשׁ, אָמַר לְבַתַּר אַךְ בְּעָשׂוֹר. אַךְ עָשׂוֹר מִבְּעֵי לִיהּ,
דְּבְּעָשׂוֹר תִּלְיָא מִלְתָּא.

אָמַר לִיָּה אֵי הָכִי, (שמות יב) אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ
 שָׂאֹר מִבְּתִיכֶם, וְתַנִּינֵן אַךְ חֶלֶק, חֲצִיו אֲסוּר
 בְּאֲכִילַת חֶמֶץ, וְחֲצִיו מוֹתָר. אוֹף הָכָא אַךְ בְּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ,
 אֵימָא דְחֲצִיו אֲסוּר בַּמִּלָּאכָה (נ"א בְּאֲכִילָה), וְחֲצִיו מוֹתָר. אָמַר
 לִיָּה אוֹף הָכָא בּוֹעֲנִיתֶם אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם תִּלְיָא, דְּהָא עֲנוּי
 לָא אֲשַׁתְּכַח אֶלָּא מִפְּלָגוֹת יוֹמָא וְלַהֲלָאָה, וְשִׁפִּיר הוּא אַךְ
 חֶלֶק בּוֹעֲנִיתֶם אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתִיב, (ויקרא טז) כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר
 עֲלֵיכֶם וְגו' . אֲכַפֵּר עֲלֵיכֶם מִבְּעֵי לִיָּה. אֶלָּא יִכַּפֵּר
 עֲלֵיכֶם, לְאֲכַלְלָא יוֹבְלָא, דְּנִגִּיד מִבּוֹעֵי לְאֲשַׁקָּאָה בְּהֵאֵי
 יוֹמָא לְכָל עֵיבָר, לְאַרְוָאָה כְּלָא, וְלְאֲשַׁקָּאָה כְּלָא. וְדָא
 עֲלֵיכֶם, כְּלוּמַר, בְּגִינִיכוֹן לְדַכְּפָאָה לְכוֹן בְּהֵאֵי יוֹמָא,
 דְּכְתִיב לְפָנַי יִי' תִּטְהָרוּ. וְלָא יִשְׁלוּט עָלַיִכוּ דִּינָא.

רַבִּי יְהוּדָה, אָמַר זַפְּאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אֲתֵרְעֵי בְּהוּ, וּבְעֵי לְדַכְּפָאָה לְהוּ, דְּלָא יִשְׁתַּפַּח
 בְּהוּ חוּבָה, בְּגִין דִּיהוֹן בְּנֵי הֵיכְלֵיהּ, וִידוּרוֹן בְּהֵיכְלֵיהּ.
 וְלִזְמַנָּא דְאַתֵּי כְּתִיב, (יחזקאל לו) וְזִרְקַתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים
 וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים קל) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעַמְקִים
 קָרְאתִיךְ יִי'. תַּנִּינֵן, בְּשַׁעֲתָא דְבָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא עֲלֵמָא, בְּעָא לְמַבְרֵי בַר נָשׁ, אֲמַלִּיךְ בְּאוּרֵייתָא,

אָמְרָה קַמִּיָּה, תִּבְעֵי לְמַבְרֵי הָאִי בַר נָשׁ, זְמִין הוּא לְמַחְטֵי
 קַמְךָ, זְמִין הוּא לְאַרְגָּזָא קַמְךָ. אִי תִעְבִּיד לִיָּה כְּעוֹבְדוּי,
 הָא עֲלָמָא לָא יְכִיל לְמִיָּקָם קַמְךָ, כָּל שְׁכָן הֵהוּא בַר נָשׁ.
 אָמַר לִיָּה, וְכִי לְמַגְנָא אֶתְקַרִּינָא, (שמות לד) אֵל רַחוּם וְחַנוּן
 אַרְךָ אַפִּים.

וְעַד לָא בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא, בְּרָא תְּשׁוּבָה,
 אָמַר לָהּ לְתְּשׁוּבָה, אָנָּא בְּעֵינָא לְמַבְרֵי בַר נָשׁ
 בְּעֲלָמָא, עַל מְנַת דְּכַד יְתוּבוּן לָךְ מִחֻבִּיהוֹן, דְּתַהוּי
 זְמִינָא לְמִשְׁבַּק חֻבִּיהוֹן, וְלִכְפָּרָא עָלֵיָּהּ. וּבְכָל שְׁעֵתָא
 וְשְׁעֵתָא תְּשׁוּבָה זְמִינָא לְגַבֵּי בְּנֵי נָשָׁא, וְכַד בְּנֵי נָשָׁא
 תִּיַּיְבִין מִחֻבִּיָּהוּ, הָאִי תְּשׁוּבָה תָּבַת לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, וְכַפֵּר עַל כְּלָא, וְדִינִין אֶתְכַפֵּיין, וּמִתְבַּסְּמִין כְּלָהוּ,
 וְבַר נָשׁ אֶתְדַכֵּי מִחֻבִּיָּהּ.

אִימְתֵי אֶתְדַכֵּי בַר נָשׁ מִחֻבִּיָּהּ בְּשְׁעֵתָא דְּעָאֵל בְּהָאִי
 תְּשׁוּבָה כְּדָקָא חֲזִי. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, דְּתַב קַמִּי
 מִלְּכָא עֲלָאָה, וְצִילִי (דף ע' ע"א) צְלוּתָא מְעוּמְקָא דְּלְבָא, הֲדָא
 הוּא דְּכֹתִיב מִמְּעַמְקִים קָרָאתִיךָ יי'.

רַבִּי אָבָא אָמַר, מִמְּעַמְקִים קָרָאתִיךָ יי', אֲתֵר גְּנִיזוּ הוּא
 לְעֵילָא, וְהוּא עֲמִיקָא (שמות ס"ג ע"ב) דְּבִירָא, וּמַהֲאִי
 נְפִקִין נַחְלִין וּמְבוּעִין לְכָל עֵיבַר, וְהֵהוּא עֲמִיקָא
 דְּעֲמִיקָתָא אֶקְרִי תְּשׁוּבָה. וּמֵאֵן דְּבַעֵי לְאַתְבָּא וְלְאַתְדַּכָּאָה

מִחֻבּוּי, בְּהֵאֵי עוֹמְקָא אֶצְטְרִיךְ לְמִקְרִי לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, הִדָּא הוּא דְכָתִיב מִמְעַמְקִים קָרָאתִיךְ יי'.

תָּאנָא, בְּשַׁעְתָּא דִּהְוָה בַּר נָשׁ חָב קָמִי מָאֲרִיָּה, וְקָרִיב
קָרְבָּנִיהָ עַל מַדְבַּחָא, וְכֹהֲנָא מְכַפֵּר עָלֶיהָ, וּבַעֲי
בְּעוֹתֶיהָ עָלֶיהָ, מִתְעָרִין רַחֲמֵי, וְדִינִין מִתְבַּסְּמִין, וְתִשׁוּבָה
אָרִיק בְּרַכָּאן, בְּמַבּוּעֵין דִּנְגִדִין וְנַפְקִין, וּמִתְבַּרְכִין כְּלָהוּ
בוֹצִינִין כַּחְדָּא, וְבַר נָשׁ אֶתְדַכֵּי מִחֻבּוּבִיהָ.

תָּא חֲזִי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶפִּיק עֶשֶׂר כְּתָרִין, עֶטְרִין
קְדִישִׁין לְעֵילָא, דְּאֶתְעֵטֵר בְּהוּ, וּמִתְלַבֵּשׁ בְּהוּ, וְהוּא
אֵינּוֹן, וְאֵינּוֹן הוּא, כְּשִׁלְהוּבָא דְאַחִידָא בְּגוּמְרָא, וְלִית
תַּמָּן פְּרוּדָא. לְקַבִּיל דְּנָא, אֵית עֶשֶׂר כְּתָרִין דְּלֹא קְדִישִׁין
לְתַתָּא, וְאֵינּוֹן אֶחִידָן בְּזוּהָמָא דְטוּפְרָא דְחַד עֶטְרָא
קְדִישָׁא, דְּאֶקְרִי חֲכָמָה. וְעַל דָּא אֶקְרוּן חֲכָמוֹת.

וְתָאנָא, עֶשְׂרָה זִינֵי חֲכָמוֹת אֵלִין נַחְתּוּ לְעֵלְמָא. וְכִלְהוּ

אַסְתָּאבוּ (ס"א אֶשְׁתָּאבוּ) בְּמִצְרַיִם, בַּר מַחַד

דְּאֶתְפִּשֵׁט בְּעֵלְמָא, וְכִלְהוּ זִינֵי חֲרָשֵׁי אֵינּוֹן, וּמִנֵּייהוּ יַדְעֵי
מִצְרַיִם חֲרָשִׁין, עַל כֹּל בְּנֵי עֵלְמָא. וְכַד מִצְרָאֵי בְּעָאן
לְמַעַבְד כְּנוּפִיָּא בְּחֲרָשִׁייהוּ לְעוּבְדֵיהוֹן, הוּוּ נַפְקִי לְחַקְלָא
לְטוּרֵי רַמָּאֵי, וְדַבְּחִין דְּבַחִין, וְעַבְדִין גּוּמִין בְּאַרְעָא,
וְסַחְרִין הֵהוּא דְמָא סוּחְרָנִיהָ דְהֵנִי גּוּמִין, וּשְׂאָר דְמָא
מִתְכַּנְפֵי בְּהֵנְהוּ גּוּמִין, וּבְשָׂרָא שׁוֹיִן עָלֵייהוּ. וְקָרְבִין

קָרַבְנֵיהוֹן, לְאִינּוֹן זִינִין בִּישִׁין, וְאִינּוֹן זִינִין בִּישִׁין
מִתְכַּנְּשִׁין וּמִתְקָרְבִין כְּחֹדָא, וּמִתְפִּיִסִין בְּהַדִּייהוּ בַּהּ הוּא
טוֹרָא.

יִשְׂרָאֵל דְּהוּוּ בְּשַׁעְבוּדֵיהוֹן, הוּוּ מִתְקָרְבִין לְהוֹן, וְאוּלְפוּ
מִנִּייהוּ, וְהוּוּ טָעָאן בְּתַרִּייהוּ, וְהִינּוּ דְכְּתִיב
כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִשְׁבַּתֶּם בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ
וּכְמַעֲשֵׂה אֶרֶץ כְּנַעַן וְגו', וְכְתִיב וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת
זְבַחֵיהֶם לְשַׁעִירִים וְגו'. תָּאנָא, בְּשַׁעֲתָא דְהוּוּ מְקָרְבִין
לְהוֹן עַל גְּבִי חֻקְלָא, וְהוּוּ מִזְמַנִּי הֵהוּא דְמָא, וּמְקָרְבִי
קָרַבְנֵיהוּ, הוּוּ מִתְכַּנְּפִי כָּל אִינּוֹן זִינִין בִּישִׁין, וְחֻמָּאן
לְהוֹן כְּגוּוֹנָא דְשַׁעִירִים, כְּלָהוּ מִלִּיִן שַׁעֲרָא, וּמוֹדְעֵי לְהוּ
מַה דְאִינּוֹן בַּעֲיִין.

תָּא חֲזִי, יִצְחָק מַה כְּתִיב בֵּיהּ, (בְּרֵאשִׁית כו) וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב אֶל
יִצְחָק אָבִיו וַיְמַשְׁהוּ, אָמַר, דָּא לָא אֲתַעֲדִי (ס"א הָבָא לָא
אֲתַעֲר), אֲלָא מִטְלָא דְשַׁמְיָא דְנִגִּיד עַל אַרְעָא. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, וּמִשְׁמֵנִי הָאָרֶץ, בְּכֻלָּא בְּרַכִּיָּה. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין
דְּחֻמָּא לִיָּה בְּשַׁעֲרָא, אָמַר לְמַעַבְר דָּא, וּמִשְׁמֵנִי הָאָרֶץ
אֲצַטְרִיד, וְלֹא זוּהַמָּא דְאַרְעָא, דְּהֵאֵי זוּהַמָּא הוּא
דְאַרְעָא, וְכַד טְלָא דְשַׁמְיָא וּמִגְדָּא דְאַרְעָא מִתְחַבְּרָאן
אֲתַעֲבַר הֵאֵי זוּהַמָּא.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, בְּתַרִּיתָא דְאִינּוֹן כְּתָרִין תְּתַאֲיִן דְלָא

קְדִישֵׁינָּה הָאֵי הוּא, הֵדָא הוּא דְכִתְיִב, (דברים יח) וְדוֹרֵשׁ אֶל
הַמֵּתִים, וְדָא הוּא עֲשִׂירָאָה דְכֻלָּא. דִּתְנִיָא אֲמַר רַבִּי יִצְחָק
אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, נִפְשָׁתָא דְרִשְׁעֵיָא אֵלִין אֵינּוּן מְזִיקִין
דְּעֵלְמָא.

אֲמַר רַבִּי יוֹסִי, אֵי הָכִי טַב לְהוּ לְחֵיִבֵּיָא דְאֵתְעַבְדִּין
מְזִיקִין בְּעֵלְמָא, אֲן הוּא עוֹנֵשָׁא דְגִיְהֵנָם. אֲן הוּא
בִּישָׁא דְזֻמִּינָא לְהוּ בְּהֵהוּא עֵלְמָא. אֲמַר רַבִּי חֵיָא, הָכִי
תְנִינָן, וְהָא אוֹקִימָנָא מְלִי, נִפְשָׁתָא דְרִשְׁעֵיָא בְּשַׁעְתָּא
דְּנִפְקִין מֵעֵלְמָא, כַּמָּה גְרֵדִינִי נְמוֹסִין מְזֻדְמָנִי לְקַבְּלָא
לְהוּ, וְלֹאֲעֵלָאָה לְהוּ לְגִיְהֵנָם, וְעֵאלִין לְהוּ בְּתַלְתַּת דִּינִין
בְּכָל יוֹמָא, בְּגִיְהֵנָם. לְבַתֵּר מְזֻדְוֹגִי בְּהוּ, וְאִזְלִין וְשָׂאֲטִין
בְּעֵלְמָא, וּמִטְעֵן לְהוּ לְרִשְׁעֵיָא, לְאֵינּוּן דְקָא אֲסֵתִים
תְּשׁוּבָה מְקַמֵּיהוּ. לְבַתֵּר תִּיַיבִין לְהוּ לְגִיְהֵנָם, וְאֵתְסַאֲבִין
(נ"א וְאֵתְדִנּוּן) תַּמָּן, וְכַךְ בְּכָל יוֹמָא.

לְבַתֵּר דְאִזְלִין בְּהוּ, וְשָׂאֲטִין בְּהוּ בְּעֵלְמָא, מִהֲדֵרִין
לְקַבְרֵיָהוּ, וְחַמֵּן תּוֹלְעֵתָא דְגוֹפָא מְנַקְרִי בְשָׂרָא
וּמִתְאַבְּלָן עֲלֵיָהוּ, וְאֵינּוּן חֲרָשִׁין הוּוּ אִזְלִי לְבִי קַבְרִי,
וְחֲרָשִׁי בְּחֲרָשֵׁיָהוּ, וְעַבְדִּין חַד צֵלְמָא דְדֵבַר נָשׁ, וְדַבְּחִין
קַמֵּיהּ חַד צְפִירָא. לְבַתֵּר עֵאלִין לְהֵהוּא (דף ע"ב) צְפִירָא,
בְּהֵהוּא קַבְרָא, וְהֵהוּא צֵלְמָא מִתְבָּרִין (ס"א מְדַבְּרִין) לֵיהּ
לְאַרְבַּע סְטָרִין, וּמֵעֵלִין לֵיהּ לְאַרְבַּע זִיווּיִין דְקַבְרָא. כְּדִין

מְחַרְשֵׁי בְּחַרְשֵׁיהוּ, וּמִתְכַנְפֵי אֵינּוֹן כְּנוּפֵי, וְאֵינּוֹן זֵינִין
 בִּישֵׁין, וּמֵייתִין הֵהִיא נִפְשָׁתָא, וְעָאֵל בְּקִבְרָא וּמִשְׁתַּעֵי
 בְּהַדְרֵיהוּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, זִכָּאִין אֵינּוֹן צְדִיקֵיָא בְּעֵלְמָא דִּין,
 וּבְעֵלְמָא דְאָתִי, דְהָא כְּלָהוּ קְדִישֵׁין. גּוּפָא דְלָהוֹן
 קְדִישָׁא. נִפְשָׁא דְלָהוֹן קְדִישָׁא. רוּחָא דְלָהוֹן קְדִישָׁא.
 נִשְׁמָתָא דְלָהוֹן קְדִישָׁא. תְּלַת דְרָגִין אֵינּוֹן, כְּגוּוֹנָא
 דְלְעִילָא. דְתַנְיָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתִיב (בראשית א) תּוֹצֵא
 הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, דָּא הִיא נִשְׁמָתָא (עלֵאָה) דְאָדָם קְדִמָּאָה
 (עלֵאָה). תָּא חַזִּי, תְּלַת דְרָגִין אֵינּוֹן, וְאֵתְדִבְקוּ כֶּחֶד, נֶפֶשׁ,
 רוּחַ, נִשְׁמָה. וְעֵלְאָה מִנֵּיהוּ, נִשְׁמָה.

דָּאָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּכִלְהוּ בְּנֵי נֶשָׂא אֵית נֶפֶשׁ, וְאֵית נֶפֶשׁ
 עֵלְאָה מִנֶּפֶשׁ. זָכָה בַר נֶשׁ בְּהָאֵי נֶפֶשׁ, מְרִיקִין
 עֲלֵיהּ עֵטְרָא חַד, דְאֶקְרִי רוּחַ. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה לב)
 עַד יַעֲרָה עֲלֵינוּ רוּחַ מִמָּרוֹם. כְּדִין אֶתְעַר בַּר נֶשׁ
 בְּאֶתְעָרוּתָא אַחְרָא עֵלְאָה, לְאַסְתַּכְּלָא בְּנִמוּסֵי מְלָכָא
 קְדִישָׁא. זָכָה בַר נֶשׁ בֵּיהּ בְּהֵוָא רוּחָא, מְעַטְרִין לֵיהּ
 בְּכִתְרָא קְדִישָׁא עֵלְאָה, דְכֻלִּיל כְּלָא, דְאֶקְרִי נִשְׁמָה.
 דְאֶתְקְרִי נִשְׁמַת אֱלוֹהֵי.

וְתַאנָּא בְּרוּזָא דְרוּזִין, בְּגוּ רוּזִין דְסִפְרָא דְשְׁלֵמָה מְלָכָא.
 הָאֵי קָרָא, דְכְּתִיב, (קהלת ד) וְשִׁבַּח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים

שֶׁכָּבַר מִתּוֹ, כִּיּוֹן דְּכֹתִיב וְשִׁבַּח אֲנִי אֶת הַמֵּתִים, אֲמַאי
 שֶׁכָּבַר מִתּוֹ. אֶלֶּא שֶׁכָּבַר מִתּוֹ בְּהַאי עֲלָמָא, בְּפוּלְחָנָא
 דְּמֵאֲרִיָּהוֹן. (בראשית רב"ד ע"ב)

וְתַמָּן כְּתִיב, תִּלְתַּת מְדוּרִין עֲבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְצַדִּיקָיָא, חַד (ס"א דְּזָכוּ אִינוּן צַדִּיקָיָא דְּלֹא אִישְׁתְּצִיאוּ מֵהַאי עֲלָמָא

וְכַד אֲצַטְרִיךְ) לְנַפְשָׁן דְּאִינוּן צַדִּיקָיָא, דְּלֹא אֲסַתְּלֶקוּ מֵהַאי
 עֲלָמָא, וְשִׁכְיָחִין בְּהַאי עֲלָמָא. וְכַד אֲצַטְרִיךְ עֲלָמָא
 רַחֲמִין, וְאִינוּן חִיִּין יִתְבִּין בְּצַעְרָא, אִינוּן מְצִלוּ צְלוּתָא
 עֲלֵיהוֹן, וְאִזְלִין וּמוֹדְעִין מְלָה לְאִינוּן דְּמִיכִין דְּחֶבְרוֹן,
 וּמִתְעָרִין, וְעֲאִלִּין לְגַן עֵדֶן דְּאַרְעָא, דְּתַמָּן רוּחִיהוֹן
 דְּצַדִּיקָיָא, מִתְּלַבְּשָׁן בְּעַטְרִין דְּנְהוּרָא, וְאַתֵּייעֲטוּ בְּהוּ,
 וּגְזָרִין גְּזָרָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבִיד רְעוּתָא דְּלְהוֹן,
 וְחַס עַל עֲלָמָא.

וְאִינוּן נַפְשָׁן דְּצַדִּיקָיָא, מִשְׁתַּכְּחִין בְּהַאי עֲלָמָא,
 לְאַגְנָא עַל חֵיָּא, וְהַאי אֲקָרִי נַפֶּשׁ, וְדָא לָא
 אֲסַתְּלֶקָא (ס"א אֲשַׁתְּצִי) מֵהַאי עֲלָמָא, וְשִׁכְיָחָא בְּהַאי עֲלָמָא,
 לְאַסְתְּפֻלָּא וְלִמְנַדְעָא וְלְאַגְנָא עַל דְּרָא. וְהַאי הוּא דְּאֲמָרוּ
 חֲבַרְיָא, דְּמִתִּי יַדְעִי בְּצַעְרָא דְּעֲלָמָא. וְעוֹנֶשָׁא דְּחֵיבִין
 דִּי בְּאַרְעָא, בְּהַאי הוּא, דְּכֹתִיב וְנִכְרְתָהּ הַנֶּפֶשׁ הַזֵּאת
 מֵעַמִּיהָ.

וּמְדוּרָא תַנִּינָא הוּא גַן עֵדֶן דִּי בְּאַרְעָא. בֵּיהַ עֲבַד

קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא מְדוֹרִין עֲלָאין יְקִירִין, כְּגוּוֹנָא דְהָאֵי
 עֲלָמָא, וּכְגוּוֹנָא דְעֲלָמָא עֲלָאָה. וְהִיכְלִין בְּתֵרִין גּוּוֹנִין,
 דְלִית לְהוֹן חוֹשְׁבָנָא, וְאֵילָנִין וְעֶשְׂבִין וְרִיחִין דְסִלְקִין בְּכָל
 יוֹמָא. וּבְהָאֵי אֲתֵר שְׂאֵרֵי הַהוּא דְאֶקְרִי רוּחַ דְאֵינּוּן
 צְדִיקָא, וּמְדוֹרָא דְהַהוּא רוּחָא בֵּיה שְׂאֵרֵי. וְכָל רוּחַ
 רוּחַ מִתְּלַבְּשָׁא בְּלְבוּשׁ יְקִירָא, כְּגוּוֹנָא דְהָאֵי עֲלָמָא,
 וּכְגוּוֹנָא דְהַהוּא עֲלָמָא עֲלָאָה.

מְדוֹרָא תְּלִיתָאָה, הַהוּא מְדוֹרָא עֲלָאָה קְדִישָׁא דְאֵיתְקִרֵי
 צְרוּרָא דְחַיִּי. דְתַמֵּן מִתְעַדְנָא הַהוּא דְרָגָא עֲלָאָה
 קְדִישָׁא, דְאֶקְרִי נְשָׁמָה. וְהָאֵי אֲתֵדְבֵק לְאֲתַעֲנַגָּא בְּעַדוֹנָא
 עֲלָאָה. עֲלֵיהּ כְּתִיב, (ישעיה נח) אֵז תִּתְעַנַּג עַל יְיָ וְהִרְכַּבְתִּיךָ
 וְגו'.

וְתַאנָּא, בְּשַׁעֲתָא דְאַצְטְרִיךְ עֲלָמָא רַחֲמֵי, וְאֵינּוּן
 צְדִיקָא זְכָאִין. הַהוּא נְפֶשׁ דְאֶשְׁתַּכְּחָא
 בְּעֲלָמָא, לְאַגְנָא עַל עֲלָמָא. נְפֶשׁ סְלִיק וְאֵזִיל וְשֹׁאֵט
 בְּעֲלָמָא, וּמוֹדַע לְרוּחַ. וְרוּחַ סְלִיק וְאֲתַעֲטֵר, וּמוֹדַע
 לְנְשָׁמָה. וּנְשָׁמָה לְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא. וּכְדִין חָס קוֹדֶשׁא
 בְּרִיךְ הוּא עַל עֲלָמָא. כְּדִין נַחְתָּא מְעִילָא לְתַתָּא, נְשָׁמָה
 אֹדַע לְרוּחַ, וְרוּחַ אֹדַע לְנַפְשָׁא.

וּבְכָל שַׁבְתָּא וְשַׁבְתָּא, וְרִישׁ יְרַחָא, כְּלָהוּ, מִתְחַבְּרִין
 וּמִתְעַטְרִין כְּחַד, עַד דְאֹזְדוּגוּ לְמִיתֵי לְסַגְדָּא

לְמַלְכָּא עֲלָאָה. וּלְבַתֵּר תִּיַּבִּין לְאַתְרֵיהוּ. הֲדָא הוּא
דְּכְתִיב, (ישעיה סו) וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֻדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבַּת
בְּשַׁבְּתוֹ יבֹא כָּל בֶּשֶׂר וְגו'.

וּבְשַׁעֲתָא דְאַצְטְרִיךְ עֲלֵמָא רַחֲמֵי, וְחֵיָא אֲזִילִי וּמוֹדְעֵי
לְהוּ לְנַפְשֵׁיהוּ דְצַדִּיקָיָא, וּבְכָאן עַל
קְבָרֵיהוּ, אֵינּוֹן דְאַתְחִזּוּ לְאוֹדְעָא לְהוּ. מֵאֵי טַעֲמָא.
דְּשׁוּיִין רְעוּתָא דְלֵהוֹן לְאַתְדַּבְּקָא נַפְשָׁא בְּנַפְשָׁא, (דף ע"א ע"א)
כְּדִין אַתְעָרִין נַפְשֵׁיהוּ דְצַדִּיקָיָא, וּמִתְכַּנְּפִי וְאֲזִלִין
וְשֹׁאטִין לְדַמִּיכֵי חֲבֵרוֹן, וּמוֹדִיעֵי לְהוּ צַעְרָא דְעֲלֵמָא.
וְכִלְהוּ עָאֲלִין בְּהֵוּא פְתַחַא דְגֵן עֵדֶן, וּמוֹדִיעֵי לְרוּחַ.
וְאֵינּוֹן רוּחִין דְמִתְעַטְרִין בְּגֵן עֵדֶן, מְלֵאכֵי עֲלָאִין אֲזִילִי
בִּינֵיהוּ. וְכִלְהוּ מוֹדִיעֵין לְנִשְׁמָה. וּנְשָׁמָה אוֹדְעַת
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכִלְהוּ בְּעָאן רַחֲמֵי עַל חֵיִין, וְחַס
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל עֲלֵמָא בְּגִינֵיהוֹן. וְעַל דָּא אָמַר
שְׁלֵמָה, וְשַׁבַּח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים שְׁכָבָר מִתּוֹ וְגו'.

אָמַר רַבִּי חֵיָא, תַּוּוּהֵנָּא אֵי אִית מֵאן דִּידַע לְאוֹדְעָא לְהוּ
לְמִתֵּיָא, בַּר אֲנִן. אָמַר רַבִּי אַבָּא, צַעְרָא מוֹדְעָא
לְהוּ. אוּרֵייתָא מוֹדְעָא לְהוּ. דְהָא בְּשַׁעֲתָא דְלִית מֵאן
דִּידַע בְּהָאֵי, (בראשית רכ"א ע"א) אֶפְקֵי אוּרֵייתָא סְמוּךְ לְקַבְרֵי,
וְאֵינּוֹן מִתְעָרִי, עַל אוּרֵייתָא עַל מַה אַתְגַּלְיָא לְהֵוּא
אַתְר, כְּדִין דְיוֹמָה אוֹדַע לְהוֹן.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְאִינּוֹן יַדְעֵי דְהָא עֲלָמָא בְּצַעְרָא, וְחֵיִיא
 לָא אֶתְחַזּוֹן, וְלֹא יַדְעֵי לְאֻדְעָא לְהוּ. בֵּיהּ שְׁעָתָא
 כְּלָהוּ צְוּחִין עַל אֹרֵיִיתָא דְאֶתְקַלְנָא וְאֶתְגַּלִּיִּיא לְהֵוּא
 אֶתֶר. אִי בְנֵי נְשָׂא תִיִיבִין וּבְכָאן בְּלָבָא שְׁלִים, וְתִיִיבִין
 קָמִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כְּלָהוּ מִתְכַּנְּשִׁי, וּבְעָאן רַחֲמֵי,
 וּמוֹדִיעִין לְאִינּוֹן דְּמִיכִי חֶבְרוֹן, וְעָאֲלִין וּמוֹדִיעִין לְרוּחַ
 דְּבַגְנָן עֵדָן, כְּמָה דְּאֶמְרָן.

וְאִי אִינּוֹן לָא תִיִיבִין בְּלָבָא שְׁלִים לְמַבְעֵי וּלְמַבְכֵי עַל
 צַעְרָא דְּעֲלָמָא. וּוִי לְהוֹן, דְּכְלָהוּ מִתְכַּנְּפִי לְרִיקָא
 אֶמְרֵי מֵאן גָּרַם לְאֹרֵיִיתָא קְדִישָׁא דְּאֶתְגַּלִּיִּיא עַל יַדֵּיהוּ
 בְּלָא תְּשׁוּבָה. וְכְלָהוּ אֶתְאֵן לְאֶתְחַדְתָּא (ס"א לְאֶדְבְּרָא) חוּבֵיִיהוּ
 בְּגִינֵי כֹף לָא יִהְכוּן תַּמָּן בְּלָא תְּשׁוּבָה וּבְלָא תַעֲנִיתָא
 לְמַבְעֵי בְּעוֹתָא קָמִיִּיהוּ. רַבִּי אַבָּא אָמַר, (ס"א בְּלָא אֶתְלַת) בְּלָא
 תְּלַת תַּעֲנִיתָא. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אֶפִּילוּ חַד, וּבִתְהוּא יוֹמָא,
 וּבְלָבֵד דְּעֲלָמָא יִתִּיב בְּצַעְרָא טְפִי, כְּדִין כְּלָהוּ מוֹדִיעֵי
 לְמַבְעֵי רַחֲמִין עַל עֲלָמָא.

תַּאנָּא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יוֹמָא חַד הוּוּ אֶזְלִי (קמ"ד ע"א, צ"א)
 רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא בְּאוֹרְחָא, עָרְעוּ בְּגוּשׁ
 חֲלָב, וְהוּוּ חָרִיב, יִתְבוּ סְמִיךְ לְבֵי קְבָרֵי, וְרַבִּי יִיסָא הוּוּ
 בִּינְדִיהַ חַד חוּטְרָא (ס"א קִיטְרָא) דְּסֵפֶר תּוֹרָה דְּאֶקְרַע, עַד
 דִּיתְבוּ אֶתְרַגִּישׁ חַד קְבָרָא קָמִיִּיהוּ, וְצוּוח וּוִי וּוִי, דְּהָא

עֲלָמָא בְּצַעְרָא שְׁכִיחַ, הָא אֹרִייתָא הֲכָא דְאַתְגְּלִיָּא, אוּ
חֵיָּא אַתּוּ לְחֵיכָא עֲלֹן, וּלְכִסְפָּא בְּכִסּוּפָא עֲלֹן
בְּאֹרִייתֵיהּ. אֲזִדְעֻזְעוּ רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה מֵאֵן אַתְּ. אָמַר לִיה מִיִּתָּא אֲנָא, וְהָא
אַתְעֲרָנָא לְגַבִּי סֵפֶר תּוֹרָה. דְּזִמְנָא חֲדָא הָוֵה יְתִיב
עֲלָמָא בְּצַעְרָא, וְאַתּוּ חֵיָּא הֲכָא, לְאַתְעֲרָא לֹן בְּסֵפֶר
תּוֹרָה, וְאֲנָא וְחִבְרָאֵי אֶקְדִּימְנָא לְגַבִּי דְּמִיכִי חֶבְרוֹן, וְכַד
אַתְחַבְרוּ בְּגֵן עֵדֵן בְּרוּחֵיהוֹן דְּצַדִּיקֵיָּא, אֲשַׁתְּכַח קַמִּיָּהוּ,
דִּהְהוּא סֵפֶר תּוֹרָה דְּאִיִּתּוּ לְקַמֵּן אֵינּוֹן חֵיָּא, הָוֵה פְּסוּל
וּמִשְׁקַר בְּשִׁמְא דְּמַלְכָּא, עַל דְּאַשְׁתְּכַח וְא"ו יִתִּיר בְּהֵהוּא
קָרָא (וּיקְרָא יָא) דְּוִשְׁמַעַת שְׁמַע שְׁתֵּי פְּרָסוֹת, וְאַמְרוּ דִּהוּאֵיל
וְשִׁקְרוּ בְּשִׁמְא דְּמַלְכָּא דִּלָּא יְתוּבוֹן לְגַבִּיהוֹן, וְדַחוּ לִי
וּלְחִבְרָאֵי בְּהֵהוּא שְׁעֵתָא מִבֵּי מְתִיבְתָּא.

עַד דְּחַד סָבָא דִּהְוֵה בֵּינֵיהוֹן, אֲזַל וְאִיִּתִּי סֵפֶרָא דְּרַב
הַמְּנוּנָא סָבָא, וְכַדִּין אַתְעֲרַר (קַהֲלַת רַבָּה פְּסוּק שְׁלַח לַחֲמֹךְ) רַבִּי
אַלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, דִּהְוֵה קָבִיר עֲמִנָּא, וְאֲזַל וּבִעָא בְּגֵן
עֵדֵן עַלִּיָּהוּ, וְאַתְסִי עֲלָמָא, כְּדִין שָׂאֲרוּ לֹן, וּמֵן הֵהוּא
יּוֹמָא דְּסַלְיָקוּ לִיה לְרַבִּי אַלְעָזָר מִבֵּי קִבְרָא דָּא,
וְאַתִּיָּהִיב לְגַבִּי אָבוּהָ, לִית מֵאֵן דְּאַתְעֲרַר לְמִיָּקָם קַמִּיָּהוּ
דְּדְּמִיכִי חֶבְרוֹן, דְּמִסְתַּפִּינָא מִן הֵהוּא יּוֹמָא דְּדַחוּ לִי
וּלְחִבְרֵי. וְהַשְׁתָּא אַתִּיתוֹן לְגַבֵּן, וְסֵפֶר תּוֹרָה גַּבִּיכּוֹן,

אֲמִינָא דְהָא עֲלָמָא בְּצַעְרָא אֲשַׁתְּכַח. וְעַל דָּא
 אֲזִדְעֻזְעָנָא, דְאֲמִינָא מֵאן יִקְדִים לְאֻדְעָא לְאִינּוֹן זַכָּאי
 קְשׁוּט דְמִיכִי חֶבְרוֹן, אֲשַׁתְּמִיט רַבִּי יִיסָא בְּהֵוֹא קִיטְרָא
 דְסֵפֶר תּוֹרָה. אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, חֶס וְשְׁלוֹם לֵית עֲלָמָא
 בְּצַעְרָא, וְאַנָּן לָא אֲתִינָן לְהָאִי.

קָמוּ רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא וְאֲזָלוּ. אָמַרִי, וְהָאִי בְּשַׁעְתָּא
 דְזַכָּאִין לָא אֲשַׁתְּכַחוּ בְּעֲלָמָא, עֲלָמָא לָא מִתְקִימָא
 אֲלָא בְּגִיבִיהוֹן דְּמִתְיִיא. אָמַר רַבִּי יִיסָא, בְּשַׁעְתָּא
 דְּאֲצֻטְרִיךְ עֲלָמָא לְמִטְרָא, אֲמַאי אֲזִלִּינָן לְגִבִּיהוֹן
 דְּמִתְיִיא, וְהָא כְּתִיב (דף ע"א ע"ב) (דברים יח) וְדוֹרֵשׁ אֶל הַמַּתִּים
 וְאָסִיר. אָמַר לִיהַ עַד כָּאֵן לָא חֲמִיתָא גְּדַפָּא דְצַפְרָא
 דְעֵדָן. וְדוֹרֵשׁ אֶל הַמַּתִּים, אֶל הַמַּתִּים דְיִיקָא. דְאִינּוֹן
 חֲיִיבֵי עֲלָמָא, דְאִינּוֹן מֵעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה,
 דְאֲשַׁתְּכַחוּ תְּדִיר מַתִּים. אֲבָל יִשְׂרָאֵל דְאִינּוֹן זַכָּאי קְשׁוּט,
 שְׁלֵמָה קָרָא עֲלֵיהוּ (קהלת ד) וְשָׁבַח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים שְׁכָבֵר
 מִתּוֹ, בְּזַמְנָא אַחְרָא וְלֹא הִשְׁתָּא. שְׁכָבֵר מִתּוֹ, וְהִשְׁתָּא
 אִינּוֹן חֲיִין.

וְעוֹד, דְשָׂאָר עַמִּין כּוּד אֲתָאֵן לְמִתִּיהוֹן, אֲתִיִין בְּחַרְשִׁין,
 לְאֲתַעְרָא עֲלֵיהוּ זִינִין בִּישִׁין. וְכַד יִשְׂרָאֵל אֲתָאֵן
 לְמִתִּיהוֹן, אֲתִיִין בְּכַמָּה תְּשׁוּבָה לְקַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
 בְּתַבִּירוֹ דְלִבָּא, בְּתַעֲנִיתָא לְקַבְּלִיהַ, וְכֹלָא בְּגִין דְנִשְׁמַתִּין

קְדִישִׁין יִבְעוֹן רַחֲמֵי לְקַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַלֵּיהוּ,
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַיִּים עַל עֲלָמָא בְּגִינֵיהוֹן.
 וְעַל דָּא תַנִּינָן, צְדִיקָא אַף עַל גַּב דְּאִתְפֹּטֵר מֵהַאי
 עֲלָמָא, לָא אִסְתַּלַּק וְלָא אִתְאַבִּיד מִכְּלָהוּ עַלְמִין,
 דְּהָא בְּכֻלָּהוּ עַלְמִין אֲשַׁתְּכַח יִתִיר מִחַיִּינֵי. דְּבַחֲיִינֵי
 אֲשַׁתְּכַח בְּהַאי עֲלָמָא בְּלַחֲדוּי, וְלִבְתַר אֲשַׁתְּכַח בְּתַלַּת
 עַלְמִין, וְזַמִּין לְגַבֵּייהוּ, דְּכַתִּיב, (שיר השירים א) עֲלָמוֹת
 אֶהְבוּךָ, אֵל תִּקְרִי עֲלָמוֹת, אֵלָא עוֹלָמוֹת. זְכָאָה
 חוֹלְקִיהוֹן.

תַּאנָּא, כְּתִיב (שמואל א כה) וְהִיִּתָּה נַפֶּשׁ אֲדוֹנֵי צְרוּרָה בְּצִרּוֹר
 הַחַיִּים, וְהִיִּתָּה נַפֶּשׁ אֲדוֹנֵי, נִשְׁמַת אֲדוֹנֵי מִבְּעֵי
 לֵיהּ. אֵלָא כְּמָה דְּאִמְרָן, דְּזְכָאָה חוֹלְקִיהוֹן דְּצְדִיקָיָא
 דְּכֻלָּא אִתְקַשְׁר דָּא בְּדָא, נַפֶּשׁ בְּרוּחַ, וְרוּחַ בְּנִשְׁמָה,
 וְנִשְׁמָה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אֲשַׁתְּכַח דְּנַפֶּשׁ צְרוּרָה
 בְּצִרּוֹר הַחַיִּים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַאי דְּאִמְרוּ חֲבַרְיָא, גָּלוּתָא דְּסֵפֶר
 תוֹרָה אֶפִּילוּ מִבֵּי כְּנִישְׁתָּא לְבֵי כְּנִישְׁתָּא אַחֲרָא
 אָסִיר. וְכַל שְׁכָן לְבֵי רַחוּב, אִמַּאי לְבֵי רַחוּב. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, כְּמָה דְּאִמְרָן, בְּגִין דִּיתְעָרוֹן עָלֵיהּ וִיתְבְּעוֹן רַחֲמֵי
 עַל עֲלָמָא. אָמַר רַבִּי אַבָּא, שְׁכִינְתָּא כַּד אִתְגַּלְיָא הָכִי
 נְמִי מֵאַתָּר לְאַתָּר, עַד דְּאִמְרָה (ירמיה ט) מִי יִתְנַנֵּי בַּמַּדְבָּר

מְלוֹן אוֹרְחִים וְגו' אוֹף הָכָא בְּקִדְמִיתָא מִבֵּי כְּנִישְׁתָּא לְבֵי
כְּנִישְׁתָּא, לְבַתְרָא לְבֵי רְחוּב, לְבַתְרָא בְּמִדְבַר מְלוֹן אוֹרְחִים.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּנֵי בְּבַל מְסַתְּפוּ וְלֹא קָא עֲבָרֵי אֶפְּלוּ
מִבֵּי כְּנִישְׁתָּא לְבֵי כְּנִישְׁתָּא, כָּל שְׁפָן הָאֵי.

תְּנִיָא, אָמַר לְהוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחַבְרֵיָא, בְּיוֹמַי לֹא
יִצְטָרְכוּן בְּנֵי עֲלָמָא לְהָאֵי. אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי,
צְדִיקָיָא מְגִינִין עַל עֲלָמָא בְּחַיֵּיהוֹן, וּבְמִיתָתְהוֹן יוֹתֵר
מִחַיֵּיהוֹן. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, ^(ישעיה לז) וּגְבוּתִי עַל הָעִיר
הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ לְמַעַנִי וּלְמַעַן דָּוֵד עַבְדִּי, וְאֵילוּ בְּחַיֵּיהוּ
לֹא כְּתִיב. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מַאי שְׁנָא הָכָא דְכְּתִיב לְמַעַנִי
וּלְמַעַן דָּוֵד עַבְדִּי, דְּשָׁקִיל הָאֵי לְגַבֵּי הָאֵי. אָלָא, בְּגִין
דְּדוּד זָכָה לְאַתְקַשְׁרָא בְּרַתִּיכָא קְדִישָׁא דְאַבְהַתָּא, וּבְגִין
כֶּף כְּלָא חַד, בְּרִיךְ הוּא לְעָלַם וּלְעֵלְמֵי עֲלָמֵיָא.

^(ויקרא יח) כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִשְׁבַּתֶּם בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ,
רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, ^(תהלים קב) לְסֹפֵר בְּצִיּוֹן שֵׁם יי' וְתִהְלָתוּ
בִירוּשָׁלַם. תַּמָּן תְּנִינָן, שְׁמָא קְדִישָׁא סְתִים וְגַלְיָא.
וְאוֹרֵייתָא דְהִיא שְׁמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, סְתִים וְגַלְיָא. וְכָל
קָרָא דְבְּאוֹרֵייתָא, וְכָל פְּרֻשְׁתָּא דְאוֹרֵייתָא, סְתִים וְגַלְיָא.
דְּתְנִיָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִחְצִיפּוֹתָא דְצַדִּיקַת חַדָּא, נִפְקָן
כְּמָה טְבָאן לְעֵלְמָא. וּמָאן הִיא. תָּמַר. דְכְּתִיב,
^(בראשית לח) וַתֵּשֶׁב בְּפֶתַח עֵינַיִם. אָמַר רַבִּי אַבָּא, פְּרֻשְׁתָּא

דָּא מוֹכַח, דְּאוֹרֵייתָא סְתִים וְגִלְיָא. וְהָא אִסְתְּכַלְנָא
בְּאוֹרֵייתָא כְּלָא, וְלֹא אֲשַׁכְחָנָא אֲתֵר דְּאִקְרִי פֶתַח עֵינַיִם,
אֶלָּא כְּלָא סְתִים, וְרוּזָא דְּרוּזִין הוּא.

וְתַנְיָא, מֵאֵי חֲמָאֵת צְדָקָת זֹו לְעוֹבְדָא דָּא. אֶלָּא יַדְעַת
בְּבֵיתָא דְּחֲמוּהֵי אֲרַחוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֵיךְ
מְדַבֵּר הָאֵי עֲלָמָא עִם בְּנֵי נְשָׂא. וּבְגִין דְּהֵיא יַדְעַת,
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹקִים מְלָה עַל יַדְהָא. וְאִזְלָא הָא כְּמָה
דְּתַנְיָנוּ, אֲזַדְמַנַּת הוֹת בֵּת שְׁבַע מו' יְמֵי בְּרֵאשִׁית לְמַהוּי
אֲמִיָּה דְּשִׁלְמָא מְלָכָא. אוּף הָכָא אֲזַדְמַנַּת הוֹת תָּמַר לְדָא,
מִיּוֹמָא דְּאֲתַבְּרִי עֲלָמָא.

וְתֵשֵׁב בְּפֶתַח עֵינַיִם, מֵאֵן פֶּתַח עֵינַיִם כְּמָה דְּאֵת אֲמַר,
(בראשית יח) וְהוּא יוֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהֶל. וְכַתִּיב, (שמות יב)

וּפְסַח יְי' עַל הַפֶּתַח. וְכַתִּיב (תהלים קיח) פֶּתַחוּ לִי שַׁעְרֵי צְדָקָה
וְגו'. עֵינַיִם: דְּכָל עֵינַיִן דְּעֲלָמָא (דף ע"ב ע"א) לְהֵאֵי פֶתַח
מְצַפָּאן. אֲשֶׁר עַל דְּרָךְ תְּמַנְתָּה, מֵאֵי תְּמַנְתָּה. כְּמָה דְּאֵת
אֲמַר (במדבר יב) וְתִמְוֹנַת יְי' יִבִּיט. וְהִכִּי אוֹקִימָנָא, תָּמַר
אוֹקִימַת מְלָה לְתַתָּא, וּפְרַחַת פְּרַחִין, וְאֲנִיצַת עַנְפִּין בְּרוּזָא
דְּמַהִימְנוּתָא.

(הושע יב) וִיהוּדָה עוֹד רָד עִם אֵל וְעִם קְדוּשִׁים נֶאֱמָן. וִירָאָה
יְהוּדָה וַיִּחְשְׁבֶהָ לְזוֹנָה וְגו'. כְּמָה דְּאֵת אֲמַר, (משלי ל)

כֵּן דְּרָךְ אִשָּׁה מְנַאֲפַת. כִּי כִסְתָה פָּנֶיהָ, וְאוֹקִימָנָא כִּי

כִּסְתָה פְּנֵיהָ, כִּמָּה דָּאת אָמַר, אֲכָלָה וּמָחַתָּה פִּיָּה,
 אוֹקִידַת עֲלָמָא בְּשִׁלְהוּבוּי, וְאָמְרָה לֹא פִּעֲלַתִּי אוֹן. מַאי
 טַעְמָא. בְּגִין כִּי כִסְתָה פְּנֵיהָ, וְלִית מֵאן דִּידַע אוֹרְחָהּ,
 לְאִשְׁתּוּבָא מְנָה. וַיֵּט אֵלֶיהָ אֶל הַדֶּרֶךְ, אֶל הַדֶּרֶךְ מִמֶּשׁ,
 לְאִתְחַבְּרָא תוּוּרָא בְּסוּמְקָא. וַיֹּאמֶר הָבֵה נָא אָבָא אֵלַיָּךְ
 וְגו', הָא אוֹקִימְנָא הָבֵה בְּכָל אַתְרַ.

כִּי לֹא יָדַע כִּי כִלְתוּ הִיא. כִּי כִלְתוּ הִיא דְעֲלָמָא,
 מִתְרַגְּמִינָן אַרְי שְׂצִייתָא דְעֲלָמָא הִיא. מַאי טַעְמָא
 לֹא יָדַע. בְּגִין דְהָא מְנַהֲרָן אֲנַפְחָא, לְקַבְּלָא מְנִיָּה,
 וְאִזְדַּמְּנָא לְאִתְבַּסְמָא וְלִרְחֻמָּא עֲלָמָא (דְּבַר אַחֲרֵי) כִּי כִלְתוּ
 הִיא, דָּא פְּלָה מִמֶּשׁ, דְּכַתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) אֲתִי מִלְּבַנּוֹן
 פְּלָה.

וְתֹאמַר מַה תִּתֵּן לִי כִּי תָבֵא אֵלַי. הַשְׁתָּא פְּלָה בַּעֲיָא
 תְּכַשִּׁיטָהּ. וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדֵי עֲזִים מִן
 הַצֹּאן. לְמַלְכָּא דְתוּה לִיָּה בְּרָא מֵאֲמַהוּ חֲדָא, וְאִזִּיל
 בְּהִיכְלָא, בַּעֲא מַלְכָּא לְאִתְנַסְבָּא בְּמִטְרוֹנִיתָא עֲלָאָה,
 וְלֹא עֲלָאָה בְּהִיכְלִיָּה. אָמְרָה מֵאן יְהִיב לִיָּה בְּהִיכְלִיָּה
 דְּמַלְכָּא (נ"א מֵאן יְהִיב לִיָּה לְדִין בְּהִיכְלִיָּה דְּמַלְכָּא. אָמַר מַלְכָּא), אָמַר מִכַּאן
 וְלַהֲלָאָה אֲשַׁדְּר וְאִתְרִיף לְבָרָא דְאֲמַהוּ מֵהִיכְלָא דִּילִי.
 כִּךְ נָמִי הָכָא, אָנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדֵי עֲזִים מִן הַצֹּאן. וְהָא
 אוֹקִימְנָא, בְּלֹא תַבְּשִׁל גְּדֵי. וְכָל אֵינּוֹן בְּסִטְרָא

דְּבִכּוֹר בְּהֶמָּה קָא אָתוּ. וְעַל דָּא לָא פְּתִיב אָנְכִי אָתָּן,
אָלָא אָנְכִי אֲשַׁלַּח, אֲתָרִיף וְאֲשַׁדֵּר לִיָּהּ, דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח
בְּהִיכְלִי.

וְתֹאמַר אִם תִּתֵּן עֲרֵבוֹן עַד שְׁלַחְךָ. אֵלִין אֵינּוֹן סִימָנִין
דְּמִטְרוֹנִיתָא, דְּאֲתַבְּרָכָא מִן מַלְכָּא בְּזוּוּגָהָא.
וַיֹּאמֶר מַה הָעֲרֵבוֹן אֲשֶׁר אָתָּן לָךְ, וְתֹאמַר חוֹתְמֶךָ וּפְתִילְךָ
וּמִטָּךְ. אֵלִין אֵינּוֹן (נ"א סִטְרִי) קִטְרֵי עֲלָאֵי, תְּכַשִּׁיטָהָא דְּכֻלָּהּ
אֲתַבְּרָכָא מִתְּלַתָּא אֵלִין, נְצַח הוּד יִסוּד, וְכֻלָּא אֲשַׁתְּכַח
בְּתַלְתָּא אֵלִין וְכֻלָּהּ (ס"א מְנַצַּח הוּד יִסוּד) מִהֲכָא מִתַּבְּרָכָא. מִיַּד
וַיִּתֵּן לָהּ וַיִּבֹא אֵלֶיהָ וַתַּהַר לוֹ.

וַיְהִי כַּמְשָׁלֵשׁ חֲדָשִׁים. מֵאֵן מְשָׁלֵשׁ חֲדָשִׁים. בְּתַר
דִּיתְלָתוֹן יִרְחֵא, וְהָא ג' יִרְחִין אִוְקִימָנָא. וְהֲכָא
כַּמְשָׁלֵשׁ חֲדָשִׁים, דְּשָׂאֲרֵי יִרְחָא רְבִיעָאָה לְאֲתַעְרָא דִּינִין
בְּעֵלְמָא בְּחוּבֵי בְּנֵי נֶשָׂא, וְהִיא יִנְקָא מִסְטָרָא אַחֲרָא.
כְּדִין, וַיּוֹגֵד לִיהוּדָה לֵאמֹר זָנְתָה תְּמָר פְּלִתְךָ, הָא פְּלָה
בְּסִטְרָא אַחֲרָא אֲשַׁתְּכַחַת. מַה פְּתִיב, הוֹצִיאֻהָ. כְּמָה
דְּכְתִיב, (אִיכָה ב) הַשְׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תְּפֹאֲרֵת יִשְׂרָאֵל.
וְתִשְׂרָף, בְּשִׁלְהוּבֵי טִיְהָרָא בְּגָלוּתָא.

מַה פְּתִיב, הִיא מוּצָאָת, לְאֲתַמְשָׁכָא בְּגָלוּתָא. וְהִיא
שְׁלַחָה אֶל חַמִּיָּה לֵאמֹר לְאִישׁ אֲשֶׁר אֵלֶה לוֹ. לְאִישׁ
אֲשֶׁר אֵלֶה מִמֶּנּוּ לָא פְּתִיב, אָלָא לְאִישׁ אֲשֶׁר אֵלֶה לוֹ.

דִּילִיָּה סִימָנִין אֲלִין מִשְׁתַּכְּחִין, אֲנָכִי הָרָה. מִיַּד וַיִּכַּר
 יְהוּדָה וַיֹּאמֶר צְדָקָה מִמֶּנִּי. צְדָקָה וַדַּאי, וְשָׂמָא גָרִים.
 מֵאֵן גָּרִים לָהּ, שָׂמָא דָּא. הָדָר וְאִמֵּר מִמֶּנִּי, דְּכַתִּיב, (תהלים
 יא) כִּי צִדִּיק יִי' צְדָקוֹת אֱהֵב יִשְׂרָיִל יַחֲזוּ פָּנֵינוּ. צְדָקָה: צְדָק
 ה', דְּמִמֶּנִּי נִטְלַת שָׂמָא דָּא. מִמֶּנִּי יִרְתָּא. מִמֶּנִּי אֲשַׁתְּכַחַת.
 אִמֵּר רַבִּי יוֹסִי, מֵאֵי טַעְמָא חָמִיָּה כְּתִיב בְּאַתָּר חַד,
 יְהוּדָה בְּאַתָּר אַחֲרָא. אִמֵּר לִיָּהּ, כֹּלָּא אֲתַקְטֵר דָּא
 בְּדָא. חָמִיָּה, בְּאַתָּר עֲלָאָה תְּלִי.

אִמֵּר רַבִּי אֶלְעָזָר, פְּרֻשָׁתָּא דָּא אוֹקִימָנָא בְּרוּזָא עֲלָאָה,
 בְּכַמָּה גְּוֹנִין. כַּד יִסְתַּכְּלוֹן מְלִי, מֵינָהּ יִשְׁתַּמַּע רִזִּין
 דְּאוֹרְחוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְדִינּוּי בְּכָל אַתָּר. וְהֵיא
 יַדְעַת וְאִקְדִּימַת גְּרַמָּאָה לְמַלְּהָ דָּא, לְאַשְׁלָמָא אוֹרְחוּי
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דִּינִפְקוּ מֵינָהּ מְלָכִין שְׁלִיטִין,
 וְזַמִּינִין לְשַׁלְטָאָה עַל עֲלָמָא. וְרוּת כְּהֵאֵי גְּוֹנָא עֲבַדַּת.
 אִמֵּר רַבִּי אַבָּא, פְּרֻשָׁתָּא דָּא בְּרוּזָא דְּחַכְמַתָּא דְּאוֹרֵייתָא
 אֲתַקְשָׂרָא, וְכֹלָּא סְתִים וְגַלְיָא. וְאוֹרֵייתָא כֹּלָּא
 כְּהֵאֵי גְּוֹנָא אֲשַׁתְּכַחַת. וְלִית לָהּ מְלָהּ בְּאוֹרֵייתָא, דְּלֵא
 רְשִׁים בָּהּ שָׂמָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, דְּסְתִים וְגַלְיָא. (דף ע"ב ע"ב)
 בְּגִינֵי כַּךְ, סְתִימֵי דְּאוֹרֵייתָא, קַדִּישֵׁי עֲלִיוֹנִין יִרְתִּין לָהּ,
 וְאַתְּגַלְיָא בְּשָׂרָא בְּנֵי עֲלָמָא. כְּגֹוֹנָא דָּא כְּתִיב, (תהלים קב)
 לְסֵפֶר בְּצִיּוֹן שֵׁם יִי' וְתַהֲלִתוּ בִירוּשָׁלַם, דְּהֵא בְּצִיּוֹן

בְּמִקְדָּשָׁא, שְׂרִי לְאֲדַכְרָא שְׁמָא קַדִּישָׁא כַּדְקָא חֲזִי. וְלִבְר
בְּכִינוּיֹו. וְעַל דָּא כְּלָא סְתִים וְגַלְיָא. תְּאַנָּא, כָּל מֵאן
דְּגַרַע אֶת חַד מְאֹרֵייתָא. אוּ יוֹסִיף אֶת חַד בְּאֹרֵייתָא,
כְּמֵאן דְּמִשְׁקֵר בְּשְׁמָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה דְּמִלְכָּא.

אֲמַר רַבִּי יִצְחָק, עוֹבְדָא דְּמִצְרַיִם פְּלַחִין לְשַׁפְּתָהּ, כְּמָה
דְּאוּקִימְנָא. עוֹבְדָא דְּכְנַעֵן, פְּלַחִין לְהֵהוּא דְּאֶקְרִי
(שמות יב) שְׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר. וְעַל דָּא כְּתִיב, (בראשית ט)

אֲרוּר כְּנַעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה לְאַחִיו. בְּגִין כֶּךָ כְּלָהוּ
מִכְּתִיבִין (ס"א מְבַרְכִין) (ס"א מְכַדְבִּין) בְּמַלְיָן קַדִּישִׁין, וְעֲבָדִין
עוֹבְדִין (ס"א עֲרִיין) בְּכְלָא. בְּגִינֵי כֶּךָ כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם
אֲשֶׁר יִשְׁבְּתֶם בָּהּ וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, דְּעֲבָדִין דִּינִין (ס"א
דִּינִין) בִּישִׁין לְשִׁלְטָא עַל (נ"א לְסַאבָּא) אֲרַעָא, כְּמָה דָּאֵת אָמַר
וְלֹא תִטְמֵא אֶת אֲדָמְתְךָ. וּכְתִיב וְתִטְמֵא הָאֲרֶץ.

(ויקרא יח) כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו', רַבִּי חֵיִיא פָּתַח, (איוב לח)
לְאַחֲזוֹ בְּכַנְפוֹת הָאֲרֶץ וְגו', תְּאַנָּא, זְמִין קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְדַכָּאָה לְאַרְעִיהָ, מִכָּל מְסַאבּוּתָא דְּעַמִּין
עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, דְּסַאִיבּוּ לָהּ. כְּהֵאִי מֵאן דְּאֶחִיד
בְּטָלִיתִיהָ, וְאַנְעַר טְנוּפָא מִנִּיהָ. וְכָל אֵינּוֹן דְּאֶתְקַבְּרוּ
בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא, לְמִשְׁדֵּי לוֹן לִבְר, וְלְדַכָּאָה אֲרַעָא
קַדִּישָׁא מְסִטְרָא אַחְרָא (ס"א קַדִּישָׁא אַחְרָא), כְּבִיכּוֹל דְּהוּה
מִתְזַנָּא לְשָׂאָר רַבְרְבֵי עַמִּין, וְלְקַבְּלָא מְסַאבּוּתָא דְּלַהוֹן,

וּלְדַבְּרָא לֹון. וְזַמִּין לְדַכְּאָה לָהּ וּלְאַעְבְּרָא לֹון לְבַר.
 רַבִּי שְׁמַעוֹן הָוּה מְדַכֵּי טוּרִי (ס"א שו"ק) דְּטַבְּרִיא, וְכָל דְּהוּה
 תַּמָּן מִית, הָוּה סָלִיק לֵיהּ, וּמְדַכֵּי אַרְעָא. תַּאנָּא,
 כְּתִיב (ירמיה ב) וּתְבֹאוּ וּתְטַמְּאוּ אֶת אֲרָצִי וְגו', אֲמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, זַכָּאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן דְּזַכֵּי בְּחַיִּינֵי לְמִשְׁרֵי מְדוּרָא
 בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא. דְּכָל מֵאֵן דְּזַכֵּי לָהּ, זַכֵּי לְאַנְגְּדָא מְטָלָא
 דְּשַׁמְיָא דְלַעִילָא, דְנַחֲתִית עַל אַרְעָא. וְכָל מֵאֵן דְּזַכֵּי
 לְאַתְקֻשְׂרָא בְּחַיִּינֵי בְּהַאי אַרְעָא קַדִּישָׁא, זַכֵּי לְאַתְקֻשְׂרָא
 לְבַתַּר בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה.

וְכָל מֵאֵן דְּלֹא זַכֵּי בְּחַיִּינֵי, וּמֵייתִין לֵיהּ לְאַתְקֻבְּרָא תַּמָּן,
 עָלֵיהּ כְּתִיב, (ירמיה ב) וּנְחַלְתִּי שַׁמְתָם לְתוֹעֵבָה. רוּחִיָּה
 נִפְיִק בְּרִשׁוּתָא נּוֹכְרָאָה אַחֲרָא, וְגוֹפִיָּה אֲתִי תַּחֲוֹת רִשׁוּתָא
 דְאַרְעָא קַדִּישָׁא, כְּבִיכּוּל עֲבִיד קַדִּישׁ חוּל, וְחוּל קַדִּישׁ.
 וְכָל מֵאֵן דְּזַכֵּי לְמִיפִק נְשַׁמְתִּיָּה בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא, אֲתַכְּפְּרוּ
 חוּבּוּי, וְזַכֵּי לְאַתְקֻשְׂרָא תַּחֲוֹת גְּדַפּוּי דְשַׁכִּינְתָא, דְכְּתִיב,
 (דברים לב) וְכִפֵּר אֲדָמָתוֹ עִמּוֹ. וְלֹא עוֹד אֶלָּא אִי זַכֵּי בְּחַיִּינֵי,
 זַכֵּי לְאַתְמַשְׁכָּא עָלֵיהּ רוּחָא קַדִּישָׁא תְּדִיר, וְכָל מֵאֵן
 דִּיתִיב בְּרִשׁוּתָא אַחֲרָא, אֲתַמְשֵׁךְ עָלֵיהּ רוּחָא אַחֲרָא
 נּוֹכְרָאָה.

תַּאנָּא, כַּד סָלִיק רַב הַמְּנוּנָא סָבָא לְהַתָּם, הָוּוּ עִמִּיָּה
 תְּרִיסַר בְּנֵי מְתִיבְתָא דִּילֵיהּ, אֲמַר לֹון, אִי אָנָּא

אָזִיל לְאַרְחָא דָּא, לָאו עַל דִּידי קָא עֲבִידְנָא, אֶלָּא
 לְאַתְבָּא פְּקֻדוֹנָא לְמֵאַרְיָה. תְּנִינָן כָּל אֵינּוֹן דְּלֵא זְכוּ לְהֵאֵי
 בְּחֵייוֹי, אֶתִּיבִין פְּקֻדוֹנָא דְמֵאַרְיָהוֹן לְאַחֲרָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּגִינֵי כְּה, כָּל מֵאן דְּאֵעֲבַר מֵאֵינּוֹן זִינִין
 בִּישִׁין, אוּ רְשׁוּתָא אַחֲרָא בְּאַרְעָא, אַרְעָא
 אֶסְתָּאבֵּת, וּוִי לִיָּה לְהֵהוּא גְבַר, וּוִי לְנַפְשִׁיה, דְּהֵא אַרְעָא
 קַדִּישָׁא לָא מְקַבְּלָא לִיָּה לְבַתֵּר. עָלִיָּה כְּתִיב, (תהלים קד)
 יִתְמוּ חֲטָאִים מִן הָאָרֶץ, בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּבְעוֹלָם הַבָּא,
 וְרָשָׁעִים עוֹד אֵינָם, בְּתַחֲיִית הַמֵּתִים, כְּדִין בְּרַכִּי נַפְשִׁי
 אֶת יְיָ הַלְלוּיָהּ.

אֶת מְשַׁפְּטֵי תַעֲשׂוּ וְאֶת חֻקֵּי תִשְׁמְרוּ לְלַכֵּת בְּהֵם
 (ויקרא יח) וְגו', רַבִּי אַבָּא אָמַר, זַכָּאָה חוּלְקָא דִּישְׂרָאֵל,
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְרַעֵי בְּהוּ מְכַל עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה
 זָרָה, וּבְגִין רַחֲמֵימּוֹתָא דִּילִיָּה עָלִיָּהוּ, יְהִיב לֹון נִימוּסִין
 דְּקָשׁוּט, נְטַע בְּהוּ אֵילָנָא דְחַיִּי, אֲשֶׁרִי שְׂכִינְתָא בִּינֵיָּהוּ.
 מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דִּישְׂרָאֵל רְשִׁימִין בְּרְשִׁימָא קַדִּישָׁא
 בְּבִשְׂרֵיהוֹן. וְאַשְׁתְּמוּדְעֹן דְּאֵינְהוּ דִּילִיָּה, (אשׁתמוּדְעֹן) מִבְּנֵי
 הִיכְלִיָּהּ.

וּבְגִינֵי כְּה, כָּל אֵינּוֹן דְּלֵא רְשִׁימִין בְּרְשִׁימוֹ קַדִּישָׁא (דף
 ע"ג ע"א) בְּבִשְׂרֵיהוֹן לָאו אֵינּוֹן דִּילִיָּה, וְאַשְׁתְּמוּדְעֹן
 דְּכֻלְהוּ מִסְטָרָא דְמִסְאָבוּתָא אֶתִּינ, וְאַסִּיר לְאַתְחַבְּרָא

בְּהוּ, וְלֹא שְׁתָּעִי בְּהַדְיָיָהוּ, בְּמִלּוֹי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 וְאָסִיר לְאוּדְעָא לְהוּ מְלִי דְאוּרִייתָא, בְּגִין דְאוּרִייתָא
 כֹּלָּא שְׂמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכֹל אֶת דְאוּרִייתָא,
 מִתְקַשְׂרָא בְשְׂמָא קְדִישָׁא. וְכֹל מֵאֵן דְלֹא אֶתְרָשִׁים
 בְּרִשְׂמָא קְדִישָׁא בְּבִשְׂרִיהּ, אָסִיר לְאוּדְעָא לִיהּ מְלָה
 דְאוּרִייתָא. וְכֹל שְׂכֵן לְאֶשְׁתֵּי דֵלָא (נ"א לְאֶסְתְּבֵלָא) בִּיהּ.

רַבִּי שְׂמַעוֹן פְּתַח, (שְׁמוֹת יב) זֹאת חֻקַּת הַפֶּסַח כֹּל בֶּן נָכַר לֹא
 יֹאכַל בוֹ, וְכֹתִיב וְכֹל עֶבֶד אִישׁ וְגוֹ'. וְכֹתִיב תּוֹשֵׁב
 וְשָׂכִיר לֹא יֹאכַל בוֹ. וּמָה פֶּסַח דְאִיהוּ בְשָׂרָא לְמִיכָלָא,
 עַל דְאֶתְרָמִיז בְּמְלָה קְדִישָׁא, אָסִיר לְכֹל הָנִי לְמִיכַל בִּיהּ,
 וְלְמִיחָב לְהוּ לְמִיכַל, עַד דְאֶתְגְּזֵרוּ. אוּרִייתָא דְהִיא קְדִישָׁא
 קְדִישִׁים (דְקְדִישָׁא) שְׂמָא עֲלָאָה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל אַחַת
 כַּמָּה וְכַמָּה.

רַבִּי אֶלְעָזָר שָׂאִיל לְרַבִּי שְׂמַעוֹן אָבוּהִי, אָמַר לִיהּ, הָא
 תְּנִינָן אָסוּר לְלַמֵּד תּוֹרָה לְעוֹבֵד פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת,
 וְשִׁפִּיר אֶתְעֵרוּ חֲבֵרִיִּיא דְבַבְל, דְכֹתִיב, (תְּהִלִּים קמז) לֹא עָשָׂה
 כֵּן לְכֹל גּוֹי, אֲבָל כִּיּוֹן דְאָמַר מַגִּיד דְבָרָיו לְיַעֲקֹב, אָמַאי
 חֲקִיו וּמְשַׁפְּטִיו לְיִשְׂרָאֵל. אָמַר לִיהּ, אֶלְעָזָר תָּא חֲזִי,
 זַכַּאִין אִינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְחוּלְקָא עֲלָאָה קְדִישָׁא דָּא נָטַע
 בְּהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְכֹתִיב, (מְשִׁלִּי ד) כִּי לָקַח טוֹב נְתַתִּי
 לָכֶם, לָכֶם, וְלֹא לְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה.

וּבְגִין דְּאִיהִי גְּנִיזָא עֲלָאָה יִקְרָא, שְׁמִיָּה מִמֶּשׁ, אֹרֵייתָא
 כִּלְא סְתִים וְגַלְיָא, בְּרֻזָּא דְשְׁמִיָּה. וְעַל דָּא, יִשְׂרָאֵל
 בְּתַרִּין דְּרַגִּין אֵינּוֹן, סְתִים וְגַלְיָא, דִּתְנִינָן תְּלַת דְּרַגִּין
 אֵינּוֹן מִתְקַשְׁרֵן דָּא בְּדָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֹרֵייתָא,
 וְיִשְׂרָאֵל. וְכַל חַד, דְּרַגָּא עַל דְּרַגָּא, סְתִים וְגַלְיָא. קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא דְּרַגָּא עַל דְּרַגָּא, סְתִים וְגַלְיָא. אֹרֵייתָא הָכִי
 נְמִי סְתִים וְגַלְיָא. יִשְׂרָאֵל הָכִי נְמִי דְּרַגָּא עַל דְּרַגָּא, הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קמז) מַגִּיד דְּבִרְיוֹ לְיַעֲקֹב חֻקֵּי וּמִשְׁפָּטָיו
 לְיִשְׂרָאֵל. תְּרִי דְּרַגִּין אֵינּוֹן, יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל, חַד גַּלְיָא,
 וְחַד סְתִים.

מֵאִי קָא מֵיִרִי. אֵלָא כָּל מָאן דְּאִתְגְּזֹר וְאִתְרָשִׁים בְּשִׁמְא
 (נ"א בְּרֻשׁוּמָא) קְדִישָׁא, יְהִבִּין לִיהּ בְּאֵינּוֹן מַלְיָן
 דְּאִתְגַּלְיִין בְּאֹרֵייתָא, כְּלוּמַר, מוֹדִיעִין לִיהּ בְּרִישֵׁי
 אֲתוּוֹן, בְּרִישֵׁי פְּרַקִּין, יְהִבִּין עֲלֵיהּ חוּמְרָא דְּפַקוּדֵי
 אֹרֵייתָא, וְלֹא יִתִּיר, עַד דְּיִסְתַּלַּק בְּדְרַגָּא אַחֲרָא, הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב מַגִּיד דְּבִרְיוֹ לְיַעֲקֹב (לְיַעֲקֹב שְׁפִיר). אֲבַל חֻקֵּי
 וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל, דְּאִיהוּ בְּדְרַגָּא עֲלָאָה יִתִּיר. וְכְּתִיב
 לֹא יִקְרָא שְׁמֶךָ עוֹד יַעֲקֹב וְגו'. חֻקֵּי וּמִשְׁפָּטָיו
 לְיִשְׂרָאֵל, אֲלִין רְזִי אֹרֵייתָא וְנִמוּסֵי אֹרֵייתָא, וְסִתְרֵי
 אֹרֵייתָא, הָלֹא יִצְטָרְכוּן לְגַלְיָא אֵלָא לְמָאן דְּאִיהוּ
 בְּדְרַגָּא עֲלָאָה יִתִּיר כְּדָקָא חֲזִי.

וּמָה לְיִשְׂרָאֵל הָאֵי, לְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת זָרָה עַל אַחַת
כַּמָּה וְכַמָּה, וְכָל מֵאן דְּלֹא אֶתְגָּזֵר וַיְהִיבִין לִיה אֲפִילוּ
אֶת זַעֲרָא דְאֹרֵייתָא, כְּאֵלוּ חָרִיב עֲלֵמָא, וּמִשְׁקָר
בְּשִׁמָּא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּכֹלָא בְּהָאֵי תִלְיָא, וְדָא
אֶתְקֻשֶׁר, דְּכִתִּיב, (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וּלְלַיְלָה
חֻקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (דברים ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה לְפָנַי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. לְפָנַי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שָׁם, אֲבָל לְשָׂאָר
עַמִּין לֹא שָׁם. בְּגִין כֶּף דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (ויקרא ב) וְאֵל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תֹּאמַר. וְכֵן כְּלָהוּ. יְנוּחִין אֲבָהִן דְּעֲלֵמָא,
אֵינֻן הִלֵּל וְשִׁמְאֵי, דְּהִכֵּי אֲמָרוּ לְאוּנְקָלוֹס, וְלֹא אוֹדְעוּ
לִיה מְלָה דְאֹרֵייתָא עַד דְּאֶתְגָּזֵר.

וְתָא חֲזִי, מְלָה קְדַמָּא דְאֹרֵייתָא, דִּיהִבִין לִינוּקֵי,
אֶלְ"ף בֵּי"ת, דָּא מְלָה דְלֹא יְכַלִּין בְּנֵי עֲלֵמָא
לְאֲדַבְקָא בְּסוּכְלַתְנֻוּ, וְלִסְלַקָּא לִיה בְּרַעוּתָא, וְכַל שְׁפָן
לְמַלְלָא בְּפוּמִיהוֹן. וְאֲפִילוּ מְלֵאכֵי עֲלָאֵי, וְעֲלָאֵי דְעֲלָאֵי,
לֹא יְכַלִּין לְאֲדַבְקָא, בְּגִין דְּאֵינֻן סְתִימִין דְּשִׁמָּא קְדִישָׁא.
וְאֶלְף וְאַרְבַּע מָאָה וַחֲמִשׁ רַבְבָּן דְּעֲלָמִין, כְּלָהוּ תִלְיִין
בְּקוּצָא דְאֶלְ"ף, וְשִׁבְעִין וַתְּרִין שְׁמָהֵן קְדִישִׁין גְּלִיפִין
בְּאֶתְוּוּי רְשִׁימִין, דְּקִימוּ בְּהוּ עֲלָאֵי וְתִתָּאֵי, שְׁמִיא
וְאַרְעָא, וְכוּרְסִיא יְקָרָא דְמִלְכָּא, תִלְיִין מְסֻטְרָא חֲדָא

לְסִטְרָא חֲדָא, דְּפִשְׁיטוּתָא דְאַלְף, קִיּוּמָא דְעֲלָמִין כְּלָהוּ,
וּסְמִכִין דְּעֲלָאִין וְתַתְּאִין בְּרוּזָא דְחֻכְמַתָּא.

וּשְׁבִילִין סְתִימִין, וְנִהְרִין עֲמִיקִין, וְעֶשֶׂר אַמִּירִין, כְּלָהוּ
נִפְקִין מִהֶהוּא קוּצָא תַתְּאָה דְתַחוּת אֶלְף. מִכָּאן
וְלִהְלָאָה שְׂאֲרֵי לְאַתְּפִשְׁטָא אֶלְף בְּבֵית. וְלִית חוּשְׁבֹן
לְחֻכְמַתָּא דִּהְכָא אַתְּגְלִיף.

בְּגִינֵי ^(דף ע"ג ע"ב) כֶּף, אֹרִייתָא קִיּוּמָא דְכֻלָּא, וּמְהִימְנוּתָא
דְּכֻלָּא, לְקִשְׂרָא קִשְׂרָא דְמְהִימְנוּתָא דָּא בְּדָא
כְּדָקָא חֲזִי. וּמָאן דְּאַתְּגִזֹּר, אַתְּקִשֵׁר בְּהֶהוּא קִשְׂרָא
דְּמְהִימְנוּתָא. וּמָאן דְּלֹא אַתְּגִזֹּר, וְלֹא אַתְּקִשֵׁר בֵּיהּ, כְּתִיב
בֵּיהּ, ^(ויקרא כב) וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ. ^(שמות יב) וְכָל עֶרְל לֹא
יֹאכַל בּוֹ. דִּהָא אַתְּעַר רוּחַ מְסֹאבָא דְמִסְטְרִיהּ, וְאַתִּי
לְאַתְּעַרְבָא בְּקִדּוּשָׁה. בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, דְּפָרִישׁ לְיִשְׂרָאֵל
בְּנוֹי, רְשִׁימִין בְּרִשְׁימָא קִדְיִשָׁא, מְנַיְיהוּ וּמְזוּוּהָמָא דְלִהוֹן.
עֲלִייהוּ כְּתִיב, ^(ירמיה ב) וְאַנְכִי נִטְעַתִּיךְ שׁוֹרֵק כְּלָה זֶרַע
אַמֶּת. וּבְגִינֵי כֶּף, ^(מיכה ז) תִּתֵּן אֶמֶת לְיַעֲקֹב, וְלֹא לְאַחֲרָא.
תּוֹרַת אֶמֶת, לְזֶרַע אֶמֶת. אַתָּא רַבִּי אֶלְעָזָר וּנְשָׁקִיָּה עַל
יְדוּי.

רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, כְּתִיב ^(שמואל א יב) כִּי לֹא יִטּוֹשׁ יְיָ אֶת
עַמּוֹ בְּעַבּוֹר שְׁמוֹ וְגו', כִּי לֹא יִטּוֹשׁ יְיָ אֶת עַמּוֹ,
מֵאֵי טַעְמָא בְּעַבּוֹר שְׁמוֹ הַגְּדוּל. בְּגִין דְּכֻלָּא אַתְּקִשֵׁר דָּא

בְּדָא, וּבְמָה אֶתְקַשְׁרוּ יִשְׂרָאֵל בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
 בְּהֵוּא רְשִׁימָא קְדִישָׁא דְאַתְרֵשִׁים בְּבִשְׂרֵיהוֹן. וּבְגִינֵי כַּף,
 לֹא יְטוּשׁ יִי אֶת עֲמוֹ. וְלָמָּה. בְּעֵבוֹר שְׁמוֹ הַגְּדוֹל
 דְּאַתְרֵשִׁים בְּהוּ.

תְּאֵנָא, אֹרִייתָא אֶקְרִי בְּרִית, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶקְרִי
 בְּרִית. וְהֵאֵי רְשִׁימָא קְדִישָׁא אֶקְרִי בְּרִית. וְעַל
 דָּא כֻּלָּא אֶתְקַשְׁר דָּא בְּדָא, וְלֹא אֶתְפָּרֵשׁ דָּא מִן דָּא.
 אָמַר לִיה רַבִּי יִיסָא, אֹרִייתָא וְיִשְׂרָאֵל שְׁפִיר. אָבֵל
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְנַלְן דְּאַקְרִי בְּרִית. אָמַר לִיה דְּכְתִיב,
 (תהלים קו) וַיִּזְכֹּר לָהֶם בְּרִיתוֹ, וְהָא אֶתִּידַע, וְהָא אֶתְמַר.

(ויקרא יח) וְאֵת חֻקֹּתַי תִּשְׁמְרוּ, חֻקֹּתַי: אֵלֶיךָ אֵינֹן נְמוּסֵי
 מִלְּכָא. מִשְׁפָּטֵי: אֵלֶיךָ אֵינֹן גְּזֵרֵי אֹרִייתָא, רַבִּי
 יְהוּדָה אָמַר, כָּל אֵינֹן נְמוּסֵין מֵאַתֵּר דְּאַקְרִי צְדָק, אֶקְרוּן
 חֻקֹּתַי, וְאֵינֹן גְּזֵרַת מִלְּכָא. וּבְכָל אֶתֵּר דְּאַקְרִי מִשְׁפָּט
 אֶקְרוּן דִּינָא דְּמִלְּכָא, דְּאִיהוּ מִלְּכָא קְדִישָׁא, קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, מִלְּכָא דְּשִׁלְמָא כֻּלָּא דִּילִיָּהּ הוּא. דְּהוּא מִלְּכָא
 קְדִישָׁא, בְּאַתֵּר דְּתֵרִין חוּלְקִין אֶחֱיָדָן דָּא בְּדָא. וְעַל דָּא
 כְּתִיב, (תהלים פט) צְדָק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסֹאף, וְאֵינֹן דִּינָא
 וְרַחֲמֵי. וּבְגִינֵי כַּף חֻק וּמִשְׁפָּט. וְעַל דָּא כְּתִיב (תהלים קמו)
 חֻקֵּיךָ וּמִשְׁפָּטֵיךָ לְיִשְׂרָאֵל. לְיִשְׂרָאֵל וְלֹא לְשָׂאֵר עַמִּין.
 בְּתֵרִיָּה מַה כְּתִיב, לֹא עָשָׂה כֵּן לְכָל גּוֹי. וְתַנִּינֹן, אַף עַל

גַּב דְּאִתְגָּזֵר וְלֹא עֶבֶיד פְּקוּדֵי אֹרִייתָא, הָרִי הוּא פְּגוּי
 בְּכֹלָא, וְאָסִיר לְמִילָּף לִיה פִּתְגְּמֵי אֹרִייתָא. וְעַל דָּא
 תְּנִינָן (שמות כ) מִזְבַּח אֲבָנִים, דָּא מִזְבַּח אֲבָנִים מִמֶּשׁ. וְהָא
 קִשְׁיֹו דְלִבִּיה בְּאַתְרֵיה קִיִּמָּא, וְזוּהֶמָּא לָא אִתְפָּסַק מִנִּיה.
 בְּגִינֵי פְּךָ, לָא סָלִיק בִּידֵיה הֵהוּא גְזִירוֹ, וְלֹא מְהַנִּיא
 לִיה. וְעַל דָּא פְּתִיב, (שמות כ) כִּי חֲרַבְדָּ הִנֵּפֶת עָלֶיהָ
 וַתַּחֲלֶלְהָ. בְּגִינֵי פְּךָ, לֹא עֲשָׂה כֵן לְכֹל גּוֹי סִתָּם. וּמִשְׁפָּטִים
 בַּל יִדְעוּם לְעָלָם וְלְעֵלְמֵי עֲלָמִין. מְלָה אַחֲרָא (נ"א זְעִירָא),
 לָא יַהֲבִינָן לְהוּ, כֹּל שְׁכֵן רְזִי אֹרִייתָא, וְנִמּוּסִין
 דְּאֹרִייתָא. וְכִתִּיב, (דברים לב) כִּי חָלַק יי' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל
 נִחַלְתּוֹ, (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי הָעַם שָׁכַח לֹו אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁי'
 אֱלֹהֵיו.

מִתְנִיתִין, בְּנִמוּסֵי טְהִירִין. אַרְבַּע מִפְתָּחִין שְׁוִיין,
 לְאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלָמָא. בְּזוּיִיתְהוֹן אֲשֶׁתְּכַחוּ.
 חַד לְסֵטֶר אַרְבַּע, וְאַרְבַּע לְסֵטֶר חַד. אִתְגַּלְפָּן (ס"א אִתְפִּלְגָּן)
 בְּחַד גְּוֹנָא. בְּהֵהוּא גְּוֹנָא, תְּכֹלָא, וְאַרְגְּוֹנָא וְצַבַּע
 זְהוּרִי, וְחַוּוּרָא, וְסוּמְקָא. דָּא עֵייל בְּגְוֹנָא דְחַבְרִיָּה,
 וְדִידֵיה בִּיה רְשִׁים.

אַרְבַּע רִישֵׁין פְּחָדָא אִסְתְּלִיקוּ, וּבְחַד דִּיּוֹקְנָא מִתְדַּבְּקוּ.
 חַד רִישָׁא אִסְתְּלִיק, מְגוֹ סַחֲיוֹ דְאִסְתְּחִי. תְּרִי
 אִיילְתָא קְצִיבִין בְּשִׁיעוּרָא חַד, סֶלְקָן מִהֵהוּא סַחֲיוֹתָא,

דְּכָתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) כְּעֶדֶר הַקְּצוּבוֹת שְׁעָלוּ מִן הַרְחָצָה.
 בְּשַׁעֲרַי דְּלְהוֹן, חֵיזוּ דְאַבְנֵי טָבָא דְאַרְבַּע גְּוּוּנִין.
 אַרְבַּע גְּדַפִּין דְּכִסְיִין עַל גּוּפָא, וַיְדִין זַעֲרִין תְּחוֹת
 גְּדַפֵּיהוּ. וְחֲמִשׁ בְּחֲמִשׁ גְּלִיפִין. טָאֶסִין (ס"א שְׁאֲפִין)
 לְעֵילָא לְעֵילָא מֵהִיכְלָא, דְּשַׁפִּירָא בְּרִיּוּא וַיֵּאֵה לְמַחְזִי.
 חַד עוּלִים רַבִּיא, נְפִיק שְׁנַן חֲרָבָא, דְּמַתְּהַפְכָא לְגוּבְרִין
 לְנוֹקְבִין. נְטָלִין לְמַשִּׁיחָא דְּאִיפָה בֵּין שְׁמִיא וּבֵין
 אַרְעָא. לְזַמְנִין נְטָלִין (ס"א עוּלִין) לָהּ בְּכָל עֲלָמָא, וְכָל
 מְשִׁיחִין בָּהּ מְשִׁיחִין, דְּכָתִיב, (וַיִּקְרָא יט) אִיפַת צְדָק וְגו'.
 חַד חֵיזוּ דְּבְדוּלְחָא, קְיִימָא עַל חֲרָבָא חַד, בְּרִישָׁא דְּהֵהוּא
 רַבִּיא (נ"א חֲרָבָא) מְלַחְטָא סוּמְקָא מְגוּ בְּדוּלְחָא. (דף ע"ד ע"א)
 תְּרִין סְטָרִין מֵהֵאֵי גִיסָא וּמֵהֵאֵי גִיסָא, אֶתְחַזִּי הֵהוּא
 חֲרָבָא, בְּרִישִׁמִּין עֲמִיקִין, חַד גְּבַר תְּקִיף, עוּלְמָא
 דְּקִימָא בִּי"ג עֲלָמִין. חֲגִיר הֵהוּא חֲרָבָא, לְמַעַבְדַּ נּוֹקְמִין.
 עֲמִיהָ חֲגִירִין שְׁתִּין אַחֲרָנִין, כְּלָהוּ מִשְׁתְּלַחְפִּי (נ"א מְתִילְפִי)
 (ס"א מְשַׁלְפִי) נְצַחִין קְרָבָא, הֵדָא הוּא דְּכָתִיב, (תְּהִלִּים מֵה) חֲגוּר
 חֲרָבָהּ עַל יָרֵךְ גְּבוּר הוֹדֵךְ וְהִדְרֵךְ. וְכָתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) כָּלֶם
 אַחֲזִי חֲרָב מְלוּמְדִי מְלַחְמָה וְגו'. בְּכַמָּה גְּוּוּנִין מְתַהַפְכִין
 אַנְפֵּיהוּ, לִית דִּידַע לֹוֹן, בַּר חַד תּוּלְעֵתָא דְּשָׂאט (ס"א
 דְּשָׂאֲרִי) בֵּין נוּנֵי ימָא, כָּל אַבְנִין דְּאֶעְפֵּר עֲלֵיהוּ מְתַבְקָעִין.
 בְּהֵהוּא זְמַנָּא, קָלָא דְּנִפְיָק מֵאִינוּן דְּחֲגִירֵי חֲרָבָא, מְבָקַע

תִּמְנִיֶסֶר טוֹרִין רַבְרַבִּין, וְלִית מֵאן דִּירְכִין אוֹדְנִיה. כְּלָהוּ
עֲלָמָא סְתִימִין עֵינִין, אֲטִימִין לְבָא, לִית מֵאן דִּישַׁגַּח
דְּהָא בְנֵינָא לְסִתּוֹר כַּד עֲבָדִין עוֹבְדֵן דְּלֹא מִתְפְּשָׁרן,
סֵאטִין מֵאַרְחָא דְתַקְנָא, יְמִינָא אֲעֵדִי, וּשְׂמֵאלָא שְׁלֵטָא,
כְּדִין עֲרִיין אֲשֶׁתְכַחוּ. וּוִי לְחִיבֵיָא דְגֵרְמִין דָּא בְּעֲלָמָא,
דְּהָא לָא מִתְבָּרְכִין לְעֵילָא, עַד דִּישַׁתְצוֹן אִינוּן לְתַתָּא.
הָדָא הוּא דְכָתִיב, (תהלים קד) וְרָשָׁעִים עוֹד אֵינָם בְּרַכִּי נִפְשֵׁי
אֶת יְיָ הַלְלוּיָהּ. (ע"ב).

עֲרוֹת אַבִּיךָ וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תִגִּלֶה רַבִּי חֵיִיא
(ויקרא ח"י) פִּתַּח. (שיר השירים ב) כְּתַפּוּחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר כֵּן דוֹדֵי בֵּין
הַבָּנִים וְגו'. הָאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ חֲבֵרִיָּא, אֲבָל כִּמְהָ חֲבִיבָה
כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל קָמִי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּהִיא מְשַׁבַּחַת לִיה
בְּהֵאִי. הֵכָא אִית לְאִסְתְּכֵלָא, אִמְאִי מְשַׁבַּחַת לִיה בְּתַפּוּחַ,
וְלֹא בְּמִלָּה אַחֲרָא, אוּ בְּגוּוּנִין אוּ בְּרִיחָא אוּ בְּטַעְמָא.
אֲבָל הוּאִיל וּכְתִיב תַּפּוּחַ, בְּכֻלָּא הִיא מְשַׁבַּחַת לִיה,
בְּגוּוּנִין, בְּרִיחָא, וּבְטַעְמָא. מַה תַּפּוּחַ הוּא אִסּוּתָא
לְכֻלָּא, אוּף קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִסּוּתָא לְכֻלָּא. מַה תַּפּוּחַ
אֲשֶׁתְכַח בְּגוּוּנִי, כִּמְהָ דְאוֹקִימָנָא, אוּף קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
אֲשֶׁתְכַח בְּגוּוּנִין עֲלָאִין. מַה תַּפּוּחַ אִית בֵּיה רוּחָא דְדָקִיק
מִכָּל שְׂאָר אֵילָנִי, אוּף קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּתִיב בֵּיה (הושע
יד) וְרִיחַ לוֹ כְּלָבָנוֹן. מַה תַּפּוּחַ טַעְמִיהָ מְתִיקָא, אוּף

קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא כְּתִיב בֵּיה (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) חֲפוּ מִמֶּתְקִים.
 וְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא מְשַׁבַּח לָהּ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל כְּשׁוֹשְׁנָה,
 וְהָא אוֹקִימָנָא מְלִי, אִמַּאי כְּשׁוֹשְׁנָה, וְהָא
 אֲתַמַּר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בְּשַׁעֲתָא דְאַסְגִּיאוּ זַכָּאֵי
 בְּעֵלְמָא, כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל סִלְקָא רִיחִין טָבִין, וּמִתְבָּרְכָא
 מִמְּלַכָּא קֳדִישָׁא, וְאַנְפָּהָא נְהִירִין. וּבְזִמְנָא דְאַסְגִּיאוּ
 חִיבִין בְּעֵלְמָא, כְּבִיכּוּל כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל לָא סִלְקָא רִיחִין
 טָבִין, וְאַטְעַמַת מִסְטָרָא אַחְרָא מְרִירָא. כְּדִין, כְּתִיב (אִיכָה
 ב) הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ וְגו', וְאַנְפָּהָא חֲשׁוֹכָן.
 רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּשַׁעֲתָא דְאַסְגִּיאוּ זַכָּאֵין בְּעֵלְמָא, כְּתִיב
 (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) שְׂמֵאלוּ תַחַת לְרֵאשִׁי וַיְמִינוּ תַחֲבַקְנִי.
 וּבְזִמְנָא דְאַסְגִּיאוּ חִיבִין בְּעֵלְמָא, כְּתִיב (אִיכָה ב) הַשִּׁיב
 אַחֲזֹר יְמִינוּ. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר מֵהֶכָּא, (מְשַׁלִּי טז) וְנִרְגָן מִפְּרִיד
 אֲלוֹף, כְּלוּמַר פְּרִישׁ מְלַכָּא מִן מִטְרוּנִיתָא, הֵדָּא הוּא
 דְכְתִיב עֲרוֹת אָבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תַגִּילָהּ.
 רַבִּי אֶלְעָזָר הָוָה יְתִיב קָמִי אָבוּי, אָמַר לֵיה, אֵי
 פְּרַקְלִיטָא בְּעֵלְמָא בְּמִטְרוּנִיתָא אֲשַׁתְּכַח, וְאֵי
 קְטִיגוּרִיא בְּעֵלְמָא, בְּמִטְרוּנִיתָא אֲשַׁתְּכַח, אָמַי. אָמַר
 לֵיה, לְמַלְכָּא דְהָוָה לֵיה בַּר מִמִּטְרוּנִיתָא, כָּל זִמְנָא
 דְהָהוּא בְּרָא עָבִיד רְעוּתָא דְמַלְכָּא, מְלַכָּא עָבִיד מְדוּרִיָּה
 בְּמִטְרוּנִיתָא. וְכָל זִמְנָא דְלֹא הָוָה הָהוּא בַּר עָבִיד רְעוּתָא
 דְמַלְכָּא, מְלַכָּא פְּרִישׁ מְדוּרִיָּה מִמִּטְרוּנִיתָא.

כִּי קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וּפְנֹסֶת יִשְׂרָאֵל, כֹּל זְמַנָּא דְיִשְׂרָאֵל
 עֲבָדִין רְעוּתָא דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ
 הוּא שׁוּי מְדוּרִיהּ בְּכֹנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְכֹל זְמַנָּא דְיִשְׂרָאֵל לָא
 עֲבָדִין רְעוּתָא דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא
 לָא שׁוּי מְדוּרִיהּ בְּכֹנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין
 דְיִשְׂרָאֵל הוּא בְּרָא בּוֹכְרָא דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, דְכֻתִּיב,
 (שְׁמוֹת ד) בְּנֵי בְכוּרֵי יִשְׂרָאֵל. אִמָּא, דָּא הִיא כְּנֹסֶת יִשְׂרָאֵל
 דְכֻתִּיב, (מְשֻׁלֵי יא) וְאֵל תִּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ.

תָּא חֲזִי, כֹּל זְמַנָּא דְיִשְׂרָאֵל רְחֻקִין מֵהִיכְלָא דְמַלְכָּא,
 כְּבִיכּוּל מְטְרוֹנִיתָא אֲתַרְחַקַת עִמָּהוֹן. מֵאֵי טַעְמָא.
 בְּגִין דְמְטְרוֹנִיתָא לָא אֲקַדִּימַת קִיסְטָא לְהֵאֵי בַר,
 לְאֶלְקָאָה לִיהּ, לְמִיּהָךְ בְּאוּרַח מִיִּשְׂרָאֵל. בְּגִין דְמַלְכָּא לָא
 אֶלְקֵי לְבָרִיהּ לְעֵלְמִין. אֶלָּא שְׁבִיק כֹּלָא בִידָא
 דְמְטְרוֹנִיתָא, לְאַנְהָגָא הִיכְלָא, וְלְאֶלְקָאָה בְּרָהּ, וְלְדַבְרָא
 לִיהּ בְּאוּרַח קְשׁוּט, לְקַבְּלִיהּ דְמַלְכָּא. (דף ע"ד ע"ב).

וְרָזָא דְמַלְהָ דְכֻתִּיב, (מְשֻׁלֵי לא) דְבָרֵי לְמוֹאֵל מֶלֶךְ מִשְׁא
 אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ (אִמּוֹ וְדָאִי), דָּא בַת שְׁבַע, וְהֵא
 אֲתַמַּר כְּתִיב, (מְשֻׁלֵי י) מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה בֵּן חָכֵם יִשְׁמַח אָב וּבֵן
 כְּסִיל תּוֹגַת אִמּוֹ. תּוֹגַת אִמּוֹ וְדָאִי. חָמִי מַה כְּתִיב, בֵּן חָכֵם
 יִשְׁמַח אָב, בְּעוֹד דְהֵאֵי בַר אֲזִיל בְּאוּרַח מִיִּשְׂרָאֵל, וְהוּא
 חֲפִימָא, יִשְׁמַח אָב (כְּלָל), דָּא מַלְכָּא קַדִּישָׁא לְעִילָא. יִשְׁמַח

אָב סֶתֶם. אֲשֶׁתְּכֶח הָאִי בַר בְּאוֹרְחָא תִקְלָא, מִה כְּתִיב וַיִּבֶן
כְּסִיל תּוֹגַת אָמוֹ. תּוֹגַת אָמוֹ וַדַּאי, דָּא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל.

וְרוֹא דְמִלָּה כְּתִיב, (ישעיה נ) וּבְפִשְׁעֵכֶם שְׁלַחַה אִמְכֶם.
תָּא חַזִּי, לָא אֲשֶׁתְּכֶח חֲדוּתָא קָמִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
כְּיוּמָא דְסֻלְיָק שְׁלֵמָה לְחַכְמָתָא, וְאִמַר שִׁיר הַשִּׁירִים.
כְּדִין נִהִירוּ אֲנָפוּי דְמִטְרוֹנִיתָא, וְאִתִּי מִלְכָּא לְמִשְׁרֵי
מְדוּרִיָּה עָמָה. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (מלכים א ה) וַתֵּרֶב חֲכַמַת
שְׁלֵמָה וְגו'. מֵאִי וַתֵּרֶב. דְּסֻלְקָא שְׁפִירוּ דְמִטְרוֹנִיתָא,
וְאִתְרַבִּיאת בְּדַרְגָּהָא עַל כָּל שְׂאָר דְרַגְיָן, בְּגִין דְּמִלְכָּא
שְׁוִי מְדוּרִיָּה בַּהּ. וְכֹל כֶּךָ לְמָה. בְּגִין דְּאִפִּיקַת בְּרָא חֲכִימָא
דָּא לְעֵלְמָא. (נ"א לְמִלְכָּא)

וְכַד אִפִּיקַת לִיָּה לְשְׁלֵמָה, לְכָל יִשְׂרָאֵל אִפִּיקַת, וְכִלְהוּ
הוּוּ בְּדַרְגְיָן עֲלָאִין זַכָּאִין כְּשְׁלֵמָה (ס"א בְּשֻׁלְמָא).
דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא חֲדִי בַּהּ, וְאִינּוֹן בֵּיָה. וּבְיוּמָא
דְּשִׁכְלָל שְׁלֵמָה בֵּיתָא לְתַתָּא, אֲתַקִּינַת מִטְרוֹנִיתָא בֵּיתָא
לְמִלְכָּא. וְשׁוּי מְדוּרִיָּהוֹן כְּחֲדָא, וְנִהִירוּ אֲנַפְהָא בְּחֲדוּה
שְׁלִימוּ. כְּדִין אֲשֶׁתְּכֶח חֲדוּתָא לְכֻלָּא, לְעֵילָא וְתַתָּא. וְכֹל
כֶּךָ לְמָה. בְּגִין דְכְּתִיב, מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אָמוֹ, דְּדַבְרַת
לִיָּה לְרַעוּתָא דְמִלְכָּא.

וְכַד הָאִי בַר כְּמָה דְאִמִּינָא, (ס"א דְאִצְטְרִיךְ) לָא אֲתַדְבֵּר
לְרַעוּתִיָּה דְמִלְכָּא. כְּדִין הִיא עֲרִייתָא דְכֻלָּא,

עֲרִיטָא דְכָל סְטָרִין דְהָא מְלָכָא פְּרִישׁ מִמְטְרוֹנִיתָא,
 וּמְטְרוֹנִיתָא אֶתְרַחֲקַת מְהִיכְלִיָּה, וּבְגִין כֶּךָ עֲרִיטָא הִיא
 דְכָלָא. וְכִי לָא עֲרִיטָא הוּא, מְלָכָא בְלָא מְטְרוֹנִיתָא,
 וּמְטְרוֹנִיתָא בְלָא מְלָכָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, עֲרוֹת אֲבִיךָ
 וְעֲרוֹת אֲמִךָ לֹא תִגְלֶה אֲמִךָ הִיא. אֲמִךָ הִיא וְדָאִי, וְשָׂרִיא
 עֲמִךָ, בְּגִינֵי כֶּךָ לֹא תִגְלֶה עֲרוֹתָהּ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אֶקִּישׁ יְדוּי וּבְכָה, וְאָמַר וּוִי אִי אִימָא וּגְלִינָא
 רְזָא, וּוִי אִי לָא אִימָא, דִּיִּבְדוֹן חֲבַרְיָא מְלָה. (יחזקאל
 יא) אָהָה יִי אֱלֹהִים כָּלָה אֶתָּה עוֹשֶׂה אֶת שְׂאֲרִית יִשְׂרָאֵל.
 מֵאִי אָהָה. וּמֵאִי כָּלָה אֶתָּה עוֹשֶׂה. אֶלָּא רְזָא דְמְלָה,
 בְּזַמְנָא דְה' תִּתָּא אֶתְתַּרְכַּת מְהִיכְלָא דְמְלָכָא, ה' אַחֲרָא
 עֲלָאָה בְּגִינָה מְנַעַת בְּרַכְתָּא. וּכְדִין כְּתִיב, אָהָה כָּלָה אֶתָּה
 עוֹשֶׂה. בְּגִין דְכַד אִיָּהִי (נ"א הָאִי ה') אֶתְמַנַּעַת מִבְּרַכָּאן, ה'
 אַחֲרָא מְנַעַת לוֹן מְכָלָא. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְבִרְכָּאן לָא
 מִשְׁתַּכְּחִי, אֶלָּא בְּאֶתְרֵי דְשָׂרִיין דְכַר וּנְוִקְבָא.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (ירמיה כה) יִי מִמְרוֹם יִשְׂאֵג וּמִמְעוֹן קָדְשׁוֹ
 יִתֵּן קוֹלוֹ שְׂאֵג יִשְׂאֵג עַל נְוָהוּ. עַל נְוָהוּ מִמֶּשׁ. דָּא
 מְטְרוֹנִיתָא, וְדָא הוּא וְדָאִי. וּמֵאִי אֹמַר. אוּי שְׁהַחֲרַבְתִּי
 אֶת בֵּיתִי וְכוּ'. בֵּיתִי זְוֹנָא דְמְטְרוֹנִיתָא. וְדָא הוּא וְדָאִי,
 עֲרוֹת אֲבִיךָ וְעֲרוֹת אֲמִךָ לֹא תִגְלֶה. דְהָא מְכָל סְטָרִין
 עֲרִיטָא הוּא. וּכְדִין, (ישעיה נ) לְבָשׁוּ שָׁמַיִם קַדְרוֹת וְשָׁק

הוֹשֵׁם כְּסוּתָם דְּהָא אֲתֵר אַחֲסַנְת בְּרַכָּאן דְּמִבּוּעֵין דְּנַחֲלִין
דְּהוּ נְגִידִין וְשִׁקְיִין כְּדָקָא חֲזוּ, אֲתַמְנְעוּ.

תַּנְיִנן, כִּד אֲתַפְרֵשׁ מְלָכָא מִמְטְרוֹנִיתָא, וּבְרַכָּאן לָא
מִשְׁתַּכְּחִין, כְּדִין אֲקָרִי ו"י. מַאי טַעְמָא ו"י.
דְּתַנְיָא, רִישָׁא דִּי־סוּד י', דְּהָא יְסוּד ו' זְעִירָא הוּא,
וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא ו' רַבְרָבָא עֲלָאָה. וְעַל דָּא כְּתִיב ו'ו'
תְּרִין וּוִין כְּחֻדָּא, וְרִישָׁא דְּהָא יְסוּד י' הוּא. וְכִד אֲתַרְחַקַת
מִמְטְרוֹנִיתָא מִמְלָכָא, וּבְרַכָּאן אֲתַמְנְעוּ מִמְלָכָא, וְזוּוּגָא
לָא אֲשַׁתְּכַח בְּרִישָׁא דִּי־סוּד, נְטִיל ו' עֲלָאָה לְהָא רִישָׁא
דִּי־סוּד דְּהוּא י', וְנָגִיד לִיהַ לְגַבִּיָּה, כְּדִין הוּא ו"י, ו"י
לְכֻלָּא, לְעֲלֵאִין וְתַתְּאִין.

וְעַל דָּא תַּנְיִנן, מִיּוֹמָא דְּאֲתַחֲרִיב יְרוּשָׁלַם, בְּרַכָּאן לָא
אֲשַׁתְּכַחוּ בְּעֲלָמָא, וְלִית לָךְ יוֹם דְּלָא אֲשַׁתְּכַח בֵּיהַ
לְוֹטִין, דְּהָא בְּרַכָּאן אֲתַמְנְעוּ בְּכָל יוֹם. אֲמַר לִיהַ, או
הַכִּי, או"י או הו"י, (נ"א או וד) מַהוּ.

אֲמַר לִיהַ, כִּד מְלָה תַלְיָא בְּתַשׁוּבָה, וְלָא תַיִיבִין, כְּדִין
ה' עֲלָאָה נְטִיל לֹון, וְאֲנָגִיד לְוָאוּ וי', לְגַבִּיָּה, (דף ע"ה
ע"א) בְּגִין דְּלָא תַיִיבִין, כְּדִין אֲקָרִי הוּי. הוּי כִּד אֲסַתְּלַק
מִמְלָכָא לְעֵילָא לְעֵילָא, וְצוּוּחִין בְּנֵי נְשָׂא וְלָא אֲשַׁגַּח בְּהוּ.
וְהָהוּא עֲלָאָה אֶהְיָה טְמִירָא, סְלִיק לֹו, וי' לְגַבִּיָּה, בְּגִין
דְּלָא אֲתַקְבִּיל צְלוּתִיהַ, כְּדִין אֲקָרִי אוי, דְּהָא א' סְלִיק

לְגַבְיָה דְּו' וַי'. (ס"א דְּהוּא א' סְלִיק גְּבִיָּה לַה' ו' לִי) וּכְדִין תְּשׁוּבָה לָא
אֲשַׁתְּכַח. וְעַל דָּא אֲסַתְּלַק מֵאֲלִין אַתּוּן ה', דְּהָא
בְּתִשׁוּבָה לָא תִלְיִיא.

וְדַאי כַּד אֲסַגִּיא וְחֻבֵי עֲלָמָא טְפִי, וְתִשׁוּבָה הָוּה תִּלְיִיא
בְּקַדְמִיתָא, וְלֹא בְּעוּ, כְּדִין אֲסַתְּלַק ה', וְא' סְלִיק
לְו' יו"ד לְגַבְיָה, וְאַקְרִי אוּי. וְכַד חָרִיב בֵּי מְקַדְשָׁא,
וְתִשׁוּבָה אֲסַתְּלַקַת (וְלֹא מְעַלְיָא), כְּדִין צְוּחוּ וְאִמְרוּ, (יִרְמִיָּה ו')
אוּי לָנוּ כִּי פָּנָה הַיּוֹם. מֵאִי כִּי פָּנָה הַיּוֹם. דָּא הוּא יוֹמָא
עֲלָאָה, דְּאַקְרִי תִשׁוּבָה, דְּאֲסַתְּלַק וְאֲתַעְבֵּר, וְלֹא שְׂכִיחַ.
הֵהוּא יוֹמָא דְּאֲשַׁתְּמוּדַע, לְפִשְׁטָא יְמִינָא לְקַבְלָא חֵיבִין,
וְהָא אַתְּפְּנֵי מְכֻלָּא, וְלֹא אֲשַׁתְּכַח, וְעַל דָּא אִמְרוּ אוּי,
וְלֹא הוּי. כִּי יִנְטוּ צְלָלֵי עָרְב, דְּהָא אַתִּיּהִיב רְשׁוֹ לְרַבְרַבֵּי
מִמְנָן דְּשָׂר עֵמִין, לְמִשְׁלַט עֲלִיָּהוּ.

תְּאַנָּא, סְלִיק ו' לְעֵילָא לְעֵילָא, וְהִיכְלָא אַתּוּקַד, וְעֵמָא
אַתְּגִלִי, וּמְטְרוֹנִיתָא אַתְּתַרְכַּת, וּבִיתָא
אַתְּחַרְבַּת. לְבַתַּר כַּד נַחֲתִית ו' לְאַתְרֵיהָ, אֲשַׁגַּח בְּבִיתֵיהָ
וְהָא אַתְּחַרִּיב, בְּעֵי לְמְטְרוֹנִיתָא, וְהָא אַתְּרַחַקַת וְאַזְלַת.
חָמָא לְהִיכְלֵיהָ, וְהָא אַתּוּקַד. בְּעָא לְעֵמָא, וְהָא אַתְּגִלִי.
חָמָא לְבַרְכָּאן דְּנַחְלִין עֵמִיקִין דְּהוּוּ נַגְדִין, וְהָא אַתְּמַנְעוּ.
כְּדִין כְּתִיב, (ישעיה כב) וַיִּקְרָא יְי' אֱלֹהִים צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא
לְבַכֵּי וּלְמַסְפַּד וּלְקַרְחָה וּלְחַגּוֹר שָׁק. וּכְדִין לְבָשׁוּ שָׁמַיִם
קַדְרוֹת.

כִּדִּין ו' ה' (ס"א ו' י') אַתְּנַגִּיד חַד לְקַבִּיל חַד. וְה' עֲלָאָה,
 נַגִּיד מִבּוּעֵי לְסִטְרָא אַחְרָא, וּבְרַכָּאן לָא מִשְׁתַּכְּחָן.
 דִּהָא דְכַר וְנוֹקְבָא לָא אֲשַׁתְּכַחוּ, וְלָא שְׂרִיין פַּחְדָּא. כִּדִּין
 (יִרְמִיָּה בְּה) שְׂאֵג יִשְׂאֵג עַל נֹוהוּ. בְּכָה רַבִּי שְׂמַעוֹן, וּבְכָה רַבִּי
 אֶלְעָזָר, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּכִיָּיה תְּקִיעָא בְּלַבָּאֵי מִסְטְרָא
 חַדָּא, וְחַדְוּוֹתָא בְּלַבָּאֵי מִסְטְרָא אַחְרָא. דִּהָא שְׂמַעְנָא
 מְלִין, דִּלָּא שְׂמַעְנָא עַד הַשְּׁתָּא, זַכָּאָה חוּלְקֵי.

(ויקרא ח"י) עֲרוֹת אִשְׁת אַבִּיךָ לָא תַגְלֶה, מֵאֵן אִשְׁת אַבִּיךָ.
 אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, הָא תַנִּינָן, כָּל מְלוּי דְאֹרִייתָא
 סְתִים וְגַלְיָא, כְּמָה דְשְׂמָא קְדִישָׁא סְתִים וְגַלְיָא, אֹרִייתָא
 דִּהִיא שְׂמָא קְדִישָׁא, הָכִי נִמְי סְתִים וְגַלְיָא. הָכִא כְּלָא
 בְּאַתְגַּלְיָא, יְדִיעָא סְתִים כְּמָה דְאֹקִימָנָא.

וְהֵאֵי קָרָא הָכִי הוּא, אִשְׁת אַבִּיךָ: תַאנָּא, כָּל זְמַנָּא
 דְּמִטְרוֹנִיתָא אֲשַׁתְּכַחַת בְּמַלְכָּא, וַיִּנְקָא לָךְ, אַקְרִי
 אַמְךָ. הַשְּׁתָּא דְאַתְגַּלְיָא עַמְךָ וְאַתְרַחַקַת מִן מַלְכָּא, אִשְׁת
 אַבִּיךָ אַתְקְרִי. אַנְתּוּ הִיא דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא לָא אַתְפְּטַרַת
 בְּתֵרוּכִין מִנִּיהּ, אַנְתְּתִיהּ הִיא וְדֵאֵי. כְּמָה דְכְּתִיב, (ישעיה ג)
 כֹּה אָמַר יְי' אֵי זֶה סֵפֶר כְּרִיתוֹת אִמְכֶם אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּיהּ.
 אֲלָא וְדֵאֵי אַנְתּוּ הִיא דְּמַלְכָּא, אַף עַל גַּב דְּאַתְגַּלְיָא.
 וְעַל דָּא פְּקִיד עָלָה תְּרִי זְמַנִּי, כִּד יְתַבָּא בְּמַלְכָּא בְּזוּוּגָא
 חַד, וְאַתְקְרִי אַמְךָ, דְכְּתִיב עֲרוֹת אַמְךָ לָא תַגְלֶה,

לֹא תַעֲבִיד דִּיתַרְחֲקוּן דָּא מִן דָּא, וְתִשְׁתַּלַּח עַל חוּבָךְ,
כְּמָה דְכַתִּיב, (ישעיה ג) וּבְפִשְׁעֵכֶם שִׁלַּחַת אִמְכֶם. וְחַד, כַּד
הִיא בְּגָלוּתָא עִמָךְ, וְאַתְּגַלִּיָּא מֵהֵיכְלָא דְמִלְכָּא, וְאַתְּקָרִי
אַנְתּוּ דְמִלְכָּא. אַף עַל גַּב דְאַתְרַחֲקַת מִנִּיהַ לֹא תַעֲבִיד
בְּגִין דְתַעֲדִי מִבִּינָךְ, וְיִשְׁלִטוּן בְּךָ שְׁנֵאָךְ, וְלֹא תִסְתַּמַּר
עַלְךָ בְּגָלוּתָא. הֲדָא הוּא דְכַתִּיב עֲרוֹת אִשָּׁת אָבִיךָ לֹא
תִגְלֶה. מֵאִי טַעֲמָא. בְּגִין פִּי עֲרוֹת אָבִיךָ הוּא. אַף עַל גַּב
דְאַתְרַחֲקַת מִן מִלְכָּא, אֲשַׁגְּחוּתָא דְמִלְכָּא בְּהַ תְּדִירָא,
וּבַעֲיָא לְאַסְתַּמְרָא לְקַבְּלָה יִתִיר, וְלֹא תִיחַוֵּב לְגַבְהַ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (דברים כג) כִּי יִי אֱלֹהֶיךָ מִתְּהַלֵּךְ בְּקֶרֶב
מִחֲנֶךָ לְהַצִּילְךָ וְגו'. כִּי יִי אֱלֹהֶיךָ: דָּא שְׁכִינְתָּא,
דְאַשְׁתַּכַּחַת בְּהוּ בִישְׂרָאֵל, וְכַל שְׁכֵן בְּגָלוּתָא, לְאַגְנָא
עַלֵיהוּ תְדִירָא מְכַל סְטָרִין, וּמְכַל שְׂאָר עַמִּין, דְלֹא
יִשְׁיִצוּן לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל.

דְתַנִּיא, לֹא יִכְלִין (דף ע"ה ע"ב) שְׁנֵאִיְהוּן דְיִשְׂרָאֵל לְאַבְאָשָׁא
לְהוּ, עַד דְיִשְׂרָאֵל מִחֲלִישִׁין חֵילָא דְשְׁכִינְתָּא
מְקַמֵי רַבְרַבֵי מְמַנּוּ דְשְׂאָר עַמִּין. כַּדִּין יִכְלִין לְהוּן
שְׁנֵאִיְהוּן דְיִשְׂרָאֵל, וְשִׁלְטִין עַלֵיהוּ, וְגִזְרִין עַלֵיהוּ כְּמָה
גִזְרִין בִּישִׁין. וְכַד אֵינּוּן תִּיבִין לְקַבְּלָה, הִיא מְתַבְרַת
חֵילָא וְתוּקְפָא דְכַל אֵינּוּן מְמַנּוּ רַבְרַבִין, וְתַבְרַת חֵילָא
וְתוּקְפָא דְשְׁנֵאִיְהוּן דְיִשְׂרָאֵל, וְאַתְפְּרַעָא לְהוּ מְכַלָּא.

וְעַל דָּא וְהָיָה מַחְנִיךְ קָדוֹשׁ, דְּבַעֵי בַר נֶשׁ דְּלֹא יִסְתָּאב
 בְּחוּבוֹי, וַיַּעֲבַר עַל פְּתַגְמֵי אוֹרֵייתָא. דְּאִי עָבִיד
 הָכִי, מְסַאֲבִין לֵיהּ, כְּמָה דְכְּתִיב וְנִטְמַתְם בָּם, בְּלֹא א'.
 וְתַאנָּא, מֵאֲתָן וְתַמְנָא וְאַרְבַּעִין שְׁיִיפִין בְּגוּפָא, וְכֻלְהוּ
 אֶסְתְּאֲבִין, כַּד אִיהוּ אֶסְתְּאֲב. כְּלוּמַר, כַּד בַּעֵי לְאַסְתְּאֲבָא.
 וְעַל דָּא, וְהָיָה מַחְנִיךְ קָדוֹשׁ. מֵאִי מַחְנִיךְ, אֵלִין אֵינּוּן
 שְׁיִיפֵי גוּפָא. וְלֹא יֵרְאֶה בְּךָ עֲרוֹת דְּבַר, מֵאִי עֲרוֹת
 דְּבַר. עֲרִייתָא נוֹכְרָאָה לְהֵאִי (ס"א דְּהוּי) דְּבַר רְמוֹז, כְּמָה
 דְּאוּקִימְנָא. דְּאִי הָכִי, וְשֵׁב מֵאַחֲרֵיךְ וְדֵאִי. וְעַל דָּא עֲרוֹת
 אֲשֶׁת אָבִיךָ לֹא תַגִּילָהּ. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּכְּתִיב עֲרוֹת
 אָבִיךָ הוּא, כְּמָה דְּאוּקִימְנָא.

תַּאנָּא, עַל ג' מְלִין מִתְעַפְּבִין יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא. עַל
 דְּעַבְדִּין קָלְנָא בְּשְׁכִינְתָא בְּגִלוּתָא. וּמַהֲדֵרִי
 אֲנַפֵּייהוּ מִן שְׁכִינְתָא, וְעַל דְּמְסַאֲבֵי גְרַמֵּייהוּ קָמִי
 שְׁכִינְתָא. וְכֻלְהוּ אוּקִימְנָא בְּמִתְנִיתָא דִּילָן.

רַבִּי אַבָּא, הָוָה אֲזִיל לְקַפּוּטְקֵיא, וְהָוָה עֲמִיה רַבִּי יוֹסִי.
 עַד דְּהָוּוּ אֲזִילִי, חָמוּ חַד בַּר נֶשׁ, דְּהָוָה אֲתִי, וְרַשִּׁימָא
 חַד בְּאַנְפוּי. אָמַר רַבִּי אַבָּא, נִסְטִי מֵהֵאִי אוֹרְחָא, דְּהָא
 אֲנַפּוּי דְּדִין אֶסְהִידוּ עָלֵיהּ, דְּעַבַר בְּעֲרִייתָא דְּאוֹרֵייתָא,
 בְּגִינִי כַּךְ אֶתְרַשִּׁים בְּאַנְפוּי. אָמַר לֵיהּ רַבִּי יוֹסִי, אִי הָאִי
 רַשִּׁימָא הָוָה לֵיהּ כַּד הָוָה יְנוּקָא, מֵאִי עֲרִייתָא אֲשֶׁתְּכַח

בֵּיתָה. אָמַר לֵיהּ, אָנָּה חֲמִינָא בְּאַנְפוּי, דְּאַסְהִידוּ בְּעַרְיִיתָא
דְּאוּרְיִיתָא.

קָרָא לֵיהּ רַבִּי אַבָּא, אָמַר לֵיהּ אִימָא מְלָה, הָאִי רְשִׁימָא
דְּאַנְפֹּךְ, מַה הוּא. אָמַר לוֹן, בְּמַטּוֹתָא מְנַיִיכוּ, לֹא
תַעֲנִשׁוּ יַתִּיר לְהַהוּא בַר נָשׁ, דְּהָא חוּבוּי קָא גָרְמוּ לֵיהּ.
אָמַר רַבִּי אַבָּא מַהוּ. אָמַר לֵיהּ, יוֹמָא חַד הוּינָא אָזִיל
בְּאַרְחָא אָנִי וְאַחְתִּי, שְׂרִינָא בְּחַד אוֹשְׁפִיזָא, וְרוּינָא
חֲמָרָא, וְכָל הַהוּא לִילִיָּא אַחִידְנָא בְּאַחְתִּי. בְּצַפְרָא
קִמְנָא, וְאוֹשְׁפִיזָאִי קִטְט בְּחַד גִּבְרָא, עֵיילָנָא בִּינִייהוּ,
וְקִטְרוּ לִי דָא מַהֲאִי גִיסָא, וְדָא מַהֲאִי גִיסָא, וְרְשִׁימָא דָא
הוּה עֵייל לְבִי מוֹחָא, וְאַשְׁתִּזְבְּנָא עַל יְדָא דְחַד אַסְיָא
דְּאִית בְּגוּוֹן.

אָמַר לֵיהּ, מַאן הוּא אַסְיָא. אָמַר לֵיהּ, רַבִּי שְׁמֵלָאִי הוּא.
אָמַר לֵיהּ מַאי אַסוּוֹתָא יְהַב לְךָ. אָמַר לֵיהּ אַסוּוֹתָא
דְּנַפְשָׁא. וּמַהֲהוּא יוֹמָא אַהֲדַרְנָא בְּתַשׁוּבָה. וּבְכָל יוֹמָא
חֲזִינָא אַנְפְּאִי בְּחַד חִיזוּ, וּבְכִינָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
דְּהוּא רַבּוֹן עֲלָמִין עַל הַהוּא חוּבָה. וּמַאיִנוֹן דְּמַעִין
אַסְחִינָא אַנְפְּאִי. אָמַר רַבִּי אַבָּא, אִי לָאו דְּאַתְמַנַּע מִנְךָ
תַּשׁוּבָה, אַעֲבַרְנָא מֵאַנְפֹּךְ הַהוּא רְשִׁימָא. אָבֵל קָרִינָא
עֲלִיךָ, (ישעיה ו) וְסַר עֲוֹנֶךָ וְחַטָּאתְךָ תִּכּוּפֶר. אָמַר לֵיהּ, ג'
זְמַנִּין אִימָא. אָמַר לֵיהּ ג' זְמַנִּין, וְאַתְעֵבֵר רְשִׁימָא.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, וְדַאי מָאָרְךָ הָא בְּעָא לְאַעְבְּרָא מִנָּךְ,
 דְּוַדַּאי בְּתִשׁוּבָה אֶשְׁתַּכַּחַת. אָמַר לִיה, נְדַרְנָא
 מִהֵאֵי יוֹמָא לְאַתְעֶסְקָא בְּאוּרֵייתָא יִמָּא וְלִילֵיא. אָמַר
 לִיה, מַה שְּׁמָךְ. אָמַר לִיה אֶלְעָזָר. אָמַר לִיה אֵל עֲזָר,
 וְדַאי שְׂמָא גָרִים, דְּאַלְהָךְ סִייעָךְ, וְהוּהוּ בְּסַעְדָךְ, שְׁדַרְיָה
 רַבִּי אַבָּא וּבְרַכִּיהָ.

לְזַמְנָא אַחְרָא, הוּהוּ רַבִּי אַבָּא אָזִיל לְגַבִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 עָאֵל בְּמַאתִיָּה, אֶשְׁכַּחִיהָ דְּהוּהוּ יְתִיב וְדַרִישׁ,
 (תהלים צב) אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדַע וְכֹסִיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת. אִישׁ
 בַּעַר לֹא יֵדַע וְגו', כַּמָּה טַפְשִׁין אֵינּוֹן בְּנֵי עֲלָמָא, דְּלֹא
 מִשְׁגִּיחִין וְלֹא יֵדְעִין וְלֹא מְסַתְּכְלִין לְמַנְדַּע אוּרְחוּי
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל מַה קְיַיִמִין בְּעֲלָמָא. מֵאֵן מְעַכְב
 לְהוּ לְמַנְדַּע, טַפְשׁוּתָא דְּלַהוֹן. בְּגִין דְּלֹא מִשְׁתַּדְּלִי
 בְּאוּרֵייתָא, דְּאִילוּ הוּוּ מִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרֵייתָא יִנְדַּעוֹן
 אוּרְחוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְכֹסִיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת, דְּלֹא מְסַתְּכַל וְלֹא יֵדַע (דף ע"ו ע"א)
 נִימוּסֵי דְּזֹאת בְּעֲלָמָא. (דאף על גב) דְּדַאִין עֲלָמָא
 בְּדִינוּי וְחַמָּאן לְדִינוּי דְּהֵאֵי זֹאת, דְּמַטָּאן עַל בְּנֵי נְשָׂא
 דְּאֵינּוֹן זְכָאִין, וְלֹא מַטָּאן עַל רְשִׁיעֵיָא חֵיִיבִין, דְּעַבְרִין
 עַל פְּתַגְמֵי אוּרֵייתָא, דְּכַתִּיב, (תהלים צב) בְּפִרוּחַ רְשָׁעִים כְּמוֹ
 עֶשֶׂב וְגו'. דְּהֵאֵי עֲלָמָא יִרְתִּין לִיה בְּכַל סְטְרוּי, וְדִינִין לֹא

מִטּוֹן עָלוּי בְּהָאֵי עֲלָמָא. וְאַלְמָלָא דְדוֹד מְלָכָא אוֹדְעִיה
 בְּסוּפִיָּה דְקָרָא, לָא יִדְעִינָן, דְכְּתִיב לְהַשְׁמַדֵּם עֲדֵי עַד,
 לְשִׁיצָאָה לְהוֹן מִהֶהוּא עֲלָמָא, וּלְמַהוּי עֶפְרָא תַחֲוֹת
 רַגְלֵיהוֹן דְּצַדִּיקֵיָא, דְכְּתִיב, (מלאכי א) וְעִסּוֹתֶם רְשָׁעִים כִּי
 יִהְיוּ אַפֶּר תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם.

תּוּ פִתַּח וְאָמַר, (איוב טז) וַיִּקָּם בִּי כַחֲשֵׁי בְּפָנַי יַעֲנֶה. בְּמֵאֵי
 קָא מִיִּירִי. אֱלֹא, זַכָּאָה חוּלְקִיָּה דְּבֵר נָשׁ דְּאַשְׁתְּדֵל
 בְּאוּרֵיָתָא, לְמַנְדַּע אוּרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְכָל
 מֵאֵן דְּאַשְׁתְּדֵל בְּאוּרֵיָתָא, כְּאֵלוּ אֲשְׁתְּדֵל בְּשָׁמַיָּה מִמֶּשׁ.
 מֵה שְׁמַיָּה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד נִימוּסִין. אוּף
 אוּרֵיָתָא הָכִי נָמִי. תָּא חֲזִי, הֵאֵי מֵאֵן דְּעֶבֶר עַל פִּתְגָּמֵי
 אוּרֵיָתָא, אוּרֵיָתָא סְלָקָא וְנַחְתָּא וְעֶבְדָּא בֵּיהּ בְּבֵר נָשׁ
 רְשִׁימִין בְּאַנְפוּי, בְּגִין דִּיסְתַּכְּלוֹן בֵּיהּ עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי,
 וְכֻלְהוּ אוּשְׁדָן לְוּוֹטִין עַל רִישִׁיָּה.

וְתֵאנָא, כָּל אֵינּוֹן עֵינֵי יִי, דְאַזְלִין וְשֵׁאטִין בְּעֲלָמָא
 לְמַנְדַּע אוּרְחוּי דְבְנֵי נָשָׁא, כְּלֵהוֹן זְקָפִין
 עֵינֵינּוּן, וּמְסַתְּכְלִין בְּאַנְפוּי דֶּהֱהוּא בֵּר נָשׁ, וְחָמָאן לָהּ,
 וְכֻלְהוּ פִתְחִין עָלֶיהָ וּוי ווי. וּוי לִיָּה בְּהָאֵי עֲלָמָא, וּוי לִיָּה
 בְּעֲלָמָא דְאַתֵּי. אֲסַתְּלָקוּ מִסּוּחַרְנֵיָה דְפִלְגְנֵיָא, דֶּהֱא
 סֶהְדוּתָא בְּאַנְפוּי, וְרוּחָא דְמְסֻאָבָא שְׂרִיא עָלוּי. וְכָל אֵינּוֹן
 יוּמִין דְּאַשְׁתַּכַּח רְשִׁימוּ בְּאַנְפוּי לְסֶהְדוּתָא, אֵי אוּלִיד בֵּר,

אֲשֶׁלֶיךָ לִיּה רֹחַא מְסֻטְרָא דְמְסֻאָבָא. וְאֵלִין אֵינּוֹן חֵיִיבֵי
 דְרָא, תְּקִיפֵי אַנְפִּין, דְּמֵאֲרִיהוֹן שְׁבִיק לְהוֹן בְּהַאי עֲלָמָא,
 לְשִׁיצָאָה לְהוּ בְּעֲלָמָא דְאַתִּי.

תְּנִינֵן, הַאי צְדִיקָא זְכָאָה דְאַשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִייתָא יְמָמָא
 וְלֵילִיָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְשִׁיךְ עָלֶיהָ חַד
 חוּטָא דְחֶסֶד, וְאַתְרֵשִׁים לִיּה בְּאַנְפוּי, וּמַהְהוּא רְשִׁימָא
 דְחֵלִי עֲלָאי וְתַתָּאי. הָכִי נְמִי מֵאֵן דְּעֵבֵר עַל פְּתַגְמֵי
 אוּרִייתָא, מְשַׁכָּאֵן עָלֶיהָ רֹחַא דְמְסֻאָבָא, וְאַתְרֵשִׁים לִיּה
 בְּאַנְפוּי, וּמְנִיָּה עֲרֻקִין עֲלָאי וְתַתָּאי. וְכֹלָא מְכַרְזֵי עָלֶיהָ,
 אֲסֵתְלָקוּ מְסַחְרָנִיָּה דְפִלְנִיָּא, דְּעֵבֵר עַל פְּתַגְמֵי אוּרִייתָא,
 וְעַל פְּקוּדֵי דְמֵאֲרִיָּה, וְוִי לִיּה, וְוִי לְנַפְשִׁיהָ. הַאי אֲשֶׁלֶיךָ
 רֹחַא דְמְסֻאָבָא, דְּאַשְׁתַּכַּח עֲמִיָּה, וְאוּרִית לִיּה לְבָרִיָּה,
 וְהַאי הוּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לִית לִיּה בֵּיהָ חוּלְקָא,
 וְשְׁבִיק לִיּה, לְשִׁיצָאָה לִיּה לְעֲלָמָא דְאַתִּי.

אָמַר לִיּה רַבִּי אַבָּא, שְׁפִיר קְאָמְרַת, מְנָא לָךְ הַאי. אָמַר
 לִיּה הָכִי אוּלִיפְנָא. וְאוּלִיפְנָא, דְּהַאי יְרוּתָא בִּישָׂא,
 אַחְסִינּוֹן פְּלֵהוּ בְּנוֹי, אִי לָא יְתוּבוּן, דְּהָא לִית מְלָה
 קְיִימָא קָמִי תְּשׁוּבָה. וְאַנָּא הָכִי אוּלִיפְנָא, דְּאַסּוּתָא דָּא
 יְהִיבוּ לִי זְמָנָא חֲדָא, דְּהוּינָא רְשִׁים בְּאַנְפָּאי, וְיוּמָא חַד
 הוּינָא אָזִיל בְּאוּרְחָא, וְאַעֲרַעְנָא בְּחַד זְכָאָה, וְעַל יְדוּי
 אַתְעֵבֵר מְנָאי הַהוּא רְשִׁימָא. אָמַר לִי, מַה שְׁמַךְ. אָמַר

לִיָּה אֶלְעָזָר, וְקָרִי עָלַי אֶלְעָזָר אַחֲרָא. אָמַר לִיָּה, בְּרִיךְ
 רַחֲמָנָא, דְּחָמִינָא לָךְ, וְזָכִינָא לְמַחֲמֵי לָךְ בְּהֵאִי. וּפָאָה
 חוּלְקָךְ בְּעַלְמָא דִּין וּבְעַלְמָא דְּאֵתִי, (אָמַר לִיָּה) אָנָּא הוּא
 דְּאֶרְעֵנָא לָךְ.

אֶשְׁתַּטַּח קָמִיָּה, אֵייתִיָּה לְבֵיתִיָּה, אֶתְקִין קָמִיָּה קוֹרְטִיסָא
 (ס"א טַרְכוּסָא) (טַרְטִיסָאִי) דְּנִהְמָא, וּבִשְׂרָא דְּעַגְלָא
 תְּלִיתָאָה. בְּתַר דְּאֶכְלוּ, אָמַר לִיָּה הֵהוּא גַבְרָא, רַבִּי,
 אֵימָא לִי חַד מְלָה, חָדָא תּוֹרְתָא סוּמְקָא אֵית לִי, אֵימָא
 דְּעַגְלָא דְּבִישְׂרָא דָּא דְּאֶכִּילָנָא, וְיוּמָא חַד עַד לָא
 אֶתְעַבְרַת וְאוּלִידַת, אֶזִּילָנָא בְּתַרְאָה לְמַרְעָא לְמַדְבְּרָא,
 עַד דְּדַבְרָנָא לָהּ אַעֲבַר קָמֵאִי חַד גַבְרָא, אָמַר לִיָּה, מַה
 שָׁמָּה דְּתוֹרְתָא דָּא. אֵמִינָא, מִן יוּמָא דְּאֶתִיילִידַת לָא
 קָרִינָא לָהּ בְּשָׁמָא. אָמַר לִיָּה, בַּת שְׁבַע אִם שְׁלֹמָה
 אֶתְקָרִי, אִי תִזְכָּה לְכַפְרָה. וְאָנָּא בְּעוּד דְּאֶהְדַּרְנָא רִישָׁאִי,
 לָא חָמִינָא לִיָּה, וְחֵיִיכְנָא מֵהֵהוּא מְלָה. (דף ע"ו ע"ב)

וְהַשְׁתָּא דְּזָכִינָא בְּאוּרִייתָא, אֶתְעַרְנָא עַל הֵהִיא מְלָה,
 וּמִן יוּמָא דְּאֶתְפֹּטֵר רַבִּי שְׁמֵלָאִי מֵהַכָּא, לָא הוּהּ
 בַּר נֶשׁ דִּינְהִיר לֶן בְּאוּרִייתָא כּוּוֹתִיָּה. וְאָנָּא דְּחִילָנָא
 לְמִימַר מְלָה דְּאוּרִייתָא דְּלָא אוּלִיפְנָא. וּמְלָה דָּא
 דְּאֶסְתַּכְּלָנָא דְּמְלָה דְּחַכְמַתָּא הִיא, וְלָא יְדַעְנָא. אָמַר לִיָּה,
 וְדֵאִי מְלָה דְּחַכְמַתָּא הִיא, וְרַמְיָזָא עַלְאָה הִיא לְעֵילָא
 וּלְתַתָּא.

אָבֵל תָּא חֲזִי, בֵּת שְׁבַע אֲתִקְרִי מִמֶּשׁ בְּרוּזָא דְחֲכֻמְתָּא.
 בְּגִין כֶּף כְּתִיב בְּהַּ כְּלָא בְּשֻׁבַע. ז' פְּרוֹת. ז' שְׂרָפוֹת.
 ז' הִזְאוֹת. ז' כְּבוּסִים. ז' טְמֵאִים. ז' טְהוּרִים. ז' כְּהֻנִּים.
 וּמִשָּׁה וְאַהֲרֹן בְּחוֹשְׁבֵנָא דְהָא כְּתִיב, וַיְדַבֵּר יי' אֶל מֹשֶׁה
 וְאַהֲרֹן וְגו'. וְשִׁפִּיר קְאָמַר הֵהוּא גְבָרָא, דְאָמַר בֵּת שְׁבַע,
 וְכָלֵא רוּזָא דְחֲכֻמְתָּא הִיא.

אָמַר לִיָּהּ, בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא דְשִׁמְעֵנָא מְלָה דָּא. בְּרִיךְ הוּא
 דְהָא אֲקֵדִים לִי שְׁלָם בְּקִדְמִיתָא, לְמִזְפֵּי לְהֵאִי.
 דְכְּתִיב (ישעיה נז) שְׁלֹם שְׁלֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב אָמַר יי'. אָנָּא
 כִּד הוּינָא רַחוּק, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲקֵדִים לִי שְׁלָם
 לְמַהוּי קְרוֹב. קְרָא עָלֵיהּ רַבִּי אַבָּא, (שמואל א כה) אֵתָהּ שְׁלֹם
 וּבֵיתְךָ שְׁלֹם וְכֹל אֲשֶׁר לְךָ שְׁלֹם.

עֲרוֹת אַחוֹת אָבִיךָ לֹא תִגְלֶה. רַבִּי חֲזִיָּא פְתַח,
 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אַחוֹתוֹ בֵּת אָבִיו אוֹ בֵּת אִמּוֹ
 וְרָאָה אֶת עֲרוֹתָהּ וְגו'. תַּמָּן תַּנְיִנָן, מֵאָה וּתְלַתִּין שְׁנִין,
 אֲתַפְרֹשׁ אָדָם מֵאֲתַתִּיָּהּ, וְלֹא הוּא אוֹלִיד. מִדְּקַטְל קִין
 לְהַבֵּל, לֹא בַעַא אָדָם לְאֻזְדוּוּגָא בְּאֲתַתִּיָּהּ. רַבִּי יוֹסִי
 אָמַר, מִשְׁעֵתָא דְאֲתַגְזֹר עָלֵיהּ וְעַל כָּל עֲלֻמָּא מִיתָה,
 אָמַר, אֲמֵאִי אָנָּא אוֹלִיד לְבַעֲתוֹתָא. מִיד אֲתַפְרֹשׁ
 מֵאֲתַתִּיָּהּ.

וְתַרְיִן רוּחִין נוֹקְבִין, הוּוּ אֲתַיִין וְאֻזְדוּוּגָן עֲמִיָּה, וְאוֹלִידוּ.

וְאֵינּוֹן דְּאוֹלִידוֹ הוּוּ מְזִיקִין דְּעֵלְמָא, וְאַקְרוּן נְגַעֵי בְּנֵי
 אָדָם. וְאַלִין סָאטְן לְבְנֵי אָדָם, וְשִׁרְיִין בְּפִתְחָא דְּבֵיתָא,
 וּבְבִירָאֵי, וּבְבֵיתֵי כְּסָאֵי. וְעַל דָּא בַר נֶשׁ, דְּאַשְׁתַּכַּח
 בְּפִתְחָא דְּבֵיתֵיהּ שְׁמָא קְדִישָׁא שְׁדֵי בְּכַתְרִין עֲלָאִין, כְּלָהוּ
 עֲרָקָאן וְאַתְרַחְקוּן מִנֵּיהּ, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (תהלים צא) וְנִגַע
 לָא יִקְרַב בְּאַהֲלֵךְ. מַאי וְנִגַע לָא יִקְרַב. אֲלִין נְגַעֵי בְּנֵי
 אָדָם.

וְתַאנָּא, בְּשַׁעְתָּא דְּנַחַת אָדָם בְּדִיּוּקְנָא עֲלָאָה, בְּדִיּוּקְנָא
 קְדִישָׁא, וְחָמוּ לֵיהּ עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי, כְּלָהוּ קְרִיבוּ
 גִּבְיָהּ, וְאַמְלָכוּהוּ עַל הָאֵי עֲלָמָא. בְּתַר דְּאַתָּא חוּיָא עַל
 חוּיָהּ, וְאַטִּיל בַּהּ זוּהַמָּא, לְבַתַּר אוֹלִידַת קִין. (בראשית קע"ח ע"א)
 מִתְמָן (ס"א נְתִיחָסוּ) נְתַחֲיִיבוּ כָּל דְּרִין חֲיִיבִין דְּעֵלְמָא.
 וּמְדוּרָא דְּשִׁדִּין וְרוּחִין, מִתְמָן אֲשַׁתְּכַחוּ, וּמִסְטְרוּי. וּבְגִינֵי
 כַּךְ כָּל רוּחִין וְשִׁדִּין, פְּלָגוּתָא אֵית בְּהוּ מִבְּנֵי נֶשָׁא
 דְּלַתְתָּא, וּפְלָגוּתָא מִמְּלָאכֵי עֲלָאֵי דְּלַעִילָא. וְכֵן כַּד
 אֲתִיִּלִּידוּ מֵאָדָם אֵינּוֹן אַחֲרָנִין, כְּלָהוּ אֲשַׁתְּכַחוּ כְּהָאֵי
 גְּוּנָא, פְּלָגוּ מִתַּתָּאֵי, וּפְלָגוּ מֵעֲלָאֵי.

בְּתַר דְּאַתִּיִּלִּידוּ מֵאָדָם, (ס"א אַהֲדַרוּ לֵיהּ קָצַת מֵאֵינּוֹן רוּחִין דְּנִפְקוּ
 מִתַּיִאֲבֻכְתִּיהּ בְּחֵלְמָא) אוֹלִידַת מֵאֵינּוֹן רוּחֵי בְּנַתָּן, דְּדַמִּין
 לְשִׁפְירוּ דְּעֲלָאֵי, וְלְשִׁפְירוּ דְּתַתָּאֵי. וְעַל דָּא כְּתִיב, (בראשית
 1) וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֵת בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טוֹבוֹת הָנָּה וְגו',

וְטָעַן כָּלֵא בְּתַרְיֵיהוּ. וְחַד דְּכוּרָא אֲשַׁתְּכַח, דְּאַתָּא לְעֶלְמָא
 מְרוּחִיָּה דְּסִטְרָא דְּקִין, וְקָרוּן לִיָּה תּוּבֵל קִין. וְחַדָּא נּוֹקְבָא
 נְפֻקְת עֲמִיָּה, וְהוּוּ בְּרִיין וְטָעָן בְּתַרְאָה, וְאַתְקְרִי נְעַמָּה.
 מִיָּנָה נְפֻקוּ רוּחִין וְשִׁדִּין אַחֲרָנִין. וְאַיְנוּן (בראשית צ"ב ע"א, י"ו ע"א,
 קמ"ג ע"ב, ר"ה ע"א) תְּלִיין בְּאוּרָא, וְאוּדְעִין מְלִין לְאַיְנוּן
 אַחֲרָנִין דְּשְׂכִיחִין לְתַתָּא.

וְדָא תּוּבֵל קִין, אֲפִיק זִינֵי קְטוּלָא לְעֶלְמָא. וְדָא נְעַמָּה
 אַתְרֵגִישֵׁת בְּרִיגְשָׁהָ, וְאַתְדַּבְּקַת בְּסִטְרָהָ. וְעַד
 כְּעַן הִיא קִימָא, וּמְדוּרָהָ בֵּין רִיגְשֵׁי יָמָא רְבָא, וְנְפֻקְת
 וְחִיכַת בְּבִנֵי נְשָׂא, וְאַתְחַמַּמַת מִנִּיָּהוּ בְּחֶלְמָא, בְּהֵהוּא
 תִּיאוּבְתָא דְּבַר נֶשׁ, וְאַתְדַּבְּקַת בֵּיהּ. תִּיאוּבְתָא נְטִלַת וְלֹא
 יִתִּיר. וּמֵהֵהוּא תִּיאוּבְתָא אַתְעַבְרַת, וְאַפִּיקַת זִינֵין אַחֲרָנִין
 לְעֶלְמָא.

וְאַלִּין בְּנִין דְּאוּלִּידַת מְבַנֵּי נְשָׂא, מִשְׁתַּכְּחִין לְקַבְּלֵי
 נּוֹקְבֵי בְּנֵי נְשָׂא, וּמִתְעַבְּרִין מִנִּיָּהוּ, וְאוּלִּידִן
 רוּחִין, וְכֻלְהוּ אֲזֻלִּין לְלִילִית קַדְמִיתָא, וְהִיא מְגַדְלַת לוּן.
 וְהִיא נְפֻקְת לְעֶלְמָא, וּבְעִיא (דף ע"ז ע"א) רַבִּיָּהָ, וְחַמַת רַבִּי
 בְּנֵי נְשָׂא, וְאַתְדַּבְּקַת בְּהוּ, לְקַטְלָא לְהוּ, וְלֹא שְׁתָּאבָא
 בְּרוּחִיָּהוּ דְּרַבִּי בְּנֵי נְשָׂא וְהִיא אֲזֻלַת בְּהֵהוּא רוּחָא (נ"א
 רבִּיא), וְאַזְדַּמְנִן תַּמָּן ג' רוּחִין קַדִּישִׁין, וְטָאסִין קַמָּה,
 וְנְטִלִין הֵהוּא רוּחָא (נ"א רבִּיא) מִנָּה, וּמִנִּיחִין לִיָּה קַמִּי

קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְתַמֵּן מִתְגַּלְפִּי (ס"א מִתְאֲלָפִי) קַמִּיהָ.
 בְּגִינֵי כֶּךָ אֹרִייתָא אֲזַהֲרַת לְהוּ לְבַנֵּי נִשְׂא, וְהִתְקַדְשְׁתָּם
 וְהִייתָם קְדוּשִׁים וְדָאֵי. אֵי אֲשֶׁתְּכַח בַּר נִשְׂ
 קַדִּישָׁא, לָא מִסְתַּפִּי מִינָהּ, דְכִדִּין זַמִּין קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְאֵלִין ג' מִלְּאָכִין קַדִּישִׁין דְאַמְרָן, וְנִטְרִין לֵיהּ לְהֵהוּא
 רַבִּיא, וְהִיא לָא יְכֻלָּא לְאַבְאֲשָׁא לֵיהּ, הֲדָא הוּא דְכְתִיב,
 (תְּהִלִּים צ) לָא תֵאוּנָה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַע לָא יִקְרַב בְּאַהֲלֶךָ.
 מֵאֵי טַעְמָא לָא תֵאוּנָה אֵלֶיךָ רָעָה. בְּגִין כִּי מִלְּאָכִיו יִצְוָה
 לָךְ, וְכְתִיב (תְּהִלִּים צ) כִּי בִי חֲשַׁק וְאַפְלִטָהוּ.
 דָּאֵי בַר נִשְׂ לָא אֲשֶׁתְּכַח קַדִּישָׁא, וְאֲשֶׁלִּיף רוּחָא מִסְטָרָא
 דְּמִסְאָבָא, כִּדִּין הִיא אֲתִיא וְחִיִּיכַת בֵּיהּ בְּהֵהוּא
 רַבִּיא. וְאֵי קִטִּילַת לֵיהּ, אֲשֶׁתְּאַבַּת בְּהֵהוּא רוּחָא, וְלָא
 תַעֲדֵי מִנִּיהּ לְעֵלְמִין. וְאֵי תִימָא אֵינּוּן אַחֲרֵינִין, דְּקִטִּילַת
 לּוֹן, וְאַזְדַּמְנוּ קַמָּה אֵינּוּן תִּלְתָּא קַדִּישִׁין, וְנִטְלִין מִנָּהּ
 הֵהוּא רוּחָא, הָא לָא בְּסִטְרָא דְּמִסְאָבָא אֲשֶׁתְּכַחוּ, אֲמֵאֵי
 שְׁלִטָא לְקִטְלָא לְהוּ. אֶלָּא, הֵאֵי כִּד בַּר נִשְׂ לָא אֲתִקְדֶּשׁ,
 אֲבַל לָא אֲתִכּוּוֹן לְאַסְתֵּאבָא וְלָא אֲסִתְּאב, בְּגִין כֶּךָ יְכֻלָּא
 לְשִׁלְטָאָה בְּגוּפָא, וְלָא בְּרוּחָא.
 וְזַמְנִין אֲשֶׁתְּכַח דְּנִפְקַת נַעֲמָה לְעֵלְמָא, לְאַתְחַמְמָא מִבְּנֵי
 נִשְׂא, וְאֲשֶׁתְּכַח בַּר נִשְׂ בְּקִשְׂרָא (נ"א בְּקִשּׁוּיָא)
 דְּתִיאֻבְתָּא עֲמָה, וְאַתְעַר מִשְׁנַתִּיהּ, וְאַחִיד בְּאַנְתִּתִּיהּ,

וְשָׁכִיב עִמָּה, וְרַעוּתָא דִּילֵיהּ בְּהֵוּא תִּיאוּבְתָא דֵהוּה לֵיהּ
 בְּחֻלְמִיָּה, כְּדִין הֵוּא בַר דְּאוּלִּיד, מִסְטָרָא דִנְעֻמָּה קָא
 אֲתִיָּא, דֵּהָא בְּתִיאוּבְתָא דִּילָהּ אֲשֶׁתְּכַח הָאִי, כַּד נִפְקָא
 לִילִי"ת וְחֻמָּאת לֵיהּ, יַדְעַת מְלָה, וְהִיא אֲתַקְטַרַת בֵּיהּ,
 וּמַגְדִּילַת לֵיהּ כְּאִינוּן אַחֲרָנִין בְּנוֹי דִנְעֻמָּה, וְאֲשֶׁתְּכַחַת
 עִמָּיה זְמַנִּין סְגִיָּאִין, וְלֹא קִטְלָא לֵיהּ.

הָאִי הוּא בַר נָשׁ, דְּבַכָּל סִיְהָרָא וְסִיְהָרָא אֲתַפְּגִים, וְלֹא
 אֲתִיָּאֲשָׁא מִנִּיהּ לְעֻלְמִין, דֵּהָא בְּכָל סִיְהָרָא וְסִיְהָרָא
 כַּד אֲתַחֲדָשָׁא בְּעֻלְמָא, לִילִי"ת נִפְקָא, וּפִקְדָא עַל כְּלָהוּ
 דֵּהִיא מַגְדִּילַת, וְחִיִּיכָא בְּהוּ, וּכְדִין הֵוּא בַר נָשׁ פְּגִים
 בְּהֵוּא זְמָנָא, זְכָאִין אִינוּן צְדִיקֵיָּא, דְּמַתְּקֵדְשֵׁי בְּקִדּוּשָׁה
 דְּמִלְכָּא, עָלֵיהּוּ כְּתִיב (ישעיה סו) וְהָיָה מִדֵּי חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוּ
 וּמִדֵּי שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ וּגו'.

מְלִין אֵלִין גְּלִי שְׁלֵמָה מִלְכָּא, בְּסַפְרָא דְּאֲשְׁמֵדָאִי מִלְכָּא,
 וְאֲשַׁכְּחָנָא בֵּיהּ (ע"ט ע"א) אֵלֶף וְאַרְבַּע מֵאָה וְחֻמֶּשׁ זִינִי
 מְסֵאֲבוּתָא, דְּמִסְתַּאֲבִי בְּהוּ בְּנֵי נָשָׁא. דְּגִלִי דָּא אֲשְׁמֵדָאִי
 לְשֵׁלְמָה מִלְכָּא.

וְוִי לָהּ לְבָנֵי נָשָׁא, דְּכָלְהוּ אֲטִימִין וְסִתִּימִין עֵינִין, וְלֹא
 יַדְעִין, וְלֹא שְׁמַעִין, וְלֹא מִשְׁגִּיחִין, הֵיךְ קִימִין
 בְּעֻלְמָא. וְהָא עֵיטָא וְאַסוּוּתָא קְמִיָּהּ, וְלֹא מִסְתַּכְּלִין.
 דֵּהָא לָא יַכְלִין בְּנֵי נָשָׁא לְאֲשֶׁתְּזוּבָא, אֵלָא בְּעֵיטָא

דְּאוֹרֵייתָא. דְּכְתִיב, (דברים כג) כִּי יִהְיֶה בֶן אִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה טָהוֹר מִקְרָה לִילָה. אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה טָהוֹר דִּיִּיקָא, מִקְרָה לִילָה דִּיִּיקָא, וְהָא אוֹקִימָנָא מְלִי, בְּעֵיטָא דְּאוֹרֵייתָא קְדִישָׁא. דְּהִכֵּי כְּתִיב בְּאוֹרֵייתָא קְדִישָׁא, וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי אֲנִי יי' אֱלֹהֵיכֶם.

תַּאנָּא, בְּתַר דְּאַסְתָּלְקוּ קִינ וְהַבֵּל, אֶתְהַדֵּר אָדָם לְאַנְתִּיתִיהּ, וְאֶתְלַבֵּשׁ בְּרוּחָא אַחְרָא, וְאוֹלִיד לְשַׁת. מִכָּאן אֶתְיִיחֶסוּ דְרֵי דְּצִדִיקֵיִיא בְּעֶלְמָא. וְאַסְגִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֶסֶד בְּעֶלְמָא, וּבְכָל חַד אֶתְיִלִידַת נוֹקְבָא עֲמִיָּה, לְאַתְיִישְׁבָא עֶלְמָא פְּגוּוּנָא דְלַעִילָא. וְהָא אוֹקְמוּהּ חֲבַרֵיִיא בְּסִתִּימָאָה דְּמִתְנִיתִין, דְּכְתִיב, (ויקרא ב) וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אָחוֹתוֹ בֵּת אָבִיו אוֹ בֵּת אִמּוֹ וְגו', חֶסֶד הוּא. חֶסֶד הוּא וְדָאי, וּבְתַר דְּשָׂאֲרֵי חֶסֶד, גְּזַעִין וְשָׂרְשִׁין נִפְקִין מִתְּחוֹת לַעִילָא, וְאֶתְפָּרְשׁוּן עַנְפִּין, וְקָרִיב אֶתְרַחֵק. כְּדִין עַנְפָּא אֲסִגִּי, וְאַתִּי לְאַתְחַבְּרָא בְּזוּוּגָא חַד בְּאַילָנָא. הָאי בְּקֻדְמִיתָא, הָאי בְּסִתִּימָא דְּעֶלְמָא. בְּגִין דְּכְתִיב, (תהלים פט) אֶמְרָתִי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה. אֲבַל מִכָּאן וְלַהֲלָאָה בְּנֵי נְשָׂא דִישְׁתַּכְּחוּן בֵּיָה, וְנִכְרְתוּ לַעִינֵי בְּנֵי עַמִּים.

(דף ע"ז ע"ב)

תַּאנָּא עֲרוֹת אָחוֹת אָבִיךָ, כְּמָה דְּאַתְגַּלִּיִיא בְּסִתִּימָא.

כְּתִיב, (הושע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דָּרְכֵי יְיָ וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם וְגו',
 זָכָא חוּלְקֵיהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא, דִּידְעֵי אַרְחוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, וְאוּלִין בְּהוּ, וְאַשְׁתְּמוּדְעֵן גַּבְיֵיהוּ. זָכָא חוּלְקֵיהוֹן.
 תָּאנָא, אַתְעַבְרַת ה"א עֲלָא בְּרַחֲמֵיהוֹתָ וְחֲבִיבוּתָא דְלֹא
 מִתְפָּרֵשׁ מִנָּה יו"ד לְעֲלָמִין. אַתְעַבְרַת וְאַפִּיקַת

וְא"ו, לְבַתֵּר קָאִים קָמָה, וְיִנְקָא לֵיהּ. וְדָא (נ"א וְדָאִין בְּעֲלָמָא)
 וְא"ו כַּד נִפְקָא, בַּת זִיגוּ נִפְקָא עִמֶיהּ. אַתֵּיא חֶסֶד אַתְעַר
 גַּבְיֵיהּ, וּפְרִישׁ לֹון, וְנִפְקוּ גְזַעֲיֵן מִתְחוּת לְעֵילָא,
 וְאַתְפָּשְׁטוּ עַנְפִין, וְאַסְגִּיאוּ, וְאַתְעַבִּידַת ה"א תְּתָא.
 וְאַתְרַבִּיאת בְּעַנְפָּהָא לְעֵילָא לְעֵילָא, עַד דְּאַזְדִּוּגַת
 בְּאֵילָנָא עֲלָא, וְאַתְחַבְּרוּ וְא"ו עִם ה"א, מֵאֵן גָּרִים לֹון.
 חֶסֶד הוּא. חֶסֶד הוּא וְדָאִי. דְּחַבְּר לֹון כְּחָדָא.

יו"ד עִם ה"א עֲלָא. לָא תְּלֵיא חֲבוּרָא דְלֵהוֹן בְּחֶסֶד,
 אֲלָא בְּמִזְלָא תְּלֵיא חֲבוּרָא דְלֵהוֹן, וְחֲבִיבוּתָא
 דְלֵהוֹן, דְּלֹא (ס"א ע"ב) מִתְפָּרֵשׁ לְעֲלָמִין. יו"ד אַתְקֶשֶׁר
 בְּה"א, וְה"א אַתְקֶשֶׁר בְּוָא"ו, וְא"ו אַתְקֶשֶׁר בְּה"א, וְה"א
 אַתְקֶשֶׁר בְּכָלָא. וְכָלָא חַד קְשׁוּרָא הוּא, וְחַד מְלָא. לָא
 אַתְפָּרְשׁוּ דָא מִן דָּא לְעֲלָמִין. כְּבִיכּוּל, מֵאֵן דְּגָרִים
 פְּרוּדָא, כְּאֵלוּ חָרִיב עֲלָמָא, וְאַקְרִי עַרְיִיתָא דְכָלָא.

וְלִזְמַנָּא דָּאֲתִי, זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתְבָּא שְׂכִינְתָא
 לְאַתְרָהָא, וְלֹא שְׂתַכְחָא כָלָא בְּזוּוּגָא חַד דְּכְתִיב

(זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יי' אֶחָד וְגו'. וְאִי תִימָא הַשְׁתָּא
 לָאו הוּא אֶחָד. לָא, דְּהָא הַשְׁתָּא חִיִּיבִי עֲלֵמָא גְרָמוּ, דְּלָא
 אֲשַׁתְּכַח חַד. דְּהָא מִטְרוֹנִיתָא אֲתִרְחַקַת מִן מַלְכָּא, וְלָא
 מִשְׁתַּכְּחִי בְּזוּיגָא. אִמָּא עֲלָאָה אֲתִרְחַקַת מִן מַלְכָּא וְלָא
 יִנְקָא לִיה.

בְּגִין דְּמַלְכָּא בְּלָא מִטְרוֹנִיתָא, לָא מִתְעֵטֵר בְּעֵטְרוֹי עֲמָה
 (ס"א ד'אמא), כְּמָה בְּקִדְמִיתָא כַּד אֲתַחֲבֵר בְּמִטְרוֹנִיתָא,
 דְּעֵטְרָא לִיה, בְּכַמָּה עֵטְרִין, בְּכַמָּה זְהִירִין בְּעֵטְרִין
 קִדְיִשִׁין עֲלָאִין. דְּכְתִיב, (שיר השירים ג) צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת
 צִיּוֹן (ס"א ע"ב, שמות פ"ד ע"א) בְּמַלְךְ שְׁלֹמֹה וְגו', דְּאִזְדְּיוּג
 בְּמִטְרוֹנִיתָא, כְּדִין עֵטְרָא לִיה אִימָא עֲלָאָה כְּדָקָא יְאוּת.
 וְהַשְׁתָּא דְּלָא אֲשַׁתְּכַח מַלְכָּא בְּמִטְרוֹנִיתָא, כְּדִין אִימָא
 עֲלָאָה נְטִלַת כְּתָרָאָה (נ"א עֲטָרָאָה) וּמִנְעַת מְנִיָּה מִבּוּעֵי
 דְּנַחֲלִין, וְלָא אֲשַׁתְּכַח בְּקִשּׁוּרָא חַד. כְּבִיכּוּל לָא אֲשַׁתְּכַח
 חַד.

וּבְזִמְנָא דְּתִיתּוּב מִטְרוֹנִיתָא לְאַתֵּר הֵיכְלָא, וּמַלְכָּא
 יִזְדְּיוּג עֲמָה בְּזוּיגָא חַד. כְּדִין, יִתְחַבֵּר כְּלָא
 כְּחַדָּא, בְּלָא פְּרוּדָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יי'
 אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. בַּיּוֹם הַהוּא: בְּזִמְנָא (קע"א) דְּתִיתּוּב
 מִטְרוֹנִיתָא לְהֵיכְלָא, כְּדִין כְּלָא אֲשַׁתְּכַח חַד בְּלָא פְּרוּדָא.
 וְכְדִין (עובדיה א) וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשִׁפּוֹט וְגו'.

דַּתְנִיָּא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לֹא תִיעוּל מִטְרוּנֵיתָא
 בְּחֻדוּתָא בְּהִיכְלִיָּה עַד דִּיתְדִן מַלְכוּתָא דְעֵשׂוֹ,
 וְתִיסַב מִנֵּיהּ נִוְקָמִין דְגַרְמָא כֹּל הָאִי. לְבַתַּר תְּזַדְּיוּג
 בְּמַלְכָא, וִיְהֵא חֻדוֹ שְׁלִים, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, וְעָלוּ
 מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשָׁפוֹט אֶת הַר עֵשׂוֹ בְּקַדְמֵיתָא,
 וּלְבַתַּר וְהִיתָה לַיְיָ הַמְּלוּכָה. מֵאֵן מְלוּכָה, דָּא מִטְרוּנֵיתָא.
 הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, וְהִיתָה לַיְיָ הַמְּלוּכָה. וּלְבַתַּר דִּיזְדְּיוּגֵן
 כְּחֻדָא, מַה כְּתִיב. וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם
 הַהוּא יְהִיָּה יְיָ אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד.

(ויקרא ח"י) עֲרוֹת אַחֵי אַבִּיךָ לֹא תַגְלֶה. תְּאֲנִי רַבִּי יְהוּדָה, דָּא
 יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא. וְאַחֹת אִמְךָ: דָּא יְרוּשָׁלַם דְלְתַתָּא.
 דְּבַחוּבִין אֱלִין, יַגְלוֹן יִשְׂרָאֵל בֵּינֵי עַמְמֵיָא, וְיִתְחַרִּיב
 יְרוּשָׁלַם לְתַתָּא. וְעַל דָּא תַנִּינָן, רַחֲמֵינָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא דְקָרָא לְיִשְׂרָאֵל אַחִים, שְׁנַאֲמַר (תהלים קכב) לְמַעַן אַחֵי
 וְרַעֲי אַדְבָּרָה נָא וְגו'. (ואוקימנא מילין ותמן ס"א מילי תמן) בַּת בְּנָה
 וּבַת בְּתָה וְכו' וְאַף עַל גַּב דְּאִינּוֹן בְּאַתְגְּלִיָּא וּבְאַתְכַּסִּיא
 וְכֵן בְּתַרִּיהּ. דְּהָא עֲלָמָא אִיצְטְרִיךְ לוֹן, וְאִינּוֹן יִשׁוּבָא
 דְעֲלָמָא כְּמַה דְכְּתִיב (משלי כ"ז) רַעַךְ וְרַע אַבִּיךָ) וְהָאִי רָזָא
 דְמָלָה. דְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי אַחֵי לְמַה רַעֲי, וְאִי רַעֲי לְמַה אַחֵי.

אֶלָּא תֵּאֲנָא, הֵהוּא מְלָה דְלָא אֲתַעְדֵי לְעֶלְמִין, אֶקְרִי רַע,
 כְּמָה דְאֵת אֲמַר רַעְךָ וְרַע אָבִיךָ אַל תַּעְזוּב. וְהֵאִי רְזָא
 דְּמְלָה דְאֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אִימָא עֲלָאָה, רַעִיא אֶקְרִי,
 בְּגִין דְלָא אֲתַעְדֵי (ס"א ע"ב) רְחִימוּתָא דְאָבָא מְנָה (דף ע"ח ע"א)
 לְעֶלְמִין. וְאִימָא תַתָּאָה כֹּלָה אֶקְרִי, וְאֶקְרִי אַחוּת, כְּמָה
 דְאֻקְיָמָנָא (שִׁיר הַשִּׁירִים ח) אַחוּת לְנוּ קְטַנָּה.

וְהֵיִינוּ סִתָּם מִתְנִיתָא דִילָן, דְכִתִּיב הֲכָא, עֲרוֹת אַחוּתְךָ
 בֵּת אָבִיךָ אוּ בֵּת אִמְךָ, פִּיּוֹן דְאֲמַר בֵּת אָבִיךָ,
 מֵאִי אוּ בֵּת אִמְךָ. אֶלָּא, אִי מִסְטָרָא דְאָבָא אֲשֶׁת־כַּחַת,
 חֲכָמָה אֲתַקְרִי. וְאִי מִסְטָרָא דְאִימָא, בִּינָה אֲתַקְרִי. וְעַל
 כָּל פָּנִים בֵּין הָאִי וּבֵין הָאִי, מֵאִימָא וְאָבָא אֲשֶׁת־כַּחַת.
 דְהָא יו"ד לָא אֲתַעְדֵי מִן ה' לְעֶלְמִין. וְדָא הוּא רְזָא
 דְמְלָה, מוּלְדַת בֵּית: מִסְטָרָא דְאָבָא. אוּ מוּלְדַת חוּץ:
 מִסְטָרָא דְאִימָא.

רַבִּי אָבָא אָמַר, (מְשַׁלִּי כַד) בְּחֲכָמָה יִבְנֶה בֵּית, מֵאֵן הוּא בֵּית
 דְאֲתַבְּנִי בְּחֲכָמָה. הוּי אִימָא דָּא נְהַר דְנִפְיָק מְעַדָּן,
 בְּגִינֵי כַךְ מוּלְדַת בֵּית. אוּ מוּלְדַת חוּץ. כַּד נִפְקַת מִן ו',
 כְּמָה דְכִתִּיב, (בְּרֵאשִׁית ב) עֵצִים מְעַצְמֵי וּבֶשֶׂר מִבְּשָׂרִי. וְכִתִּיב
 (בְּרֵאשִׁית ב) וַיִּקַּח אֶחָת מִצְלָעוֹתָיו, וְדָא הוּא מוּלְדַת חוּץ,
 מֵאַתָּר דְזוּעִיר אַנְפִּין אֲשֶׁת־כַּח, כְּמָה דְאֲתַמַּר.

וְעַל דָּא אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, יִשְׂרָאֵל אַחִין אֶקְרוּן לְקוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא, דְּלֹא אֲעִידֵי רְחִימוּתָא דְּלֵהוֹן לְעֵלְמִין. יְרוּשָׁלַם
 דְּלִתְתָא אַחוֹת אַמְרָ אֲתִקְרִי, כְּמָה דְּכְתִיב, (תהלים קכב)
 יְרוּשָׁלַם הַבְּנוּיָה כְּעִיר שְׁחוּבָרָה לָהּ יַחְדָּיו וְגו'. מֵאֵי
 שְׁחוּבָרָה לָהּ יַחְדָּיו. בְּגִין דְּאַזְדוּג בָּהּ מִלְכָּא מְשִׁית
 סְטָרִין, בְּכֹל סְטָרֵי מִלְכָּא, בְּדַרְגָּא דְּצְדִיקָא, וְכֹל כְּתָרֵי
 מִלְכָּא כְּלִילָן בֵּיתָה. וְהֵינּוּ שְׁחוּבָרָה לָהּ יַחְדָּיו.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, (תהלים קכב) שְׁשָׁם עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבִטֵי יְהוָה.
 מֵאֵן שְׁבָטִים. אֵלִין תְּרִיסָר תְּחוּמִין, דְּמִתְפָּרְשֵׁן
 מִהֵהוּא אֵילְנָא רַבָּא וְתִקְיָה, דְּאַחְסִין לֹון מְסֻטָּרָא דְּאַבָּא
 וְאַימָא. הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב שְׁבִטֵי יְהוָה, מְשִׁפֵּר סִהְדוּתָא,
 דְּאַסְהִיד בְּרָא קְדִישָׁא (רצ"ה) (נ"א דְּאַסְהִיד אַבָּא וְאַימָא בְּבָרָא קְדִישָׁא)
 דְּכְתִיב שְׁבִטֵי יְהוָה עֵדוֹת לְיִשְׂרָאֵל, וְאַינּוֹן נְהָרִין עֲמִיקִין,
 דְּנִגְדִין וְאַתְמִשְׁכֹּן מִן יְהוָה. וְכֹלָא (ס"א וְכֹל כֶּף לְמֵדָה). לְהוֹדוֹת
 לְשֵׁם יי'. (ס"א וּבְגִין כֶּף) כִּי שָׁמָּה יֵשְׁבוּ כְּסָאוֹת לְמִשְׁפַּט כְּסָאוֹת
 לְבֵית דָּוִד, לְאַחְסֵנָא מְלָכוּתָא קְדִישָׁא הוּא וּבְנוֹי לְדָרֵי
 דָּרִין, וְדָא הֵיא שִׁירְתָּא דְּאָמַר דָּוִד עַל מְלָכוּ עֵלְאָה
 קְדִישָׁא.

רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, כֹּלָּא בְּרֻזָּא עֵלְאָה הוּא, לְאַחְזָאָה דְּמֵאֵן
 דְּפָגִים לְתַתָּא, פָּגִים לְעֵילָא. עֵרוֹת כַּלְתָּךְ לֹא
 תִּגְלֶה, דְּתַנִּינָן עוֹנָתָן שֶׁל תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים מְשַׁבֵּת לְשַׁבֵּת.
 בְּגִין דִּידְעִין רֻזָּא דְּמִלָּה, וַיְכֻוְנוֹן לְבָא, וַיִּשְׁתַּכַּח רְעוּתָהוֹן

שְׁלִים. וּבְנִין דְּאוֹלָדוֹ אֶקְרוּן בְּנִין דְּמִלְכָּא. וְאִי אֲלִין
פְּגִימוּ מְלָה לְתַתָּא, כְּבִיכּוֹל פְּגִמִין אִינוּן בְּכֻלָּה דְּלַעֲיִלָּא,
כְּדִין פְּתִיב עֲרוֹת פְּלַתְךָ לֹא תִגְלֶה. דָּא בְּגִין אִינוּן דִּידַעֲיִן
אוֹרְחִין דְּאוֹרִייתָא. שְׂאָר עֲמָא הֵהוּא דְּאַתְגְּלִיא, פְּלַתְךָ
מִמֶּשׁ, וּבְחוּבָא דָּא שְׂכִינְתָּא אֶסְתַּלְקַת מִבִּינֵיהּ.

תָּאנָא, אַתְגְּלִיָּה שְׂמָא קְדִישָׁא בְּסִטְרִין יְדִיעֶן, בְּאַתּוּן
רְשִׁימִין דְּעֶשְׂרִין וַתְּרִין (ס"א י' בא' / א' ביל' / י' בב' / ב' ביל' / י' בא' /

ב' בה' / ו' בג' / י' בה' / ה' ביל' / ג' בה' / ה' בד' אלו השני נוסחאות מצאנו בהעתקות אשר
לפנינו) י' בא', א' ביל'. י' בב', ב' ביל'. ו' בא' ה' בג', יו"ד
בה"א, יו"ד בגימ"ל, ה"א ביו"ד גימ"ל בה"א, ה"א
בדל"ת (י' בד' / ד' ביל' / י' בה' / י' בג' / ה' ביל' / ג' ביל' / ו' ביל'). כְּלָהוּ מִתְגַּלְפִּי
בְּיו"ד, יו"ד סְלִיק לֹון.

ה"א כְּלִיל בְּיו"ד, מְנִיָּה נְפַקַת, כְּדִין מְעַטְרִין לְאַבְהָן.
אַתְפַּתַּחַת ה"א בְּנַחְלוֹי, וְאַעֲטַר לְרִישָׁא דְּו', דִּתְמֹן
שְׂרִיין אַבְהָן.

ו' כְּלִיל שִׁית אַתּוּן, וְכֻלָּהוּ כְּלִיל יו"ד. י' (יו"ד) אַתְגְּלִיָּה
בְּגִלּוּפּוּי, וְסְלִיק לְאַתְעֲטָרָא בְּתַרִּיסַר אַתּוּן אַחַרְנִין,
מְנִיָּה נְפַקוּ עֶשֶׂר אַמִּירָן בְּגִלּוּפּוּי, וְכֻלָּהוּ שְׁבִילִין דְּאוֹרְחָא
עֲלָאָה, (ס"א דְּאוֹרְחֹן דְּאוֹרִייתָא) יְקִירָא דְּכֻלָּא. כְּדִין ה"א אַחַרָא
אַתְכְּלִילַת מִן כְּלָהוּ, גְּלִיפָא מְסַטְרָא מְתִיחָא (ס"א מְתִיחָדָא)
טְמִירָא, לְאוֹלָדָא לְתַתָּא.

אֶתְגַּלִּיפוּ (ס"א אֶתְפְּלִיגוּ) כִּלְהוּ בְּאַרְבְּעֵין וַתִּרְיֵן אֶתְוּוֹן, וְכִלְהוּ
 פְּרִישָׁנָא בְּמִתְנִיתָא דִּידָן, וְכִלְהוּ סִלְקֵן בְּרִישָׁא דְּמִלְכָּא.
 שְׁבַע שַׁבְּתֵין שְׁלִימִין, מִתְפָּרְשִׁין בְּשַׁבְּעֵין אֶתְוּוֹן. שְׁבַעֵין
 וַתִּרְיֵן אֶסְתְּלָקוּ, וְאֶסְתְּלָקוּ בְּאוֹת ו' (ס"א יו"ד), רְשִׁימָן
 בַּפ' וַיְהִי בְּשִׁלַּח פְּרַעָה בְּקָרָא וַיִּסַּע וַיָּבֵא וַיֵּט. כַּד נִטְלַת
 שְׁכִינְתָּא, וַי' רְשִׁימִין אֶתְרְשִׁימוּ בֵּיה, שְׁבַעָה אֶסְתְּלָקוּ (דף
 ע"ח ע"ב) מְנִיָּה, בְּאַתְוּוֹן רְשִׁימִין. תָּאנָּא, אֶסְתְּלָקוּ אֶתְוּוֹן
 בְּרְשִׁימִין יְדִיעֵן, וְאַרְחִין סְתִימִין, בַּר לְזַפְּאֵי קְשׁוּט, סְמִכֵי
 עֲלָמָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר, תָּא חַוִּי, הֲנִי עֶשְׂרִין
 וַתִּרְיֵן אֶתְוּוֹן דְּגַלְיָפִין בְּאוֹרֵייתָא, כִּלְהוּ מִתְפָּרְשִׁין
 בְּהַנִּי (נ"א מֵאֲלִין) עֶשְׂרֵן אֶמִירָן. כָּל אֶמִירָה וְאֶמִירָה מֵאֲלִין
 עֶשְׂרֵן, דְּאֵינֹון כְּתָרִי מִלְכָּא כִּלְהוּ גַלְיָפִין בְּאַתְוּוֹן יְדִיעֵן (ד"א
 אַחֲרָנִין), בְּגִינֵי כַּךְ שְׁמָא קְדִישָׁא אֶתְכַסֵּיָא בְּאַתְוּוֹן אַחֲרָנִין,
 וְכֹל אֶמִירָה, אוֹזִיף לְאֶמִירָה עֲלָאָה מְנָה אֶתְוִי, בְּגִין
 דְּאֶתְכַלִּיל הָאֵי בְּהָאֵי. וְעַל דָּא שְׁמָא קְדִישָׁא, גַּלְיָפְנָא
 לִיָּה בְּאַתְוּוֹן אַחֲרָנִין, בְּגִין דְּאֶתְכַסֵּיָן דָּא בְּדָא, וְדָא
 בְּדָא, עַד דְּמִתְקַשְׁרֵן כִּלְהוּ כַּחֲדָא.

וּמֵאֵן דְּבַעֵי לְמַנְדַּע צְרוּפֵי שְׁמָהֵן קְדִישִׁין, לִינְדַּע אֵינֹון
 אֶתְוּוֹן דְּרְשִׁימִין בְּכֹל כְּתָרָא וְכְתָרָא, וְכַדִּין לִינְדַּע
 וַיִּתְקַיֵּים בְּכֹלָא. וְהָא גַּלְיָפְנָא לֹון, בְּכֹל אֵינֹון אֶתְוּוֹן

דְּרֻשִׁימָן וַיִּדְעֶן בְּכֹל פְּתָרָא וְכַתְרָא, מִסְפָּרָא עֲלָאָה
 דְּשִׁלְמָה. וְהָכִי סָלִיק בִּידָן, וְחֲבַרְיָא גְּלִיפִין לֹון, (ס"א
 וְלִחְבַרְיָא גְּלִיפִין לֹון) וְשִׁפִּיר הוּא, דְּהָא כָּל פְּתָרָא וְכַתְרָא אוֹזִיף
 לְחַבְרִיָּה אֲתוּוִי, כְּמָה דְּאוּקִימְנָא, וְלִזְמַנִּין דְּלֹא אֶצְטְרִיךְ
 אֲלָא, בְּאֲתוּוִי אֵינֹון דְּרֻשִׁימִין בֵּיה. וְכִלְהוּ יִדְעֶן לְגַבֵּי
 חֲבַרְיָא וְהָא אוּקִימְנָא לֹון.

זְכָאִין אֵינֹון צְדִיקָיָא בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְּאֲתִי,
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי בִיקְרִיהוֹן, וּמְגִלִי לְהוֹן
 רְזִין עֲלָאִין דְּשִׁמְיָה קְדִישָׁא, דְּלֹא גְּלִי לְעֲלָאִין קְדִישִׁין,
 וְעַל דָּא יְכִיל מֹשֶׁה, לְאַתְעֲטָרָא בִּינֵי קְדִישִׁין, וְכִלְהוּ לָא
 יְכִילִי לְמִקְרַב בְּהִדְיָה, כְּנוֹרָא יְקִידְתָּא, וְגוּמְרֵי דְּאֶשָׁא.
 דְּאֵי לָאוּ הָכִי, מֵאֵן הָוָה לִיה לְמֹשֶׁה, לְמִיָּקָם בִּינֵיהוּ.
 אֲלָא זְכָאָה חוּלְקָא דְּמֹשֶׁה, דְּהָא כַּד שָׁאֲרֵי לְמַלְלָא עֲמִיָּה
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּעָא לְמַנְדַּע שְׁמִיָּה קְדִישָׁא (ס"א שְׁמוּי
 קְדִישִׁין), סְתִים וּגְלִיא, בְּכֹל חַד וְחַד פְּדָקָא חֲזִי, וְכַדִּין אֲדַבֵּק
 וַיִּדַּע יִתִּיר מְכָל בְּנֵי עֲלָמָא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְּסָלִיק מֹשֶׁה גּוּ עֲנָנָא יְקִירָא, עָאֵל
 בִּינֵי קְדִישִׁין. פָּגַע בֵּיה חַד מְלֶאכָא בְּשִׁלְהוּבֵי נוֹרָא,
 בְּעֵינִין מְלַהֲטוֹן, וְגַדְפוּי מוּקְדָן, בְּעָא לְשִׁאֲפָא לִיה
 בְּגִוּוּיָה. וְהָוָה מְלֶאכָא גְּבַרְיָאֵל (ס"א גִּזְרִיא"ל) (ס"א גִּזְרִנָּא"ל)
 כְּמוֹא"ל) שְׁמִיָּה, כְּדִין אֲדַכְּר מֹשֶׁה חַד שְׁמָא קְדִישָׁא. דְּהָוָה

גְּלִיף בְּתַרְיֶסֶר אֲתוּוֹן, וְאִזְדַּעְזַע וְאֲתַרְגֵּשׁ, עַד דְּסָלִיק
 מִשֶּׁה בִּינֵייהוּ. וְכֵן לְכָל חַד וְחַד, זַפְּאָה חוּלְקִיָּה (שְׁמוֹת נח ע"א)
 וְהָא אִוְקִימָנָא מְלִי.

עֲרוֹת אִשָּׁה, וּבִתָּה לֹא תִגְלֶה. תָּאנָא, בְּתַקוּנֵי מִטְרוּנִיתָא
 אִוְקִימָנָא אֵלִין עֲרִיין, אַף עַל גַּב דְּאִינּוֹן (נ"א עֲרִיין
 אִינּוֹן) בְּאֲתַגְלִיָּא וּבְסִתִּימָא, וְתַמָּן בֵּת בְּנָה וּבֵת בִּתָּה. דְּהָא
 עֲלָמָא אֲצִטְרִיךְ לוֹן, וְאִינּוֹן יִשׁוּבָא דְעֲלָמָא, כְּמָה
 דְּאִוְקִימָנָא. וּמָאן דְּגִלִי חַד עֲרִייתָא מִנֵּיהוּ, וְוִי לִיה, וְוִי
 לְנַפְשִׁיה, דְּהָא גְּלִי בְּגִין דָּא עֲרִיין אַחֲרָנִין.

וְתַנִּיא מְלָה בְּתַרְאָה דְּעֶשֶׂר אֲמִירֵן דְּאִוְרִיתָא, (שְׁמוֹת כ) לֹא
 תַחֲמוּד אִשְׁתִּי רַעְךָ, בְּגִין דְּהָאִי כְּלָלָא דְּכֻלְהוּ.
 וּמָאן דְּחָמִיד אֲתַתָּא אַחֲרָא, כְּאִלוּ אֲעַבֵּר עַל אִוְרִיתָא
 כְּלָא. בְּרַם לָא אִית מְלָה דְּקִימָא קָמִי תְּשׁוּבָה. וְכָל שְׁכָן
 אִי קָבִיל עוֹנְשִׁיה כְּדוּד מְלָפָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, תַּנִּינָן, כָּל
 מָאן דְּחָב וְאֲתַפְּרֵשׁ מִהֶהוּא חוּבָא, תְּשׁוּבָה קָא מְעֻלִּיא
 לִיה טְפִי. וְאִי לָאו, לָא סָלִיק בִּידִיה תְּשׁוּבָה, וְלָא
 מְעֻלִּיא לִיה. אִי הָכִי, דְּוֹד הִיךְ לָא אֲתַפְּרֵשׁ מִבֵּת שְׁבַע
 לְבַתֵּר. אָמַר לִיה, בֵּת שְׁבַע דִּידִיה הוּת, וְדִידִיה נְטִיל,
 דְּהָא מִית בַּעֲלָה.

דְּתַנִּיא, אִזְדַּמְנַת הוּת בֵּת שְׁבַע לְדוּד, מִיּוֹמָא דְּאֲתַבְּרִי
 עֲלָמָא, וּמָה עַכְבָּא לִיה. דְּנְטִל בְּרַתִּיה דְּשָׂאוֹל

מִלְפָּא, וְהָהוּא יוֹמָא נָטַל לָהּ אוֹרְיָהּ בְּרַחֲמֵי, אַף עַל גַּב
דְּלֹא הוּת דִּילֵיהּ. לְבַתֵּר אַתָּא דְּוֹד, וְנָטִיל דִּילֵיהּ, וְעַל
דְּדוּד דְּחִיק שְׁעָתָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְקַטְלָא
לְאוֹרְיָהּ וּלְמַעַבְדֵּי הָכִי. אַבְאִישׁ קָמִיָּה, וְאַעֲנֵשׁ לֵיהּ לְדוּד,
דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא לְאַתְבָּא לֵיהּ לְדוּד, לְקִיָּמָא
לֵיהּ מַלְכוּתָא קוּדְשָׁא עֲלָאָה. וְכַד תָּאב, לְדִידֵיהּ תָּאב.
תָּאנָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מֵאִי דְכָתִיב אָנִי יִי. אָנִי יִי:
עָתִיד לִיתֵן שְׂכָר טוֹב לְצַדִּיקִים לְעָתִיד לְבָא.
אָנִי יִי עָתִיד לְהַפְרֵעַ מִן הַרְשָׁעִים לְעָתִיד לְבָא. אֵינּוֹן
דְּכָתִיב בְּהוּ (ישעיה סו) הַפּוֹשְׁעִים בִּי. כְּתִיב אָנִי יִי, וְכָתִיב
(דברים לב) אָנִי אֲמִית וְאַחֲיָהּ. אַף עַל פִּי (דף ע"ט ע"א) שְׁאֲנִי
בְּמִדַּת הַרְחָמִים, הַרְשָׁעִים הוֹפְכִים אוֹתִי לְמִדַּת הַדִּין.
דְּתַנָּא, שֵׁם מְלֹא: יִי אֱלֹהִים. זְכוּ יִי, וְאִי לָאוּ אֱלֹהִים.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, חֲיִיבִין עַבְדֵּי פְּגִימוֹתָא לְעֵילָא. מֵאִי
פְּגִימוֹתָא. כְּמָה דְּאוּקִימָנָא פְּגִימוֹתָא מִמֶּשׁ, וְהָא אַתְמַר.
תָּאנָא כְּתִיב וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַּת טוֹמְאָתָהּ לֹא תִקְרַב לְגִלּוֹת
עָרוֹתָהּ, תְּנִי רַבִּי יְהוּדָה, דְּרָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
יוֹחָאי שְׂאֲרֵי בְּגוּיָהּ, כְּלָהּ זַכָּאִין, חֲסִידִין, כְּלָהּ דְּחִלִּי
חֲטָאָה נִינְהוּ. שְׂכִינְתָא שְׂרִיא בִּינֵיהוּ, מַה דְּלִית פֶּן בְּדַרְיִן
אַחֲרָנִין. בְּגִינֵי כַּךְ מִילִין אֵינּוֹן מִתְפָּרְשֵׁן, וְלֹא אַתְטַמְרֵן.
בְּדַרְיִן אַחֲרָנִין לָאוּ הָכִי, וּמִלִּין דְּרִזֵּי עֲלָאָה לֹא יִכְלִין

לְגַלְתָּהּ, וְאִינוּן דִּידְעֵי מִסְתָּפוּ. דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן כִּד הָוָה אָמַר
 רָזָא דְהָאֵי קָרָא, חֲבַרְיָא כְּלָהוּ עֵינֵיהוֹן נִבְעִין דְּמַעִין,
 וְכָלְהוּ מִילִין דְּאָמַר הָוּוּ בְּעֵינֵיהוּ גְלִיין, כְּמָה דְכָתִיב,
 (במדבר יב) פֶּה אֵל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ וּמַרְאֵה וְלֹא בְחִידוֹת.

דְּיוֹמָא חַד שְׂאִיל רַבִּי יִיסָא אָמַר, בִּיעָא דְקוֹשְׁטָא (ס"א
 דְקוֹסְטָא), דְּנִפְקָא מֵעוֹפָא דְשֶׁרִיא (ס"א דְשֶׁרִי) בְּנוֹרָא,
 וְאַתְבָּקַע לְאַרְבַּע סְטָרִין. תְּרִין סְלָקִין מִנֵּיהוּ, וְחַד מֵאַיְךָ,
 וְחַד רַבִּיעַ בְּרַבִּיעָא (ס"א נִבְעֵי נִבְעָא) דְיִמָּא רַבָּא. אָמַר רַבִּי
 אָבָא, עֲבַדְתָּ קָמִיהּ דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, קַדְשׁ חוֹל, דְהָא כְּתִיב
 פֶּה אֵל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ. אָמַר לִיהּ רַבִּי שְׁמַעוֹן, עַד לָא
 יִתְבָּקַע בִּיעָא, (שמות ס"א ע"ב, קע"ד ע"א) תְּסַתְּלַק מֵעֲלָמָא. וְכִךְ
 הָוָה בְּאַדְרָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן.

תַּאנָּא, בְּיוֹמוֹי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן הָוָה אָמַר בַּר נָשׁ לְחַבְרִיָּה,
 פִּתַח פִּיךָ וַיֵּאִירוּ דְבַרְיָךְ. בְּתַר דְשָׁכִיב רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, הָוּוּ אֲמַרִי (קהלת ה) אַל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחַטִּיא אֶת
 בְּשַׂרְךָ.

תַּנְיָא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אִי בְנֵי עֲלָמָא מִסְתְּפְלִין בְּמָה
 דְכָתִיב בְּאוֹרֵייתָא, לָא יִיתוּן לְאַרְגָּזָא קָמִי
 מְאָרִיָּהוֹן. תַּאנָּא, כִּד מִתְעַרִין דִּינִין קְשִׁיין לְאַחַתָּא
 בְּעֲלָמָא, וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדְתָּ טוֹמְאָתָהּ וְגוֹ', הֲכָא כְּתִיב (תהלים
 כה) סוֹד יִי לִירָאִיו, (ר"צ ע"ב ובאדרא ס"א ובהאי דרא) וּבְאַדְרָא

קְדִישָׁא אַתְּמַר, הֲכָא אֶצְטְרִיכְנָא לְגַלְאָהּ, דְּהָא לְאַתְרֵי דָּא
אֶסְתַּלֵּק.

דְּתַנִּינֵן, בְּשַׁעְתָּא דְּחֻיָּא תְּקִיפָא דְּלַעֲיִלָּא אַתְּעַר, בְּגִין
חֻבֵּי עֲלָמָא, שְׂאֲרֵי וְאַתְחַבְּרָא עִם נוֹקְבָא,
וְאֵטִיל בָּהּ זִוְהָמָא, אַתְּפַרֵּשׁ דְּכֹרָא מִינָהּ, בְּגִין דְּהָא
אֶסְתַּאבֵּת, וְאַתְקַרִּיאַת מְסֻאבָּא, וְלֹא אַתְחֻזִּי לְדְכֹרָא
לְמִקְרַב בְּהִדָּה, דְּוִי אִי אֶסְתַּאב הוּא בְּהִדָּה, בְּזִמְנָא
דְּאִיְהִי אֶסְתַּאבֵּת.

וְתַאנָּא, (תשא קצ"ב) מָאָה וְעֶשְׂרִין וַחֲמִשׁ זִינֵי מְסֻאבּוֹתָא
נַחְתּוּ לְעֲלָמָא, דְּמִתְאַחֲדֵן מְסֻטְרָא דְּחֻיָּא
תְּקִיפָא, וְשִׁבְעָה וְעֶשְׂרִין רַבְרַבִּין מְנַיְיָהּ, מִתְאַחֲדֵן
בְּנוֹקְבֵי, וְאַתְדַּבְּקֵן בְּהוּ. וְוִי לְמָאן דְּיִקְרַב בְּהִדָּה בְּהוּא
זִמְנָא, דְּמָאן דְּיִקְרַב בְּהִדָּה, אַחֻזִּי פְּגִימוֹתָא לְעִילָּא, דְּהָא
בְּחוּבָא דָּא, אַתְּעַר חֻיָּא תְּקִיפָא לְעִילָּא, וְאֵשְׁדֵי זִוְהָמָא
בְּאַתְרֵי דְּלֹא אֶצְטְרִיךְ, וְאַתְחַבְּרָא בְּנוֹקְבָא, וְאַתְרַבֵּי שְׁעָרֵיהּ
לְדְכֹרָא, בְּנוֹקְבָא אֶסְתַּאבֵּת, וְשַׁעְרָהּא רַבָּא, וְטוּפְרָהּא
סְגִיאָו, וְכִדִּין דְּיִנִּין שְׂרִיין לְאַתְעָרָא בְּעֲלָמָא, וְיִסְתַּאבּוּן
כְּלָא. הִדָּא הוּא דְּכְתִיב, (במדבר יט) כִּי אַתְּ מִקְדֵּשׁ יְיָ טָמֵא,
מִקְדֵּשׁ יְיָ אֶסְתַּאב, בְּחוּבֵייהוּ דְּבְנֵי נְשָׂא.

תַּאנָּא, מְאִי דְּכְתִיב, (בראשית ג) וְאִיבָה אֲשִׁית בֵּינְךָ וּבֵין
הָאֲשֵׁה, אַרְבַּעָה וְעֶשְׂרִים זִינֵי מְסֻאבּוֹתָא אֵטִיל

חַוִּיא בְּנוֹקְבָא, כִּד אֶתְחַבֵּר עִמָּה, כְּחוֹשְׁבֵן וְאִיבָה, וְעִשְׂרִין
 וְד' זֵינִין (ס"א דִּינִין) מִתְעַרְיִן לְעֵילָא, וְעִשְׂרִין וְאַרְבַּע לְתַתָּא.
 וְשַׁעְרָא רַבָּא, וְטוּפְרִין סְגִיאוּ, וְכִדִּין דִּינִין מִתְעַרְיִין
 בְּכֻלָּא. וְתַאנָּא כִּד בַּעַת אֶתְתָּא לְאֶתְדַכָּא, בַּעֲיָא לְסַפְרָא
 הַהוּא שַׁעְרָא דְרַבִּי בְיוֹמָא דְאִיהִי מִסְאָבָא, וְלְסַפְרָא
 טוּפְרָהָא, וְכֹל הַהוּא זוּהֵמָא דִּי בְהוֹן.

דְּתַאנָּא בְּרֻזֵי דְמִסְאָבוּתָא, זוּהֵמָא דְטוּפְרִין, יִתְעַר
 זוּהֵמָא אַחְרָא, וּבְגִינֵי כְּף, בַּעֲיִין גְּנִיזָא, וּמֵאן
 דְּאֶעְבֵּר לוֹן לְגַמְרִי, כְּאֵלוּ אֶתְעַר חֶסֶד בְּעֶלְמָא. דְּתַנִּיא
 לָא לְבַעֲי לִיָּה לְאִינִישׁ לְמִיָּהב דְּיוֹכְרָנָא לְזֵינִין בִּישִׁין.
 דְּתַנִּינֹן (ע"ז ע"א) אֶלְף וְאַרְבַּע מָאָה וְה' זֵינִין בִּישִׁין,
 מִתְאַחְדֵּן בְּהַהוּא זוּהֵמָא, דְּאֶטִּיל חוּיָא תְּקִיפָא, וְכֻלְהוּ
 מִתְעַרְיִין בְּהַהוּא זוּהֵמָא דְטוּפְרִין.

וְאֶפִּילוּ מֵאן דְּבַעֲי, יַעֲבִיד בְּהוּ חֲרָשִׁין לְבְנֵי נְשָׂא, מְשׁוּם
 אִינּוֹן דְּתַלְיִין בְּהוּ, וּמֵאן דְּאֶעְבֵּר (דף ע"ט ע"ב) לוֹן,
 כְּאֵלוּ אֶסְגִּי חֶסֶד בְּעֶלְמָא, וְדִינִין בִּישִׁין לָא מִשְׁתַּכְּחִין.
 וַיַּעֲבֵר הַהוּא זוּהֵמָא וְטוּפְרָהָא דְרָשִׁים בִּיָּה. דְּתַנִּיא, מֵאן
 דְּדָרִיךְ בְּרַגְלִיָּה, אוּ בְּמִסְאָנִיָּה עֲלֵיָּהוּ, יְכִיל לְאֶתְזַקָּא.
 וּמָה בְּהַאי שִׁינְרֵי דְשִׁינְרֵי דְזוּהֵמָא דְלַעֲיָלָא כְּף, אֶתְתָּא
 דְּמִקְבֵּלָא וְאֶתְחַבֵּרַת בְּחוּיָא, וְאֶטִּיל בָּהּ זוּהֵמָא, עַל אַחַת
 כְּמָה וְכְמָה. וּוִי לְעֶלְמָא דְמִקְבֵּלָא מִינָּה מִהַהוּא זוּהֵמָא,

בְּגִינֵי כֶּף וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַת טוּמְאָתָהּ לֹא תִקְרַב.
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֵבִיאוּ עָלַי
 כִּפָּרָה בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ. עָלַי וְדַאי, בְּגִין דִּיתְעַבֵּר הַהוּא
 חוּיָא, וְיִתְבַּסֵּם מֵאֵן דְּבַעֲיָא. עָלַי: כִּמְה דְכִתְיִב, (ישעיה ו)
 שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ. וְעַל דָּא כְּתִיב בְּקֶרֶחַ, (במדבר טו)
 הַנוֹעְדִים עַל יְיָ, דְּבִגְיָנִיהוֹן אֲתַעֵר מֵאֵן דִּאֲתַעֵר דְּאֲתִי
 מִסְטְרִייהוּ. אוּף הֵכָא הֵבִיאוּ עָלַי כִּפָּרָה, עָלַי מִמָּשׁ. בְּגִין
 דִּיתְבַּסֵּם וְיִתְעַבֵּר וְלֹא אֲשַׁתְּכַח חוּיָא בְּאֲתַר דְּשָׂאֲרֵי. וְכַל
 כֶּף לָמָּה. עַל שְׁמַעְטִיתִי אֶת הִירַח, וְשִׁלְטָא בֵּה מֵאֵן דְּלֹא
 אֲצִטְרִיךְ. וּבְגִין כֶּף כְּתִיב וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַת טוּמְאָתָהּ לֹא
 תִקְרַב.

זִכָּאָה דָּרָא, דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי שָׂאֲרֵי בְּגִינֵיהּ. זִכָּאָה
 עַדְבִּיָּה בֵּין עֲלָאִין וְתַתָּאִין. עָלִיָּה כְּתִיב, (קהלת י)
 אֲשֶׁרִיךְ אֶרֶץ שְׁמֶלְכֶךָ בֶּן חוּרִין. מַהוּ בֶּן חוּרִין. דְּזִקְיָךְ
 רִישָׁא לְגַלְתָּא, וְלִפְרָשָׁא מְלִין וְלֹא דְחִיל. כְּהֵאֵי דְאִיהוּ בֶּן
 חוּרִין, וְיִימָא מֵאֵי דְבַעֲיָא וְלֹא דְחִיל. מַהוּ מְלִכְכָּךְ. דָּא הוּא
 רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, מָאֲרִיָּה דְאֹרִייתָא, מָאֲרִיָּה
 דְּחַכְמָתָא. דְּכַד הָוָה רַבִּי אַבָּא וְחַבְרִיָּיא חֲמָאן לְרַבִּי
 שְׁמַעוֹן, הָווּ רַהֲטֵי אַבְתַּרְיָה, וְאִמְרִי, (הושע י) אַחְרֵי יְיָ יִלְכוּ
 כְּאֲרִיָּה יִשְׂאָג.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתִיב (ישעיה טו) וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֻדְשׁוֹ

וּמִדֵּי שֶׁבֶת בְּשִׁבְתוֹ, אֲמַאי שְׁקִיל דָּא בְּדָא. אֶלָּא כֹּלָּא
 בְּחַד דְּרָגָא סְלִיקוּ, דָּא אֲזִדְּוּג בְּדָא. וְחֲדוּוּתָא דְדָא בְּדָא
 לָא אֲשַׁתְּכַח, אֶלָּא כַּד אֲתַגְלִי עֲתִיקָא קְדִישָׁא, וְכַדִּין
 חֲדוּוּתָא דְכֹלָּא. וְתַנִּינָן, כְּתִיב (תהלים צב) מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם
 הַשַּׁבָּת, לְיוֹם הַשַּׁבָּת מִמָּשׁ. שְׁבַחָא דְקָא מְשַׁבַּח קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. כְּדִין חֲדוּוּתָא אֲשַׁתְּכַח, וְנִשְׁמַתָּא אֲתוּסְפַת.
 דְּהָא עֲתִיקָא אֲתַגְלִי וְזוּוּגָא יִזְדְּמָן.

אוּף הָכִי בְּחֲדָתוֹתֵי סִיְהָרָא, דְּהָא נְהִיר לָהּ שְׁמִשָּׁא
 בְּחֲדוּוּתָא דְנְהִירוֹ דְעֲתִיקָא לְעֵילָא. בְּגִינֵי כֶּךָ הָאִי
 קָרְבָּנָא הוּא לְעֵילָא, בְּגִין דִּיתְבַּסֵּם כֹּלָּא, וַיִּשְׁתַּכַּח
 חֲדוּוּתָא בְּעֵלְמָא, וְעַל דָּא הִבִּיאוּ עָלַי כַּפְרָתָא, דִּיִּיקָא
 מְלָה.

תַּאנָּא, כְּתִיב (במדבר כח) עוֹלֹת שֶׁבֶת בְּשִׁבְתוֹ עַל עוֹלֹת
 הַתָּמִיד, דְּבַעֵי לְכוּוּנָא לְבָא לְעֵילָא לְעֵילָא,
 יִתִּיר מִשְׁאֵר יוֹמִין. וְעַל דָּא עַל עוֹלֹת הַתָּמִיד דִּיִּיקָא.
 תַּנִּינָא, כְּתִיב בְּחֻנָּה (שמואל א א) וְתִתְפַּלֵּל עַל יִי, עַל דִּיִּיקָא,
 בְּגִין דְּבַנִּין בְּמִנְלָא קְדִישָׁא תַלְיִין, כְּמָה דְאֻקְיָמָנָא וְלִית
 לָךְ מְלָה בְּאוּרִייתָא, אוּ אֵת זַעִירָא בְּאוּרִייתָא. דְּלָא
 רְמִיזָא בְּחֻכְמָתָא עֲלָאָה, וְתַלְיִין מְנִיָּה תַלִּי תַלִּין רְזִין
 דְּחֻכְמָתָא עֲלָאָה, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (שיר השירים ה) קוּוּצוֹתֵינוּ
 תַלְתַּלִּים, וְהָא אֲתַמַּר.

רַבִּי יוֹסִי אֲשַׁכְּחִיהָ לְרַבִּי אַבָּא, דְּהוּא יְתִיב וְקָאֲרִי, הָאִי
 קָרָא דְכְּתִיב, (תהלים נה) הַשִּׁלְךָ עַל יְיָ יְהַבֶּךָ, עַל
 דְּיִיקָא, דְּהָא מְזוּנֵי בְּמִזְלָא תִּלְיִין. רַבִּי יְהוּדָה הוּא קָאֲרִי,
 (תהלים לב) עַל זֹאת יִתְּפִלֵּל כָּל חֹסֵד אֱלֹיֶךָ לְעֵת מְצָא. עַל
 זֹאת וְדָאִי. לְעֵת מְצָא, הָא אֹקִימְנָא. אֲבַל לְעֵת מְצָא,
 כְּמָה דְכְּתִיב, (ישעיה נה) דְּרִשׁוּ יְיָ בְּהַמְצָאוֹ קָרְאוּהוּ בְּהִיּוֹתוֹ
 קָרוּב. דְּבַר אַחַר לְעֵת מְצָא, בְּשַׁעֲתָא דְּנַהֲרִין נְגִידִין
 וְאִתְּמַשְׁכָּאן, וּמִסְתַּפְּקֵי אֲבָהוֹן, וּמִתְּבַרְכָּאן כֻּלָּא. רַק
 לְשִׁטְף מַיִם רַבִּים, מֵאן לְשִׁטְף מַיִם רַבִּים, דָּא עֲמִיקָא
 דְּמַבּוּעֵין וְנַהֲרִין, דְּמֵאן יְזַכֶּה לֵיהּ, וּמֵאן יְזַכֶּה לְקָרְבָּא
 וְלִסְלָקָא תַּמָּן. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב בֵּיהּ, (תהלים לב) רַק לְשִׁטְף
 מַיִם רַבִּים אֱלִיוֹ לֹא יִגִּיעוּ דְּהָא לֹא זַכָּאן, וְלֹא יִכְלִין.
 רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כְּתִיב (תהלים כז) אַחַת שָׂאֲלֹתִי מֵאֵת יְיָ
 אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ וְגו'. זַכָּאִין אֵינּוֹן צְדִיקֵי יִיא, דְּכְּמָה
 גְּנִיזִין עֲלָאִין טְמִירִין לְהוּ בְּהַהוּא עֲלֵמָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא מְשַׁתְּעֵשַׁע בְּהוּ בְּאֵינּוֹן עֲלֵמִין, כְּמָה דְּאֹקִימְנָא
 בְּנַעַם יְיָ, וְהָא אֲתַמַּר. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר מֵהַכָּא, (ישעיה סד)
 עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים וּזְלַתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לוֹ. יַעֲשֶׂה,
 תַּעֲשֶׂה מִבְּעֵי לֵיהּ. אֲלֵא יַעֲשֶׂה וְדָאִי, הֵיִינוּ (ישעיה לח) יוֹסִיף
 עַל יְמִיךָ חֲמִשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה. וְהֵיִינוּ הַשִּׁלְךָ עַל ה' יְהַבֶּךָ.
 וְכְּתִיב וְתִתְּפִלֵּל עַל יְיָ. וְכֻלָּא חַד.

זָכָאָה חוֹלְקֵיהוֹן דְּצַדִּיקֵי יִיא, בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא (דף פ' ע"א)
 דְּאֵתִי, עָלֵייהוּ כְּתִיב (תהלים ה) וַיִּשְׂמְחוּ כָּל חוֹסֵי בְךָ
 לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וְתַסֵּךְ עָלֵימוּ וַיַּעֲלֶצּוּ בְךָ אוֹהֲבֵי שְׁמֶךָ.
 וּכְתִיב (תהלים קמ) אַךְ צַדִּיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת
 פְּנֵיךָ. וּכְתִיב (תהלים ט) וַיִּבְטְחוּ בְךָ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ כִּי לֹא עֲזַבְתָּ
 דוֹרְשֶׁךָ יי'.

בְּרוּךְ יי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יְמִלוּךְ יי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פְּרַשְׁת קְדוּשִׁים

(ויקרא יט) וַיִּדְבֵר יי' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי
 יי' אֱלֹהֵיכֶם. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (תהלים לב) אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס
 כְּפָרָד אֵין הָבִין וְגו'. בְּכַמָּה זְמַנִּין אוֹרֵייתָא אֲסַהֲדַת בְּהוּ
 בְּבֵנֵי נְשָׂא, כַּמָּה זְמַנִּין אַרְיַמַת קָלִין, לְכָל סְטָרִין
 לְאֵתְעָרָא לְהוּ, וּכְלָהוּ דְּמִיכִין בְּשִׁינְתָּא בְּחוּבֵיהוֹן (ס"א)
 (בְּחוּרֵיהוֹן), לָא מְסַתְּכְלִין, וְלֹא מְשַׁגְּיחִין, בְּהִיף אַנְפִּין יְקוּמוּן
 לְיוֹמָא דְּדִינָא עֲלָאָה, פַּד יִתְבַּע לֹון מְלַכָּא עֲלָאָה
 עֲלִבּוּנָא דְּאוֹרֵייתָא, דְּצוּוּחַת לְקַבְלֵיהוֹן, וְלֹא אֶהְדְּרוּ
 אַנְפִּין לְקַבְלָהּ, דְּכְלָהוּ פְּגִימִין בְּכָלָא, דְּלֹא יִדְעוּ
 מְהִימְנוּתָא דְּמְלַכָּא עֲלָאָה, וְוִי לֹון, וְוִי לְנַפְשֵׁהוֹן.
 דְּהָא אוֹרֵייתָא בִּיהַ אֲסַהֲדַת, וְאָמַרְתָּ (משלי ט) מִי פְתִי יִסוּר